

ՍԵՆՆԱՅԻ

ԳԵՆԵՐԱԼ

Տարազրեալ ՚ի հայրապետութե
Պէտա սկ աթոռոցն սբյ ԿԶ
Թնի ՏՆ Կ ուկասու Արքզն
Գաթոռղիկոսի Ը Թ հայոց :

Կ ՚ի Պատրիարքութե Այն աթոռ
ոցն ԵԹնի ՏՆ Պետրոս Կր
Չանկափայլ Ա արդասպէ

Կ Ե Թնի Պատրիարքութե
Թնի Կր Պատրիարքութե
Պատրիարքութե Արքզն Կր
Կր Պատրիարքութե
Պատրիարքութե Արքզն Կր
Պատրիարքութե

ՍԵՆՆԱՅԻ 1796 :

հայոց իմաստ : Եւստի ԹԹ
Կարանա : Զոհանիտ Կն
Պոզանի :

Մաղնա Գաւթի Ե

ՀԱՆՈՒՐԱՅ ԵՍ Բ ԿԱՅԱՆՆ Ի Բ ԻՆ

Լ

ԸՆԵՆԵԼԻ Կ

այր որ ոչ գնաց ՚ի խոր
հուրդս ամբարշտուց ՚ի

ճանապարհի մեղաւորաց նա ոչ
եկաց , և յաթոռս ժանախց
ոչ նատաւ :

Լ Մ յօրէնս տեառն են կամք
նորա , և յօրէնս նորա խորհեաճ
նա ՚ի տունէ և ՚ի

նա որպէս
՚ի :

Ար գպառուդ
տէ , և տերև
և որ

12 12 այսպէս էն ամբարիշտք , և ոչ
 սխալնայէս . այլ որոյ զփոշի , զոր հոսե
 հողմ 'ի վերայ երեսաց երկրի :
 Այսպիսով ոչ յարիցեն ամբար
 րիշտք 'ի դատաստան , և ոչ մեղա
 ւորք 'ի խորհուրդս արդարոց :
 Քանզի ճանաչէ տր զճանապարհս
 արդարոց . ճանապարհք ամբարտոշ
 տաց կորիցեն :

Ընվերնագիր 'ի յեբրայեցաց , էրևո
 յին սոսա ընդ ի համար էն : Ը

Քնդէր խառովեցան հեթանոսք .
 և ժողովուրդք խորհեցան 'ի
 սրնոտիս :

Յանդիման եղեն թագաւորք երկ
 րի . և իշխանք ժողովեցան 'ի միա
 սին՝ վս տն և վս օժեղոյ նորա :
 անս նց , և ընկես
 ւժ նց :

Ժիծաղեացի
 տհեացի վնս :
 Ը նս բար
 իւ

Տէր՝ առաջնորդեա՛ ինձ յարդա-
ւուէ քու՛մ . մն թշնամեաց իմոց՝
ուղի՛ դարա առաջի իմ՝ զճանա-
պարհս քո :

Օ ի ոչ գոյ՝ ՚ի բերանս նց՝ ճշմար-
տուի . և սիրտք նց՝ նանրեալք են :
Արմզ գերեզման բաց են կոկորդք
նոցա . և լեզու՛ օք իւրեանց նեն-
գաւորք եղեն :

Դատեա՛ զնս մ՛ժ՝ զի անկցին ՚ի
խորհրդոց սրտից իւրեանց . ըստ
բազում ամբարշտուէ նց մերժեա՛
զնս , զի դառնացուցին զքեզ :

Աւրա՛խ լնցին մա՛քն՝ ոյք յուսացել
են ՚ի քեզ . յաւիտեան ցնծացեն .
և բնակեցիս դու ՚ի նս :

Պարծեացին ՚ի քեզ սիրելիք ան-
ու՛ան քո , զի օրհնեցես դու զար-
դարն . մա՛ր՝ ույ զինու հաճու՛թի
քով պսակեցեր զնս :

Դ հասարած ընդ օրհնուէ մն ու՛րե-
րորտաց . Սաղմոս Դաս-՛կի : Օ .

Տէր՝ մի սրտմտուի՛ քով յանդի-
մաներ զիս . և մի բարկուի՛ քով
խրատեր զիս :

Աղոյրմեա՛ ինձ տօր զի հիւանդ եմ
Ես . բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռո-
վեցան ոսկերք իմ :

Ընձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և
դու տօր՝ մինչև յերբ :

Գա՛րձ տօր և փրկեա՛ զանձն իմ .
կեցո՛ զիս տօր՝ ըստ ողորմու՛նքում :
Օ ի՛նչոք է՝ որ ՚ի մահու յիշէ քզ
քեզ . կամ՝ ՚ի դժոխս խոստովան
տունիցի առ քեզ :

Սաստակեցայ ես ՚ի հեծուէ ի
մու՛ծ . լուսացի զամ գիշեր զմահիւն
իմ . և արտասու՛օք իմովք զանկո
ղինս իմ թացի :

Խռովեցաւ ՚ի սրտմտուէ անկն իմ .
և մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն
թշնամեաց իմոց :

Դբաց կացէք յինէն ամենեքէն .
չք գործէք զանօրէնու թի :

Լուսաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ .
լուսաւ տէր աղօթից իմոց , և տէր
զխնդրու՛ածս իմ ընկալաւ :

Ըմաշեցեն և խռովեցին յոյժ
ամ թշնամիք իմ . դարձցին յետս
և ամաշեցեն յոյժ վաղվաղակի
և խռովեցին :

Սաղմոս Դասեթի՝ զոր ասաց ասն , Վն
Բանին Կուսեաց՝ որդւոց
Եփեսաց : Լ

Տ՛ճ իմ՝ ՚ի քեզ յուսա
ցայ , փրկեա՛ ղիս . և յիմ
հալածչաց իմոց սուրե
ցո՛ ղիս :

Դուցե՛ երբէք յափշտակիցե՛ որո՞յ
սուխւծ զանձն իմ . ո՛չոք իցե՛ որ
փրկիցե՛ , և ո՛չ այն՝ որ սուրեցու
ցանիցե՛ :

Տ՛ր իմ թե՛ արարի զայս . և թե՛
իցեն անօրէնու թիր՝ ՚ի ձեռս իմ :
Ի՛նէ հատուցի երբէք այնոցիկոյք
հատուցին ինձ չար . անկեայց և ես
՚ի թշնամեաց իմոց ընդունայն :
Հալածեացե՛ սպա թշնամին զանձն
իմ . հասցե՛ և կոխեացե՛ յերկիր
ղէկանս իմ . և զփառս իմ՝ ՚ի հօղ
բնակեցուացե՛ :

Մ. ըն՝ ար բարկուի՛ քով . և բարձր
լեր՝ ՚ի սպառիլ թշնամեաց իմոց :
Օ արթիր ար իմ ՚ի հրամանս
քո՛ զոր պատու իրեցեր . և ժո
ղովք ժողովօղոց շուրջ եղեցին
զքե՛ :

Մ Ծ այսորիկ՝ ՚ի բարձունս դարձ
տը • և տը դատէ զժողովուրդս
իւր :

Դ անտ արա ինձ տը՝ ըստ արդարուէ
իմուամ • և ըստ ամբժուէ իմուամ՝
որ յիս :

Կատարեցին չարիք ՚ի վր մեղաւո
րաց, և յաջողեցես դու արդարոյ :
Որ քննէ զսիրտս և զերիկամունս
անտ արդար • յիրաւի է ինձ օգնու
թի յայ՝ որ սպրեցուցանէ զայնտ
սիկ, ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Լ Ծ դատաւոր արդար՝ հզօր և
երկայնամիտ • որ ոչ ամէ վբար
կու թիւն իւր զօրհանապալ :

Լ արա թէ ոչ դառնայք առ նա,
զսուր իւր սրեալէ՝ և զաղեղն իւր
լարեալ • և ՚ի նմս պատրաստելէ զա
նօթս մահու • և զնետս իւր այրե
ցելովք է գործեալ :

Լ Ծ աւասիկ երկնեաց զանօրէնու
թիւն • յղացաւ զցաւս, և ծնաւ
զանիրաւու թիւն :

Գ ուբն՝ զոր փորեաց և պեղէց,
՚ի նոյն անկցի ՚ի խորխորատ՝ զոր և
գործեաց :

Գարձցին ցաւք 'ի գլուխ նորա
և 'ի վր գագաթան նր անօրէնութիւնք
իւր իջցեն :

Խոստովան եղէց ան ըստ արդա-
րութե նր . և սաղմոս անցից անուան
ան բարձրելոյ :

Ի հասարած 'ի վերայ հնչանայն
Սաղմոս Դաւիթ : Բ.

Տէր տէր մեր , զի սքանչելի է ա-
նուն քո 'ի վերայ ամ երկրի :

Համբարձաւ մեծ վայելչութի քո
'ի վերոյ քան զերկինս , 'ի բերանոց
մանկանց տղայոց և սարնդեաց
հաստատեցեր զօրհնութի :

Ան թշնամեաց քոց ան . զի եղծ-
ցի թշնամին և հակառակորդն :

Տեսից զերկինս զգործս մատանց
քոց , զլուսին և զաստեղս՝ զորս
դու հաստատեցեր :

Ով է մարդ՝ զի յիշես դու զնա .
կամ՝ որդի մարդոց , թէ այց ինչ
արասցես դու նմա :

Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա
քան զհրեշտակս քո , փառօք և

ժրատու՛ով պատկէցեր զնա • և կա-
ցուցեր զնա 'ի վր' ամ' ձեռակեր-
տաց քոց :

Օ ամ' ինչ' հնազանդ արարեր 'ի
նեքքոյ ոտից նորա, զլսաշն և զար-
ջուս' և զամ' ինչ :

Եւս և զէրեվայրի, զԹռչունս
երկնից, և զձկունս ծովու՛ որք շար
ջնն ընդ շաւ' իդս ծովու :

Տր' ար մեր, զե' սքանչելի է անուն
քո 'ի վերայ ամ' երկրի :

'Ի հասարած վն' Ժաղպնէց որդ-տոյն •
Սաղմոս 'Իս-Բէ : Ի՛

ոհացայց զքէն ար բոլո
րով սրտի՛ւ իմով • պատմե-
ցից զամ' սքանչելիս քո :
Սւրախ եղէց և ցնծացայց 'ի քեզ •
սաղմոս սասցից անու՛ան տեառնդ
բարձրելոյ :

'Ի դառնալ յեաս Թշնամեաց ի-
մոց, տկարասցին և կորիցեն յէրե-
սաց քոց :

Մարեր զդ-ատաստանս իմ, և զե'
րաւունս • նատար յաթոս' դատա-
ւոր արդարունէ :

Մատեցեր 'ի հեթանոսս , և կոր-
եաւ ամբարիշտն . զանուանս նոցա
Ջնջեցեր յաւիտեանս յաւիտենից .
և թշնամեացն զէն սակասեաց
մինչ իսպառ :

Օ քաղաքս աւերեցեր , և կորեւ
յիշատակ նց՝ աղաղակաւ :

Ըճ կայ՝ և մնայ յաւիտեան .
պատրաստ արար զաթոռ իւր 'ի
դատաստանի :

Ինքն դատե զաշխարհս արդարու-
թիւ , և զժողովուրդս իւր ուղղութիւն :

Եղև տօր ապաւեն տնանկի , օգնա-
կան 'ի նեղուէ՝ 'ի դէպ ժամանակի :

Յուսասցին 'ի քեզ ամբն՝ ոյք գե-
տեն զանուան քո . զի ոչ թողցես

զայնօսիկ , ոյք խնդրեն զքեզ տօր :

Սաղմոսս ասացէք տն՝ որ բնակելն է
'ի սիօն . պատմեցէք 'ի հեթանոսս՝
զգործս նորաս :

'ի խնդրել զարիւն նց՝ յիշեաց . և ոչ
մոռացաւ տօր զաղաղակս տնանկաց :

Ողորմեա՛ ինձ տօր՝ և տե՛ս զխոնար-
հութի իմ՝ 'ի թշնամեաց իմոց . ո՛ր

բարձր արարեր զիս 'ի դրանց
մահու :

Այն պատմեցից զամ օրհնութիս քո
'ի դրուես դասեր սիօնի, և ցնծա-
ցայց 'ի փրկութե քում:

Բնկան հեթանոսք յապականութե
իւրենց՝ զոր արարին. և որոգայթ
զոր թագուցին, առցէ զոտս նց:
Ճանաչի տէր յառնել զդատաս
տանս իւր. և 'ի դործս ձեռաց իւ-
րեանց՝ կապեցին մեղաւորք:

'Ի արձցին մեղաւորք անդրէն 'ի
դժոխս. և ամ հեթանոսք՝ որք մո-
ռացան զամ:

Ա՛ջ իսպառ մոռանայ տէր զաղ-
քատն. համբերութի անանկաց մի՛
կորիցէ իսպառ:

Մե՛կ տը՛ և մի՛ զօրասցի մարդ.
դատեցին հեթանոսք առաջի քո:
Կացո՛ տը՛ օրէնսդ իր 'ի վը՛ նց. և ծա-
նիցեն հեթանոսք՝ թէ մարդիկ են:
Բնդէ՛ր տը՛ կացեր 'ի հեռաստա-
նէ. անտես արարեր 'ի շէպ նե-
ղութեան ժամանակի:

Յամբարտաւանիլ ամբարշտին՝ այրի
աղքատն. արգելցին 'ի խորհուրդս
իւրեանց, զոր և խորհեցան:

Օ՛ ի գովի մեղաւորն 'ի ցանկութի
ան

անձին իւրոյ . որ զըկէն , և նա գովի ՚
Իսկ՝ ընդէր բարկացոյց մեղաւորն
զի՛ն՝ , ըստ բազում բարկուէ իւ
րում , թէ ոչ խնդրի :

Ա՛չ է ան առաջի աչաց նր . պիղծ
են ճանապարհք նր յամ ժամ :

Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց
նր . ՚ի վերայ ամ թշնամեաց իւրոց
աիրեսցէ :

Ըսաց ՚ի սրտի իւրում , թէ ոչ
սասանեցայց ազգէ յազգ . առանց
չարի :

Ընիծ իւք և դառնուք և նենգու
թք լի՛ է բերան նր . և ՚ի ներքոյ
լեզուի նր ցաւք և վաստակք :

Նստի դարանեալ ընդ մեծամեծս
՚ի գաղանիս՝ սպանանել զամբիծն :

Ըչք նր ՚ի տնանկս հային . դարա
նի ՚ի գաղանիս , որպէս զառիւծ
՚ի մորւոջ իւրում :

Դարանի յափշտակել զաղքառն .
յափշտակել զաղքառն , և ձգել զնա
՝ Յորոգայթ իւր խոնարհեցուսցէ
զնա . խոնարհեցի և անկցի ՚ի աի
րել իւրում ՚ի վր տնանկաց :

Ըսաց ՚ի սրտի իւրում թէ մոռա
ցաւ

ցաւ անձ • դարձոյց զերեսս իւր՝
զի մի տեսցէ իսպառ :

Արի ար անձ իմ • բարձր եղիցի ձեռն
քո • և մի՛ մուսանար զտնանկս :

Իսկ՝ ընդէ՞ր • բարկացոյց ամբարիշտն
զանձ • զի ասաց ՚ի սրտի իւրում
Թէ ոչ քննի :

Տեսանես դու զնա ՚ի ցաւս , և ՚ի
սրտամտութիս հայիս • ՚ի քեզ թողեալ
է աղքատն , և որբոյն՝ դու ես
օգնականն :

Խորտակեսցի բազում մեղաւորի՝
և չարի • խնդրեսցին մեղք նորա ,
և նա մի գտցի :

Տ՛ր թագաւոր յաւիտեանս յաւի
տենից • կորիցեն հեթանոսք յերկ
րէ նորա :

Օ ցանկութի տնանկաց լուաւ արի ,
ի պատրաստութի սրտից նոցա հայե
ցաւ անն քո :

Կատ առնել որբոյն և տնանկի • զի
մի ևս յաւելցի մարդ , ՚ի մեծա
բանել իւրում ՚ի վերայ երեսաց
երկրի :

Մեր յուսացայ . ո՞րպէս ասիցէք
զանձն իմ , փոփոխեաց ՚ի
լերինս որպէս ճնձղուկ :

Օ ի ասհա մեղաւորք լարեցին զա
ղեղունս իւրեանց . պատրաստ ա
րարին զնեա ՚ի կապարձս , ձգել
ընդ խաւար՝ սյնոցիկ , յէք ուղիւ
են սրախք :

Օ ի զոր դու շինեցեր՝ նորա աւե
րեցին . իսկ արդարն զի՞ արար :

Տէր ՚ի տաճար քե իւրում . մեր
յերկինս յաթու իւրում :

Ըջք նորա ՚ի տնանկս հային , և
արտեանուէք նորա քննեն զորդիս
մարդկան :

Տր քննէ զարդարն և զամբարիշտն .
որ սիրէ զմեղս , ատէ զանձն իւր :

Տեղասցի ՚ի վերայ մեղաւորաց ու
րոգայթ՝ հուր և ծծումք . այս
մըրիկ՝ բաժին բաժակի նց :

Ըրդար է մեր՝ և զարդարութի
սիրէ . և զուղղութի տեսանեն
եքեսք նորա :

Դ ի հասարակ ՚ի շէրաց սեւեռարդին :
Սաղմոս Դասկի : ԺԼ

Լ պրեցո՞ղ զհա տօր՝ զինո՞ւ աղէաց
սբ. նո՞ւ աղէցան ճշմարտու
թիւք յորդւոց ՚ի մարդկանէ :

Դ նանիր խօսեցաւ այր ընդ ըն
կերի իւրում . շրթամբք նենդա
ւորօք սրտէ ՚ի սիրտ խօսեցաւ :

Սատակէ տօր զամ՝ շրթունս նեն
դաւորս , և զլէզուս մեծաբանս :

Այք սասցին , զլէզուս մեր՝ մեծս
արասցուք , շրթունք մեր առ մեզ
են , և արդ՝ մեր ուլէ տէր :

Ս ս տառապանաց աղքատին՝ և
հեծուէ տնանկին , այժմ՝ յարեայց
ասէ տօր . եղից զփրկութի իմ , և
համարձակեցայց ՚ի նս :

Բանք տն են բանք սբ , ոսկ զար
ծաթ ընտրեալ և փորձեալ յերկ
րէ . սրբեալ և պարդեալ եօթնպա
տիկ՝ ՚ի հողոյ :

Դ ու տօր պահեցեր զմեզ , և ապրե
ցուցեր զմեզ յազգէ յայսմանէ
մինչև յաւիտեան :

Ե ուրջանակի ամբարիշտք շրջին .

ըստ բարձրուէ քում՝ մեծ-ս արաս
ցես դու զորդիս մարդկան :

Դ Էթրած • Սաշոս Դաւիթ : ԺԲ

Մինչև յերբ Թոր՝ մուանաս զև
խապառ • մինչև յերբ դարձուցա
նես զերեսս քո յինէն :

Մինչև յերբ դնեմ զխորհուրդս
յանձն իմ • և ցաւք սրաի իմոյ
զաւուրս :

Մինչև ցերբ բարձրանայ թշնա
մին ՚ի վերայ իմ • նայեա՛ և լուր
ինձ Թոր ԹԺ իմ :

Լոյս տուր Թոր՝ աչաց իմոյ , զև մի
երբէք ննջեցից ՚ի մահ :

Մի սասացի թշնամին՝ թէ յաղ
թեցի նմա • կամ նեղիչք իմ ցնծաս
ցեն , թէ ես սասանեցայց :

Ես յողորմուիս քո Թոր յուսացայ ,
ցնծացաւ սիրտ իմ ՚ի փրկութե
քում • օրհնեցից զԹոր՝ զբարե
բարդ իմ :

Դի Կատրճ • Մաղձոս Կատրճ • ԺԳ

Եւսաց անդդամն Դի սրտի իւրում,
Թէ ոչ գոյ ամժ :

Եւսականեցան և պղծեցան յանօ
րէնութե իւրեանց • և ոչոք է՝ որ
առնէ զքաղցրութի :

ՏԵՐԵՐԿՆԻԿ նայեցաւ յամ որդիս
մարդկան, տեսանել թէ իցէ՞ որք ի
մաստուն, որ խնդրիցէ զամժ :

Եւմենեքեան խոտորեցան Դի միա
սին՝ և անպիտանացան :

Ոչոք է՝ որ առնէ զքաղցրութի, և
չէ՞ որ՝ մինչև Դի մի :

Ուր ոչ ծանիցեն ամենեքեան, ոչք
գործեն զանօրէնութիւն :

Ոչք ուտէին զժողովուրդ իմ ուր
կերակուր հացի, և առ ամր ոչ կար
գացին :

Եւնդ երկիցեն զերկիւղ ուր ոչ
իցէ երկիւղ • զի ամր է յաղգս
արդարոց :

Օ խորհուրդ սղքապին յամօթ
արարին • զի ամր է յոյս նր :

Ո՞տացէ Դի սիօնէ զփրկութի իէլլ •
Դի դարձուցանել ամն զգերութի ժո

ըովրդեան իւրոյ • ցնճասցէ յա
կօք՝ և ուրախ եղիցի իհէլ :

Պ. Հասարած • Սաղմոս Դասելի •
ԺԴ

Տ՝ ով կացցէ ՚ի խորանի
քու՛մ • կամ ո՛վ բնակեացի
՚ի լեառն օբ քո :

Ար գնայ ամբի՛ծ՝ գործէ զարդա
բուի, խօսի զճշմարտուի ՚ի սրտի
իւրում :

Ար ո՛չ նէնդաւորեաց լեզուաւ իւ
րով, և չար՝ ընկերի իւրում ո՛չ
արար :

Կախատինս ՚ի մերձաւորաց նա ո՛չ
առնու • արհամարհեալ է առաջի
նորա չարագործն :

Օ երկիւղածս օնն փառաւոր առ
նէ • որ երդնու ընդ ընկերի իւ
րում, և ո՛չ ստէ :

Օ արծաթ իւր ՚ի վարձու ո՛չ տայ,
և կաշառս ՚ի վերայ իրաւանց ո՛չ
առնու • որ զայս արասցէ, և նա մի՛
սասանեացի յաւիտեան :

Պահեա՛ զհա մ'ճ իմ, զի ես ՚ի քեզ
 յուսացայ : ասացի մոն, տր իմ ես
 դու՛ և բարիք իմ՝ ինձ, ՚ի քէն են :
 Աքց քոց՝ որք են յերկրի քում :
 սքանչելի արարեր զամ կամս իմ
 ՚ի նոսա :

Յաճախեցին հիւանդուիք նց .
 յետ այսորիկ ասպա վաղվաղեցին :
 Ա՛չ ժողովեցայց ՚ի ժողովս նց յա
 բեանց . և ո՛չ յիշեցից զանու՛անս
 նոցա ՚ի շրթուսս իմ :

Տը՛ բաժին ժառանգուէ իմոյ և
 բաժակի իմոյ՝ դու ես, որ այսրէն
 դարձուցանես զժառանգութիւն
 իմ՝ յիս :

Մ իճակք ելին ինձ ընդ ընտիրաս և
 ժառանգութի իմ հաճոյ եղև ինձ :

Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն
 արար զհա, մինչ ՚ի գիշերի ևս՝ խրա
 տեցին զհա երիկամուսք իմ :

Յառաջագոյն ատեանէի զտէր ա
 ռաջի իմ յամ ժամ . զի է ընդ աջ
 մէ իմմէ, զի մի՛ ստասնեցայց :

Մ ասն այսորիկ՝ ուրախ եղև սիրտ
 իմ

Իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, ևս և
 մարմին իմ՝ բնակեացի յուսով:
Օ ի ոչ թողցես զանձն իմ՝ ՚ի դժ
 թոխս. և ոչ տացես սբյ քու՝ մտե
 սանել զապականուի:
Յուցեր ինձ զճանապարհս քո կե
 նաց. լցուցեր զես ուրախութե քե
 սաց քոց՝ ՚ի քաղցրութե վայելչուե
 աջոյ քո՝ մինչ խապար:

Սաղմոս Գաւթի: Ժ. Թ.

Լ ուր՝ տ'ը արդարութե. և նայեա՛
 ՚ի խնդրու՛ածս իմ. ունին դիր
 աղօթից խնոց՝ զի ոչ շրթամբք
 նենգաւորօք:

Յերեսաց քոց՝ իրաւունք ինձ ել
 ցեն, և աչք իմ տեսցեն զուղղութի:
Փորձեցեր զսիրտ իմ, և քննեցեր
 ՚ի գիշերի. փորձեցեր զիս՝ և ոչ
 գտաւ յիս անիրաւութի:

Մի խօսեացի բերան իմ զգործս
 որդւոց մարդկն. վն բանից շրթանց
 քոց՝ ես պատեցից զճնայրհս խխտաւ:
Հաստատեա՛ զշաւիղս իմ՝ ՚ի ճանա
 պարհի քու՝, զի մի՛ գայթակղես

ցին գնացք իմ:

Ես առ քեզ մի կարգացի զի լուար
ինձ մձ, խոնարհեցն առ իս զուսկն
քո. և լուր բանից իմոց:

Աքանչեւի արարեր զողորմութիս քո՝
ո՞ք փրկես զայնոսիկ, ոյք յուսացել
են ՚ի քեզ՝ յայնցանէ, ոյք հակա
ուսկ կան աջոյ քո:

Պահեա՞ զիս որմյ բիբ ահան. ընդ
հովանեաւ թեոց քոց ծածկեսցես
զիս, յերեսաց ամբարշտոյ, ոյք
տառապեցուցին զիս:

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին.
և ՚ի ճարպս իւրեանց արգելին. և
բերանք նոցա խօսեցան զամբար
տաւանութիւն:

Սերժեցին զիս, և այժմ դարձել
պատեցան զինև. ուշ եղին խոնար
հեցուցանել զիս յերկիր:

Համարեցան ինձ ոմպ առիւծ՝ զի
պատրաստի յորս. և ոմպ կորիւն ա
ռիւծու, զի նստի դարանեալ:

Մըի տեր՝ ժամանեա՞ նց, և խա
փանեա՞ զնս. փրկեա՞ զանձն իմ
յամբարշտոց, ՚ի սրոյ՝ և ՚ի ձեռաց
թշնամւոյն:

Տէր՝ կորն զնոսա յերկրէ • բա
ժանեա՛ւ և խափանեա՛ւ զնոսա ՚ի
կեանս իւրեանց :

Գաղտնեօք քովք՝ լցան որովայնք
նց • յագեցան կերակրովք և թողին
զմնացու՛ածս աղայոց իւրեանց :

Ես արդարութեամբ երևեցայց
երեսաց քոց • և յագեցայց յե
րևիլ վառաց քոց :

՚ի հասարած • Սաղմոս Գաւթի :

Օ սր տասց, ջարժամ փրկեաց զնա տր՝
՚ի ճեռաց ամ իշնամեաց :

ԺԷ

Իրեցից զքեզ՝ տ՛ր , զօ
րուի իմ • տր՝ հաստատիչ
իմ, ապաւէն իմ՝ և փրկ
կիչ իմ :

ԼԺ՝ օգնական իմ, և ես յուսամ
՚ի նա • ապաւէն իմ, եղջիւր փրկու
թե իմց՝ ընդունելի իմ է :

Սրնէլով կարդացից առ տր, և ՚ի
թշնամեաց իմոց ապրեցայց :

Շ ուրջ եղեն զինև երկունք մա
հու • և ուղխք անօրէնութեան

Խոռովեցուցին զհս :

Ս Էշար դժոխաց սրշարեցին զհս . և
ժամանեցին ինձ որողայթք մահու :
Ի նեղուէ իմում ես առ ար կարդա
ցի , և առ ան իմ աղաղակեցի :

Ս ու առ ինձ ՚ի տաճարէ արջ իւրմէ
ձայնի աղօթից իմոց . և աղաղակ
իմ առաջի նորա , մտցէ յանկանջս
նորա :

Խոռովեցու և դողաց երկիր՝ և
հիմունք լերանց սասանեցան և
խոռովեցան . զի բարկացաւ ՚ի վր
նց ան :

Ս Է ծուխ ՚ի բարկուէ նր . և հուր
յերեսաց նր բորբորեցաւ , և փայ
լատակուէք հատան ՚ի նմանէ :

Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ . և
մէգ ՚ի ներքոյ ոտից նր :

Ս Է ՚ի բրօքէս և թուեաւ սլացաւ
նա ՚ի թեւ հողմոց :

Ս Է զխաւար ՚ի ծածկոյթ իւր , և
շուրջ զնովաւ են յարկք իւր . և խա
ւարային ջուրք մինչև յամպս օդոց :
Ի փայլատակէլ նր առաջի նոցա ,
ամպք անցուցին սկարկուա՝ և զկայ
ճակուես հուր :

Որոտաց տօր յերկնից , և բարձրելն
էտ զձայն իւր 'ի կարկուտ՝ և 'ի
կայծակունս հուր :

Ըւարեաց զնեաս իւր՝ և ցրուէց
զնս . յաճախեաց զփայլատակունս
իւր՝ և խռովեցոյց զնս :

Երևեցան աղբերք ջուրց . և յայտ
նեցան հիմունք աշխարհի :

'ի սաստէ քուճմէ տօր , և 'ի շնչել
հոգւոյ բարկուէ քո :

Ըւարեաց 'ի բարձանց և ընկալաւ
զիս . ընկալաւ զիս 'ի ջուրց բաղմոց :
Փրկեսցէ զիս տօր 'ի Թշնամեաց իւ
մոց՝ հզօրաց՝ և յատելեաց իմոց ,
զի հզօրք եղեն քան զիս :

Ճամանեցին ինձ աւուրք չարչա
րանաց իմոց . եղև տօր հզօրիչ իմ ,
և եհան զիս յանդորք , փրկեսցէ
զիս տօր՝ զի կամեցաւ զիս :

Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդա
րուէ իմում . ըստ ամբժուէ իմում
հատուսցէ ինձ :

Ես պահեցից զձանադարհս տն ,
և ոչ ամբարշտեցայց յայ խմմէ :

Մի իրաւունք նո՞ առաջի իմ են . և
զարդարաւի իւր ոչ 'ի բացեաց արար
յինէն :

Եղէց և ես ամբիծ ընդ նմա • և
 զգուշացայց յանօրէնութի իմնէ •
 Հատուցէ ինձ օր ըստ արդարու
 թէ իմուամ • ըստ սրբութե ձեռաց
 իմոց՝ առաջի աչաց իմոց •
 Բնդ սրբոյն նր եղիցիս • ընդ առն
 ամբի՛ս՝ ամբիծ եղիցիս • ընդ
 ընտրեալն ընտրեալ եղիցիս • և
 զթիւրան կործանեացես •
 Դու զժողովուրդս խոնարհս՝ կե
 ցուցանես • և զաչս ամբարտաւա
 նից՝ դու խոնարհեցուցանես •
 Դու լուսաւոր առնես զճրագ իմ •
 օր ամ իմ յոյս արա ինձ՝ ի խաւարի •
 Կ և փրկեցայց ՚ի փորձութե • ամ
 իմով անցից ընդ պարիսպս •
 Ը թ իմ • ամբիծ են ճանապարհք
 քո • և բանք ան ընտրեալ են • և
 ապաւեն ամցն զք յուսան ՚ի նա •
 Վ օ զի ո՛վ է ամ՝ բաց ՚ի անէ •
 կամ ո՛վ է ամ • բաց յայ մերմէ •
 Ը թ • որ զգեցուցեր ինձ զօրութի •
 և եղեր յամբիծութե զճանապարհս
 իմ •

Հաստատեցեր զոտս իմ ո՞նչ զեղջեր
 ուի • և ՚ի վերայ բարձանց կացու
 ցեր զիս •

Աւսուցեր զձեռս իմ՝ ՚ի պատե-
րազմ . և արարեր զբազուկ իմ ուն
զաղէղն հաստ . և ետուր ինձ զպաշտ
պանուի փրկուէ քոյ :

Մէջ քո ընկալաւ զիս՝ և խրատ
քո կանգնեց զիս խաղառ . և խրատ
քո ուսուցեց զիս :

Բնդարձակեցեր զգնացս իմ՝ ՚ի ըս-
տորէ իմմէ . և ոչ տկարացան շա-
ւիղք իմ :

Հալածեցից զթշնամիս իմ՝ և հա-
սից նց . և ոչ դարձայց ՚ի նոցանէ՝
մինչև սպառեցից զնս :

Սեղեցից զնոսա , և այլ մի կարաս
ցեն կեալ . և անկցին ՚ի ներքոյ ու-
տից իմոց :

Օգեցուցեր ինձ զօրուի ՚ի պա-
տերազմի . և զյարուցեալն ՚ի վր
իմ՝ ներքոյ իմ արարեր :

Օթշնամիս իմ հալածականս արա-
րեր . և զատելիս իմ սատակեցեր :

Մզաղակեցին , և ոչոք էր՝ որ փրո-
կէր զնս . կարգացին առ տը , և ոչ
լուաւ նոցա :

Սանրեցից զնս ուն փոշի առաջի
հողմոյ . և ուն կաւ գռեհաց կոխե-
ցից զնս :

Փրկեացէ զհաւոր ՚ի հակառակուէ
ժողովորոց . և կացուացէ զհաւոր
լուսն հեթանոսաց :

Ժողովուրդ՝ զոր ոչ գիտէ ի , ծա
ռայեաց ինձ . և ՚ի լուր ականջաց
լուսն ինձ :

Արդիք օտարաց ստեցին ինձ . որ
դիք օտարաց մաշեցան , և կաղա
ցան ՚ի շաւղաց իւրեանց :

Կենդանի է ար՝ և օրհնէլ է անձ . և
բարձր եղցի անձ փրկուէ իմոց :

Եւ թէ որ խնդրէ զվրէժ իմ , և
հնուանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինձ :

Փրկիչ իմ ՚ի թշնամեաց իմոց բար
կացողաց . յայնցանէ որք յարուցել
են ՚ի վր իմ՝ բարձր արարեր զհաւոր . և
յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զհաւոր :

Սաան այսորիկ՝ խոստովան եղէց
քեզ ՚ի հեթանոսս . և անուանքում
ստղմոս ասացից :

Մեծ արարեր զփրկուի թագաւո
րի նր . առնել ող լմուի ընդ օծե
լոյ նր դաւթի . և ընդ զաւակի նր
սողգէ մինչև յաղգ :

Օրհնա-բի-ն Մովսէսի և Արտուրայն
Լիւի: Եւրի. ԺԷ:

Րհնեացո՛ւք զմի, զի փա-
ռօք է փառաւորեալ:
Օ հեծեալս և զերիւխարս
ընկէց 'ի ծով. օգնական
ընդունելի իմ մոր, և եղև ինձ 'ի
փրկութիւնս:

Մահ է իմ մօ՛ժ և փառաւոր առ-
նեմ զսա. մօ՛ժ հօր իմոյ՝ և բարձր
արարից զսա:

Տր խորտակէ զարտերազմունս,
և ախր է անուն նորա:

Օ ընտիրս արանց՝ և զընտիրս ըս-
տառազնաց. զկառս և զերիւխարս,
և զմի զօրութիս փառաւօ՛ժի ըն-
կէց 'ի ծով:

Օ ով ծածկեաց զնս՝ ընկանս յան-
դունդս խորոց՝ իբրև զվէմս:

Մը քո մոր՝ փառաւորեալ է զՁ
լուրէ՛ իւրով. և աջ քո մոր՝ խորտա-
կեաց զթշնամիս քո:

Եւ մեծուրէ փնց քոց մանրեցեր
զհակառակորդս քո. առաքեցեր
զբարկուի սրամտուրէ քոց. և եկէր
զնս

զնոսա որպէս զէզէզն :

Հողուով զօրութե սրամտունք քո
պատառեցան ջուրք • դիզան կացին
որն պարիսպ քարեայ ջուրք ծո-
վուն • և պաղեցան դիզան աղիք

Ջուրցն 'ի մէջ ծովուն :

Եւսաց թշնամին • սսէ, հալածեցից՝
հասից՝ հարից • բաժանեցից զա-
ւարն՝ և լցուցից 'ինցնէ զանձն իմ :
'ի սուր իմ արկից զնս • տիրեսցէ
և բարձրացի 'ի վր'նց աջ իմ :

Եւսաքեցեր զհողմն քո, և ծածկէց
զնս ծով • ընկղմեցան, և իջին որն
կապար՝ 'ի ջուրս ստասիկս :

Ո՞ւմանէ քեզ յսճս տը, կամ ո՞վ
նմանիցի քեզ՝ փառաւորելո՞ 'ի սբս :

Սքանչելի փառաւորել՝ որ առնէ
զնշանս և զարուեստս • ձգեցեր
զձեռն քո, և եկուլ զնս երկիր :

Եւսաջնորդեցեր արդարութ ժողո
գրդեան քո այսմ, զոր և իրկեցեր :

Սխիթարեցեր զնս զօրութ քով 'ի
բանակեազ սրբութք քո • լուան
ազգք՝ և բարկացան, և երկունք

կալան զբնակիչս փղշտացւոց :

Յայնժամ փութացան դատաւորք

Եղովմայ, և իշխանք մովարացւոց
Կալաւ զնս դողումն • հալեցան
ամբ բնակիչք քանանացւոց :

Ընկցի 'ի վր' նց աս և դողումն • և
'ի դորուէ բազկի քո քարացին :

Սինչև անցցի ժողովուրդ քո մոր,
մինչև անցցի ժողովուրդ քո սյա՝
զոր ստացար :

Տարեալ անկեսցես զնոսա 'ի լերին
ժառանգուէ քոյ, 'ի սրատրատու
բնակուէ ժառանգուէ քոյ :

Օ որ ստացար 'ի սկզբանէ մոր, ըս
տացար սրբուք՝ զոր սրատրատե
ցին ձեռք քո, մոր Թագաւոր յաւի
տեանս, յաւիտենից և ևս :

Օ ի եմուտ փարաւօն կառօք և
երկվարօք, և ընտիր սպառապինօք
'ի մէջ ծովուն :

Իւր էած 'ի վր' նց մոր զձուրս ծո
վուն • և որդիքն իեղև գնացին ընդ
ցամաք 'ի մէջ ծովուն :

Փառք հօր և որ'' :

Սաղ Քան' :

Բն է իմ մծ, և փռւոր առնեմ
զսա, մծ հօր խնց՝ և բարձր արա
րից զսա :

Մ' անդամներ մեր՝ վն սրբուհւոյ տ
նորասի մօր քոյ և կուսի , և վն խա
չի քոյ պատուհանի , ընկալ զաղա
ջանս մեր՝ և կեցն զմեզ :

Քարոյ և աղօթի՝ Լորանեալ և
Իբրև հանոնացն :

Ս' ս'ի վերուստ խաղաղուէ՝ և
փրկուէ անձանց մերոց , զմեր
աղաչեսցուք : Տր ողորմեաց :

Ս' ս' լեւի լինելոյ մեն մյ՝ ձայնի
աղաջանաց մերոց , զմեր աղա՛ :

Ս' ս' քաւիչ և ներօղ լինելոյ մյ՝ ի
վր մեղաց մերոց , զտէր աղ՛ :

Ս' ս' թողլոյ մեզ զամ յանցնս մեր՝
զկամայ և զակամայ , զտէր աղ՛ :

Ս' ս' զի մի՛ լ խոտանան գառնկցի՛ք
յաւուրն պատասխանատուէ , զ :

Ս' ս' հոգւոցն հանգուցելոց՝ ուք
ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ ի քս
ննջեցին , զտէր աղա՛ :

Լու ևս՝ միաբան , վն ճշմարիտ և
սք հաւատոյս մերոյ , զտէր աղ՛ :

Օ անձինս մեր՝ և զվիմեանս , մեն
մյ՝ ամենակալին յանձն որասցուք :

Ողորմեաց մեզ տէր մծ մեր ըստ
մե

մեծի ողորմունք բուժմ. ասացուք
անքեան միաբանուք :

ՏԵ ողորմեա. Իբր ողորմեա. Իբր ողորմեա
Լ_ըօն. :

ՏԵ ատեն ջեն. և գոյացուցիչ գիշե
րոյ. որ արարելը զախ. ՚ի զբօսանա
բարեգործուե. ՚ի փրկուի անձանց
մերոց, և զգիշեր ՚ի հանգիստ քնոյ.
տկարացել բնուե մերոյ. Կսկ այժմ
զարթուցել բացեր զբերանս մեր
յօրհնաբանուի. ահաւոր և փառա
ւորել անունդ բուժմ սբյ. ՚ի նկալ
և այժմ զաղաչանս մեր, և յաշտեա
մեզ ուղիղ հաւատով և առաքինս
սէր վարուք ՚ինոյն պաշտօն քո կսե
խել միշտ. և նովին կանոնիւս՝ ան
դադար փառաւորել զհայր և զուր
դի և զսբ հոգիդ. այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից.
Լ_մէն. :

Խաղաղութիւն ամենեցոս

Լ_ստոծոյ էրկիրպագեացոս. :

( ) քեզ, որ յամի գթած և մար
գասէր անդ ես՝ աղաչեմք հանա

պազ , զի զօրացուսցես զմեզ օր
 ըստ օրէ կալ 'ի կարգի կրօնաւո
 ղուէ մերում : Եւ թեւացի սէր
 զքաղցր լուծ քո՝ զոր եղեր 'ի վր
 մեր , զի կարասցուք կալ 'ի պատ
 ունիրանի քում , և զհաճոյսն սու
 նել առաջի քո յամժամ 'ի տուն
 և 'ի գիշերի : Հրեշտակային եր
 գակցութիւն զքեզ օրհել՝ զքեզ
 գովել , և քեզ գոհուի և փառա
 մատուցանել ամենազօր տրուեղ ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից . Ամէն :

Սուղ խան :

Սաղմոսիւք և օրհնութիւն և եր
 գօք հոգևորօք անդադար փառա
 ւորեմք զհայր և զորդի և զսբ հո
 գիդ , այժմ և միշտ և յա
 վիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

( ) օրհնեալ տր մեր յս քս . ամէն :
 Հայր մեր ող յերկինս :

1870
1871
1872
1873

1874
1875
1876
1877

Առանձնեոյն վե
 խորհուրդն խո
 երկրիս Լեթե
 Աստուած բողո

ընն՝
 ընն՝
 ընն՝
 ընն՝

Ի հարստացած • Մարտոս Դաւթի •
ԺԲ.

ԲԿԻՆՔ ՊԸՏ
մեն զփառս նոյ, և զարա
րածս ձեռաց նորա պատ
մէ հաստատութիւն:

(Որ աւուր բղխէ զքան • և զհիշեր
զհիշերի ցուցանէ զգիտութի:

Ո՛չ են բանք՝ և ո՛չ են խօսք, որոց
ոչ լսին ձայնք նոցս:

Բնդ ամ երկիր ել բարբառ նոյ, և
մինչև ՚ի ծագս ՚ի են խօսք նոյ:

Հարեալ եհար զխորան իւր • և ինքն
ոնք փեայ՝ զի ելանէ յառաջատէ
իւրմէ • և ցնծայ նա ոնք հսկայ յըն
թանալ զձանսպարհս իւր:

Ի ծագաց երկնից են ելք նոյ • և
հանդիսա նոյ մինչև ՚ի ծագս նոյ

բուն • և ոչոր իցէ՝ որ թագիցէ ՚ի
տապոյ նորա :

( ) րէնք տն ամբիծ են , և դարձու
ցանեն զհոգիս • վկայուի տն հա
ւատարիմ է , և իմաստուն առնէ
զտղայս :

Արդարուի տն ուղիւ է , և ուրախ
առնէ զսիրտս • պատու իրանք տն
լոյս են , և լոյս տան աչաց • երկիւզ
տն նք է , և մնայ յաւիտեան :

Պատաստան տեսուն ճշմարիտ է ,
և արդար է ՚ի նոյն :

Յանկալի է նա քան զոսկի՝ և քան
զականս պատուականս բազումս •
քաղցր է նա քան զմեղու խորիսիս
Վանգի՝ ծառոց քո պահեսցէ
զայս • ՚ի պահել՝ նմա զհատու
ցումն բազում :

( ) յանցուածս իւր ով կարէ առ
նուլ ՚ի միտ • ՚ի գաղտնեաց իմոց
ն'բ արա զիս մոր • և յօտարէն պա
հեա զծառուցս քո :

Ապա թէ՝ ոչ տիրեացեն ինձ , յայն
Ժամ ամբիծ եղէց՝ և նք եղէց ՚ի
մեղաց մեծաց :

Աղիցին քեզ հաճոյ բանք բերանոյ
իմոյ :

խնայ, և խորհուրդք սրտի խնայ աշ
տուաջի քո զամ ժամ: Ինչ օգնական
իմ և փրկիչ իմ:

Դ Ինչքան Սաղմոս Գաւթի: ԺԻԺ

Երբ որ քեզ տէր յաւուր անձ
կուէ. օգնական եղիցի քեզ
անուն այ յակորայ:

Երբ որ քեզ տէր օգնուի ՚ի
սրբուէ իւրմէ. և ՚ի սիօնէ ընկալ
ցի զքեզ:

Յիշեսցէ Ինչ զամ պատարագս քո,
և զուխտս քո ընկնելի արասցէ:
Տայցէ քեզ տէր ըստ սրտի քում,
և զամ խորհուրդս քո նա կատա
րեսցէ:

Յնճասցուք մեք ՚ի փրկուէ քում,
յանուն այ մերոյ՝ մեք մեծք եղի
ցուք:

Երբ որ քեզ տէր զամ խնդրուածս
քո. սյժամ ծանեաք, զի կեցոյց
տէր զօժեալ իւր:

Երբ որ քեզ տէր յերկնից ՚ի սրբուէ
իւրմէ. ՚ի զօրուի փրկուէ թէ աշոյ
իւրոյ:

Մորա կառօք՝ և սորա երիվարօք
այլ մեք զանունն տեառն այ մերոյ
կարդասցուք :

Մորա խաւիանեցան և անկան . մեք
յարեաք՝ և ուղիղք եղաք :

Տէր կեցո՛ զԹագաւորն , և լուր
մեզ . յաւուր յորում կարդասցուք
առ քեզ :

Ի հասարած . Սաղմոս Դաւիթի : Ի

Տէր ՚ի զօրուէ քում ուրախ եղի
ցի Թագաւորն . ՚ի փրկուէ քում
ցնծասցէ յոյժ :

Օ ցանկուծի սրաի նորա ետուր
նմա , և զկամս շրթանց նորա ոչ
արգելէր ՚ի նմանէ :

Ճաման արարէր զնա յօբնուծի
քաղցրուէ քոյ , և եղէր ՚ի դլուս
նր պասկ՝ ՚ի քարէ պատուտկանէ :
Կեանս խնդրեաց ՚ի քէն , և ետուր
նմա ընդ երկայն աւուրս՝ յաւի
տեասս յաւիտենից :

Մեծ են փառք նր ՚ի փրկուծէ
քում . զփառս մեծ վայելչուէ քո
դիցես ՚ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութի յաւիտեանս
յաւիտենից . և ուրախ արասցես
զնա յուրախութե Երեսաց քոց :
Թագաւոր յուսացաւ 'ի տէր, յո
ղորմութե բարձրելոյն նա մի սա
սանեացի :

Գացի ձեռն քո 'ի վերայ Թշնա
մեաց քոց . և աջ քո գացէ զամ
ստելիս քո :

Գիցես զնս որսն հնոց 'ի հուր 'ի
Ժամանակի Երեսաց քոց :

Տէր բարկութե իւրով խռովեցու
ցէ զնս . և հուր կերիցէ զնս :

Պտուղնց յերկրէ կորիցէ . և զա
ւակ նոցա յորդուոց 'ի մարդ կանէ :
Խոտորեցան 'ի քէն չարութե . և
խորհեցան զխորհուրդ , զոր ոչ կա
րասցեն հաստատել :

Մրասցես զնս հալածեալս . 'ի
մնացունաճս քո պատրաստեցես
զերեսս նոցա :

Բարձր լեր տէր 'ի զօրութե քում .
օրհնեցուք , և սարմոս ասացուք
'ի զօրութե քում :

Ի հասարակ . զն օգնականսն . ԲԷԿ .

Սաղմոս Դասնի : ԻԼ

ՄԻՃ իմ՝ նայեաց ա
ռիս . Էհր թողեր զևս .
հետի եղէ ՚ի փրկուէ
իմնէ՝ զն բանից . յանցանաց իմոց .
ՄԻՃ իմ՝ , ՚ի տուէ կարդացի առ
քեզ , և ինձ ոչ լուար . ՚ի գիշերի ,
և ինձ ոչ անսացեր :

Ի ու ՚ի սքս բնակեալ ես . և գո
վեալդ իսէլի :

Ի . քեզ յուսացան հարքն մեր . յու
սացան ՚ի քեզ՝ և փրկեցեր զնս :

ՄԸ քեզ աղաղակեցին , և կեցին .
Ի . քեզ յուսացան՝ և ոչ ամաչեցին :

ՄԹ ես որդն եմ , և ոչ եմ մարդ .
նախատինք մարդկան՝ և արհամար
հանք ժողովրդոց :

ՄԿ քն որք տեսունէին զիս՝ արհա
մարհէին զինև . խօսէին շրթամբք՝
և շարժէին զգլուխս իւրեանց :

Յուսացաւ ՚ի տէր՝ և փրկեցէ
զնս . կեցուցէ զնս , զև կամի զնս :

Ի ու ես՝ որ հաներ զիս յարգմդէ .
յոյս իմ՝ ՚ի ստեանց մօր իմոց :

Դիքեղ անկայ ես յարգանդէ • յո
րովայնէ մօր իմոյ դու ես ամ իմ :
Մի ՚ի բացեայ առնիր յինէն՝ զի
նեղու թիք մերձեալ են • և ոչոր է՝
որ օգնէ ինձ :

Ը ուրջ եղեն զինև զուարակք
բազուկք • և ցուլք գերք պաշա
րեցին զիս :

Բացին ՚ի վերայ իմ զբերանս իւ
րեանց • ուն առիւծ՝ զի մըռնչէ և
յաւիշտակէ :

Ես ուն զջուր հեղայ՝ և ցրուեցան
ամ սակերք իմ • և եղև սիրտ իմ
որնս մոմ հալեալ ՚ի մէջ որովայնի
իմոյ :

Չորացաւ ուն խեցի զօրուի իմ •
լեզու իմ ՚ի քիմս իմ կցեցաւ • և ՚ի
հող մահու իջուցին զիս :

Ը ուրջ եղեն զինև շունք բա
զուկք • և ժողովք չարաց պաշա
րեցին զիս :

Երակեցին զձեռս իմ՝ և զոտս իմ •
և թուեցին զամ ոսկերս իմ • և որս
հայեցան և տեսին զիս :

Բաժանեցին զհանդերձս իմ՝ իմէջ
իւրեանց • և ՚ի վր պատմուձանի
իմոյ

Իմոյ վիճակս արկանեիս :

Գուտեք մի հեռի առնեք զօգնութիւնք յիսկն . և տեք յօգնել ինձ նայեաց :

Փրկեա՛ ՚ի սրոյ զանձն իմ , և ՚ի ձեռաց շանց՝ զվիամօրուի իմ :

Փրկեա՛ զիս ՚ի բերանոյ առ խճուր , յեղջերէ միեղջերուի զխոնարհութիւն իմ :

Պատմեցից զանունքո եղբարց ի մոց . և ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ :

Երկիւղածք տն օրհնեցէք զտեք . և տամ զաւակք յակոբեան՝ վառաւոր արասցեն զնա :

Երկիցէ ՚ի տնէ տամ զաւակն իէլի . զի ոչ արհամարհեաց և ոչ անարգեաց տեք զաղօթս աղքատի , և ոչ դարձոց զերեսս իւր յիսկն . այլ ՚ի կարդալ իմում առ նա՛ լուալ ինձ :

Ի. քէնէ գովուի իմ տր , յեկեղջիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Օուխաս իմ կատարեցից առաջն տամ երկիւղածաց նր :

Երկիցեն անանկք և յագեացին

օրհնեացեն զտր՝ ոյք խնդրեն զնաօ
 կեցցեն սիրտք նց յաւխտեանս յա
 լիտենից • յիշեացեն , և դարձցին
 առ տէր՝ ամ ծաղք երկրի :
 Երկիր պագցեն նմա ամ առհմք ա
 զանց՝ զի տեառն է արքայուի , և
 նա տիրէ ՚ի վր ամ հեթանոսաց :
 Կերին և երկիրօրագին նմա ամ պա
 րարտք երկրի • առաջի նր անկցին
 ամքեան՝ ոյք իջանեն ՚ի հող :
 Լնձն իմ նովաւ կեայ • և զաւակ
 իմ ծառացեացէ նմա :
 Պատմեսցի տեառն աղգ՝ որ գա
 լոցն է • պրտմեսցեն զարդարուի նր
 ժողովրդեան , որ ծնանելոցն է՝
 զոր արար տէր :

՚ի հասարած • Սաղմսս Գաւթի : ԻԲ :

Տեր հովուէացէ զնա • և ինձ ինչ
 ոչ պակասեսցի :

՚ի վայրի գալարուջ՝ անդ բնակե
 ցոյց զնա • և առ ջուրս հանգստեն
 սնոյց զնա :

Պարձոյց զանձն իմ առ իս • և ա
 ռաջնորդեաց ինձ ՚ի ճանապարհս

արդարուէ վն անուան իւրոյ օ
Թէպտ և զնացից ես ՚ի մէջ ստո
ւերաց մահու, ոչ երկեացց ՚ի չա
րէ, զի դու տէր ընդ իս ես:
Յուպ քո և գաւաղան՝ նորա մը
խիթարեացէն զիս:

Պատրաստ արբեր առաջի իմ զսե
ղան՝ ակն յանդիման նեղաց իմոց:
( )Թեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ
քո ոմ անատակ արբեցոց զիս:
Ողորմուի քո օր՝ զՏեա իմ եկեացէ
զամաւուրս կենաց իմոց. բնակիլ
ինձ ՚ի տան տեառն ընդ երկայն
աւուրս:

Սաղմոս Գաւթի. Ռաշաբախուհն օ
ԻԳ.

Տեառն է երկիր լիւ՛ն իւրով. աշ
խարհ՝ և ամ բնակիչք նորա օ
Ղա ինքն ՚ի վերայ ծովու Տիմուհս
էարկ նմա. ՚ի վերայ գետոց սրտ
բաստեաց զնա օ

Ո՛վ ելցէ ՚ի լեառն ան օ կամ ո՛վ
կացցէ ՚ի տեղւոջ սրբուէ նր:
Որ օր է ձեռօք և ամբիժ սրտիւ՛ն,
որ ոչ էառ զնանրուի յանձն իւր՝

և ոչ երգուաւ ընդ ընկերի իւր
ուսմ' նենգութիւն :

Սա առցէ զօգնութի' ի անէ, զտղոր
մութի' յոյ փրկչէ իւրմէ :

Եւս ազգէ' որ խնդրէ զտր' խնդրէ
տեսանել զերեսս ոյ յակորայ :

Համբարձէք իշխանք զգրուեսս ձեր
ի վեր . համբարձցին գրուեսք յաւ
տենից, և մտցէ թագաւոր փնց :

Ով է սա թագաւոր փառաց, տէր
հզօր զօրութիւն իւրով, տէր հզօր
ի պատերազմի :

Համբարձէք իշխանք զգրուեսս ձեր
ի վեր . համբարձցին գրուեսք յաւ
տենից, և մտցէ թագաւոր փնց :

Ով է սա թագաւոր փառաց, տէր
զօրութեց' սա ինքն է թագաւոր
փառաց :

Ի հորսմ . Սաղմոս Դասմէ : Ի Գ

ա քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ' . ամ իմ' ի
քեզ յուսացայ' մի ա
մաշէցից . և մի ճիծաղէսցին զինև
թշնամիք իմ' :

Ըմբեան որք համբերեն քեզ, մի
ամուշեսցեն, այլ ամուշեսցեն անօ
րէնք յունայնութե իւրեանց :

Օ ճանապարհս քո տէր ցոյց ինձ,
և զշաւիղս քո ուսն ինձ :

Ըռաջնորդեա՛ ինձ ՚ի ճշմարտութե
քու՛մ և ուսն զիս, զի դու ես ան
վերկիչ իմ, և ես քեզ համբերի
ղօրհանապազ :

Յիշեա՛ տր զգթուխս քո և զողոր
մուխս քո որք են յախտենից :

Օ մեղս մանկուէ իմոց և զանգի
տուէ իմոց մի յիշե՛ր, այլ յիշեա՛
զիս տր քն ողորմութե քու՛մ վն քաղց
րութե քոյ, զի քաղցր և ուղիղ ես :

Վն այսորիկ՝ օրէնսգէտ առնես
զմեղաւորս ՚ի ճանապարհի, առաջնոր
դ ես հեզոց ՚ի դատաստանի, և ու
սուցանես հեզոց զճանապարհս քո :

Ըմ ճանապարհք տն ողորմութե
և ճշմարտութե են այնոցիկ՝ ոյք
խնդրեն զուխտ՝ և զվկայութի նրո՛ս :

Վն անու՛ան քո տր քաւեա՛ զմեղս
իմ՝ զի բաղում եղեն, ովէ մարդ
որ երկնչի ՚ի տնէ, օրէնսգէտ առնէ
զնա ՚ի ճանապարհի՝ յոր և հաճեցաւ :

սացայ՝ զի մի՛ եղէց հիւանդ ։
Փորձեա՛ զիս ար և քննեա՛ զիս . փոր
ձեա՛ զերիկամուսս իմ և զսիրտ իմ ։
Քղորմութի՛ քո տէր՝ առաջի աչաց
իմոց . և հաճոյ եղէց ճշմարտութե
քում ։

Ա՛ջ նստայց ես յաթոռս նանրաց .
և ընդ անօրէնս ես ո՛չ մտից ։

Ըտեցի ես զժողովս չարաց . և ընդ
ամբարիշտս ես ո՛չ նստայց ։

Ի ունացից սրբութի՛ք զձեռս իմ . և
շուրջ եղէց զսեղանով քով տէր ։

Ի սել ինձ զձայն օրհնութե քո . և
պատմել զամ սքանչելիս քո ։

Տո՛ սիրեցի զվայելչութի տան քո՝
և զտեղի յարկի փառաց քոց ։

Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
զանձն իմ . և մի՛ ընդ արս արիւ
նահեղս զկեանս իմ ։

Արոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութե
են . և աջ նոցա լի է կաշառօք ։

Ես յամբժութե իմում գնացի .
փրկեա՛ զիս տէր և ողորմեա՛ ինձ ։

Սան իմ կացցէ յուղղութե . յեկե
սեղիս մեծս օրհնեցից զքեզ ։

րանի նր' պատարագ օրհնուէ • օրհ
նեցից և սաղմոս տասցից տն :
Ի սէր տէր ձայնի իմում զի կար
դացի առ քեզ • ողորմեա՛ ինձ և
լուր ինձ՝ զի քեզ ասաց սիրտ իմ •
և խնդրեցին երեսք իմ՝ զերեսս
քո տէր խնդրեցին :

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յի
նէն • և մի՛ խոտորիք բարկուիք ՚ի
Տառայէ քումմէ :

( ) Գնահան իմ լէ՛ր տէր՝ մի՛ անար
գէր զիս • և մի՛ թողուր զիս ան
փրկիչ իմ :

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս •
և տէր իմ ընկալաւ զիս :

( ) Ենագէ՛տ արա զիս տէր ՚ի ճա
նապարհի քում • և առաջնորդեա՛
ինձ ՚ի շաւիղս քո ուղիղս :

Ս ՚ի թշնամեաց իմոց, մի՛ մատներ
զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Յարեան ՚ի վր իմ վկայք մեղաց •
և ստեցին ինձ յանօրէնուէ իւրնց :

Հաւատացի տեսանել զբարութի
տն յերկրին կենդանեաց • համբէ՛ր
տն և քաջալերեաց • զօրացի սիրտ
քո և համբէ՛ր տեսուն :

Աքեզ տէր կարդացի ամ
 իմ, մի լուեր յինէն. մի
 երբէք լուցես յինէն.
 նմանիցիմ այնոցիկ՝ ոյք իջանեն
 ՚ի գուբ:

Ի սուր տէր ձայնի խնդրուածաց
 իմոց՝ յաղաչել ինձ առ քեզ. ՚ի
 համբառնալ ձեռաց իմոց ՚ի տա
 ճար սբ. քո:

Սի համարիր Շամբարիշտս զանձն
 իմ. և մի ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն
 զանօրէնուի՝ կորուսանէր զես:

Ոյք խօսին զխաղաղուի Շ ընկերս
 իւրեանց՝ և չարուի է ՚ի սիրտս նոց:

Տուր նոց տէր լի գործոց նոց. և լի
 անօրէնուե գնացից նոց՝ հատն նոց:

Բաս գործոց ձեռաց նոց հատն նոց՝
 զհատուցումն նոցա, նոցին:

Ոչ իմացան նորա զգործս տն. և
 ոչ ՚ի գործս ձեռաց նոց հայեցան. կոր
 ծանեացես զնս, և սյլ մի շինեացին:

( ) րհնեալ է տէր՝ զի լուաւ ձայնի
 աղօթից իմոց. տէր օգնական իմ
 և պաշտպան իմ:

Մի նա յուսացաւ սիրտ իմ. օգտե
ցաւ ~~և շուրջանցաւ~~ մարմին իմ.
և ես կամօք իմովք (ստատոզան
էդէց նմա:

Տ՛ր զօրուի ժողովրդեան իւրոյ.
տապաւէն փրկուէ օժելոյ իւրոյ:
Փրկեա՛ զժողովուրդս քո. և օրհնեա՛
զժառանգուիս քո. հովուէա՛ և
բարձրացն՛ զնս մինչև յաւիտեն:

Սուշոս Դաւթի. օրհնուէց նաւախ
պէաց ասմարին: ԻԲ.

Սատուցէ՛ք մն՝ նորդիք այ. մա
տուցէ՛ք տեառն զորդիս խոյոց:

Սատուցէ՛ք մն զփառս և զպա
տիւ. մատուցէ՛ք մն զփառս ան
ուան նորա. և երկիրպագէք մն
ի սրահ սրբութե նորա:

Չայն մն ՚ի վերայ ջուրց՝ և ան
փառաց որոտաց. և տէր ինքն ՚ի
վերայ ջուրց բազմաց:

Չայն մն զօրութեց, և ձայն մն
մեծ վայելչութեց:

Չայն տեառն փշոէ զմայրս. և
մանրէ մը զմայրսն լիբանանու:

Մանրեացէ՛ զնն ոչ
առնին լիբանանու • որ
որոյ զորդիս միեղջ. բո՛ւի :
Չայն տն հասանէ զբոց ՚ի հրոյ •
ձայն տն շարժէ զաննյան , և խոռ
վեցուցանէ տր զաննյան կադէ :
Չայն տն հաստատէ զ՛ զլերուս •
և յայանի առնէ զանտառս :
Ի տաճարի նորա ամենեքեան ա
սասցեն զփառս նորա :
Տէր զջրհեղեղս նատուցանէ և
ցածուցանէ • թաղաւորեացէ տէր
յաւիտեան :
Տէր զօրուի ժողովրդեան իւրոյ
տացէ • և օրհնեացէ զժողովուրդ
իւր ՚ի խաղաղութի :

Սաղմոս Դաւիթի • Ի նոյն : Ի թի

Բարձր առնեմ զքեզ տէր , զն
լնկալար զիս • և ոչ ուրախս արարեր
զթշնամին իմ յիս :

Տր ամ իմ՝ կարդացի առ քեզ ,
և բժշկեցեր զիս • տէր հաներ ՚ի
դժոխոց զանձն իմ • և փրկեցեր զիս
յայնցանէ , որք իջանեն ՚ի գուբ :

Եւ քառասուն օրք նրո՞ւ
ու եղերուք յիշատակի
սլ բուժե՛ն նորա :

Սրտմտութի՛ն է՞ ՚ի բարկուէ՛ն նորա •
և կեանք են ՚ի կամաց նորա :

Բարեկոյս հանգիցեն լալիք •
առաւօրու եղիցի ուրախութի՛ն :

Եւ ասացի ՚ի բարեկենդանութե՛ն
խնամ, թէ ոչ սասանեցայց յա
ւիտեան :

Տր՛ ՚ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ
զօրութի՛ն, դարձուցեր զերեսս քո
յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ :

Մաքեղ ար կարգացի, և առ ան
խմ աղաղակեցի • զի՞նչ օգուտ է
քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ
ես յապականութի՛ն :

Սի՛ թէ հող խոստովան առնիցի
առ քեզ • կամ պատմեացէ զճշմար
տութիւնս քո :

Սո՛ւալ ինձ տէր՝ և ողորմեցաւ •
և տէր եղև ինձ օգնական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութի՛ն,
եղերձ յինէն զքուրձ • և ինձ զգե
ցոյց զուրախութիւն :

Այ՛ սաղմոս ասացեն քեզ փառք
իմ :

իմ. և այլ մի ևս զղջացայց
ամ իմ յաւիտեան խ
դէց քեզ:

Ի հասարած. նահասակո՛ւք գովու՛ք.
Սաղմոս Դասեթի: Լ

քեզ տէր յուսացայ, մի ա
մաչեցից յաւիտեան. յար
դարութե քում վրկեա՛ և
ապրեցո՛ զիս:

Խոնարհեցո՛ առիս զունկն քո
վաղվաղեա՛ կեցուցանել զիս:

Լ էր իմ ամ պաշտպան՝ և տուն ա
պաւինի ապրեցուցնել զիս. զի հզօ
րիչ իմ և ապաւէն իմ դու ես:

Ս քանո՛ւն քոյ տէր առաջնոր
դեցեր ինձ, և մնուցեր զիս. և հան
ցես զիս յորոգայթէ յայսմանէ, որ
թագուցաւ ինձ:

Դ ու ես պաշտպան իմ ար, և ի ձեռս
քո յանձն առնեմ զհոգի իմ:

Փրկեցեր զիս տէր ամ ճշմարտութ
քով. ատեցեր զայնոսիկ ոյք պա
հն զերկիւղ ՚ի սնոտիս:

Ես ՚ի տէր յուսացայ. ցնծացայց:

լախ եղէց 'ի փրկուէք քուսէ
'ի հր' ար 'ի խոնարհուէի իմ' .
և փրկէց 'ի վշտաց զանձն իմ' . և
նչ մատնեցեր զիս 'ի ձեռս նեղաց
իմոց , և կացուցեր յանդորու
դոսս իմ' :

Ողորմեա՛ ինձ տէր , զի նեղեալ եմ
ես . խռովեցաւ 'ի սրտմտուէ ակն
իմ' անձն իմ' և փոր իմ' :

Պակասեցան 'ի ցաւոց կեանք իմ' .
և ամբ իմ' յոգւոց ելանելոյ :

Մշտապաշտու 'ի տկարուէ զօրուի
իմ' . և ոսկերք իմ' խռովեցան :

Վասն զիմ' թշնամիս իմ' եղէ ես
նախատ դրացեաց իմոց , յոյժ ան
և երկիւղ ծանօթից իմոց :

Մեռեքեան յչք տեսանէին զիս ,
արտաքս փախչէին յինէն :

Մտացել եղէ ես ուն մեռել 'ի սրտ
տէ . և եղէ ես ուն զանօթ կորուսել .

Օհ լուսոյ ես զբմբասանս 'ի բազ
մաց' որք շուրջ էին զինե . 'ի ժողո
վիլ նց 'ի միասին , առնուլ զանձն
իմ' խորհեցան . այլ ես 'ի քեզ տէր
յուսացայ :

Մասցի դու ես ան իմ' . և 'ի ձեռս
դու է ժառանգուի իմ' :

Փրկեա՛ զիս 'ի ձեռաց Թշնամեաց
խմոց, և 'ի հաշածչաց խմոց:

Երևեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայս
քո. ապրեցո՛ զիս տէր ըստ ողորմու
թե՛ քու. տէր՝ մի՛ յամօթ եղէց,
զի կարդացի առ քեզ:

Մտայեացեն ամբարիշտք, և իջցեն
'ի դժոխս. համբ եղիցին շրթունք
նենգաւորք, ոչք խօսէին զարդարոյ
զանիրաւուի, յամբարտաւանիլ և
յանգոսնել իւրեանց:

Այ՛ զի բազում է ողորմուի քաղց
բութե՛ քոյ տէր. զոր պահեցեր
երկիւղածաց քոց:

Մտարեր դու այնոցիկ, ոչք յու
սացեալ են 'ի քեզ. առաջի որդւոց
մարդկան:

Մտացուցեր զնս՝ 'ի ծածկոյթ ե
րեսաց քոց՝ 'ի խռովուէ՛ մարդկն:
Կածկեցեր զնս՝ 'ի խորանի քում,
'ի հակառակութե՛ լեզուէաց:

Որհնէլէ տր, զի սքանչելիս արար,
զողորմուի իւր 'ի քաղաք ամուր:

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում,
թէ ընկեցայ ուրեմն յերեսաց ա
չաց քոց:

Ս Ի այսորիկ լու՛ար ձայնի աղօթից
խնոց . յաղաղակել իմնւմ առ քեզ :
Սիրեցէք զի՛որ ամ սբք նր, զի ըս-
տու գուի խնդրէ տէր . և հատու-
ցանէ այնոցիկ , որք առաւել առննն
զամբարտաւանութի :

Վ աջալերեցար ուք՝ և զօրասցին
սիրտք ձեր , ամենեքեան՝ յւք յու-
սացեալ էք ՚ի տէր :

Իմաստութի զաւելի : ԼԼ

Լ Երանի՞ , ում թողութի եղև մե-
ղաց . և ծածկեցան ամ յանցանք
նորա :

Լ Երանի՞ առն՝ որում ոչ համարի
տէր զմեղս նորա . և ոչ գոյ նեն-
գութի ՚ի բերան նորա :

Լ Ընեցի ես՝ և մտչեցան ամ ոսկերք
իմ , առ աղաղակել ինձ առ ի՛որ զօր
հանապազ ՚ի տունէ և ՚ի գիշերի :

Ս Ի անրացաւ ձեռն քո ՚ի վերայ իմ .
դարձայ ՚ի թշու՛առուի , զի հարան
յիս փուշք :

Ս մեղս իմ ցուցից քեզ , և զանօրէ
նուիս իմ ոչ ծածկեցից ՚ի քէն :

Եւսացի թէ պատմեցից ինձէն զմեզս
իմ. և գու թողցես զամ ամբարըշ
տու թիս մեզաց իմոց :

Ո՞ն աչտորիկ յաղօթս կացցեն առ
քեզ ամ արք, ՚ի ժամ ընդունելի :
Իսայց միայն ՚ի ջուրցն հեղեղաց բաղ
մաց . որք առ նս ինչ ոչ մերձեացին :
Գու ես ապաւեն իմ ՚ի նեղուէ
յայամանէ , որ շուրջ եղեն զինն :
Յնծուի իմ , փրկեա զես յայնցա
նէ՛ . ոյք պաշարեցին զես :

Իմաստուն արարից զքեզ՝ և խելտ
մուտ ՚ի ճանապարհ , յոր և գնա
ցես . և հաստատեցից ՚ի ՚ի վերայ
քո զաչս իմ :

Մի լինիք ոմ զձիս և զՋորիս . զե
նչ գոյ ՚ի նս իմաստուի . ՚ի սանձս
և ՚ի դանդանաւանդս ճիւղացես
զկզակս նոցա , որք առ քեզ ինչ
նչ մերձեացին :

Իսաղուժ տանջանք են մեղաւորաց .
բայց ոյք յուսան ՚ի տէր՝ ողորմուի
տեսան շուրջ եղիցի զնորօք :

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք ար
դարք , ՚ի տր պարծեցարուք ամբն՝
ոյք ուղիղ էք սրտիւք :

նձացէք արդարք ՚ի տէր՝
 ուղղոց վայելէ օրհնութի.
 խոստովան եղերուք մն
 օրհնութի. տասնադէաւ սաղմսսա
 լանաւ. սաղմնս սասցէք նմա:
 ( ) րհնեցէք զտէր յօրհնութի նոր՝
 զի բարի է. սաղմնս սասցէք նմա
 օրհնութի:

Ուղիղ են տասնադասք մն. և մամ
 գործք նր հաւատովք են. և սիրէ
 զողորմութի և զիրաւունս տէր:
 Ողորմութի մն լի եղև երկիր, և բա
 նիւն մն երկինք հաստատեցան. և
 հոգւով բերանոց նորա մամ զօ
 րութիւնք նոցա:

Ժողովեց ոմ ՚ի տիկ զԶուրս ծովու.
 և դնէ ՚ի խորս զգանձ իւր:
 Արկիցէ ՚ի տեաւնէ մամ երկիր. և
 ՚ի նմանէ դողասցին մամ բնակիչք
 աշխարհի:

Օ ի նա սասց՝ և եղեն. ինքն հրա
 մայեաց՝ և հաստատեցան:

Տր ցրուէ զխորհուրդս հեթանո
 սաց. անարգէ մր զխորհուրդս ժո

դուլըդոց • և արհամարհէ տէր
զխորհուրդս իշխանաց :
Խորհուրդ ան յաւիտեան մնայ ,
և խորհուրդ տրտի նր ազգէ մին
չև յազգ :

Երունի՞ ազգի՞ որոյ տէր անօգ
նական է նմա • Ժողովուրդ զոր
ընտրեաց ՚ի Ժառանգութի իւր :
Յերկնից նայեցաւ ար յամ որդ իս
մարդկան • ՚ի պատրաստ բնակուէ
իւրմէ հայեցաւ յամ բնակիչս
աշխարհի :

Ո ստեղծ սուանձին զսիրտս նոցա ,
՚ի միտ առնուլ զամ գործս նց :
Ո՛չ թէ ՚ի բազում զօրս իւր ապ
րեցցի Թագաւոր , և ոչ հսկայ ՚ի
բազում զօրութե իւրում :

Սուտ է ձի ՚ի փրկութե իւրում •
՚ի բազում զօրութե իւրում ոչ
ապրեցուցանէ զՏեճեալն :

Ըջք ան ՚ի վր երկիւղածոց իւրոց •
և ոչք յուսան յողորմութի նորա :
Փրկել ՚ի մահուանէ զանձինս նց •
և կերակրել զնոսա ՚ի սովու :

Ընձինք մեր համբերեցցեն ան •
զի օգնական և պաշտպան մեր է :

Դնա ուրախ եղիցին սիրաք մեր՝
և յանուն նր նր յուսացուք :
Եղիցի ուղորմուի քո տէր 'ի վերայ
մեր . ուն յուսացաք 'ի քեզ :

Սաղմսս դաւթի . յարժամ անշահուհէց
զերեաս եւր առաջի աբիւղիւսայ , և
սպասարհանէալ զնա՝ Գնաց : ԼԳ

( ) Երհնեցից զտր յամ ժամ , յամ
ժամ օրհնուի նր 'ի բերան իմ :
Դ տէր պարծեացի անձն իմ . լուի
ցեն հեզք , և ուրախ եղիցին :

Սէ՛ծ արարէք զտր ինե . և բարձր
արացուք զանուն նր 'ի միասին :
Խնդրեցի 'ի տնե և լուաւ ինձ .
յամ նեղուի իմմէ փրկեաց զնա :
Սատիք առ տր՝ և առէք զզոյս .
և երեսք ձեր մի՛ ամաչեացեն :

Ըյս աղքատ կարդաց առ տր , և
տէր լուաւ սմա . յամ նեղուի
սորա փրկեաց զսա :

Բանակք հրեշտակաց տն շուրջ
են զերկիւղածովք իւրովք , և պա
հեն զնոսա :

Ճաշակեցէք և տեսէք , զեքաղցր
68 Է

է տէր . երանեալ է այլ՝ որ յուսայ
'ի նա :

Երկերո՛ւք 'ի անէ ամ'սքք նր . զի ոչ
ինչ է պակասուի երկիւղածաց նր :

Ս'եծամեծք աղքատացան և քաղ
ցեն . բայց ոչք խնդրեն զտր , մի պա
կասեցի 'ի նոցանէ ամ' բարուի :

Եկայք որդեկք իմ՝ լուարո՛ւք ինձ .
և զերկիւղ տն ուսուցից ձեզ :

Ո՛վ է մարդ՝ որ կամի զկեանասիրէ
զաւուրս իւր տեսանել 'ի բարուէ :

Լուեցո՛ զլէզուքո՛ 'ի չարուէ . և շք
թունքք . բո մի խօսեցին զնենգուի :

Խոտորեա՛ 'ի չարէ՛ և արա՛ զբարի .
խնդրեա՛ զխաղաղութի , և երթ
զհետ նորա :

Լ'չք տն 'ի վր' արդարոց , և ա
կանջք նր 'ի վր' աղօթից նոցա :

Երեսք տն 'ի վր' չարագործաց .
սատակել յերկրէ զյիշատակս նց :

Կարդացին արդարքն առ տէր , և
տէր լուաւ նոցա . յամ' նեղուէ

նոցա վրկեաց զնս :

Ս'երձ է տէր առ այնտիկ՝ որք մա
շեալ են սրտիւք . և զխոնարհս հոգ
ւով կեցուցանէ :

Բարում նեղուիք են արդարոց •
յամէ փրկէ զնոսա տէր • և պահէ
զամ ոսկերս նոցա • և մի ՚ի նոցանէ
մի՛ փշրեացի :

Մահ մեղաւորին չար է • բայց որ
ատէ զարդարն , զղջացի :

Փրկէ տէր զանձինս ծառայելոց իւ
րոց • մի՛ զղջացին ամբն՝ ոչք յու
սացեալ են ՚ի նա :

՚ի Հասարած • Սաղմոս Դասեի :
ԼԳ

ատեա՛ տէր զայնոսիկ
ոչք դատեն զնս • մար
տիր ընդ այնոսիկ , որք
մարտնչին ընդիս :

Լ՛ա զզէն և զասպար քո , և արի՛
յօզնէլ ինձ • հան զսուր քո ընդ
դէմ հալածչաց իմոց , արդէ՛լ զնս •
և ասա դու ցանձն իմ , թէ փրկու
թիւն քո ես եմ :

Լ՛մաչեացեն և յամօթ լեցին՝ ոչք
խնդրէին զանձն իմ • դարձցին
յետս և ամաչեացեն , ոչք խորհէին
ինձ չար :

Եղևցին նորա ուն փոշի առջև հող
մոյ . և հրեշտակ մն նեղեացէ զնս :
Եղևցին ճանապարհք նց 'ի խաւար
և 'ի գայթակղութի , և հրեշտակ մց
հալածեացէ զնս :

Վնանիր թաղուցին ինձ որոգայթ
յապակամուէ իւրեանց , և 'ի նա
նիր նախատեցին զանձն իմ :

Հասցէ 'ի վերայ նոցա որոգայթ ,
զոր ոչ գիտացին . և որան՝ զոր թա
ղուցին , առցէ զոտս նց . և յորո
գայթ 'ի նոյն անկցին :

Ըստ անձն իմ ցնծացէ 'ի տէր .
ուրախ եղևցի 'ի փրկուէ նորա , և
մամ ոսկերք իմ տասացեն , տէր մ
նման է քեզ :

Օ ի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց
հզօրի , զաղքատն և զանանկն յայն
ցանէ՝ որք յափշտակեն զնա :

Հարեան 'ի վերայ իմ վկայք շա
րեաց , և զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հար
ցանէին ցիս :

Հատուցին ինձ շար փոխամասի ընդ
բարւոյ . անժտուանդէլ զանձն իմ
խորհեցան յորդւոց 'ի մարդկանէ :

Ես 'ի նեղէլ նց քուրձ զդէնուի .

խոնարհ առնէի պահօք զանձն իմ
և աղօթք իմ 'ի ծոց իմ զարձցին ։
Ոպ զեղբայր և զընկեր՝ այնպէս
հաճոյ լինէի . ոպ զսգաւոր և զարք
տում , այնպէս խոնարհ առնէի ։

'Ի վերայ իմ ուրախ եղեն՝ և ժողովեցան . ժողովեցան յիս տանջանք , և ես ոչ ծանեայ . ցրուեցան , և ոչ զղջացան ։

Փորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին
արհամարհանօք . կրճտեցին 'ի վր
իմ զատամուկս իւրեանց , տէր
էրբ տեսցես ։

'Ի բաց արա զանձն իմ 'ի խորամանկութե նոցա , և յառիւծուց զմիամօրութի իմ ։

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ յեկեղեցիս մեծս . և 'ի ժողովս բազմաց օրհնեցից զքեզ ։

Ս'ի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ , ոյք ատէին զիս 'ի տարապարտուց , ակնարկի առնէին յիս աչօք իւրեանց ։

Բնդիս զխաղաղութի խօսէին . և ինքեանք բարկութե զնենդութի խորհէին ։

Բացին 'ի վր իմ դռերսնս իւրեանց
և անցին՝ այժ այժ տեսին աչք մերս
Տեսեր տէր՝ և մի լռեր . տէր՝ մի
'ի բացեայ առնիր յինէն :

Օ արթիր և հայեաց տէր՝ յիրա
լուսնս իմ . ան իմ և տէր իմ՝ ի դա
տաստանս իմ . և իրաւ արա ինձ
լատ արդարուէ բուս , տէր ան իմ :

Ս 'ի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք
իմ . և մի ասացեն 'ի սիրտս իւր
եանց , թէ վաչ վաչ անձանց մերոց ,
զի ընկուզաք զնս :

Ը մտեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք
խնդան ընդ չար իմ . զգեցցին զա
մօթ և զանարգանս՝ ոյք մեծաբա
նեն 'ի վերայ իմ :

Յնճացեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ
ամենեքեան , ոյք կամին ընդ արդա
րութիւնս իմ :

Ը սացեն յամ Ժամ , մեծ է ան .
և ոյք կամին զխաղաղութիւն
ճառայի քո :

Ը եզու իմ խօսեսցի զարդարու
թիւնս քո . զօրհանապաղ զգո
վութիւնս քո :

Դի հարարած , ծառայի ան . Սաղմոս
Դու-Բի : ԼԵ

Լսէ անօրէնն ՚ի մեղանչել ընդ
միաս իւր , թէ չի՛ք երկիւղ այ
առաջի աչաց նորա :

Ենգեաց առաջի նորա , գտանել
զանօրէնու թի , և ասել զնա :

Ի անք բերանոց նորա՝ անօրէնու թի
և նենգու թի են :

Աջ կամեցաւ նա իմանալ զբարի .
զանօրէնու թի խորհեցաւ յանկող
նի իւրում :

Եկաց նա յամ՝ ճանապարհ , որ ոչ
է բարի , և ՚ի չարէ նա ոչ ճանա
րացաւ :

Տէր՝ յերկինս է ողորմու թի քո .
ճշմարտու թի քո մինչև յամպա :

Ըրդարու թի քո ոնց լերինք ամ .
իրաւունք քո ոնց խորք բաղումք .
զմարդիկ և զանասունս կեցուցա
նես դու տէր :

Արպէս զի բաղում արարեր զո
ղորմու թիւն քո ամ . այլ որդեք
մարդկան ՚ի հովանի թւոց քոց
յուսասցին :

Լըբեացին նորա ՚ի պարարտուէ
տանքո . և զուխս վասիկութէքո
տացես ըմպելնոցա :

Դքէն է ար աղբիւր կենաց . և լու
սով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Օադեա զողորմուիս քո՝ յք ճա
նաչէն զքեզ , զարդարութիս քո՝
յք ուղիղ են արտիւք :

Սի եկեացեն ՚ի վր մեր ոտք ամբար
տաւանից . և ձեռք մեղաւորաց մի
դողացուցեն զմեզ :

Լնդ անկցին ամբն՝ յք գործէն
զանօրէնութի . մերժեացին և այլ
մի կարացեն հաստատիլ :

Օրհնութի Ռծին Սնվսէսի անձաբէս
Սարգսրէի : Բ . Օրինաց . շք :

այեցարուք երկինք , և
խօսեցայց . լուսիցէ եր
կիր զպատգամս բերա
նոյ իմոյ :

Բնդուներև լիցի ուն անձրև բար
բառ իմ . և իջցեն որոնց ցօղ պաա
գամք իմ :

Ուն անձրև ՚ի վր սիզոյ , ուն տարաի
ի

՚ի վր խոտոյ • զի զանուէն ան կար
դասցուք • և տուք օրհնութի ան
այ մերոյ :

ՄԺ որոյ ճշմարտութեան գործք նր •
և ան ճանաչութեան նր իրաւամբք են :

ՄԺ հաւատարիմ է , և ոչ գոյ ՚ի
նմա անիրաւութիւն • արդար և
ճշմարիտ է տէր :

ՍԷ զան՝ և ոչ նմա որդիքն արատոյ •
Ժնուողք խոտորելք և թիւրիւք :

ՈՂ այդ այն է՝ զոր ան հատուցա
նէիք դուք՝ Ժողովուրդք յիմարք
և ոչ իմաստունք :

ՈՂ սա ինքն է հայր քո , որ ստացաւ
զքեզ , արժ զքեզ՝ և ստեղծ զքեզ :

ՅՈՂ լիցին քեզ աւուրքն յաւի
տենից • իմացարուք զամս ազգաց
մինչև յազգս :

Հարցնի՛ր դու ցհարս քո , և պատ
մեսցեն քեզ • ցծերս քո՝ և ասաս
ցեն քեզ :

ՊԻ Ժամանակի՛ յորժամ բաժանեց
բարձրեալն զազգս ան • ոնց սկուեց
նա զորդիսն ազամայ :

Այցոյց սահմանս հեթանոսաց ,
լսա թուոյ հրեշտակաց այ :

Եղև բաժին տեանն ժողովուրդ
իւր յակորբ . և վիճակ ժառանգու
թիւ իւրոյ խնէլ :

Բաւաւական եղև նմա յանապատի .
ի ծարաւ աթոյ յանջրդւոջ
պաշտպանեաց զնա :

Խրատեաց զնա , և պահեաց որն
բիբական . որն զարծուէի ՚ի թւս
իւր ընկալաւ զնա . և ոն ՚ի վերայ
ձագուց իւրոց գթացաւ :

Տարածեաց զթւս իւր , և ընկա
լաւ զնա . և բարձեալ բերէր զնա
ի վերայ միջնողաց իւրոց :

Տէր միայն ածէր զնս . և ոչ գոյր
ընդ նոսա մծ օտար :

Լաճ էհան զնս ՚ի զօրութիւս երկ
րի . և կերակրեաց զնս արդեամբք
անդաստանաց :

Դիեցոյց նոցա մեղք ՚ի վիմէ , և
իւղ յապառաժ վիմէ :

Իւղ կովուց՝ և կաթն մաքեաց ,
ձարպով հանդերձ՝ խոյոց , որթուց ,
ցլուց և նոխազաց :

Օ պարարտուի երիկամանց ցորե
նոյ . և զարիւն խաղողոյ էարբ գինի :
Եկէր յակորբ և յագեցաւ , և ան

գուշեաց զսիրելին :

Գիրացաւ՝ ստուարացաւ՝ լայնացաւ, եթող զտր անձ զաբրիչ իւր, և յետս եկաց յայ փրկչէ իւրմէ :
Սարկացուցին զիս օտարութիւք իւրեանց . և կռովք իւրեանց դառնացուցին զիս :

Օղջեցին դիւնաց՝ և ոչ այ, դիցն՝ զորս ոչ գիտէին . նորք և սու ժամայնք, զորս բնաւ ոչ ճանաչէին
Հարք նոցա :

Թողին զտէր՝ որ ծնաւ զնս . մուռացան զանձ՝ որ կերակրեաց զնս :
Ետես տէր և նախանձեցաւ . և սրտմտեցաւ ՚ի վերայ ուսաւերաց և դասերաց նոցա, և ասէ :

Դարձուցից զերեսս իմ՚ի նոցանէ . և ցուցից նոցա զե՛նչ լինելոց իցէ յապոյ ժամանակի :

Օ ի ազգ մի թիւր են նորա՝ և որ գիրք անհաւանք . նորա նախանձեցուցին զիս ՚ի չանձս իւրեանց . և դառնացուցին զիս ՚ի կռուս իւրեանց :

Ըրդ՝ և ես նախանձեցուցից զնս յազգ անախտան . և անախտ ազգաւ զկծեցուցից զնս :

Մաղ Քանի 2

Տիւր փառս նոյն , առաք զօրհնութի
մարդասիրին թագաւորին յա
ւիտենից , որ փրկէ զժառանգս իւր
և կեցուցանի ։

Մարդասէր տէր՝ վս սրբուհւոյ
անարատի մօրքոյ և կուսի , և վս
խաչի քոյ պատուականի , ընկալ
զաղաչանս մեր՝ և կեցո՛ղ զմեզ ։

Քարոզ և աղօթք՝ Արիւնք պատեն
և Տէր ապաւին հանունայն ։

Մս ՚ի գիշերի և ՚ի տունջեան ,
և յամ ժամու խօսիլ մեզ զբան
անհոյս աղաչեսցուք ։ Տք ողորմեա՛

Մս ջանկանելոյ մեզ ՚ի վտրձուի ,
որում ոչ կարեմք հանդուրժելի զ՛

Մս ամբիժ և անդատապարտ կառ
մեզ անջի ահեղ ատենին քի , զ՛

Մս անջնորդելոյ մեզ ՚ինաւահան
գիտան կենաց անվախձանից , զ՛

Մս արժանի լինելոյ մեզ վերին
հոյճանն՝ և երկնից արքայուհն , զ՛

Մս հոգւոցն՝ ։ Աւ ևս՝ միա՛
Օ անձինս ։ Աղորմեաց ։

Եւ զի շէրի և ՚ի տուն ջեան և յամ
 ժամու զքեզ աղաչեմք, և ՚ի քէն
 խնդրեմք մարդասէր տէր: Եւ որ
 մեզ ամ փրկելչ մեր. խոնարհեցի
 ունին քո ՚ի խնդրուածս մեր. զե
 մի՛ ունայն լիցին վաստակք ծա
 ույից քոց. այլ համարեա՛ զաշխա
 տու թիս մեր ՚ի գործ արդարուէ,
 և ՚ի պատու յամ զաշտու թի:
 Ի նկալ տէր՝ զաղօթս և զէրկրպա
 գու թիս մեր, և հասն մեզ զորոր
 մու թի քո առատապէս. ծածկեա՛
 զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր
 աջոյ քո. զօրացն զմեզ տէր՝ զօրու
 թիք սբ հոգւոյդ. պահեա՛ զմեզ
 ոպ բիբ ահան: Եւ արա՛ առ մեզ
 նշան բարի, ՚ի գովեստ և ՚ի փառա
 բանու ՚ի անուանդ քում սրբոյ:
 Օ ՚ի ՚ի քո փառս կատարի ամ ա
 ըարածոց մշտն ջենաւոր փառա
 բանու թիւն ՚ի բարձուես, հօր և
 որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ. այժմ
 և միշտ և յաւ խոտանս յաւ ի
 տենից. Եւ մէն:

Խաղաղութիւնսն անկեցան :

Լսաւ թոյն էր իր պագեացոսն :

Տոլիւն քաջ հոլիւն բարի և յաւիտենական, նայեաց և այց արաբանաւոր հօտի քո, զոր ժողովեցեր առ քեզ գթութիւն քով : Օ քո առաջի կամք տր, և առ ՚ի քէն ողորմութեցդ և գթութեցդ ահն ունիւք : Օ ամենեանն օրհնեա • զամսեան իմաստնացն • զամսեան լուսաւորեա • և ամցն պարգևեա զերկնից արքայութիւն : Այն զն գուեսա տէր կենաց, և ամ ողորմութեց • և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ • այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից • Ամէն :

Մաղթանս :

՚Ի գիշերի և ՚ի տունջէն և յամ ժամու անդադար փառաւորեւք զհայր և զորդի և զսբ հոգիդ • այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից • ամէն :

( ) օրհնեալ տէր մեր յս քս • ամէն :

Հայր մեր որ յերկնս¹¹ :

Ծնունդն անուշ
 Ծնունդն ք ճը
 Հրեշտակ Կայծ
 առե

Եկ աղ
 Եկ աղ
 Երև
 Երև

Մաղճաս Դաս-Եի : Լ.Օ.

Ս' Ն Լ Լ Ն Լ Լ Ն
ձիւ ընդ չարս . և մի՛
ընդ այնոսիկ՝ ոչք գոր
ծեն զանօրէնութի :

Օ ի ոնց խոտ վաղվաղալի ջամա
քեացին . որպէս զդ. սղարի խոտոյ
վաղվաղալի անցցեն :

Յուսնո՛րի տէր՝ և արնա զքաղցրու
թի . բնակեալ յերկրի , և հովուէս
ցիս ՚ի մեծութե՛ն նորս :

Ստեա՛րի տեառնէ , և նա տացէ
քեզ զխնդրուածս սրտի քո . յայտ
նեա՛ առաջի տն զճանապարհս քո ,
և յուսնո՛րի նա :

Նա արասցէ և հանցէ որոնց զլոյս
զարդարութիս քո . և զհրաւուրնս
քո ոնց զօրհասարակ :

նդ լեր տն՝ և ծառայեա՛
մի՛ նախանձիր լէ այնոսիկ՝
ւակեալ իցեն ճանապարհ.ք
սց, ընդ մարդոյ՝ որ գործ է
դանօրէնութիւն :

Եւեա՛ ՚ի բարկութէ՛, և հանգիւր
՚ի սրամտութէ՛, և մի՛ նախանձիր
ընդ չարս :

Օ ի չարք վաղվաղակի սատակեա
ցին . բայց ոյք համբերեն տեառն ,
նորա ժառանգեացեն զերկիր :

Փորը մի՛ և այլ ոչ ևս իցէ ամբա
րիշան . խնդրեացես զտեղի նորա ,
և ոչ գացես :

Եւ որ հեղքն են՝ նորա ժառան
գեացեն զերկիր . և փափկասցին ՚ի
բազում խաղաղութէ՛ իւրեանց :

Ապասէ մեղաւորն արդարոյ , և
կրճատէ ՚ի վր՝ նր՝ զստամուկս իւր .
այլ տէր ծիծաղեացի զնովու :

Վանդի յառաջագոյն տեսանէ .
զի հասեալ է օր նորա :

Սուր հանին մեղաւորք , և լարեցին
զաղէղունս իւրեանց՝ հարկանել
զաղքատն և զտնանին . սպանանել
զայն՝ որ խոնարհն է սրտիւ :

Սուրբ նց մտցեն 'ի սիրտս նց , և
աղէղուէք նոցա վշբեացին :

Եւ եւ սակաւիկ ինչ արդարոյ , քն
դըսողում մեծութի մեղաւորց . և բա
ղուէք ամբարշտոց խորասկեացին :
Հաստատէ տր դարդարս , և ճանա
չէ դաւուրս ամբժից , ժառանգու
թի նց յաւիտեան եղևցի :

Ս'ի ամաչեացեն նորս 'ի ժամանակս
չարու թէ . այլ յաւուրս սովու
յագեացին :

Մհա մեղաւորք կորեցեն . այլ թըշ
նամիք տն 'ի փառաւորիլ և 'ի բարձ
բանալ իւրեանց՝ պակասեացին ուց
ծուխ , զի պակասի :

Փոխ առնու մեղաւորն՝ և ոչ հա
տուցանէ . այլ որ արդարն է՝ ողոր
մի և տայ :

Ոյք օրհնեն զտէր՝ ժառանգեացին
զերկիր . և ոյք անիծանեն , սատա
կեացին 'ի նմանէ :

Պ' տնէ ուղղին գնացք առն . զճա
նապարհս նր նա կամի յոյժ :

Թէնց և գայթակղեացի , նա մի՛կոր
ծանեացի . զի տր ձեռնկալու է նր :

Ս'անուկ էի ես՝ և ճերացայ . և ոչ
տե

տեսի զարդարն արհամարհեալ, և
նչ զաւակ նր՝ թէ մուրանայ հաց:
Օրհանապող ողորմի և ապ փոխ
զաւակ նր՝ օրհնել եղիցի յաւիտն:
Խոտորեա՛ ՚ի չարէ, և արա՛ զբա
րի. և բնակեացիս յաւիտեանս յա
ւիտենից ՚ի նմա:

Տեր սիրէ զերաւունս, և նչ ընդ
վայր հարկանէ զնբա իւր. այլ յա
ւիտեան պահէ զնոսա:

Ընօրէնք հարածեացին ՚ի միասին. և
զաւակք ամբարշտոց սատակեացին:

Ըյլ արդարք ժառանգեցեն
զէրկիր, և բնակեացին յաւիտեանս
յաւիտենից ՚ի նմա:

Իւերան արդարոյ խորհի զլմաս
տութի. և լեզու նորա խօսեացի
զերաւունս:

Մտէնք այ իւրոյ են ՚ի սրտի իւրում,
և մի՛ դայթակղեացին գնացք նր:
Հայի մեղաւոր ընդ արդար, և
խնդրէ սպանանել զնա. այլ տր նչ
թողու զնա ՚ի ձեռս նր, և նչ դա
տապարտէ զնա՝ յորժմ դատէ զնա:
Համբէր տն՝ և պահեա՛ զձանադհա
նորա, և բարձր արացէ զքեզ ՚ի

Ժառանգել զերկիր , և զսատա
կումն մեղաւորաց տեսցես :

Տեսի զամբարիշտան վերացեալ ,
և բարձրացեալ որպէս զմայրան
լիբանանու :

Ընցի՝ և ահա ոչ էր . խնդրեցի՝ և
ոչ դտաւ տեղի նորա :

Պահեա՛ զամբծուի . և տէ՛ս զուղ
զութի . զի գոն մնացու՛ածք առն
խաղաղարարի :

Ընօրէնք հալածեացին ՚ի միտսին .
և զաւակք ամբարշտաց կորիցեն :

Փրկուի արդարոց ՚ի Խնէ է . վերա
կացու է նց՝ ՚ի Ժամանակս նեղուի :

( ) Գնեացէ նց՝ Խոր՝ և վրկեացէ զնս .
ապրեցուցէ ՚ի մեղաւորաց՝ և կե
ցուցէ զնս , զի յուսացան ՚ի նա :

Սաղմոս Դասեի . առ ՚ի յիշատակ շա
բախու : ԼԼ

Սի՛ սրտմտուիք քով յան
դիմաներ զիս . և մի՛ բար
կուիք քով խրատեր զիս :

Օ՛ ի նետք քո հարան յիս . և յիս
հաստատեցաւ ձեռն քո :

Ա՛ջ գոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ
յերեսաց բարկութէ քոյ :

Ա՛ջ է խաղաղուի ոսկերաց իմոց •
յերեսաց մեղաց իմոց :

Մնօրէնուիք իմ բարձրացան քան
զգլուխ իմ • ո՞նչ բեռն ծանր՝ ծան
րացան ՚ի վերայ իմ :

Մեխեցան և փտեցան վերք իմ ,
յերեսաց անդգամուէ իմոյ :

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ մինչ
չև յոյժ • զօրհանապազ տրտում
գնայի , զի անձն իմ լի եղև չարչա
րանօք • և ո՛չ գոյ բժշկուի մարմնոյ
իմոյ :

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչ
չև յոյժ • մօնչէի առ հեծութէ
սրտի իմոյ :

Տրտաւջի քո է անցանկուի իմ • և
հեծուի իմ ՚ի քէն ո՛չ ծածկեցաւ •
Սկրտ իմ խռովեցաւ յիս , և եթող
զիս զօրութի իմ • լոյս աչաց իմոց ,
և այս ո՛չ եղև ընդիս :

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ
առաջի իմ մերձեցան և կացին • և
մերձաւորք իմ հեռի եղէն յինէն •
Բռնադատէին զիս և խնդրէին

դանձն իմ, ոչք խորհեին չար ՚ի վր
իմ, խորհեցան զանօրէնութի, և
զնենգութի զօրհանապաղ խորհեցն:
Վ. յլ ես ունի խուլ՝ զի ոչ լսէ, որոն
համբո՞ որ ոչ բանայ զբերան իւր:
Եղէ ես ուն մարդ, որ ոչ լսէ, և
ոչ գոն խօսք ՚ի բերան նորա:

Ես ՚ի քեզ ահա յուսացայ, և դու
լուիցես ինձ ահա անձ իմ:

Վասցի՞ թէ մի՞ ուրախ եղիցին յիս
թշնամիք իմ՝ ՚ի սասանիլ ոտից իմոց՝
՚ի վր իմ մեծամեծս խօսեցան:

Ես ՚ի տանջանս պատրաստ եմ, և
ցաւք իմ աւազի իմ են յամձամ:

( ) անօրէնութիս իմ պատմեցից,
և հոգացայց վն մեղաց իմոց:

Իսկ արդ՝ թշնամիք իմ կենդանի
են, և զօրացեալք են քան զիս, և
բազումիք էին, ոչք ստեին զիս ՚ի
տարապարաուց:

Ա. յք հատուցին ինձ չար միտամանկ
ընդ բարուոյ, չարախօսէին զինէն,
զի ես երթայի զհետ արդարուէ:

Մի թողուր զիս անձ իմ, և մի՞
՚ի բացեայ առնիր յինէն, հայեաց
յօգնել ինձ՝ ահա փրկուէ իմոց:

Գ չապարաժ • յեդիվնովնայ օրհնութի •
Սաղմոս Դասիտ : ԼՍ.

Լ սացի՛ թէ պահեցից զճանապարհս իմ • զի մի՛ մեղայց լեզուս իմով :

Լ զի պահապան բերանոյ իմոյ՝ ՚ի հակառակիլ մեղաւորին անջի իմ :

Լ ուռ եղէ և խոնարհեցայ • լսեցի ՚ի բարուէ , և ցաւք իմ նորոգեցան յիս :

Տ եռաւ սիրտ իմ ՚ի փորի իմում • և ՚ի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր :

Խ օսեցայ լեզուս իմով և ասացի • ցոյց ինձ տէր զկատարաժ իմ , և զթիւ՛ աւուրց իմոց՝ քանի՛ ծնէ , զի գիտացից թէ որչափ ինչ պակասեալ է յինէն :

Լ հա չափով եղեր զաւուրս իմ • և կար զօրութե իմոյ՝ ոպ ոչի՛նչ է առանջի իմ • սակայն ամենևին ընդունայն է ամ մարդ մսեղի :

Լ պարէն որպէս ՚ի պատկերի շրջի մարդ , սակայն ՚ի զուր խառվի • դանձէ՛ և ոչ գիտէ ում ժողովէ : Խսկ արդ ով է համբերութի իմ , թէ

Թէ ոչ դու ար, կամ կար զօրուէ
խմոյ՝ Թէ ոչ ՚ի քէն:

Յամ անօրէնուէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և նախատինս անզգամաց
արարեր զիս:

Լուռ եղէ, և ոչ բացի զբերան
իմ, զի դու արարեր:

Ի բաց արա յինէն զամնջանս իմ,
զի ՚ի զօրութի՛ ձեռին քո ես պա-
կասեցայ:

Կշտամբուծբ մն մեղաց խրատե
ցեր զմարդ, մաշեցեր որպ սարդի
ոստայն զանձն նորա, սակայն ըն-
դունայն է ամ մարդ:

Լուր տէր աղօթից իմոց, ունկն
դիր խնդրո՛ւածաց իմոց, արտաս-
ո՛ւաց իմոց մի՛ լռեր:

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո,
նժդէ՛հ և անցաւոր՝ որպէս ամ
հարբ իմ:

Թոյլ արա ինձ զի հանդեպց, մինչ
չե երթեալ իցեմ, և այլ ոչ ևս
գտանիցիմ:

Դի հասարակ • Մաղնա դաւիւի :

Լ ԼԻ

Համբերելով համբերի տն , և
նայեցաւ առիս • և լուաւ աղօթից
խմոց :

Եհան զիս 'ի դբոյ տառապանաց ,
'ի կաւոյ և 'ի աղմոյ :

Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զոտս
խմ • և ուղղեաց զգնացս իմ :

Լարկ 'ի բերան իմ օրհնութի նոր •
զօրհնութի տն այ մերոյ :

Տեսցեն բազումք և երկիցեն , և
յուսացին 'ի տր • երանեալ է այր'
որոյ անուն տն յոյս է նորա :

Ոչ հայեցաւ նա 'ի նանրութի • և
նչ 'ի մոլութի սուտ :

Բազում արարեր դու՛ տր ան իմ
զսքանչելիս քո • և խորհրդոց քոց՝
նչ դք է որ նմանիցի քեզ :

Պատմեցի և խօսեցայ՝ և բազումք
եղին քան զթիւն • ընդ զոհս և ընդ
պատարագս նչ հաճեցար • լսելիս
հաստատեցեր ինձ • զողջակէզս և
զվասն մեղացն նչ խնդրեցեր :

Հոյնժամ ասացի՝ թէ ահաւասիկ
գամ ես • 'ի գլուխս գրոց գրեալ է
վասն իմ :

Մանէլ զկամս քո իմ կամեցայ
և զօրէնս քո ՚ի մէջ որովայնի իմոյ:
Մետարանեցից զարդարուիս քո
յեկեղեցիս մեծս. ահա զշրթունս
իմ ոչ արգելցի ՚ի քէն:

Տէր դու գիտացեր, զի զարդարու
թիւս քո ոչ ծածկեցի ՚ի սրաի
իմում. զճշմարտութիւս քո՝ և
զփրկութիւս քո:

Մայրի՛ և ոչ թագուցի զողորմ
ութիւս քո. և զճշմարտութիւս քո ՚ի
ժողովրդենէ մեծէ:

Մյուս գուտէր մի՛ հեռի առներ
դձթութիւս քո յինէն. զի ողորմութիւն
թիւն քո, և ճշմարտութիւս քո յամ
ժամ ընկալցի զիս:

Շուրջ եղեն զինև չարք՝ որոց ոչ
գոյր թիւ. հասին ինձ անօրէնութիւ
իմ, և ես ոչ կարացի տեսանել:

Սաղում եղեն քան զՏէր գլխոյ
իմոյ. և սիրտ իմ եթող զիս:

Կամեաց տէր՝ փրկել զիս. և տէր
յօգնել ինձ նայեաց:

Մատչեցեն և յամօթ լեցին, ոյք
լանդրէին զանձն իմ բառնալ զսա.
գարձցին յետս և ամաչեցեն՝ ոյք
խորհէին ինձ չար:

Կրեացին զամօթ առ ժամայն վաղ
 վաղակի, ոյք ասէին ինձ վաչ վաչ:
 Յնծասցին և ուրախ լիցին ՚ի քեզ
 ամբեան, ոյք խնդրեն զքեզ օր:
 Լսասցին յամ ժամ, մեծ է ամ,
 և ոյք սիրեն զփրկութիւն քո:
 Լսա աղքատ և անանկ եմ, ամ խոր
 հեռ զիս. օգնական և պաշտպան
 իմ ես. և դու ամ իմ մի՛ յամենար:

Դ Կարարած • Սաղմոս
 Դաս-Բէ: Խ

Դրանի որ խորհի զաղքտան
 և զանանկն. յաւուր չա
 րի փրկէ զնա տէր:
 Տ՞ փրկէ զնա և կեցուցանէ. ե
 րանելի առնէ զնա ՚ի վերայ երկրի.
 և ոչ մատնէ զնա ՚ի ձեռս թշնա
 մեաց իւրոց:

Տէր օգնական է նմա ՚ի մահի՞մ
 ցաւոց իւրոց. զամ անկողինս նր
 դարձուցանէ ՚ի հիւանդուէ նր.
 Լսա ասացի տէր ողորմեա՛ ինձ. բլ
 ժըշկեա՛ զանձն իմ, ես մեղայ քեզ
 Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար.

Երբ իցէ՝ զի մեռցի , և կորիցէ
անուէն նորա :

Մտանէր տեսանել զնանրութի ,
խօսէր ՚ի սրտի իւրում . և ժողովէր
զանօրէնութի յանձն իւր :

Մտաւքս ելանէր և զնոյն խօսէր .
զինէն շնչէին ամ թշնամիք իմ :

Կորսեցան շար ՚ի վր իմ . բան անօ
րէնութե եղին ՚ի վերայ իմ :

Մի թէ որ ննջիցէ , և այլ ոչ ևս
յաւելցի յառնել . քանզի և այրն
լսողազութե իմոյ , յոր և եսն
յուսացայ :

Որ ուտէր զհաց իմ , յաճախեաց
առնել ինձ խաբէութիւն :

ՄԼ զուտէր ողորմեա ինձ , և
կանգնեա զիս . և ես հասուցից
նոցա :

Յայսմ ծանեայ թէ հաճեցար
ընդիս . զի մի ուրախ եղիցին յիս
թշնամիք իմ :

ՄԼ զիս յամբժուե իմում ընկա
լար . և հաստատեցեր զիս առաջի
քո յաւիտեան :

( ) Ինչնէլ ար ամ ինչ յաւիտեանս
յաւիտենից , եղիցի եղիցի :

Դ Է Էստատարած . Է Էստատարած Է Էստատարած
Է Էստատարած . Ստատարած Է Էստատարած : ԽԸ

Ուն փափագի եղջերու յաղբերս
Զուրց , այնն փափագի անձն իմ
առ քեզ ան :

Ստատարած է անձն իմ առ քեզ
ան , հղօր և կենդանի . երբ եկից
երևեցայց երեսացդ այ :

Եղեն ինձ արտատուք իմ կերա
կուր 'ի տուէ և 'ի գիշերի . և այն
ղե ասեին ցիս զօրհանապաղ թէ
ուր է ան քո :

Ս այս ուն յիշէի , տատարած Էստ
անձն իմ . քաջալերէի , զի մտից
ընդ յարկաւ սքանչելեց տանն այ :
Դ ձայն ցնծուէ խոստովանուէ .
և 'ի ձայն բարեկենդանութե :

Ս րդ ընդ էր արտում ես անձն
իմ , կամ ըէր խոսովեցա զիս . յու
սա առ ան , խոստովանեա նմա
փրկիչ երեսաց իմոց ան է :

Ս ան իմ յոյժ խոսովեցաւ . վն
այստրիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն
յորդանանու , 'ի հերմօնէ լեռնէ
փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ
'ի ձայն սահանաց քոց :

Ըմենայն զբօսանք քո , և արեք
քո անցին 'ի վերայ իմ :

Ստու՛ն է պատու՛ իրեաց տր զողոր
մութի իւր , 'ի գիշերի զօրհնութի
նոր . և աղօթք իմ առ ւած վասն
կենաց իմոց :

Ըստցի այ՛ ընդ ունօղ իմ էս . ընդ էր
մերժեցեր զիս . ընդ էր արտում
գնամ էս 'ի նեղել թշնամւոյ իմոց :

'ի վշտիլ ոսկերաց իմոց նախատե
ցին զիս թշնամիք իմ . յասել զիս
զօրհանապաղ , թէ ո՛ւր է ւած քո :

Ըրդ՝ ընդ էր արտում էս անձն
իմ , կամ ընդ էր խռովէս զիս . յու
սա՛ առ ւած , խոտովանեա՛ նմա՛
փրկիչ երեսաց իմոց ւած է :

Սաղմոս դասիկ : ԽԻ՛

Գա՛տ արա ինձ ւած . և իրա՛ւ տրա
ինձ 'ի դատաստանի իմում :

Յազգէ որ ո՛չ է սք , 'ի մարդոյ մե
ղաւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս :

Դու ւած հզօրիչ իմ էս . ընդ էր մո

զացար զհայ ընդէր տրտում գնամ
ես 'ի նեղէլ թշնամւոյ իմոյ :

Մաքեալ մոր զլոյս քո և զճշմար
տու թի քո • զի առաջնորդ եցցեն
ինձ , և հանցեն զիս 'ի լեառն մբ
և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ այ առ մծ •
որ ուրախ առնէ զմանկուի իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութի
մծ մծ իմ :

Մըդ՝ ընդէր տրտում էս անձն
իմ , կամ ընդէր խռովէս զիս • յու
սա՛ առ մծ , խոստովանեալ նմա՛
փրկիչ երեսաց իմոց մծ է :

Պէ հապարած , իմաստաւէ որդւոցն հար
խաց : Սաղմոս Պատմի :

ԽԳ

Մականջօք մերովք լո
ւաք • զոր հարքն մեր
պատմեցին մեզ :

Օգործն՝ զոր գործեցեր յաւուրս
նց , յաւուրսն առաջինս :

Չեռն քո խլեաց զհեթանոսս • և
զնձ տնկեցեր • չարչարեցեր զժող

վուրդս քո , և հաներ զնս :

Օ և ոչ թէ սրով իւրեանց ժա-
ռանդեցին զերկիր . և ոչ բազուկ
նոցա վրկեաց զնոսա :

Մ և ջ քո՝ և բազուկ քո՝ և լոյս
երեսց քոց . զի հաճեցր դու լնս :
Կու ինքն էս՝ թագաւոր իմ և
ւժ իմ , որ հրամայեցեր զվրկու իան
յակորսց :

Բ և զթշնամիս մեր հարցուք . և
անու՛ամբ քով արհամարհեացուք
զյարուցեալսն 'ի վերայ մեր :

Ա չ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ էմ ,
և ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս :

Մ և դու վրկեցեր զմեզ 'ի թըշ
նամեաց մերոց . և զատելիս մեր յա
մօթ արարեր :

Մ ստուծով պարծեացուք զօրհա
նապազ . և անու՛ան նր խոստովան
եղեցուք յուխտեան :

Բ այց արդ՝ մերժեցեր և անար-
դեցեր զմեզ . և ոչ ելեր ւժ ընդ
զօրս մեր :

Կարձուցեր զմեզ յետս քն զթըշ
նամիս մեր . և ատելիք մեր յափըշ
տակեցին զմեզ :

Ետուր զմեզ ո՞չ զոչխար 'ի զէնու մն •
և ընդ հեթանոսս զրո՛ւեցեր զմեզ •
Ս աճառեցեր զժողովուրդս քո
առանց գնոյ • և ո՞չ գոյ թի՛ւ աղա
ղակի մերոյ •

Ե արեր զմեզ նախատինս դրացեց
մերոյ • ծաղր և այսին կատուկանաց
այնոցիկ, որք շուրջ էին զմեզ •

Ե րարեր զմեզ յառեկս հեթանոսց •
'ի շարժել զգլուխս ժողովրդոց •

Օ օր ամ նախատինք իմ առաջի
իմ են • և ամօթ երեսաց իմոց ծած
կեաց զիս •

'ի ձայնէ նախատորդին և չարախօ
սի յերեւոց թշնամւոյն և հալածչի •

Ե յս ամ էկն 'ի վերայ մեր, և մեք
դքեզ ո՞չ մոռացաք • և ո՞չ ստեցաք
ուխտի քում, և ո՞չ դարձաք յետս
սրտիւք մերովք •

'ի արձուցեր զշաւիղս մեր 'ի ճանա
պարհաց քոց, խոնարհ արբեր զմեզ
'ի տեղի չարչարանաց • և ծածկեցին
զմեզ ստո՛ւերք մահու •

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանու
նոյ մերոյ • կամ ձգեալ իցէ զձեռ
մեր առ ամս օտարս •

Սակայն ան խնդրի շայս • զի նա
քննէ զգաղանիս սրտից մերոց :

Ս քո մեռանիմք զօրհանապաղ •
համարեցաք ուն զոչխար 'ի զենու մն :

Օ արթիր ընդէր ննջես ար • արի
և մի մերժէր զմեզ խողառ :

Օ մէ դարձուցանես զերեսս քո
'ի մէջ • մոռանաս զաղքատութի

և զնեղութիս մեր :

Խոնարհ եղնն մինչև 'ի հողանձիւնք
մեր • և յերկիր կցեցան մէջք մեր :

Մ ըն ար օգնեա՛ մեզ , և փրկեա՛
զմեզ վասն անուան քո :

'ի հորած • զստանէ շուրջ ծամն ահաց
որքոցն հորիաց Իմաստութ • սաղմոս

օրհնութ ըս սիրելչոցն Խ'Խ

Ի զխեսցէ սիրա իմ զպատգամս
քո բարի , և ասացից զգործս իմ

Թագաւորի :

Ի եղու իմ որոյս գրիչ արագագիր
դարի , գեղեցիկ տեսլեամբ քան

զամ որդւոց մարդկան :

Ս փռեցան շնորհք 'ի շրթանց քոց •
վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ ան

յաւիտեան :

Բ՝ Տ զսուր ընդ մէջ քո հզօր ,
վայելչութեան և դեղոյ քո :

Եւ արեալ ուղղեալ և թագաւորեալ
վասն ճշմարտունէ հեզունէ և ար-
դարունէ , և առաջնորդեսցէ քեզ
սքանչելապէս աջ քո :

Նետք քո սրեալ են հզօր , և ժող-
ովուրդք 'ի ներքոյ քո անկցին , 'ի
սիրտս թշնամեաց թագաւորի :

Եւ թող քո ամ յաւիտեանս յաւի-
տենից , գաւազան ուղղունէ՝ գա-
ւազան արքայութե քո :

Սիրեցեր զարդարունի , և ատեցեր
զանօրէնութի :

Ս ինչսորիկ էօժ զքեզ ամ ամ
քո իւղով ուրախութե , առաւել
քան զընկերս քո :

Օ մոռուս և ստաշխան և կասիայ 'ի
զգեստէ քումմէ , 'ի տաճարոց փղոս
կրէից , ուստի ուրախ արարին զքեզ
գասերք թագաւորաց 'ի պատիւ :
Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ՝
'ի հանդերձս ոսկէհուռս զարդա-
րեալ և պամուճեալ :

Եւ ուր գուսար և տես 'խոնարհեցի
զունկն քո , մոռա զժողովուրդ քո ,

և զառուն հօր քո • զի ցանկացաւ
Թագաւոր գեղոյ քո :

Սա ինքն է ար քո՝ երկիրսդ ցես
ամա • և դուստր ծուրայ երկիր
պագցէ ամա • և պատարագօք զէ
րեսս սր պաշտեսցեն մեծամեծք
ի ժողովրդոց :

Ըմ փառք դասեր Թագաւորի՛ն
ներքոյ • ՚ի վերջաւորս ոսկէհուռս
զարդարեալ և պաճուճեալ :

Տարցին Թագաւորի հուսանք զհետ
նր • և զընկերս նր տարցին նմա :

Ըճցին ցնծուք և ուրախուք • և
տարցին ՚ի տաճար Թգրի • և փոխա
նակ հարց քոց եղևցին որդիք քո :
Կացուսցես զնն իշխանս ընդ ամ
երկիր • և յիշեսցի անուն քո ընդ
ամ ազգս ազգաց :

Ս ւ այսորիկ ժողովուրդք խոստո
վան եղևցին առ քեզ յաւիտեան,
և յաւիտեանս յաւիտենից :

՚Ի հործ • որդոցն հորեաց ՚ի վերայ
Գաղանեաց : Սաղմոս Գաթե : ԽԼԵ

Ըճ մեր տարաւէն և զօրութի • օգնա
կան

Կան ՚ի վերայ նեղուէց, որք գտին
զմեզ յոյժ :

Ս ւ այսուիկ ոչ երկեցուք մեք ՚ի
խառովել երկրի ՚ի փոփոխել լերանց
՚ի սիրաս ծովու :

Վ ոչեցին և խառվեցան ջուրք նց .
խառվեցան լերինք ՚ի զօրուէ նր :

Վ նայք գետոց ուրախ առնեն
զբաղարն այ . և սք արար զյարկա
իւր բարձրեան :

Մ ծ ՚ի մէջ նց, և նք մի սասանես
ցին . օղնեսցէ նց ամ ՚ի վաղորդե
նէ մինչև ՚ի վաղորդեան :

Խառվեցան հեթանոսք, և խոնար
հեցան թաղաւորուիք . ետ զձայն
իւր բարձրելն և խառվեցւ երկիր :

Տ էր զօրութեց ընդ մեզ . ընդու
նելի է մեր ամ յակորայ :

Եկայք և տեսէք զգործս այ, որ
արար զնշանս և զարուեսաս ՚ի
վերայ երկրի :

Եհար զպատերազմ ՚ի ծագաց մին
չև ՚ի ծագս երկրի . զաղեղուս
փշրեաց, զղէնս խորտակեաց, և
զասպարս այրեաց հրով :

Կանխեցէք և ծաներուք, զի ես
եմ

Եմ ամ • բարձր եղէց ՚ի հեթա-
նոսս, և բարձրաց յց ՚ի վր երկրի:
Տէր զօրութեց ընդ մեզ • ընդու-
նելի է մեր ամ յակորսց:

Պաշտօնս • վն որդ-ոցն հորեաց:
Սաղմոս Իս-Էի: Խ.Օ.

Ամիս հարէք ամ հե-
թանոսք, աղաղակե-
ցէք առ ամ ՚ի ձայն
ցնճու թեան:

Տէր բարձրեալ և ահարկու, թա-
գաւոր մեժ ՚ի վերայ ամ երկրի:
Հնազանդ անը զժողովուրդս մեզ •
և զհեթանոսս ՚ի ներքոյ ոտից մերոց:
Բնարեաց զմեզ իւր ՚ի ժառան-
գութի • զգեղեցկութի յակորսց
զոր և սիրեաց:

Համբարձաւ ամ օրհնութիւն • և
տէր մեր ձայնիւ փողոց:

Սաղմոս սասցէք այ մերում, սաղ-
մոս սասցէք թագաւորին մերում •
սաղմոս սասցէք:

Թագաւոր մեժ ՚ի վր ամ երկրի
ամ է • սաղմոս սասցէք նմա իմաս
առւի:

Թագաւորեաց ան՝ ՚ի վերայ հե
թանոսաց . ան՝ նստաւ յաթոռ
սրբութե իւրոյ :

Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան
առ ան՝ աբրահամու , զի այ զօրու
թիք յերկրէ յոյժ համբարձան :

Սաղմոս օրհնութե սրբացն խորհաց :

Սէծ է անր , և օրհնեալ է յոյժ ՚ի
քաղաք այ վերոյ , ՚ի լեռն սբ նր :
Հաստարմատ ցնծացէ ցնծութե
ան՝ երկիր . լերինք սիօնի , կողմանք
հիւսիսոյ՝ ՚ի քաղաք Թագաւորին
մեծի :

Մէջ ՚ի տաճարի իւրում յայտնի .
՚ի ժամանակի ուն օգնական լինէր
նոցա :

Մհաւասիկ Թագաւորութե երկրի
ժողովեցան , և անկցին ՚ի միասին :
Ինքեանք տեսին այսպս՝ և զարմա
ցան . խռովեցան սասանեցան , և
դողումն կալաւ զնոսա :

Մնդ երկունք օրպս ՚ի ծննդեան .
և հողմն սասաիկ վշրեացէ զնաւս
՚ի Թարսիս :

Արայէս լուսք , սոյննա և տեսաք :
'ի քաղաք տն զօրու թեց 'ի քաղաք
այ մերոյ :

ՄԾ հիմունս էարկ նմա յաւի
տեան . ընկալաք ան զողորմութի
քո 'ի մէջ ժողովրդեան քոյ :

Բ ստ անուան քում ան , սոյնայէս
և օրհնութի քո ընդ ան տիեզերս .
և արդարութի լի է աջ քո :

Ուրանս եղիցի լեառն սիօն . և ցրն
ծասցեն դասերք յուդայ , վասն
իրաւանց քոց տեր :

Ը ջեցարուք զսիօնիւ , պաշա
րեցէք զնա . և պատեցէք զաշտա
րակս նորա :

Գ իք զսիրտս ձեր 'ի վերայ զօրու
թեց նորա . բաժանեցէք զամուրս
նորա , զի պատմել կարասջիք
յազգ յայլ :

Սա է ան , ան մեր յաւիտեանս
յաւիտենից . և սա հովուէսցէ
զմեզ մինչև յաւիտեան :

Դ ի հասարակ սրբապն հորեաց :

ԽԲ.

Ի ուարձութի զայս ամ ազգք, ուն
կընդիր լերուք ամքն, ոյք բնա
կեալ էք յաշխարհի :

Շնունդք երկրի և որդիք մարդ
կան, ՚ի միասին մեծամեծք և առ
նանկք :

Բերան իմ խօսեացի զիմաստուի,
և խորհուրդ սրաի իմոց զհանձարե
Խոնարհեցուցից յանկումն զուն
կըն իմ. բացից առական զբերան
իմ. և խօսեցայց զառական ՚ի
սկզբանէ :

Բնդէր բնաւ երկնչիմէս յաւուր
չարի. զի անօրէնուծիք գնացից
իմոց շուրջ եղեն զինս :

Յուսացեալք ՚ի զօրութիւն իւ
րեանց, ՚ի բաղմութի մեծութե
իւրեանց պարծեացին :

Ազբայր ոչ փրկէ, և ոչ փրկէ մի,
և ոչ տայ այ զփրկանս իւր. և ոչ
զգինս փրկանաց անձին իւրոյ :

Աստակե՛ս յաւիտեն, և կեցցես
մինչ իսպառ. և ոչ տեսցես զաստ
կանութիւն :

Յորժամ տեսցես՝ թէ իմաստունք
մեռանիցին, ՚ի միասին անզգամք և
անմիտք կորիցեն, և թողցեն օտար
բաց զմեծութի իւրեանց:

Գերեզմանք նց՝ տունք նց եղիցին
յաւխտեան, և յարկք նց ազգէ
մինչև յազգ. և կարգացին ան-
ունք նց ՚ի հողս իւրեանց:

Սարդ ՚ի պատուէի էր՝ և ոչ իմն-
ցաւ, հաւասարեցաւ անասնոց ան
բանից՝ և նմանեցաւ նոցա:

Լյս ճանապարհ է գայթակղու-
թէ նց նոցին. յետ այսորիկ բերաւ
նօք իւրեանց հաճեսցին:

Արոյ խաշն ՚ի դժօխս մատնեսցին,
և մահ հովուէսցէ զնս. և տիրես-
ցեն նց ուղիղք ընդ առաւօտս:

( ) գնուիք նց մաշեսցին ՚ի դժօխս.
և ՚ի վառաց իւրեանց անկցին:

Բայց սակայն՝ ամ փրկեսցէ զան
ձրն իմ ՚ի ձեռաց դժօխոց, յոր-
ժամ ընդունին զիս:

Մի երկնչիւր՝ յորժամ մեծանայ
մարդ, և յորժամ բազում լինին
փառք տան նորա:

Օ ի ոչ թէ ՚ի մեռանիլն իւրում

ատցէ ընդ իւր զամբ. և ոչ թէ իջ
 ցեն փառք տան նորա ընդ նմա :
Ըյլ անձն նր ՚ի կեանս իւրում
 օրհնեսցի. և խոստովան եղցի քեզ
 յորժմ քարի արասցես դու նմա :
Սոցէ նա մինչև յազգ հարց իւրոց .
 մինչև յաւիտեն զլոյս մի տեսցէ :
Սարդ ՚ի պատուի էր՝ և ոչ իմա
 ցաւ, հաւասարեցաւ անասնոց ան
 բանից՝ և նմանեցաւ նոցա :

Սաղմոս Դասելի
 ԽՍԺ

ամոց տր խօսեցլ,
 և կոչեց զերկիր՝
 յարևելից մինչև
 ՚ի մուտս արևու :

Դսիօնէ մեծ վայելչուի փրկուե
 գեղոյ նորա :

Ըմեր յայտնապէս եկեսցէ. և
 ամ մեր մի դադարեսցէ :

Հուր առաջի նորա բորբոքեսցի,
 և շուրջ զնովաւ մըրիկ յոյժ :

Կոչեսցէ զերկինս ՚ի վերուստ՝ և
 զերկիր, ՚ի դատել զժողովուրդ իւր,
 ժողովել առ ինքն զսբս իւր, և ոյք

դնեն զպատարադս ուխտից 'ի վճ
սեղանոյ նորա :

Պատմեացեն երկինք զարդարուի
նորա , զի ամ դատաւոր է :

Եւ զի ժողովուրդ իմ , և խօսեցայց
ընդ քեզ . և իսկ ը քեզ վկայեցից .
զի ամ ամ քո էս էմ :

Ո՛չ թէ վս պատարադաց քոց կըշ
տամբեմ զքեզ . զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ :

Ո՛չ լուսնիմ 'ի տանէ քուսմէ զուճա
րակս . և ո՛չ 'ի հօտից քոց նոխաղս :
Իմ է ամ դազան անտառի , երէ
լերանց և ամ անասուն :

Կ'իտեմ էս զամ թռչունս երկնից .
գեղեցկու թի վայրի ընդ իս է :
Ի՞նչ քաղցեայց , քեզ ինչ ո՛չ սաս
ցից . զի իմ է Տ լիւճ իւրով :

Ո՛չ ուտեմ էս զմիս զուճարակաց
քոց . և ո՛չ զարիւն նոխաղաց քոց
ըմպեմ :

Ս'առն այ պատարադ օրհնուէ .
կատարեալ բարձրելոյն զուխտս քո :
Կարդասցես առ իս յաւուր նեղուէ
քո . էս փրկեցից զքեզ և զու
փառաւոր արասցես զիս :

Սակայն մեղաւորին ասէ իմ . իսկ
դու ընդէր բնաւ պատմես զար
դարութի իմ , կամ առնուս զուստ
իմ՝ի բերան քո :

Օ ի դու ատեցեր զխրատ իմ .
մեւթեցեր , և յետս ընկեցեր զամ
բանս բերանոյ իմոյ :

Ի՞նչ տեսանէիր զգողս՝ ընթանայիր
ընդ նս . և ընդ շունս դնէիր զբա
ժին քո :

Բերան քո յաճախէր զչարուծի ,
և լեզու քո նիւթէր զննգուի :

Կատեալ՝ զեղբօրէ քումմէ չարա
խօսէիր . և՛ի վերայ որդւոյ մօր քո
դնէիր զգայթակղուծի :

Օ այս իմ արարեր , և լռեցի քեզ .
կարծեցեր անօրէնդ՝ի մտի քում ,
թէ և ես քեզ նմանիցեմ :

Ըրդ յանդ իմանեցից և կոցուցից
զայս իմ առաջի քո . իմացարնւք
իմքն՝ որոց մոռացեալ իցէ զիմ :

Կուցէ երբէք յափշտակիցիք , և
նչ որ իցէ՝ որ փրկիցէ :

Պատարագ օրհնութե փառաւոր
արասցէ զիս . և անդ է ճանապարհ ,
ուր ցուցից նմա զփրկութի այ :

Պէ հասարակ Սաղմոս դաւ-Ռի • Ի թո
մանաջի Իբրև էկն առ նա նախան ճայ
Գարէ՛ յարժամ ճակալ էր նա առ Բէր
սաբէէ : ( )

Սղորմե ա՛ ինձ ան ըստ մե՛ծի ողոր
մուէ քու՛մ • լն բաղում գթուէ
քու՛մ քուեա՛ զանօրէնու իս իմ՛

Մաւել լու՛ն զիս յանօրէնուէ իմ
մէ • և ՚ի մեղաց իմոց ս՛բ արա զիս :

( ) անօրէնու թիս իմ ես ինձէն գի
տեմ • և մեղք իմ առաջի իմ նն
յամ թամ :

Քեղ միայն մեղաց տէր • և չար
առաջի քո արարի :

Որո՞ք արդար եղիցիս ՚ի բանս քո •
և յաղթող ՚ի դատել գաս :

Մնօրէնու թի՛ք յղացաւ • և ՚ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ :

Գու ան զճշմարտութի սիրեցեր •
զանյայտս և զճածկեալս իմս
աու թի՛ք քով յայանեցեր ինձ :

Յօդեա՛ յիս մշտկաւ • և սբ եղէց •
լու՛ն • և քան զճիւն սպիտակ եղէց :

Մտելի՛ արա ինձ զցնծուի և զու
րանալի • և ցնծասցեն ոսկերք իմ
սառապեալք :

Դարձն զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց .
և զամ անօրէնութիս իմ քաւեա
յինէն :

Սիրտ սբ հաստատեալ յիս ամ , և
հոգի ուղիղ նորոգեալ ՚ի փորձ
իմում :

Մի ընկենուր զիս ար յերեսց քոց
և զհոգի քո սբ մի հաներ յինէն :
Տուր ինձ ցնծուի փրկուէ քոյ . և
հոգւով պետութե քոյ հաստա
տեալ զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճնարհս քո .
և սմբարիշտք առ քեզ դարձցին :
Փրկեալ զիս յարենէ ամ ամ փրո
կուէ իմոյ . ցնծացէ լեզու իմ
յարդարութե քում :

Տբ էթէ զշրթուսս իմ բանաս ,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիս քո :
Ի՛նչ կամեցեալ էիր , պատարագս
մատուցա՛նէսք . բայց դու ընդ ող
ջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ այ հոգի խոնարհ .
զսիրտ սբ և զհոգի խոնարհ՝ ամ
ոչ արհամարհէ :

Բարի արա ար կամօք քովք սիօ
նի . և շինեսցին պարիսպքն եէմի :

Յայնժամ հաճեցիս լք պանորդս
արդարուէ, յրժմու խափց պանորդս
հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս :

՚ի հորած իմաստաւէ, սաղմոս քաւիւի .
՚ի ծանանալի զի էին քովէ ի քովսաց
և պատկեաց սառուցաց, իէ աստատի
քաւիւի է ՚ի քանն արիւնքէսաց :

Օ՛վ

Օ ի պարծի ՚ի չարուէ հզօր՝ զա
նօրէնուի . զօրհանապազ զանիրա
ւուի խորհեցաւ ՚ի լեզուի իւրու մէ
Արմ զածելի սուր՝ սրեաց զնեն
գուի . սիրեաց զչարուի քան զբա
րուծի . զանօրէնուի քան զհօսս
արդարուի :

Արեց նա զամ խօսս կործանման,
և զլեզուս նենգաւորս :

Ս ասն սյսորիկ ամ կործանեացի
զնա խապառ . խլեացի և հանցի
զնա յարկաց իւրոց, և զարմատս
նր յերկրէն կենդանեաց :

Տեացեն արդարք և երկիցեն . զնո
վաւ ծիծաղեցին, և ասացեն :

Ըյս սյր է, որ ոչ արար զամ իւր
օգնական . այլ յուսացաւ սա ՚ի

բաղում մեծուի իւր, և զօրացաւ
ի նանրութե իւրում:

ՄԵս որն ձիթենի պաղաղց
ի տան նյ . յուսացայ յողորմութե
նյ յաւիտեան՝ և յաւիտեանս
յաւիտենից:

Խստմն եղէց. քեզ նոր յաւիտն, զի
աճրեր. և համբերից անուան քում:
զի քաղցր ես առաջի նբց քոց:

Դ Կարարած . զն մաղաղէ թայ . Իմաս
տութի Կարութի: **ՆՈՒ**

սաց անդգամն ի սրտի իւ
րում թէ ոչ գոյ ամ . ա
պականեցան և պղծե
ցան յանօրէնութեան
իւրեանց . և ոչ որ է որ առնէ
զքաղցրութի:

ՄԵրկնից նայեցաւ յամ որդիս
մարդկան, տեսանել թէ իցէ որ ի
մաստուն՝ որ խնդրիցէ զամ:

Միքեան խոտորեցան ի միասին,
և անպիտանացան:

Ոչոր է որ առնէ զբարի, և չէ որ
մինչև ի մի:

Արպէս ոչ ծանկեցն անքեան , ոյք
գործեն զանօրէնութի :

Այք ուտէին զժողովուրդ իմ ուն
կերակուր հացի . և առ ան ոչ
կարդացին :

Եւ որ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ
իցէ երկիւղ . զի ան ցրուեացէ
զոսկերս մարդահաճոյից :

Եւ մաչեացեն և յամօթ լիցին , զի
ան անարգեաց զնս :

Ստացէ ՚ի սիօնէ զփրկուի իսէլի .
՚ի դարձուցանել ան զգերութի
ժողովրդեան իւրոյ , ցնծացէ յա
կօբ , և ուրախ եղիցի իսէլ :

՚ի կործ . Սաղմսո Դաւթի . ցործամ զի
ժայիշն ասացին ցաառուղ , Բէ ասաս
սիկ Բադուցէլ նստի առ թղ Դաւթի
ԾԻ

Եւ յանուան քում կեցո՞ զիս , և ՚ի
զօրութե քում իրաւ արա ինձ :

Եւ լուր աղօթից իմոց . ունկն
զիւ բանից բերանոյ իմոյ :

( ) ասարք յարեան ՚ի վր իմ . և հզօրք
լանդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարե
ցան զքեզ ան առաջի իւրեանց :

Ընհա՛ն անձ օգնական իմ . և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ :
Դ գարձուցանել զչարն 'ի թշնա-
միսն իմ, ճշմարտութե՛ք քով սատա-
կեա՛ն զնոսա :

Լքս կամօք իմովք սյտրգս մատու-
ցեց քեզ . և խոստովն եղէց անու՛նն
քում տէր, զի բարի է :

Յամ նեղուէ՛ իմմէ փրկեցեր զիս .
և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Դ հասարած . Սաղմոս դաւթի :

՝՝՝

Ո՛ւնկնդիր անձ աղօթից իմոց . և մի՛
անտես առնէր զխնդրու՛ածս իմ :
Նայեա՛ն առիս և լուր ինձ . զի
տրտմեցայ ես 'ի ձանձրանալ ի-
մում, և խռովեցայ :

Դ ձայնէ թշնամւոյն և 'ի նեղել
մեղաւորին, խոտորեցան յիս անիրա-
ւութե՛ք . բարկութե՛ք յիս պահէին ինձ :
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և ել-
կիւղ մահու անկաւ 'ի վր իմ :

Ըհ և դողումն եկն 'ի վերայ իմ,
և ծածկեաց զիս խաւար :

Ըսացի՛ տայր որ ինձ զթէս որմս

զաղաւնւոյ • զի թռչէի՝ վերանայի,
և հեռացել դագարէի յանպատի:
Լին ունէի այ՝ որ փրկէր զիս ՚ի
կարճմտութե՛, ՚ի զայրանալոյ, և ՚ի
մրրկեալ նեղսրտութե՛:

Բնկլո՛ տէր՝ և բաժանեա՛ զլեզուս
նց՝ զի տեսի զանօրէնութի, և զհա
կառակութի ՚ի քաղաքի:

Պատուէ և ՚ի գիշերի շուրջ եղէն
զպարսպօք նր՝ անօրէնութիք • չարիք
և մեղք են ՚ի մէջ նց • և ոչ պակա
սեաց ՚ի հրապարակաց նոցա վաշխ
և նենգութիւն:

Օ ի թէ թշնամւոյն նախատելէր,
համբերէի արդեօք • կամ ատելոյն
մեծաբանեալ էր ՚ի վր իմ, թագ
չէի արդեօք ՚ի նմանէ:

Իսկ դու մարդ հաւասար իմ, ա
ռաջնորդ իմ, և ծանօթ իմ:

Լպարէն՝ ՚ի նոյն քաղցրացուցեր
ինձ և քեզ կերակուր • զի գնայաք
միաբանութե՛ ՚ի տան այ:

Եկեացէ մահ ՚ի վր նց, և կենդան
ւոյն իջցեն ՚ի դժոխս • զի չարութի
է ՚ի բնակութե՛ նց՝ և ՚ի մէջ նց:

Ես սու անձ կարդացի, և նա լուսու

ինձ յերեկոյս՝ ՚ի վաղորդայն՝ և ՚ի
հասարակ աւուր :

Պատմեցի և ասացի և լռեցի ձայ
նի իմում . փրկեացէ՛ խաղաղութի
ղանձն իմ՝ ՚ի մերձաւորաց իմոց .

զի կարեօք հասին ՚ի վերայ իմ :
Լռեցի անձ՝ և խոնարհ արացէ
զնս . որ յառաջն է քն դաւանս :

Օհ ոչ գոյր նոցա փոխանակ . և
ոչ երկեան յայ :

Չգեաց զձեռն իւր ՚ի հատուցա
նել նոցա . և նորա պղծեցին զօ
րէնս նորա :

Բաժանեցան ՚ի սրամտութի երեսոց
նորա . և եհաս ՚ի սիրտս նոցա :

Կակուղ էին բանք նոց քան զձեթ .
և ինքեանք որպէս սլաք :

Բնկեա ՚ի տէր զհոգս քո՝ և նա
կերակրէ զքեզ . և ոչ տայ յաւի
տեան սասանութի արդարոյ :

Դու անձ իջուսցես զնս ՚ի գուր
տպահանութե . արք արիւնասեղք
և նենգաւորք մի հասարակեացեն
զաւուրս իւրեանց . այլ էս ՚ի քեզ
տէր յուսացայ :

( ) Եհնա-Ի Բժիհ Իսկուհի' անձամբ
Իսրայելի: Բ. ( ) Եհն. ԻԲ:

Չ Ի հուր բորբոքեցաւ 'ի
բարկու թէ իմնէ . այրեա
ցէ և իջցէ մինչ 'ի դը
ժոխս ներքինս :

Կերիցէ զերկիր' և զամբոյս երկ
րի նց . վառեցին հրով , և բորբո
քեցին հիմունք լերանց նոցա :
Կուտեցից զչարիս ամ 'ի վր' նց . և
նետիւք իմովք սպառեցից զնս :
Մաշեալք և հիւծեալք 'ի սովոյ ,
գազանաբէկ գէշ անկեալ ամ
թռչնոց երկնից :

Ի արս առանց բժշկուէ արձակե
ցից 'ի վր' նց' զգազանս անսպախ .
որք այսր և անդր քարշեցեն զնս
ընդ երկիր :

Ըրտաբուստ մանկակոտորս անցէ
զնս սուր , և 'ի ներքուստ շտեմարա
նաց նց անախ' արհաւիրք տհևց :

( ) Երիտասարդս նց կուսանօք հան
դերձ , և զաղայս' հաստատելովք
ծերովք հանդերձ :

Ըսացի թէ ցրեցից զնս , և դարտ
( )
րէ

բեցուցից գոյնիս նց յազոաց :
Ի՞նչ ոչ վն բարկուէ սրամուէ
Թշամուոյն . զի մի երկայնակեացք
էղևցին , և մի բարձրացին հպար-
տացեալ Թշամիքն , և սասցեն :
Ի՞նչ ձեռն մեր բարձր է , և բա-
զուէ մեր հզօր . և ոչ տէր ամ ա-
րար զայս ամենայն :

Օ ի սզո մի խորհրդակորոցսք են
նորա , և ոչ գոյ 'ի նս իմաստուի .
և ոչ խորհեցան 'ի միտ առնուլ
զայս ամ . և արդ ընկալցին զու-
մօթ յանձինս իւրեանց :

Օ տրմանք մի մեծ այս են . զի արդ
մի զհաղարս հալածեացէ . կամ եր-
կուք զբիւրս շարժեցեն :
Ի՞նչ ոչ ան այ մասնեալ էր զնս .
և տուեալ իցէ զնոսա 'ի ձեռն
Թշամեաց նոցա :

Օ ի ոչ են գիւք նց ույ զամ մեր . այլ
Թշամիք մեր վատախորհուրդք :
Յայդուոյն սողոմայ էր որթ նոցա ,
և տունկ նոցա 'ի գոմօրայ :
Խաղող նց խաղող դառնութէ . և
ողկոյզ նց 'ի դառնուէ լեղւոյ :
Սատմութի բարկուէ վեշապաց

Գինի նոցա սրամտութի իժից՝ ան
 հարին առանց բժշկութե :
 Աջ այս ամ ժողովեալ է առ իս, և
 կնքեալ պահի ՚ի գրանձի խնամ :
 Յառաջ վրիժուց հատուցման
 հատուցից նոցա ՚ի ժամանակի յո
 ռում հարցի զքարի ոսն նոցա :
 Մերձ է օր կորստեն նց, հասել
 է պատրաստութե ար ՚ի վր նոցա :
 Գատէ տէր զժողովուրդ իւր
 և ՚ի ծառայս իւր մխիթարի :
 Օ ի ետես զնս Լքեալս լուծելս
 և մասնեալս ՚ի գերութի :
 Եւ ասիցէ ար, ուր են զկքն ձեր
 յորս յուսացել էիք դուք ՚ի նս :
 զորոց զճարտար սպանդիցն ուտէիք
 և ըմպէիք զգինի զոհիցն :
 Լըրդ՝ յարիցին օգնեսցեն, և եղի
 ցին ձեզ թիկուհք :

Նորին Սոփոսի :

Օ աներուք և տեսէք՝ զի ես եմ
 և ոչ գոյ այլ ամբ բաց յինէն :
 Ես սպանանեմ և ես կեցուցանեմ :
 հարկանեմ և ես բժշկեմ, և ոչ ոք
 էցէ

Երկ որ հանիցէ զձեզ ՚ի ձեռնց իմոց
Համբարձի յերկինս զձեռս իմ •
Երդ ուայ աջով իմով, և ասցի Թե
կենդանի եմ ես յաւիտեան :

Արեցից ույ փայլակն զսուսեր իմ •
Ե ՚ի խնդիր վրիժուց արձակեցից
զամ իմ :

Հատուցից զհատուցումն Թշնա
մեաց իմոց • և ասելեաց իմոց հա
տուցից զհատուցումն նց նոցին :

Մըբեցուցից զնեաս իմ յարեւել
նց • և սուր իմ կերիցէ միս • յարե
նէ վերաւորելոց • գերելոց գլխոց
իշխանաց՝ Թշնամեաց նոցա :

Աւրախ եղիցին երկինք նովաւ • և
երկիրպագցեն նմա ամ որդիք այ :

Աւրախ եղերուք հեթանոսք ընդ
Ժողովրդեան նր • և զօրացուցեն
զնա ամ հրեշտակք այ :

Խնդրելով խնդրեցաւ վրէժ արեւն
որդւոց նր • և հատուցումն Թշնա
մեաց նոցա՝ հատուցաւ նոցա :

Հատուցումն ասելեաց նոցա՝ հա
տուցաւ նոցա • և սրբեցէ տէր
զերկիր Ժողովրդեան իւրոց :

Փառք հօր և որ՞ :

Վո՛ւ էս տէր՝ մեր՝ դու էս Ք. Ե
 փրկիչ մեր՝ զքեզ օրհնեն ան
 ձինք մեր ։

Մարդասէր տէր՝ վն սրբուհւոյ
 անարատի մօր քոյ և կուսի , և վն
 խաչի քոյ պատուականի , ընկալ
 զաղաչանս մեր՝ և կեցն՝ զմեզ ։

Քարոզ և աղօթք՝ Մ. Ի՛ նախանձիք ,
 և Խոտորվան հանսնացն ։

Վն ուղղելոյ զգնացս մեր՝ ի ճա
 նապարհս խաղաղուէ , զտէր
 աղաչեցուք ։

Վտան ցրելոյ ՚ի մէնջ զամ խոր
 հուրդս շարին , զտէր ազա՛ն ։

Վն պարգևելոյ մեզ առողջ խոր
 հուրդս՝ և առաքինի վարս , զ՛ն ։

Վն պահելոյ զմեզ Ը հովանեաւ
 ամենազօր աջոյն իւրոյ , զ՛ն ։

Վն խորտակելոյ զհակառակորդն
 վաղվաղակի Ը ռաիւք մերովք , զ՛ն ։

Վն հոգւոյն հանգուցելոյ որք՛ն ։
 Եւ ևս միաբանս վն՛ն , Ծանձինս՛ն ։

Աղօրմեաց ։

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամ
 արարածոց՝ երևելեաց և աներև
 ութից : Մ քեզ կարգամք յամ
 ժամ . զի ընդ ամ տեղիս է արուի
 քո , և արքայուի քո ամցն տիրէ :
 Շնորհեա՛ մեզ երկիւղիւն ՚ի պաշ
 տօն քո կանխել հանապգ : Արեւ
 զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ՛ և ՚ի բովան
 դակ մտաց . և յամ զօրուէ՛ մերմէ
 պահել զպատուիրանս քո : Համ
 բառնալ տա քեզ զձեռս մեր ՚ի
 սրբուի տուանց բարկուէ և երկ
 մտուէ . և գտանել ՚ի քէն զշնորհս
 և զողորմութի , և զառաքինատէր
 գործոցն յաջողուի : Այ՛ զի դու
 քէն ար կենաց՝ և ամ ողորմուէց .
 և քեզ վայելէ փառք իշխանուի
 և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւի
 տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :
 Աստուծոյ երկերպագեացուն :

Ք ում ամենազօր և յաղթօղ
 արուէդ՝ կրկնի ամ ծուներ յեր

կրրպագուի . և փառաւորի յամցւնց
 թագաւորուի . քո : Ասցեալ յերկը
 պագուիս մեր , և ուսն մեզ առնել
 զարդարուի ճշմարտուէ : Այս զե
 դու ես ան խաղաղուէ , որ բար
 ձեր զթշնամուի 'ի միջոյ' և անբեր
 զխաղաղուի յերկինս և յերկրի .
 հեռաւորաց և մերձաւորաց աւե
 տարանեցեր զնոր պարգևս քոյին
 բարեացդ : Արում և զմեզ մեծի
 շնորհացդ արժանաւորս արասցես
 դասելով ընդ ճշմարիտ երկրպա
 գուս քո . ան մեր' և ան , և փրկիչ
 յս քս : Արեա օրհնեալ ընդ հօր
 և ընդ անբ հոգւոյդ . այժմ և :

Մաղխան :

Յերգս օրհնուէ և 'ի ձայն սաղմո
 սաց , անդադար փառաւորեմք
 զհայր և զորդի և զանբ հոգիդ .
 այժմ և միշտ , և յաւիտեանս
 յաւիտենից . Ամէն :

(Օրհնեալ անբ մեր յս քս . ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Մարմնացեալ բա
 խաչեալ Միամ
 թաղուան տնքրն
 Դի Գեբեղմա

Նին՝
 Նին՝
 Նին՝
 Նին՝

Ի հասարած • Վն թողս վրէպնն • սրբ
 Ի սբն հեռացել էին • Ի ծամանակի
 զի հաշան զնա աշխարհիսն Ի գէլն •
 Զարձանա գիր • Սաղմսս Ի աւթի ։

ԾԵ
ԳՆՐՄԵԼ ԻՆՁ

ամ • զի կոխեց զնա մարդ •
 զօրհանսպաղ պատերազ
 մուսիք նեղեցին զնա ։

Կոխեցին զնա թշնամիք իմ զօրհա
 նապաղ • բաղու մք էին • զք մարտըն
 չէին ընդիս Ի բարձանց ։

Ի տուն է ես ոչ երկեայց • զի Ի տը
 յուսացայ • ամ գոյեցից զբանս իմ •
 յամ յուսացայ և ոչ երկեայց • զի
 արասցէ ինձ մարդ ։

Չօրհանսպաղ զբանս իմ անար
 գեցին • զինէն էին խորհուրդք նց
 Ի չարու թէ ։

Պանդուխտք էրկցին, և թաքթա-
քուրք շրջեսցին. նորա գարշապա-
րի իմուժ ապասեցին՝ ուն և սպա-
սէին անձին իմուժ:

Արն սու ոչնչէ մերժեսցես զնս •
բարկուք զժողովուրդս հնազան
դեցուսցես:

ԸՃ՝ զկեանս իմ պատմեցից քեզ
եղից զարտասուս իմ սուաջի քո՝
ուն խոստացար դու ինձ:

Գարձցին թշնամիք իմ յետս իւ-
րեանց՝ յաւուր յորու մ'կարգացից
սու քեզ:

ԸՅ՝ հաճանեսց զի անձ իմ էս դու •
զանձ օրհնեցից 'ի բանս իմ, և զտր
դովեցից 'ի խօսս իմ. յանձ յուսա-
ցայ և ոչ երկեսայ, զի՞ արասցէ
ինձ մարդ:

Յինէն են ուխտք իմ • զոր տայ
քեզ օրհնութք անձ անձ իմ:

Փրկեցեր զանձն իմ 'ի մահո՛ւանէ,
զուսս իմ յարտասու՛նաց, և զուսս իմ
'ի գայթակղուէ • հաճոյ եղէց սու
սուաջի ան յերկրին կենդանեաց:

Դի Կորած ի' սպառնանէր. Գաւ-ի' արջա
նազիր. Ի ծանանաչի' զի փախուցէլ
Բախուցէլ էր նա յերեւոյ սաստաղաց
Յայրի տնէ : Ծ.Օ.

Ողորմեա' ինձ ւձ' ողորմեա' ինձ 9
զի 'ի.քեզ յուսացաւ անձն իմ :

Դի հովանի թեոց քոց յուսացայց 9
մինչև անցցէ անօրէնութի :

Մաղակեցի առ ւձ քարձրեալ 9
առ ւձ քարերսար իմ :

Մաքեց յերկնից' և կեցոյց զկա
էդ 'ի նախատինա' որք կտխէին զկա :

Մաքեց ւձ զողորմութի և զձրջ
մարտութի իւր. և փրկեաց զանձն
իմ 'ի միջոց դաղանաց 9 զի ննջէի
ես խռովեալ :

Որդւոց մարդկան ստամուռք իւ
րեանց զէն և նեաք են 9 և լեզուք
նոց ուն զսուր սուսերի :

Մարձրեալ ես դու յերկինս ւձ :
և յամ' երկրի են փառք քո :

Որդայթ պատրաստեցին ոտից ի
մոց. խոնարհ արարին զանձն իմ .
փորեցին առաջի իմ խորխորաս 9
և անկան ինքեանք 'ի նոյն :

Պատրաստ է սիրտ իմ ան, պատրաստ է սիրտ իմ օրհնել և սաղմոսստել քեզ փառօք իմովք:

Օ արթիք փառք իմ, զարթիք սաղմոսիւք և օրհնուք • և ես զարթեայց ասուաւօտուց:

Խանութն եղէց քեզ ՚ի ժողովուրդս ան • և սաղմոս անցից քեզ յազննաս:

Սէծ եղև մինչև յերկինս ողորմութի քո • մինչև յամպս ճշմարտութի քո:

Քարձրեալ ես դու յերկինս ան • և յամ երկրի են փառք քո:

Ի հասարած մ' ապահաներ • յարհանս գեր • Սաղմոս Դաւիթի • (ԸԼ)

(Ը) է արդարև զարգարուի խօսելիք, և ուղիղս գատելիք որդիք մարդկան:

Քանզի և արդ իսկ ՚ի սրտի ձերում զանօրէնութի գործէք յերկրի • զանիրաւութի ձեռք ձեր նիւթեն:

( ) տար եղեն մեղաւորք ՚ի մօրէ • խարեցան յարգանդէ, և խօսել

ցան զսուտս :

Սրտամտութի նոցա ըստ նմանութե
օձի • ունի իժի և բարբի, զի խցել
է զականջս իւր :

Օ ի մի՛ լուծիցէ նա զձայն թովչի
ճարտարի • և մի՛ առցէ զգեղ ՚ի
գեղատունէ իմաստնոց :

Ը՛ֆ փշրեցէ զատամունս նոցա
՚ի բերանս իւրեանց • և զժանխա
տուիւծուց խորտակեաց ան :

Ը՛ն արգ եղիցին նոքա որոնք ջուր՝
զի հեղանի • ՚ի լարել աղեղան նր՝
տկարասցին որոնք մոմ՝ զի հալէ,
և սոյառեցին :

Ը՛ն կաւ հուր՝ և ոչ տեսին զարև,
մինչև և ՚ի միտ առեալ էր զփուշս
իւրեանց • որոնք դժնիկ բարկուէ՛
կենդանւոյն կիզցէ զնս :

Ուրախ եղիցի արդարն՝ յորժամ
տեսցէ զհատուցումն • և զձեռս
իւր լուծացէ յարեան մեղաւորի :
Եւ ասացէ մարդ՝ թէ արդարև
գուցէ ստուղ արդարոյ • և է՛ ան
որ դասէ զնս յերկրի :

Դ ի հարարած ի՛ տպանանէր • շարձանա
 Գէր • Սարժոս Վաւելի • ՚ի ժամանակի
 զի առաւելց սառաւ ՚ի պաշարէլ զսառան
 նի՛ ՚ի սպանանէլ զնա : ԾԲ

րկեա՛ զհա ՚ի թշնամեաց ի
 մոց ամ • յայնցանէ յք
 յարուցէլ են ՚ի վերայ իմ
 ապրեցո՛ զհա :

Քրկեա՛ զհա յայնցանէ, յք գոր
 ծեն զանօրէնութի • յարանց արիւ
 նասէղաց ապրեցո՛ զհա :

Արսալ զանձն իմ կամեցան • և հա
 սին ՚ի վերայ իմ հզօրք :

Ա՛ջ մեղք իմ և ոչ յանցնիք • առանց
 մեղաց ընթացայ՝ և ուղիղ եղէ :

Օարթիւր ընդ սուաջ իմ, և տե՛ս
 դու ար զօրուէց ամ իսէլի :

Վայեաց և այց արա ամ՝ հեթանո
 սաց • մի՛ ողորմիք ամցուն, յք գոր
 ծեն զանօրէնութի :

Վարձցին ընդ երեկոյս, սովեացին
 ույ շունք, և շրջեացին զքաղաքաւ :

Վորա զօղանջեցն թերանօք իւ
 րեանց • և սուր է ՚ի շրթունս նց :

Իսկ արդ՝ ո՛վ լա՛ւաւ զայս • զի դու
 134 տէր

տէր Տիճարէացիս զնորք , և ար-
համարհեցէս զամ հեթանոսս :

Օ զօրուի իմ առ քեզ պահեցից ,
զի ամ օգնական իմ էս :

Եւ իմ , ողորմուի նք կանխեացե-
աւիս . և ամ իմ ցուցցէ ինձ 'ի
Թշնամիս իմ :

Մի սպանաներ զնս . զի մի մոռտա
ցին զժողովուրդ քո :

Յրոճեա՛ զնս զօրուք քով , և ընկ
ձեա՛ զնոսա . զի դու էս պաշտպան
իմ տէր :

Մեղք բերանց նոցա , և բանք
շրթանց նոցա , ընկցին նոքա յամ
բարտաւանուէ իւրեանց :

Յանէճս և 'ի ստութիս մասնեա
ցին . 'ի կատարածի բարկուէ սպա-
ռեացին և մի գացին :

Դիտասցեն՝ զի ամ տիրէ յաղ-
բայ , և ամ ծագաց երկրի :

Դարձցին ընդ երեկոյս . սովեացին
ոնք շունք , և շօջեացին զքաղաքուէ :

Ի որս սինեացին յուտել . սպա-
թէ նչ յագեացին , տրոնջեացեն :

Իս օր նեցից զօրհնութիս մն . և
զնծացայց առաւօտուց յողորմու-
թե քում :

Օ ի եղեր իմ ազաշտայան՝ և տուն
տպաւ ինի, յաւուր նեղուէ իմոյ՝
օգնական իմ:

Քեզ ստղմոս ասացից՝ ան տպա
ւէն իմ. ան ողորմուէ իմոյ:

Սաղմոս Դավիթի՝ յարջանադիր:

Օտի

Լ՛ծ մերժեցեր և աւերեցեր
զմեզ. բարկացար, և գթաս
ցիս ՚ի մեզ:

Շարժեցեր զերկիր, և խռովե
ցուցեր զսա. բժշկեա՛ գհարու՛ած ս
տղա՛ զի սասանեցաւ:

Յուցեր ժողովրդեան քում խրա
տուի. և ետուր ըմպել մեզ գինի
յիմարուժէ:

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան,
զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան:
Արնփրկեցան սիրելիք քո. կեցո՛
աջով քո, և լուր մեզ:

Լ՛ծ խօսեցաւ ՚ի սրբուէ իւրմէ.
ցնծացայց՝ բարձր եղէց՝ բաժա
նեցից զսիւքէմ. և գհովխտան յար
կաց չափեցից:

Իմ է գաղայտդ, և իմ է մանասէ.

Եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ :
Յուզա թագաւոր իմ . մովաբ աւ
լաղան յուսոյ իմոյ :

Եղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ
և ինձ այլազգիք հնազանդք եղենս :
Ո՞տարցէ զիս 'ի քաղաք ամուր .
կամ ո՞վ առաջնորդեացէ ինձ մին
չև ցեղօմ :

Եթէ ոչ դու ամ , որ մերժեցեր
զմեզ , և ոչ ելեր ամ ընդ զօրս մեր :
Տուր մեզ օգնուի 'ինեղուէ . զի
ընդունայն է փրկուի մարդոյ :
Ըստուծով արասցուք զօրուի .
և նա արհամարհեացէ զայնոսիկ
ոյք նեղեն զմեզ :

'ի հասարած . Սաղմոս Դասիէ : Կ

Ի ուր ամ աղօթից իմոց . և
նայեա՛ տէր յաղօթս իմ :

'ի ծագաց երկրի կարդացի սու
քեզ , մինչ 'ի վաստակիլ սրաի իմոյ :

'ի վիմի բարձր արարեր զիս , ա
ռաջնորդեցեր ինձ , և իմ եղեր
յոյս՝ և աշտարակ հզօր եղեր ինձ
յերեսաց թշնամւոյն :

Բնակեցայց էս ՚ի յարկս քո յաւիտեան . և ծածկեցայց ընդ հովանեաւ Թեոց քոց :

Դու յաճ , լուսար աղօթից իմոց . ետուր ժառանգուի , ոյք երկնչին յանուանէ քումսն :

Մուրս յաւուրս յաւելէր Թագաւորի ամաց նորա , աւուրս յազգաց մինչև յաղգս :

Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի այ ողորմուի և ճշմարտուի , ոյք խընդրեն ՚ի նմանէ :

Մյայ սաղմոս սասցից անուան քում յաւիտեանս յաւիտենից , և սաց քեզ զաղօթս իմ օրըստօրի :

Ի հասարած . ՚ի վերայ երէկեւոյն . Մաղմոս Իսաւելի : ԿՄ

այց միայն այ հնազանդէր անձն իմ . զի ՚ի նմանէ է ինձ փրկուածի :

Մա է յաճ իմ և փրկիչ իմ . ապաւեն իմ , զի մի՛ սասանեցայց սուսուել :

Մինչև յերբ յառնէք ՚ի վերայ
մարդոյ՝ ազանանել ամենեքեան .
որպէս յորմոյ թիւրերոյ՝ և ՚ի ցան-
կոյ մերժելոյ :

Բայց միայն զպատիւ իմ խորհե-
ցան մերժել յինէն . և ընթացան
՚ի ծարաւս իւրեանց :

Բերանօք իւրեանց օրհնէին , և
սրտիւք անիծանէին :

Բայց սակայն այն հնազանդ լեր-
անձն իմ , զի ՚ի նմանէ է ինձ
համբերութիւն :

Եւ եւ ան իմ և վրկիչ իմ , ապա-
ւէն իմ . զի մի սասանեցայց :

Յայ է զօրութի իմ և փառք իմ .
անձ օգնութեան իմոյ , յոյս իմ
առ ան է :

Յուսացարձէք ՚ի նա ան ժողովք
ժողովրդոց . սիռեցէք առաջի
նորա զսիրտս ձեր , զի ան օգնա-
կան է մեր յաւիտեանս ժո-
մանակաց :

Սակայն ընդունայն են որդիք մորդ-
կան . սուտ են որդիք մարդկան ,
՚ի կշիռս իւրեանց մեղանչէն , և
ինքեանք յունայնութի միասին :

Մի յուսայք յանիրաւութի, յո
փշտակութե մի ցանկայք. և մե
ծութի թէ առուիւ գայցէ, մի
յօժարեացին սիրտք ձեր:

Մի անգամ խօսեցաւ ան, և եր
կուս զայս լուսք:

Յայ է զօրութի, և քո տէր ողոր
մուի. և դու հատուցանես իւրա
քանչիւր ըստ գործոց նոցա:

Սաղմոս Դավթի: ԿԻ

Լ՛ծ ան իմ, ես առ քեզ ասա
լօտ առնեմ. ծարաւեաց
առ քեզ հոգի իմ. քանի՞ պատիկ ևս
և մարմին իմ:

Արեց երկիր անապատ և անջուր
ուր ոչ գոց ՚ի նմա ճանապարհ:

Լ՛յսպս ՚ի սբս երկեցայց քեզ,
տեսանել ինձ զզօրութիւն քո և
զփառս քո:

Ս ան զի լաւ է ինձ ողորմութի
քո քան զկեանս իմ. և շրթուկք
իմ գովեացեն զքեզ:

Լ՛յսպ օրհնեցից զքեզ ՚ի կեանս
իմ, և յանուն քո համբարձից
զձեռս իմ:

Սրայ 'ի ճարպոյ պարարտուէ լցցի
անձն իմ , շրթամբք ցնծուէ օրհ
նեսցէ զքեզ բերան իմ :

Օ ի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի
իմում , ընդ առաւօտս կանխեսալ
լսուէի ընդ քեզ :

Օ ի եղեր իմ օգնական , 'ի հովա
նի թեոց քոց ցնծացայց :

Եկն զկնի քո անձն իմ . և զիս ըն
կալաւ աջ քո . և նորա 'ի նանիր
խնդրեցին զանձն իմ :

Սոցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկրի .
մատնեսցին 'ի ձեռս սրոյ , և բա
ժինք աղու՛խուց եղիցին :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի տր . գո
վեսցին ամբն ոյք երդնուն նովաւ .
խցցին բերանք այնոցիկ՝ ոյք խօսին
զանիրաւութիւն :

Պի Կորած . Սաղմս Դաւթի : ԿԳ

Ի սէր ամ աղօթից իմոց յաղա
ջել ինձ առ քեզ . յերկիւզէ
թշնամւոյն փրկեա՛ զանձն իմ :

Պաճկեսցես զիս 'ի ժողովոց չա
րաց . 'ի բազմութի՛ն ոյք գործեն

զանօրէնութիւնս :

Այք սրեցին ունի սուսեր զլէզուս
խրեանց • լարեցին զարեզուս խ
րեանց յիրս զանսութե :

Զդէլ 'ի գաղանիս այնոցիկ՝ յայք
ուղիղ են սրախք , յանկարծակի
ձգեցեն 'ի նս , և մի երկիցեն :

Այք զօրացուցին յանձինս խրեանց
զբանս չարութե • խորհեցան թա
քուցանել ինձ որոգայթ • և ասա
ցին ոչ տեսանէ զայս տէր :

Քննեցին զանօրէնութիւնս , պարտա
սեցան 'ի քննել զքննութի :

Ստախցէ այր 'ի խորութի սրախ խ
րոյ , և բարձր եղիցի ամ :

Սեպտ տղայոց եղէն վերք նոցա •
տկարացան 'ի նս լեզուք նոցա , և
խառվեցան ամբեանս յայք հայելին
ընդ նոսա :

Նրկեաւ ամ մարդ 'ի պատմել
զգործս այ , և զարարածս նորա
'ի միտ տոին :

Աւրախ եղիցի արդար 'ի տէր և
յուսասցի 'ի նս • նովաւ գովեցին
ամբեանս , յայք ուղիղ են սրախք :

Պէ հարամ . Մաղնա Պաւլի . Լորդ
 երեւոյի և եղէնէն և ժողովը
 բեանն՝ յարժամ ՚ի պանդխտութեն
 համէնն եղանէլ : Կ՛ի

եղ վայելէ օրհնութիւն
 ամ . ՚ի սիօն . և քեղ տա
 ցին աղօթք յէմ :

Լ զւր աղօթից խնոց , զն առ քեղ
 ամ մարտին եկեացէ :

Բ անք անօրինաց զօրացան ՚ի վր
 մեր . և զամբարշտութիւ մեր գու
 քաւեացէս :

Ե րանի զոր ընտրեցեր և ընկալար
 և բնակեացին ՚ի գաւիթս քո :

Լ ցցուք մեք ՚ի բարուէ տան քո
 սուրբ է տաճար քո՝ սքանչելի
 արդարութի :

Լ զւր մեզ ամ փրկիչ մեր , յոյս
 ամենայն ճագաց երկրի , և որ ՚ի
 ճով հեռի :

Մ պատրաստէ զլէրինս զօրութի
 իւրով . և զգեցեալ է զզօրութի :

Մ խառնեցուցանէ զմեծութիւն
 ճովու . և զձայն ալեաց նորա ցա
 ճուցանէ :

Խռովեսցին հեթանոսք, և երկի-
ցեն բնակիչք երկրի ՚ի նշանաց
քոց:

Յեւ առաւօտու՝ ընդ երեկոյս
զո՛ւարձասցին • հայեցար յերկիր՝
արբեցուցեր զնա, և բազում ա-
րարեր զմեծուի նորա:

Գեան այ լի՛ եղև ջուրք • պատ-
րաստ արարեր զկերակուր նորա,
զի այսպէս է պատրաստուի:

Օտկօս նր՝ արբեցուցեր, և բա-
զում արարեր զարմտիս նորա:

՚Ի ցօղէլ նորա՝ զո՛ւարթ եղևցի
բոցս նորա • օրհնեսցի պսակ տար-
ւոյ • քաղցրուէ քո •

Գաշտք քո լցցին պարարտութիւն •
պարարտասցին գեղեցկուիք անա-
պատի:

Բլուրք զցնծութի՛ զգեցցին, և
զգեցցին խոյք մաքեաց:

Հովտաք բազում արասցեն զցո-
րեան, աղաղակեսցեն և օրհ-
նեսցեն:

Մ զաղակեցէք առ անձ անձ երկիր
սաղմոս սասցէք անուան նր , և
տուք զփառս օրհնուէ նր :

Մ սացէք այ՛ որպէս զի ահեղ են
գործք քո . ի բազում զօրուէ քում
ստեցին քեզ թշնամիք քո :

Մ ք երկիր՝ երկիրսպագցեն քեզ .
և սաղմոս սասցան քեզ , սաղմոս
սասցան անուան քում :

Եկայք և տեսէք զգործս այ՛ . ուր
զի ահեղ են խորհրդով քան զամ
որդւոց մարդկան :

Մ գործոց զծովն ի ցամաք . և
ընդ գետս անցին ոտանաւորք :

Մ նդ ուրախ եղիցուք մեք ի նա ,
որ տիրէ զօրուք իւրով յաւանից :

Մ չք նորա ի հեթանոսս հային .
ցք դառնացուցին զնա , մի բարձ
րասցին յանձինս իւրեանց :

( ) րհնեցէք հեթանոսք զանձ մեր .
լսելի արրէք զձայն օրհնուէ նր :

Մ յն որ ետ զանձն իմ ի կեանս ,
և ոչ ետ դողուի ոտից իմոց :

Փորձեցեր զմեզ անձ և քննեցեր ,

ոմ և քննի արծաթ :

Ի ջուցեր զմեզ յորոգայթ , եղեր
զնեղուի 'ի թիկունս մեր , և անցու
ցեր զմարդիկ 'ի վր գլխոց մերոց :

Մնացաք մեք ընդ հուր և լճուր
և հաներ զմեզ 'ի հանգիստ :

Ստից 'ի տուն քո պատարագօք
տաց քեզ զուխա իմ , զոր խոստա
ցան քեզ շթուհք իմ , զոր բերան
իմ խօսեցաւ 'ի նեղուէ :

Օ ողջակէզս ուղղալիցս մատու
ցից քեզ խոյովք և խնկովք . և
քեզ մատուցից զուարակս և
նոխազս :

Եկայք լուարուք ինձ և սրտանե
ցից ձեզ ամքն՝ ոչք երկնչեք յայ ,
զոր ինչ արար անձին իմոյ :

Եւ նա բերանով իմով կարդօցի . և
բարձր արարի զնա լեզուաւ իմով :

Օ մեղս թէ տեսանէի 'ի սրտի և
մուտ , մի թէ լսէր ինձ տէր :

Ստան սցսորիկ լուաւ ինձ ամ ,
և նայեցաւ 'ի ձայն խնդրուածաց
իմոց :

Օրհնեալ է ամ՝ որ ոչ 'ի բացեայ
արար զաղօթս իմ , և ոչ զողորմու
թի իւր յինէն :

Ի հորամ • ընդ օրհնութիս • Սաշնոս
Էրփոց : Կ.Օ.

Ը ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛
զմեզ • երևեցո՛ զերեսս քո՝ Ի
մեզ՝ և ողորմեա՛ մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանաչորհս քո,
յազնես ամ զփրկութիս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո
վուրդք ամ, խոստովան եղիցին
առ քեզ ժողովուրդք ամ :

Ուրախ եղիցին և ցնծացան աչիւք •
զի դու դատես զժողովուրդս ուր
դութի • և ազգաց երկրի դու
առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո
վուրդք ամ • գոհացին զքէն ժո
ղովուրդք ամ :

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեց
զմեզ ամ ամ մեր :

Ը մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ի նմանէ
երկիցն ամ ծագք երկրի :

արիցէ ամ՝ և ցրուէ սցին
ամ թշնամիք նր, փախիցեն
ատելիք նր յերեսաց նր :

Ոյ պակասի ծուխ՝ պակասեացին •
ոյ հալի մամ առաջի հրոյ, սյնպէս
կորիցեն մեղաւորք յերեսաց ոյ :

Մըդարք ուրախ եղևցին՝ և ցրն
ծասցեն առաջի նր, և զուարճաս
ցին յուրախուէ իւրեանց :

()րհնեցէք զամ մեր՝ և սաղմնս ա
սացէք անուան նր, ճանապարհ ա
րարէք այնովի՝ որ նատի ընդ արև
մուտս • և տէր է անուան նորա :

Յնծասցեն առաջի նորա, և խոռ
վեացին յերեսաց նորա :

Որ հոյրն է որբոց՝ և դատաւոր
այրեաց, ամ ՚ի տեղու՞ղ սրբուէ
իւրոյ :

Մծ բնակեցուցանէ զփակրօնս՝ ի
տան, և հանէ զկապեալս քաջուք
իւրով • սյնպէս և զդառնացօղս՝
որք բնակեալ են ՚ի գերեզմանս :

Մծ ընդ ելանելն քո առաջի ժո

զով լողէնքո, ընդ անցանէնքո ընդ
 անապատ, երկիր շարժեցաւ :
 Վանզի և երկինք ցօղեցին յերեւոյց
 այ ՚ի սինայէ՝ առաջն այ իսէլի :
 Ընձրև կամաց պատրաստեցեր ան-
 ժառանգութիւնքոմ. թէպէտ և հիւ-
 լանդացաւ, սակայն դու հաստա-
 տեցեր զնա, և գաղանքքո բնա-
 կեացին ՚ի նմա :

Պատրաստ արարերք բաղցրութիւնքոյ
 աղքատի անձ. ար տացէ զբանձոյք
 աւետարանեն զօրութիւնք բազմաւ :
 Թաղաւոր զօրութեց սիրելոյ, դե-
 ղեցկութի տանքո բաժանեալ յա-
 լարի. թէպէտ և ննջեսցիք ՚ի մէջ
 վիճակաց :

Թեք աղաւնոյ արծաթապատ, և
 թիկնամէջ նք ՚ի դոյն ոսկոյ :
 ՚ի գումարել երկնաւորին զթիւրա
 ՚ի վք նք, ձիւնասցին ՚ի սաղմոն :
 Ետան այ լեռն պարարտ, լեռն
 մանձեալ լեռն պարարտ, և զի նչ
 կարծէք լերինք հպարտացեալք :
 Ետն ընդ որ հաճեցաւ ան բնա
 կել ՚ի նմա, բանզի և ար իսկ բնա
 կեացի ՚ի նմա իսպառ :

Կառք այ բիւրապատիկք՝ հազարք
ուղղիչք . և ար ՚ի նս՝ ՚ի սինէ սրբ
բուծէ իւրոյ :

Ալ ՚ի բարձունս՝ և գերեաց զգե
րուի . էառ աւար՝ բաշխեաց պար
գևս՝ և էա որդւոց մարդկան . քն
դի թերահաւատից ևս բնակեալ
եղիցին ՚ի նմա :

Տր անձ օրհնեալ՝ օրհնել ար զօրհա
նապազ , առաջնորդեացէ մեզ անձ
փրկիչ մեր :

Ա՛ճ մեր՝ ան կենարար , և ՚ի անէ
են ելք մահու :

Ասոց սակայն՝ ան փշրեացէ զգը
լուխս թշնամեաց մերոց . և զհերն
կարճնովին , ոյք գնան յանօրէ
նուէ իւրեանց :

Ասոց ար՝ ՚ի խորոց անդնդոց դար
ձուցից , և ՚ի միջոյ ժամեաց՝ զայն
՚ի դուրս կորզեցից :

Այ թացցի ոտն քո յարեն , և լե
զուք շանց քոց յարենէ թշնամեաց
քոց :

Արևեցան գնացք քո ան , գնացք
այ թագաւորին մերոյ սբայ :

Կանխեցին իշխանք հանել զօրհնուի ,
ի

Ի մէջ կուսանաց և գովչաց
Եկեղեցիս օրհնեցէք զամ, և
զտէր յաղբերացն խնի:

Մնդ բենիամին ՚ի տղայուէ զար
մանալի, իշխանք յուդոյ առաջ
նորդք նր՝ իշխանք զաբուղոնի, և
իշխանք նեփթաղիմայ:

Հրամայեա մծ զօրուք քով զօ
րացո՛ զայս, զոր հաստատեցեր
Ի մեզ:

Ի տաճարէ քուսմէ յեէմէ, քեզ
մատուցեն թղորք զպատրգս:

Սաստեա՛ ՚ի գազան եղեգան, ՚ի ժո
ղովս զո՛ւարակոց՝ և՛ ՚ի գասս երնջոց
Խոտեացին այնոքիկ՝ ոյք ընտրելէս
արծաթով. ցրո՛ւեա՛ զհեթանոսա՛
ոյք կամին ընդ պատերազմ:

Եկեացին հրեշտակք յեգիպտոսէ.
Հնդիկք յառաջագոյն ձեռնատու
լիցին առ մծ:

Թագաւորուիք երկրի օրհնեցէք
զամ, և սաղմոս ստացէք մն:

Ճանապարհ արարէք այնմիկ, որ
նաթի յերկինս երկնից ընդ արևելս
Մհա՛ տոցէ զձայն իւր՝ ՚ի ձայն զօ
րութե՛, և տո՛ւք զփառս այ:

Ի վր ի էլի մեծ վայելչու ի նր . և
զօրու ի նր մինչև յամսս երկնից .
Սքանչելի է ան ի վր սբց իւրոց ,
ան իսրայելի :

Նա տացէ զօրու թի հաստատուէ
Ժողովրդէն իւրոց . օրհնէլ է ան :

Ի հասարած . Սաղմսս Իսաակի վն
զասանցելոց : ԿՏ

էցն զիս ան , զի հասին ջուրք
յանձն իմ . ընկլայ ես ի խորս
անդնդոց , ուր ոչ գոյ ինձ
հանգիստ :

Եկի ես ի խորս ծովու , և շրջանք
ընկղմեցին զիս :

Սաստակեցայ ես առ աղաղակել
և կերկերեցաւ կոկորդ իմ :

Նու՛ աղեցան աչք իմ , առ յուսալ
ինձ առ տր ան իմ :

Ի ազու մք եղեն քան զհեր գլխոյ ի
մոյ , ոյք ատէին զիս ի տարապար
տուց :

Օ օրացան յիս թշնամիք իմ և ա
տելիք իմ ի նանիր . ինչ՝ զբր ոչ
յաւիշտակեալ էի՝ տու ժէի նց :

Վճ՝ դու ծանեար զանդզամու ի
իմ :

Իմ: և յանցանք իմ'ի . քէն ոչ ծածկեցան :

Ս'ի ամաչեացեն վն իմ, ոյք համբերեն քեզ ար' ար զօրու թէց . մի պատկառեացեն վն իմ, ոյք խնդրեն զքեզ ամ իսէլի :

Ս ն քո համբերի նախատանաց, և ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ:

( ) Թարեղէ ես յեղբարց իմոց, և հիւր որդւոց մօր իմոց :

Մտխանձ տան քո եկեր զիս . և նախատինք նախատչաց քոց անկան'ի վերայ իմ:

Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ, և եղեն ինձ այս նախատինք . արբի զհանդերձս իմ քուրձ, և եղէ առակ նոցա :

Օ ինէն խորհէին, ոյք նստէին առ դրունս . զիս այսն առնէին, ոյք բնայէին զզինի :

Ես յաղօթս կայի առ քեզ տէր, 'ի ժամանակ ընդունելի :

Վճ'ի բազում ողորմուէ քում լուր ինձ, 'ի ճշմարտուի վրկուէ քո :

Վսրեցո՞ զիս 'ի կաւոյ՝ զի մի ընկ լայց, ապրեցայց ես յատելեաց ի

Մոց , և ՚ի խորոց ջուրոց բաղմաց :
Սի ընկղցին զևս պտոյտք ջուրոց •
և մի ընկղմեացեն զևս անդուհաբ
խորոց • և ջրհոր մի կափուսցէ
ղբերան իւր ՚ի վերայ իմ :

Սուր ինձ ար , զի քաղցր է ողոր
մութի քո • ըստ բաղում գթութե
քում հայեա՛ յիս , և մի դարձուցա
ներ զերեսս քո ՚ի ծառայէ քում
մէ • զի նեղեալ էմ ես , վաղվաղակի
լուր ինձ :

Հայեա՛ յանձն իմ , և փրկեա՛ զևս •
և վս թշնամեաց իմոց ասլրեցո՛ զևս •
Օ ի դու գիտես զնախատինս իմ ,
ղամօթ իմ , և զստոկառ անս իմ :
Մառի քո են ամ նեղիչք անձին
իմոց • նախատանոաց համբեր սիրտ
իմ , և թշուառութե :

Մին ունէի՛ թէ որ տրամեացի
ընդիս , և ոչ որ էր • և մի թարիչ
ինձ որ ոչ գտաւ :

Ետուն ՚ի կերակուր ինձ լեղի • և
՚ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացիս :
Եղիցին սեղանք նց առաջի նց յորո
գայթ , ՚ի հատուցումն և ՚ի դայ
թակղութիւն :

Խաւարեացին աչք նց, զի մի տես
ցեն. և զթիկունս նց համապաղ
կորացն:

Մրկցես ՚ի վր նց զբարկուի քո.
և սրամտուի բարկուէ քո հասցէ
՚ի վերայ նոցա:

Եղևցին բնակութիք նց աւերակ.
և ՚ի յարկս նոցա մի ոք իցէ՝ որ
բնակիցէ:

Օ ի զոր դու հարեր, հալածեցին.
և ՚ի վերս ցաւոց իմոց յաւելին:

Պիր զմեղս ՚ի վր մեղաց նց, զի մի
մոցեն յարդարութի քո:

Տնջեսցին նոքա ՚ի դպրուէ քում
մէ կենաց, և ընդ արդարս քո մի
գրեսցին:

Մղքատ և ցաւած եմ ես, փրջ
կուի քո ան ընկալցի զիս:

Օրհնեցից զանուն այ իմոյ օրհ
նութի, և բարձր արարից զիս
գովութի:

Հաճոյ եղիցի այ քն զորթ մատաղ,
որ բերէ զեղջիւրս և զկճղակս:

Տեսցեն աղքատք՝ և ուրախ եղև
ցին, խնդրեցէք զան, և կեցցեն
անձինք ձեր:

Օ ի լուսաւ տօր տնանկաց , և զկա
պեալս իւր ոչ արհամարհեաց :

( ) րհնեացեն զնա երկինք և երկիր ,
ճով և ամոր զեռայ ՚ի նս :

Ը ճ փրկէ զսիօն , և շինեացին քա
ղաքք հրեաստանի . շինեացեն՝ բնա
կեացին և ժառանգեացեն ՚ի նմա :

Օ աւսկ ծառայից քոց հաստա
տեացի անդ . և ոյք սիրեն զանուն
քո , բնակեացին ՚ի նմա :

Պ ի կորած . Սաղմոս Դաւթի . առ ՚ի յի
շատակ ժրէլոյ զնա րն :

Ը ճ յօգնել ինձ նայեաց . և տօր
յրնկերել ինձ փութաւ :

Ը մաչեացեն և յամօթ լիցին , ոյք
խնդրէին զանձն իմ . դարձցին յետս
և ամաչեացեն , ոյք խորհէին ինձ չար :

Պ արձցին առ ժամայն ամաչեցելք ,
ոյք սակին ինձ վաչ վաչ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ
ամբն , ոյք խնդրեն զքեզ տօր :

Ը սասցեն յամ ժամ՝ մեծ է ամ ,
ոյք սիրեն զփրկութիւն քո :

Ը ս աղքատ և տնանկ եմ ամ՝ օգ
նեալ ինձ . օգնական և փրկիչ իմ
ես դու , տօր իմ՝ մի յամենար : 156

Դի կորած : Մազնս Ղաւթի որդւոցն
յոզնարաբայ՝ յէտ աստճնայ
Գերութեն : Զ

քեզ տր յուսացոյ, մի ամա
չեցից յաւիտեան. յարդա
րութեան քում փրկեաւ և
ապրեցո՛ղ զիս :

Խոնարհեցո՛ղ առ իս զունկն քո , և
կեցո՛ղ զիս :

Ե՛ր իմ անձ ապաւեն՝ և տեղի ա
մուր կեցուցանել զիս . զի հաստա
տուի իմ և ապաւեն իմ դու ես :

Ե՛ր իմ, փրկեա՛ւ զիս ՚ի ձեռաց մե
ղաւորի , ՚ի ձեռաց անօրինի և
անիրաւի :

Դու ես համբերութի իմ տր , տր
յոյս իմ ՚ի մանկութի իմմէ :

Դքեզ հաստատեցոյ ես յարդան
դէ . յորովայնէ մօր իմոյ դու ես
ապաւեն իմ , և առ ՚ի քէն է օգ
նութի իմ յիմ ժամ :

Այ զի նշաւակ եղէ ես բարձր
և դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ :

Երբ բերան իմ գոլութի , ուն օրհ
նեցից զիտուս քո . զօրհանապաղ

զմեծ վայելչութիս քո :

Մի ընկենուր զիս ար ՚ի ժամանակս
ճերուէ . ՚ի պակասիլ զօրուէ
խնոյ մի թողուր զիս :

Մասցին թշնամիք իմ ինձ . և որք
պաշարեցին զանձն իմ, խորհեցան
՚ի միասին և ասացին :

ՄԾ եթող զնա, հալածեացուք և
հասցուք նմա . զի ոչ որ է որ փրկ
կէ զնա :

ՄԾ իմ, մի հեռի առնիր յինէն .
և ան յօգնել ինձ նայեաց :

Մմտեացեն և պակասեացին՝ որք
չարախօս կային զանձնէ իմմէ .
զդեցցին զամօթ և զպատկառնս,
որք խնդրէին ինձ չար :

Ես յամ ժամ յուսացայց, և յա
ւելից յօրհնութիս քո :

Բերան իմ պատմեացէ զարդարու
թիւնս քո, զօրհանապաղ զգովու
թիւնս քո :

Թէ խարդախուէ ինչ զի
ր դարուէ, այլ մտից ՚ի զօրու
թիս ան . ար յիշեցի զարդարութիս
քո միայն :

ՄԾ իմ, ուսուցեր զիս ՚ի մանկու

Թէ՛ իմմէ՛ . և ցարդ ևս պատմեցից
զարդարու թիս քո :

Մինչև յալևորիլ և՛ի ծերանալ ,
ւ՛ծ իմ մի՛ թողուր զիս :

Մինչև պատմեսցի բազուկ քո՝
ազգի մամի որ գալոցն է :

Օ զօրու թիս քո և զարդարու թիս քո
մինչև ՚ի բարձունս , զոր արարեր
մեծամեծս . մ՛ծ ո՞ նմանի քեզ :

Արչափ ցուցեր ինձ նեղութի բա
զում և չարչարանս , դարձեալ միսի
թարեցեր զիս . և՛ի խորոց անդնդոց
երկրի հաներ զիս :

Յաճախեցեր զզօրու թիս քո , դար
ձար և միսի թարեցեր զիս . և՛ի խո
րոց երկրի միւսանգամ հաներ զիս :
Լ՛րդ՝ և ես խամոյն եղէց քեզ ՚ի
պատրաստու թի սաղմոսց՝ ճշմարիտդ
մ՛ծ . սաղմոս ասացից քեզ օրհնութի
նքդ իսէ լի :

Յնճացեն շթուհիք իմ , յորժամ
սաղմոս ասիցեմ քեզ . և անձն
զոր փրկեցեր :

Եւս՝ և լեզու իմ զօրհանապազ
խօսեսցի զարդարութիս քո :
՚ի ժամանակի ուր յամօթ լիցին և

ամաչեացեն , ոյք խնդրելին ինձ չարք

Ի Սոցմոն Սաղմոս դաւելի : ԶԼ

Ը՛ծ զերաւուենս քո արքայի՛ ատւրդ
և զարդարուծիս քո որդւոյ
Թագաւորի :

Դ՛ ատել զժողովուրդս քո արդա
րուք , և զաղքատս քո իրաւամբք :

Ը՛ռցեն լերինք զխաղաղուի՛ ժողո
վրդեան , և բլուրք զարդարուի :

Ի՛րաւ արասցէ աղքատաց ժողո
վըրդեան , և կեցուսցէ զորդիս
տնանկաց , և խոնարհեցուսցէ
զամբարտաւանս :

Կացցէ և միասցէ լը արևու , յնձ
քան զլուսին յազգէ մինչև յազգ :

Ի՛ջցէ ոնց զանձրև ՚ի վր գեղման ,
ոնց ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Ը՛ազեացի յաւուրս նր արդարու
Թիւն , բազում խաղաղուի՛ մինչև
կատարեացի լուսին :

բեացէ՛ նա՛ ՚ի Տովէ մինչև ՚ի Տով
՚ի գետոց մինչև ՚ի Տագս Տի :

Ը՛ռաջի նր նախ հնդիկք անկցին •
և Թշնամիք նր հող կերկցեն :

Թաղաւորք Թարասի և կղզեաց՝
պատարապս մատուցեն նմա . Թա
ղաւորք արաբաց և սաբաց՝ պա
տարապս բերցեն նմա :

Երկիրպագցեն նմա ամ Թաղաւորք
երկրի . և ամ ազգք ճոյեացեն նմա :

Օ ի փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց
հղօրի . զաղքատն և զանանկն , որոց
ոչ է իւր օգնական :

Մնկայեացէ նա յաղքատն և ՚ի
տնանկն . և զանձինս տնանկաց կե
ցուցէ . ՚ի վաշխից չարաց փրկեա
ցէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անուն նր առաջի
նց . կեցցէ , և տացի նմա յոսկւոյն
արաբացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամ Ժամ .
և զօրհանապաղ օրհնեացեն զնա :

Եղիցի հաստատուի ընդ ամ եր
կիր , և ՚ի վերայ գլխոց լերանց :

Նարձրացի քան զլիբանան պատու
նր , և ծաղկեացի ՚ի քաղաքի մե
ռայ խոտ երկրի :

Եղիցի անուն մեծ օրհնել յեփոն .
զի յառջ քան զարև է անուն նր .
՚ի նա օրհնեացին ամ ազգք երկրի ,

և ամ ազինք երանիցեն նմա :

( ) րհնեալ տր ամ ինչի որ առնէ
սքանչելիս միայն . և օրհնելէ անուն
տր փառաց նր յաւիտեան . լոցի
փառօք նորա ամ երկիր . եղևցի
եղևցի :

Լ շօթ . Լ ննայի Ս օրն Ս ամուհի լի :
մ թափ . Բ :

ասատուեցաւ սիրտ իմ 'ի
տր , և բարձրացաւ եղ
ջևւր իմ յամ փրկիչ իմ :
Ս նդարձակեցաւ բերան
իմ 'ի վր թշնամեաց իմոց . ուրախ
եղևց 'ի փրկուեք բուս :

Օ ի ոչ գոյ տք ույ զտր , և ոչ ար
դար ույ զամ մեր . և չիք տք բաց
յայ մերսն :

Ս 'ի պարծեք և մի' խօսիք զամբար
տաւանս . և մի' ելցի ընդ բերանս
ձեր բան հպարտ մեծաբանուե :

Լ ճ գիտուեց' տր ամ պատրաս
տէ իւրով իմաստուք զգիտուի'
յարարածս իւր :

Հղօրաց հաստ աղեղունք թուլո
ցան , և տկարք վառեցան զօրուք :

Եւ յայն օր Եւրոպայի զարգացանքն
 և բարեկեցութիւնն զերկիրս :
 Եւ մուկն ծնաւ եօթն , և բազմա
 ծինն նուազեցաւ ՚ի ծննդոց :
 Տր մեռուցանէ , և տր կեցուցա
 նէ . իջուցանէ ՚ի դժոխս և հանէ :
 Տր աղքատացուցանէ և տր մեծա
 ցուցանէ . խոնարհ առնէ զամբար
 տաւանս մինչև յերկիր , և բարձր
 առնէ զտառապետս յաղբևաց :
 Կատուցանէ զնս իշխանս՝ ընդ իշ
 խանս ժողովրդէն . և զաթոռ փա
 ռաց ժառանգեցուցանէ նց :
 Կատարէ զուխտս ուխտաւորոց .
 և օրհնեաց զամս արդարոց :
 Օ ի սչ թէ իւրով զօրուք զօրա
 նայ հզօր , այլ տր տկար առնէ զհա
 կառակորդս իւր . տր սբ է :
 Մի պարծեացի խորհրդականն ՚ի
 խորհուրդս իւր . և մի պարծեացի
 հզօրն ՚ի զօրուի իւր . և մի պար
 ծեացի մեծն ՚ի մեծուէ իւրում :
 Եւ յայտ պարծին , ՚ի տր պարծեա
 ցի . ՚ի խորհուրդս գիտութե զտր
 ճանաչել :

Եւ յայն օր զիրաւունս՝ և գործել զար
 դա

դարուի ՚ի վր երեսաց երկրի :
Տր եւ յերկինս՝ և որոտաց . և ինքն
դատէ առանց բարբառելոյ :
Տայ զօրութի թագաւորաց մե-
րոց . և բարձր առնէ զեղջիւր
օծելոյ իւրոյ :
Փառք հօր և որ՞ :

Սաղ թան 4 :

Բարձրացաւ եղջիւր իմ յիմ փրկ-
կիչ իմ . հաստատեցաւ սիրտ իմ
՚ի տր՝ տէրամբ և հաւատով :
Սարդատէր տր՝ վս սրբուհւոյ ա-
նարատի մօր քոյ և կուսի՝ և վասն
խաչի քոյ պատուհանի , ընկալ
զաղաչանս մեր , և կեցն զմեզ :

Բարոյ և ազօր՝ Ողորման , և ՚ի
նեզո-թէ հանոնացն :

Ս ս գտանելոյ մեզ զշնորհս և
զողորմութի ՚ի բարերար տնէ մեր
մէ , զտէր սղաչեսցուք :

Ս ս փրկելոյ զմեզ ՚ի զրպարտուէ
մարդկն՝ և յորոգայթից սպնյի , զ՞ :

Ս ս ամանձանց քրիստոնէից՝ և

աանց հաւատացելոց, զտէր¹¹ :

Ս ւ որք ՚ի լերինս՝ յայրս և ՚ի փա
սարս բնակել են ւր հարքն մեր, զ¹¹

Ս ւ որք սաղմոսիւք և օրհնուք
կատարեն զամ ժամանակս կենաց
իւրեանց, զտէր ա¹¹ :

Ս ւ հոգւո¹¹ : Եւ ևս՝ միաբան¹¹ :
Օ անձինս մեր¹¹ : Աղորմեաց :

Լ Է Զ Թ Է :

Յստանամք զքէն ւր ամ մեր, որ
զարթուցեր զմեզ ՚ի հանգստենէ
քնոց շնորհիւ ողորմուէ քո : Օ ար
թն զմիտս մեր արդարուք առ քեզ
ւր ամ մեր, զի տեսցեն աչք մեր
զփրկուի քո : Եկեսցէ և բնակես
ցի առ մեզ ամուի քո, և ողորմու
թի քո՝ հովանի և պահապան լիցի
՚ի վր սրաշտօնէից քոց, և զմեզ
զճնյսս քո՝ արժանի՛ արա ՚ի տունէ
և ՚ի գիշերի և յամ ժամու միշտ
խորհիլ ՚ի սէր սրատուիւրանաց քոց :
Եւ գոհանալով փառւորել զհայր
և զորդի և զւր հոգիդ, աշխատ և
միշտ և յաւիտնս յւիտնից, ամէն :

Իսաղազու-ի ամենէցո-ն :

Մատու-ծ ա) էրէրպագէսցո-ւ :

Սենդանարար զօրու-ի և աղբիւ-ր
անմահու-ն՝ դու ես քսն անձ փրօ
կիւն մեր : Ար շնորհեցեր մեզ ՚ի մէջ
գիշերի յառնել՝ և խստութիւն լինիլ
առ քեզ՝ վսն իրաւանց և արդա-
րութե-քո : Այլ այժմ աղաչեմք
զքեզ ար անձ մեր , արսն զմեզ ար
թուան և պատրաստս ՚ի ժամ առա-
ւօտու ընդ սքսն քո : Այլ ընդ նո-
սին դոհանալով փառաւորել զքեզ
ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սքքոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . Մմէն :

Մաղթանք :

Պոհու-ք և ճշմարիտ խոստովա-
նութե-ք՝ անդադար փառաւորելմք
զհայր և զորդի և զսք հոգիդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Օրհնեալ տէր մեր յս քսն . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս¹¹ :

1857
No. 1
1857

1857
No. 1
1857

Յառնէ իսկ ինք
 Տըն ՚ի մեռէ
 աղգ մարդկան փրո
 ՚ի դրանց դժո

նին՝
 Լոց՝
 կին՝
 Լոց ։

Դ ի հարստութիւնս • Սաղմոս Ը սաղմոսց ։
ՀԻ

ԲՐՈՒՆ ԳՒՐԸՐԻ Է
խան լի անձ, և ոչ ուղիղ են
սրտիւք ։

Բայց զի իմ փոքր մի սասանեալ
էին ոտք • սակաւ իկ մի ևս՝ առ
Թակղեալ էին զնս՝

Նախանձեցայ ես և
դիտադատուի մեղաւ
նէի, զի ոչ գոյր վս
Հաստատուն են առ
վաստակա մարդկան
ըստ մարդկան ոչ ։

Ս քաղաքիկ կալաւ
տաւանութի • արկ
զամբարշտութի և
իւրեւ

Եւ լցէ ունի ՚ի ճարպոյ անիրաւութի
նց . զի գնացին նորա ըստ խորհր
դոց սրտից իւրեանց :

Խորհեցան և խօսեցան չարութեան
և զապիրատութի ՚ի բարձունս
խորհեցան :

Եւ դին յերկինս զբերունս իւրենց և
զլէզուս իւրենց ամէին զերկրաւ :

Աստուծոյ սյարիկ ժողովուրդ իմ գարձ
ցի սյարէն . և աւուրք իմ լիկա
տարեալ գացին ՚ի նոսա :

Եւ սացին՝ զի արդ գիտաց ամէկամ
գուցէ՞ արդեօք գիտութի առ ՚ի
բարձրելոյն :

Եւ հա մեղաւորք են և յաջողեալ
ուրեմն զմեծութի ՚ի
լր ուրեմն արդարա
մ . լուսացից սրբութե
ղէ ես խոշտանկել
և կշտամբանք իմ
սուաւօտս :

Եւ թէ այսպէս սրտ
ասիկ յազգ որդւոց
և ու խառնեցից :
Եւ սակայն և այս
նէ , մինչև մտից

սրբուհին նոյ , և ՚ի միա առ ից զկա
տարած նոցա :

Սակայն վն նենգուէ նոց տարագիր
արցես զնս . և կործանեսցես զնս
յամբարտաւանուէ իւրեանց :

Իսկ զհարդ եղևն յաւեր յանկար
ծակի , սատակեցան պակասեցան
կորեան վն անօրէնուէ իւրեանց ,
և եղևն ոնք երազք զարթուցելոց :

Տը ՚ի քաղաքի քում զպատկերս նոց
անարգեսցես . զի հուր բորբոքե
ցաւ ՚ի սրտի իմում , և երիկամունք
իմ այլագունեցան :

Ես արհամարհեալ եղէ և ոչ գի
տացի . ոնք զանասուն համարեցայ
առաջի քո , և ես յամժամ ընդ
քեզ եմ :

Կալար զաջոյ ձեռնէ իմմէ , ՚ի խոր
հուրդս քո առաջնորդեցեր ինձ ,
և փառօք ընկալար զես :

Օ ի նչ կայ իմ բնաւ յերկինս , կամ
՚ի քէն զինչ ևս խնդրեցից յերկրի
Նուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին
իմ . ան սրտի իմոյ , բաժին իմ ան
յաւիտեան :

Մհաւասիկ ոյք հեռի արարին զան
ձինս

Ճինս իւրե՛նց ՚ի քէն , կորիցէն . սա
տակեցես զամն՝ ոյք ապստամբ
եղեն ՚ի քէն :

Ինձ մերձենալ առ ամ բարի է ,
և դնել առ տէր զյոյս իմ :

Պատմել զամ օրհնութիւնս քո ,
՚ի դրունս դատեր սիօնի :

Իմաստութիւն Լսա՛հայ : 29

Բնդէր մերժեցեր ամ իսպառ .
բարկացաւ սրամտութի քո ՚ի վր
խաշին արօտի քո :

Ելէա՛ զժողովուրդ քո՝ զոր ստա
ցար ՚ի սկզբանէ . փրկեցեր զվիճակ
ժառանգութե քո :

Եառն սիօն այս՝ ուր բնակեցար
դու ՚ի սմա . համբարձ զձեռն քո ՚ի
վր ամբարտաւանութե նց իսպառ :

Ար ինչ անհրաւեցաւ թշնամին ՚ի
արբութե քում . պարծեցան ատելիք
քո ՚ի մէջ բարեկենդանութե

իւրեանց :

Եղին զնշանս իւրե՛նց ՚ի նշանս . և
ինքե՛նք ոչ ծանեն զելս ՚ի վերուստ :

Այ յանտաութի՝ փայտատօք կոտորե

ցին զդրուհա նր . 'ի միասին վայտաս
տօք և մրձօք կործանեցին զնա :

Մյթեցին 'ի հուր զսրբուհի քո յերկ
րի . պղծեցին զխորան անուան քո :

Մսացին 'ի սիրտս իւրենց աղգքնց
'ի միասին , եկայք լռեցուսցուք
զամտօնս այ յերկրէ :

Նշանս մեք ինչ ոչ տեսաք , և ոչ ևս
դուցէ մարգարէ , և զմեզ ինչ որ
ոչ ճանաչիցէ :

Սինչև յերբ ամ 'նախատէ թշնա
մին . բարկացուցանէ հակառա
կորդն զանուն նք քո :

Տնդէր դարձուցանես զձեռն քո ,
և զաջ քո 'ի միջոյ ծոցոյ քո . ամէ
խաղառ :

Մծ թղւր սէր յնչ քն զյւհանս
որ արարեր զփրկուի 'ի մեջ երկրի :

Պու հաստատեցեր զօրուք քով
զծով . դու խորտակեցեր զգլուխ
վնշապին 'ի վերայ ջուրց :

Պու փշրեցեր զգլուխ վնշապին ,
և ետուր զնա կերակուր զօրացն
հնդկաց :

Պու բղխեցուցեր զաղբիւրս և
զվտակս . դու զամսրեցուցեր զգետս
սասափկս :

Վրո է տիւն, և քո է գիշեր, զլոյս
և զարև դու արարեր, և դու հաս
տատեցեր զամսահմանս երկրի, ըզ
գարուն և զամառն դու ստեղծեր:
Վ. յս յիւշ լիցի քեզ՝ զի թշնամին
նախատեց զտրդ, ժողովուրդ անըզ
գամ բարկացոյց զանուն նբ քո:
Սի մատներ գազանաց զանձն՝ որ
խոստովան առնի առ քեզ, և զան
ձինս տնանկաց քոց մի մոռանար
խապառ:

Հայեաց յուխա քո, զի լցան տունք
ափշէլոց յերկրի անիրաւութի:
Սի դարձցի տնանկն ամաչեցել,
այլ աղքատք և տնանկք օղջնեացն
զանուն նբ քո:

Վրի ամ՝ և դատեալ զդատատանս
քո, յիշեալ զնախատինս՝ որ յանըզ
գամէն զօրհանապազ:

Սի մոռանար զձայն պաշտօնէից
քոց, ամբարտաւանութի ստեղծց
քոց վերացի հանապազ:

Ինչպիսիք . մի' ապահանէր . ընդ օրհ
նանիս : Սաղմոս ճ' սաթ . էրդ մո
ասորէսպանէացս : Հ' .

ուստովան եղիցուք առ քեզ
ւնձ , խոստովն եղիցուք և
կարդասցուք զնունն սբ. քո :
Պատմեցից զամ սքնչելիս
քո . յորժամ ժամ առից' ես ու
ղիղ դատեցից :

Սաչեցաւ երկիր' և ամ բնակիչք
նր . ես հաստատեցի զսիւնս նր :
Ըսացի անօրինաց , թէ մի' անօրի
նիք և մեղաւորաց , թէ մի' բարձ
րացուցանէք զէղջիւրս ձեր :

Սի' համբառնայք ՚ի բարձունս
զէղջիւրս ձեր . և մի' խօսիք զայ
անիրաւութիւն :

Օ ի ոչ յարեւելից' և ոչ յարեմը
տից , և ոչ յանապատէ լերանց .
այլ ւնձ դատաւոր է :

Օ այս խոնարհ առնէ , և զսոյն
բարձրացուցանէ . բաժնի ՚ի ձեռին
տն' գինի լի անապակ արկեալ . և
խոնարհեցուցանէ յայսմանէ յայս :
Սակայն' միւր նր ոչ սպառեացի .

և արբեցին զնա ամ մե՛ղէ որք երկրի :
Եւ ցնծացայց յաւիտեան • սաղ
մոս ասացից ամ յսկորբայ :

Օ ամ եղջիւրս մեղաւորաց փշթեա
ցես • և բարձր եղնցի եղջիւր
արդարոյ :

Պի կորած • ընդ օրհնութե • Ռ' ապակա
նէր • Սաղմոս ասագայ : ԶԵ

Յայտնի է ՚ի հրէաստանի ամ • և
յիսէլ մեծ է անուն նորա :

Եղև ՚ի խաղաղութե ատղի նորա •
և բնակուածի նորա ՚ի սիօն :

Մեղ խորտակեց ամր զզօրութի ատղե
ղան • զգէն՝ զսուր՝ և զճակտմարտ :

Բնաստու աս զու սքանչելայեսս
Լերանցն յաւիտենից • խռովեցին
ամքն որք անսխաբ են սրտիւք • նրն
Չեցին զքունս իւրեանց՝ և ինչ
ոչ գտին :

Մի արք՝ ՚ի մեծութե ձեռաց իւ
րեանց • ՚ի սասակ քուսմէ ամ յա
կորբայ ննջեցին • և ոյք հեծեալ
էին ՚ի ձիս :

Դու ասաւոր ես՝ և ով կարէ կալ

առաջի քո • ունի երևեցար դու յերկ
 նից , յայտնի եղև բարկուի քո :
 Երկիր երկեալ և սարսեցալ ընդ
 յառնելն այ ՚ի դատաստան • ընդ
 սպրեցուցանել զամհեղս երկրի :
 Խորհուրդք մարդկան խոստովան
 առնին առ քեզ • և ծածկեալք ի
 մասառբ օրհնեսցեն զքեզ :
 Ա՛լխաս դիք և կատարեցէք ան այ
 մերոյ , ամքն որք շուրջ էք զնովալ :
 Ս՛ատուցէք պատարագս ասաւոյ
 ըին , որ քաղէ զհոգիս իշխանաց ,
 ասաւոր է նա քան զամ թագա
 ւորս երկրի :

Դի հասարած • Իտիւնովայ • Սաղմոս
 յաստի :

Զայնիւ իմով ես առ ան կարգա
 ցի • ճայնիւ իմով առ ան , և
 նայեցաւ առիս :

Զաւուր նեղուէ իմոյ զամ խընդ
 րեցի ձեռօք իմովք • և ՚ի գիշերի
 առաջի նորա ոչ խաբեցայ :

Ա՛ջ կամէր միսիթարել անձն իմ ,
 յիշեցի զամ • և ուրախ եղէ • հո
 գայն

գայի՛ և նու՛ւտողիւր յիս հոգի իմ՛:
Ճամանեցին սրահուց աչք իմ. խը
ռովեցայ և ոչ խօսեցայ. խորհեցայ
զաւուրսն զառաջինս. և զամսն
յաւիտենից յիշեցի:

Խօսեցայ ՚ի գիշերի ընդ սրաի եւ
մու՛մ. հոգայի՛ և տառապէր յիս
հոգի իմ:

Սի՛ թէ յաւիտենից մերժեացէ՞
զիս տէր. և ոչ ևս յաւելցի ՚ի հա
ճիլ և ևս:

Կամ իսպա՛ռ արգելցէ՞ զողորմուի
իւր յինէն. կամ կատարեաց՞ զբան.
իւր ազգէ մինչև յազգ:

Կամ մոռացի՞ գթալ անձ իմ և ևս.
կամ արգելցէ՞ զգթուի իւր՝ բար
կու՛թք իւրով:

Լսացի՛ և այժմ սկսայ. այս է
նորոգումն աջոյն բարձրելոյ:

Յիշեցի զգործս ան ՚ի սկզբանէ.
յիշեցի զսքանչելիս նորա:

Խորհեցայ յամ գործս քո, և ՚ի ձե
ռագործս քո խորհեցայ:

Լ՛ծ՝ ՚ի սրբուէ են ճանապարհ քո.
ոյլ է անմեծ՝ ուն զանձ մեր. գու
ես անձ որ առնես զսքանչելիս:

Յուզեր ժողովորդեան քուժ զգօ
րութիւն քո • փրկեցեր բազկաւ
քով զժողովուրդս քո՝ զորդիան
յակոբայ և յովսէփու :

Տեսին զքեզ ջուրք անձ , տեսին
զքեզ ջուրք՝ և երկեան • և խորք
խռովեցան 'ի ձայնէ ջուրց
բաղմաց :

Չայն ետուն ամպք • քանզի և
նեաք քո գնան 'ի ձայնէ որոտա
լոյ քո անուի :

Երևեցան փայլատակուէք քո տե
կզերաց , խռովեցաւ և դողաց
երկիր :

'ի ծովու են ճանապարհք քո , և
շաւիղք քո 'ի ջուրս բաղումս • և
հեաք քո ոչ երևին :

Ըռաջնորդեցեր որոյ խաշին ժօ
ղովորդեան քո , 'ի ձեռն մովսիսի
և ահարօնի :

Դի հասարակ . Իմաստաւելի

ճիւստի : Նի :

այեցարուք ժողովուրդք
յօրէնս իմ . խոնարհե
ցուցէք զուսկն ձեր 'ի
բանս բերանոյ իմոյ :

Բացից առակաւ զբերան իմ , և
խօսեցայց զառակս 'ի սկզբանէ :
Արոյ լուսք և ծանեաք զայս , և
հարբն մեր պատմեցին մեզ :

Աչի'նչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա
յազգ յայլ , պատմել զօրհնութիս
տն՝ զզօրութի և զսքանչելիս իւր
զոր արար :

Հաստատեաց զվկայուելի իւր առ
յակօք , և օրէնս եղ 'ի վր իսէլի :

Արինչ միանգամ պատուիրեց հրցն
մերոց , ցուցանել զայս որդւոց իւ
րեանց . զի ծանխցեն յազգ յայլ :

Արդեք որք ծնանին՝ յարիցեն և
պատմեսցեն զայս որդւոց իւրեանց ,
զի դիցեն առ տձ զայսս իւրեանց ,
և մի մոռասցին զզօրծս ոյ :

Օ պատուիրանս նորա խնդրելով
խնդրեսցեն , և մի եղիցին որպէս
և հարբն իւրեանց :

Եւ զգաւ զար և զառնացող, աղղճ որ
նչ ուղղեաց զսիրտ իւր, և նչ հաս
տատեաց առ ամ զհոգի իւր:

Արդ իբէփրեմի լիաձիգք և պնտա
ձիգք, յաւուր պատերազմի՝ կաս
պարձս դարձուցին:

Աչ կացին նորա յուխտի նն, և լի
իրաւանց նր նչ կամեցան գնալ:

Սոռացան զերախտիս նր, և զըս
քանչեւին՝ զոր եցոյց նոցա:

Եւ աջի հարց նց՝ զոր արար զըս
քանչեւիս իւր, յերկրին եգիպտաց
ւոց՝ և՛ի դաշտին տայանու:

Եւ հերձ զժոյն՝ և անցոյց զնս, և
կացոյց զՋուրան որոյ ՚ի տիկս:

Եւ աջնորդեց նց ամպով ՚ի տուէ,
և զամ գիշեր ՚ի լոյս հրոյ:

Եւ հերձ զվէմն յանպտին, և ետ ըմ
պել նց ուն ՚ի խորոյ մեծէ:

Եւ հան զՋուրան ՚ի վիմէն, և հոսեց
ոն զգետս զՋուրան:

Սակայն յաւելին ՚ի մեղանչել, և ևա
բարկացուցին զբարձրելն յանջողի
Փորձեցին զամ ՚ի սիրտս իւրենց,
ի խնդրել զկերակուր անձանց
իւրեանց:

Տրտնջեցին զայ՝ և տասցին . մի՛ թե
հարօղ իցէ ան պատրաստել սեղան
յանտարասի :

Քանզի հարկանէր զվէմն՝ և հո
ռէին շուրք , և վտակք խաղային
ի նմանէ :

Ը՛ղէ՛ հայ ևս կարացէ տալ նա
մեզ . կամ պատրաստեցէ՞ սեղան
ժողովորդեան իւրոյ :

Ա՛ն պատրիկ լուռ դայս ան , և յա
պաղեաց . հուր բորբորեցաւ ՚ի յա
կօք , և բարկուի ել ՚ի վր իսէլի :

Օ՛ր ո՛չ հաւատացին յան , և ո՛չ
յուսացան ՚ի վրկուի նր :

Հրաման ետ ամպոց ՚ի վերուստ ,
և զդրունս երկնից եբաց . և տեղէց
ի նս զմանանայ ՚ի կերակուր :

Օ հաց երկնից ետ նց , զհաց հրեշ
տակաց կերին մարդիկ . և իջոց ՚ի
նս զկերակուր ՚ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , և ետն
զօրութիւն իւրով զհեւսիսիւն :

Տեղէց ՚ի նս միս ոսկ զհող . ոսկ զա
ւազ ծովու զթռչունս թեւաւորս
Եարկ ՚ի մէջ բանակի նց , և շուրջ

զվրանօք նոցա :

Կերին և յագեցան յոյժ . և զցան
կուի նց եա նց . և ոչինչ կարօտ է
զեն ՚ի ցանկուծէ իւրեանց :

Սինչդեռ կերակուրք ՚ի բերանս
իւրեանց էին , բարկուծի յայ եւ
՚ի վերայ նոցա :

Սպան զբազումս ՚ի նոցնէ . և զըն
տիր ընտիրս իէլի սատակեաց :

Յայսմ ամի մեղան և ևս , և ոչ հա
ւատացին սքանչելեաց նորա :

Պակասեցան յունայնուէ աւուրք
նց . և ամք նց փուծապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնն , խնդրէ
ին զնա . դառնային և առաւօտ
առնէին առ ամ :

Յիշեցին զլի ամ օգնական էր նց .
ամ բարձրեալ փրկիչ էր նց :

Սիրեցին զնա բերանօք իւրեանց ,
և լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա .
և սիրաք նոցա ոչ էին ուղիղք ընդ
նմա . և ոչ հաւատացին ուխտի նր :

Սնա ինքն գթած էր , քաւէր
զմեղս նոցա՝ և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբար
կուի իւր , և ոչ բորբոքէր զամ
սրամտուծի իւր :

Յիշեաց՝ թէ մարմին են նորա • հոգի որ ելանէ՝ այլ ոչ ևս դառնայ • Վանիցս անգամ դառնացուցին զնա յանապատի • և բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի :

Գարձան՝ և փորձեցին զամբ • և զնբն իելի զայրացուցին :

Աջ յիշեցին զձեռն նր • յաւուր յորում փրկեաց զնս ՚ի ձեռաց նեղաց նոցա :

Այ արար զնշանս և զարուճեատս իւր՝ յերկրին եգիպտացոց • և ՚ի դաշտին տայանու :

Գարձոյց յարիւն զգետս նոցա • և զանձրևս նոցա • զի մի արբցեն :

Մուտքեց ՚ի նս շանաճանձ՝ և եկեր զնս • և գորտիւ ապականեց զնս :

Եւ ժանկոյ զպտուղս նոցա • և զվաստակս նոցա՝ մարտխոյ :

Եւ հար կարկաթիւ զայգիս նոցա • և զթզենիս նոցա՝ եղեմամբ :

Սաանեց ՚ի կարկուտ զանասունս նոցա • և զստացուճածս նոցա՝ հրով դատեաց :

Մուտքեաց ՚ի նս զսրամտութիւն բարկութե իւրոյ • զսրամտութի՛

զբարկութի՛ն և զնեղութի՛ն :

Լ՛ուարեաց՝ ՚ի նս՛ տանջանա՛ ՚ի ձեռն
հրեշտակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նս՛
զսրամտութի բարկուէ իւրոյ :

Ս՛չ անխայեաց ՚ի մահո՛ւանէ զան
ձինս նոցա . և զանասունս նոցա ՚ի
մահ մատնեաց :

Լ՛հար զամ՛ տնդրանիկս եգիպտ
ացւոց , զսկիզբն ամ՛ վաստակոց
նոցա ՚ի յարկս քամայ :

Հորդան եա որսց՛ խաչին ժողովոր
դեան իւրոյ . և եհան զնս՛ որսէս
զհօտ յանապատ :

Լ՛ուաջնորդեաց նոցա յուսով , և
նչ երկեան . և զթշնամիս նոցա՛
ծով ծածկեաց :

Լ՛հան զնս՛ ՚ի լեառն սրբուէ իւ
րոյ . ՚ի լեառն յայն՛ զոր ստացաւ
աջ նորա :

Ս՛երժեաց յերեսաց նոցա զհե
թանոսս . և վիճակեցոյց ՚ի նս՛ զվե
ճակ ժառանգուէ իւրոյ . և բնակե
ցոյց ՚ի յարկս նց՛ զազգն իսէլի :
Փորձեցին՛ դառնացուցին զամ
բարձրեալն , և զվկայութի նորա՛նչ
պահեցին :

Դարձան խոտորեցան ուն և հարքն
իւրեանց , դարձան՝ և եղեն որնս
զաղէղն թիւր :

Դարձեալ բարկացուցին զնա ՚ի
բագինս իւրեանց , և դրօշելովք
իւրեանց նախանձ արկին նմա :

Լուաւ անձ , և արհամարհեց զնս ,
և անարգեաց յոյժ զիսէլ :

Սերժեաց յիւրմէ զխորանն ՚ի
սելով . զխորանն՝ զոր բնակեցոյց
՚ի մէջ մարդկան :

Ստանեաց ՚ի գերուծի՛ զգօրու
ծի՛ նոցա . և զգեղ նոցա ՚ի ձեռս
թշնամեաց նոցա :

Մարգէլ ՚ի սուր զժողովուրդ իւր .
և զժառանգութի՛ իւր անախտ անոյ :

Օ երիտասարդս նց էկեր հուր . և
մն կուսանաց նց ոչ որ սգացաւ :

Քահանայք նց անկան ՚ի սուր . և
զայրիս նոցա ոչ որ էր որ լայր :

Օ արթեաւ ուն ՚ի քնոյ տը , որպէս
հզօր զի թափէ զգինի :

Եհար յետս զթշնամիս իւր , և նա
խատինս յաւխտենից արար զնս :

Սերժեց նա զխորանն յովսեփու
և զաղզն եփրեմի նա ոչ ընտրեց :

Եւ ընտրեց նա զաղոն յուգայ
զլեառն սիօն, զոր և սիրեաց:

Եւ նեաց որմնս միեղջերուի զարք
բուի նորա. յերկրի հաստատեց
զնա յաւիտեան:

Եւ նորեաց զդաւիթ ծառայ իւր,
և ընկալաւ զնա ՚ի հօտէ խաշանց.
՚ի վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնա:
Հովուել զյակօք ծառայ իւր,
և զհսել ժառանգութի իւր:

Եւ ըստ զնս իմաստութի սրտի
իւրոց. յանմեղութի ձեռաց իւրոց
առաջնորդէր նոցա:

Մաղնոս աստիաց:

Զ

մտին հեթանոսք ՚ի
ժառանգութի քո. սլըղ
ձեցին զտաճար սբ. քո:

Եւ ըստ զնս զհմոս զհիւղս միգա
պահաց. արկին զդիակուսնս ծա
ռայից քոց՝ գէշ թռչնոց երկնից,
և զմարմինս սբց քոց՝ գազանաց
երկրի:

Զեղին զարիւն նց ոսկ ջուր՝ շուրջ
զէմաւ, և ոչ որ էր՝ որ թաղէր զնս:

Եղաք մեք նախատինք դրացեաց
մերոց • Տաղը և այգին կատականոց
այնոցիկ, որք շուրջ էին զմեօք :
Սինչև յերբ արժեքարկանաս դու
հասպառ • բորբոքեսցի որպէս հուր
նախանձ քո :

Հէ՛ղ զբարկուի քո ՚ի վր աղգաց՝
որք զքեզ ոչ ճանաչեցին • ՚ի վերայ
Թիւորաց՝ որք զանուն քո ոչ կար
դացին • զի կերին զյակոբ, և զտե
ղի նորա աւերեցին :

Սի՛ յիշեր զմեզս մեր զառաջինս •
վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութի
քո ար, զի աղքատացոք յոյժ :

Օգնեա՛ մեզ անձ փրկիչ մեր, վն
փառաց անուան քոյ :

Տո՛ փրկեա՛ զմեզ՝ և բաւեա՛ զմեզս
մեր վն անուան քոյ :

Սի՛ երբէք անացեն ՚ի հեթանոսս,
Թէ ուր է անձ նոցա :

Եւ յայտնի ինչ լեցի ՚ի վերայ հե
թանոսաց, անջի աչաց մերոց • առ
՚ի խնդրել զվրէժ արեն Տառայից
քոյ՝ որ և հեղաւ :

Սոցէ առաջի քո հեծուի կասկե
լոց • ըստ մեծուե բազկի քո՝ շա
հեա

Հեա՛ դու զորդիս սպանելոց :
Հատո՛ դրացեաց մերոց եօթն սյա
տիկ ՚ի ծոց նոցա , զնախատինս իւ
րեանց զոր նախատեցին զքեզ մոր :
Մէք ժողովուրդք և խաշն արօտի
քոյ , խոստովան եղիցուք առ քեզ
յաւիտեան , ազգէ յաղղ պատ
մեացուք զօրհնութիս քո :

՚ի հասարած . ՚ի վերայ շատանցելոցն
վհայու թիս . Մաղնոս ստափայ :
ՀԹ

Ար հովուէսդ ինչի՛ նայեաց , որ
առաջնորդես որպէս խաշին
յովսեփու :

Ար նատիս ՚ի քրօքէս՝ յայանեաց
առաջի եփրեմի , բենիամինի և
մանասի :

Օ արթո՛ զզօրութի քո , և էկ ՚ի
կեցուցանել զմեզ :

Ը՛ծ զօրուէց դարձո՛ զմեզ , երև եցո՛
ղերեսս քո ՚ի մեզ՝ և կեցցուք :

Տէր մծ զօրութեց՝ մինչև յերբ
բարիանաս յաղօթս ծնյից քոյ :

Տամբեցեր մեզ հաց արտասո
ւնաց . և արբուցեր մեզ արտասուս
չափով :

Մարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մերոց , սյալն կատականաց թշնամեաց մերոց :

ՄԾ զօրուէց դարձն զմեղերև եցն զերեսս քո 'ի մեզ' և կեցցուք :

ՄՂԻ յեգիպտոսէ փոխեցեր . հաներ զՏեթանոսս' և զնս տնկեցեր , և առաջնորդեցեր նմա :

Հաստատեցեր զարմատս նր' և էլ լից զերկիր . ծածկէց զլերինս հովա նի նր' , և բարունակ նր զմայրս այ :

Չգեաց զորթ իւր մինչև 'ի ծով . մինչև 'ի գետս են շառաւիղք նր :

Բնդէր քակեցեր զցանկ նր , և կը թեն զնա սնցաւորք ճանաչհի :

Մպականէց զնա խող անտառի , և էրէ վայրի արածեցաւ 'ի նմա :

ՄԾ զօրութեց' դարձ , հայեաց յերկնից և տէս . այց արա սյգւոյս այսմիկ , և դարման տար սմա , զոր տնկեաց աջ քո :

'ի վերայ որդոյ մարդոյ' զոր զօրացուցեր զնա 'ի քեզ . այրեցեալ 'ի հուր և աւերեալ , 'ի սաստէ քում մէ կորիցէ :

Եղևցի ձեռն քո 'ի վերայ առն .

աջ քո 'ի վր որդւոյ մարդոյ՝ զոր
ըօրացուցեր զնա 'ի քեզ :

Ո՛չ ևս 'ի բացեայ եղիցուք մէք 'ի
քէն . կեցուսցես դու զմեզ , և
զանուն քո տէր կարդասցուք :

Ը՛ծ ըօրուէց դարձն զմեզ , երևեցն
զերեսս քո 'ի մեզ՝ և կեցցուք :

'ի հասարած . Վ՛ն հնչանայ . Սաղմոս
սաստիայ : 2

Յ՛նձացէ՛ք առ անձ , օգնական է
մեր . աղաղակեցէ՛ք առ անձ
յակոբայ :

Ը՛ռէ՛ք սաղմոս , և տուք օրհնութի .
սաղմոս ասացէ՛ք նմա 'ի ձայն
քաղցրութե :

Փո՛ղ հարէք 'ի գլուխս ամսոց . յա
ւուր նշանաւորի տարեկանաց
մերոց :

Հրաման է այս ինչի , և իրաւունք
են այ յակոբայ :

Ս՛կայութիւն յովսեփու՝ զոր եղ
ընդ նմա ոպ էլանէր նա յերկրէն
էգիպտացւոց , լեզու զոր ոչ գի
տէր՝ լուաւ :

Ի բաց անոր ՚ի բեռանց զթիկունս
նորա • և զձեռս նորա յորթ և ՚ի թի
Տառայելոյ :

Ի նեղութե կարգացեր առ իս և
փրկեցի զքեզ լուսայ քեզ ՚ի գաղա
նութե մրրկին, և փորձեցի զքեզ
՚ի վերայ ջուրցն հախտակուե :

Ի սուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ
քեզ, իսէլ թէ լուսեցես ինձ :

Ս ՚ի ևս եղևցին քեզ անձք առ ժա
մայնք • և մի երկիրայագանիցես
դու այ օտարի :

Ես եմ տր անձքո՞ որ հանի զքեզ
յերկրէն եգիպտացւոց • բաց զբե
րան քո՞ և լցից զդա :

Ժողովուրդ իմ ոչ լուսեա ձայնի
իմում, և իսէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ •
Բարձի թողի զնս երթալ զհետ կա
մաց սրտից իւրեանց • զի գնացին
նորա լս կամս անձանց իւրեանց :

Օ ի թէ ժողովրդեան իմոյ լուսե
կր ինձ, կամ իսէլի զձանսպարհս
իմ գնացեալ էր :

Արայ զոչինչ խոնարհ արարեալ էր
իմ զթշնասիս նորա, և ՚ի վր նեղաց
նորա արկեալ էր զձեռն իմ :

Թ շնամիք ան ստեցին նմա, և եղև
ցին ժամանակք նոցա Տի:
Կերակրեաց զնս ՚ի պարարտուէ
ցորենոյ, և ՚ի վիմէ մեղը յագեցոց
նոցա:

Սաղմոս աստօայ: 21

Եկաց ՚ի ժողովս անճց, և ՚ի
միջի նոցա դատէր զնս:

Սինչև յէրբ դատէք անիրաւու
թբ, և ակն առնուք մեղաւորաց:
Դատ արարէք որբոյն և այրւոյ:
Իրաւունս արարէք անանկին և
խոնարհի:

Մըրեցուցէք զաղքատն և զանան
կըն, ՚ի ձեռաց մեղաւորի փրկեցէք
զնոսա:

Ոչ իմացան և ոչ ՚ի միտ առին, ՚ի
խաւարի գնացին, և շարժեցան ան
հիմունք երկրի:

Ես ասացի թէ անճք իցէք, կամ
որդիք բարձրելոյն անքեան:

Դուք ասաւարդիկ որոյ զմարդիկ
մեռանիք, և որոյ զմի յիշխանաց
անկանիք:

Եւ զի անձնսն զերկիր • զի
 զու ժառանգեցես զամենայն
 հեթանոսս :

( ) Եւնո-ի • Սաղմոս Եւստիայ :

Մ

Մի քեզ նմանիցի
 մի լուեր և մի դա
 դարիր անձ :

Օ ի սահման թշնա

միք քո գոչեցին , և ստեղծեք քո
 համբարձին զգլուխս իւրեանց :
 Ի վր ժողովորդեան քո խորաման
 կեցին զգիտուի • խորհեցան ՚ի վր
 սբց քոց , և ասացին :

Եւ հայք սասուկեցուք զնս յաղագոյ
 և մի յիշեցի անուն իսելի և ևս :
 Խորհեցան միաբանուք ՚ի միասին •
 և վս քո ուխտ արարին :

Ի անակք եղովմայեցւոց և ի սմայե
 լացիք , մովար և հագարացիք :
 Ի եբաղ՝ ամոն՝ ամադէկ , և այլայլե
 գիքն անձ բնակչօքն հանդերձ
 ծուրայ :

Եւ ասե ստուր եկեալ էր ընդ նս
 անքն սբ՝ զօրավիգն էին որդւոցն
 զովտայ :

Լ_րա՛ զնս՝ ուն՝ զմադիամ, ուն՝ զսի
սարայ, և ուն՝ զաբին՝ ՚ի Տորժորան
կիսօնի :

Սատակեցան նք՝ յականս դովրայ,
և եղևն որայէս զաղբ երկրի :

Լ_րա՛ զիշխանս նց՝ ուն՝ զօրէբն,
զէբն, զզէբէէ, զսաղմանս, և զամ
իշխանս նոցա :

Այք սասցին՝ ժառանգեսցուք ՚ի
մեզ զսրբութին նայ :

Լ_ծիմ՝ արա՛ զնս՝ ուն՝ զանիւ՛, և
որայ՝ զեղէգն առաջի հողմոց :

Ուն՝ հուր՝ զի այրէ զանտառս, ուն՝
բոց՝ զի կիզու զլէրինս :

Լ_յսնս հաղածեսցես զնս մրրկաւ
քով, և բարկութք քով խռովե
ցուսցես զնոսա :

Ի՛ց զերեսս նց՝ տնարգանօք, և
խնդրեսցեն զանու՛ն քո տր :

Լ_մաչեսցեն և խռովեսցին յաւի
տեանս յաւիտենից, և ամօթալից
կորիցեն :

( ) անիցեն զի անու՛ն քո տր է, և
դու միայն բարձրեալ ես ՚ի վերայ
ամ՝ երկրի :

Դի հորած • Վն հնչանայն որդւոցն
հարեայ Սաշնս : 29

Այ սիրելիք են յարկք քո ար զօ
րուէց • ցանկայ և փափագի անձն
իմ՝ ՚ի գաւիթս քո :

Սիրտ իմ և մարմին իմ՝ ցնծասցեն
առ անձ կենդանի :

Քանզի ճընձըուկ եգիտ իւր
տուն • և տատրակ զբոյն՝ ուր դի
ցէ զձագս իւր :

Սեղան քո աէր զօրութէց, թա
գաւոր իմ և անձ իմ :

Երանի անցն՝ որ բնակեալ են ՚ի
տան ան • յաւիտեանս յաւիտե
նից օրհնեսցեն զքեզ :

Երանեալ է այր՝ որոյ օգնութի
իւր ՚ի քէն է • ելս եգ ՚ի մտի իւ
րում ՚ի հովտէս տրամուէ ՚ի աեղ
ւոջ յորում՝ ուխտեաց :

Օ օրհնութի ստասցի՝ որ զօրէնս
դնէ • գնասցէ նա ՚ի զօրուէ ՚ի զօ
րութի • և երևեսցի անձ հրեշտա
կաց ՚ի սիօն :

Տէր անձ զօրուէց՝ լուր աղօթից
իմոց • սենկն դիր անձ յակորայ :

Քնդուեսող ես դու մեր, տէս ան
և նայեաց յերեսս օծելոյ քո:

Ս ասն զի լաւ է ինձ՝ մի օր ՚ի դա
ւիթս քո, քան զՏաղարս:

Քնարեցի ես ընդ աղբ գալ ՚ի տան
այ առաւել, քան բնականալ ՚ի
յարկս մեղաւորաց:

Օ զողորմութի և զճարտութիւն
սիրէ տր ան մեր, զշնորհս և
զփառս տացէ:

Տէր ոչ պակաս առնէ զողորմութի
իւր յայնցնէ, որ գնան յանբծուէ:

Տէր ան զօրութեց, երանեալ է
այր՝ որ յուսայ ՚ի քեզ:

Դ ի հորած • որդ-ոցն հորեաց Սաղմոս
Դ-ԲԻ: ԶԻ

Հաճեցար տր ընդ երկիր քո, և
դարձուցեր զգերութի յակոբսայ:

Թողեր զանիրաւութի ժողովրդեան
քո, և ծածկեցեր զան մեղս նոցա:

Լռեցուցեր զան սրամտութիս քո, և
դարձար ՚ի բարկութի սրամտութե քո:

Դարձ առ մեզ ան փրկիչ մեր, և
դարձն զսրամտութիս քո ՚ի մենջ:

Մի յաւիտեան բարկանար մեզ
տիր . և մի ձգեր բարկութի քո
աղգէ մինչև յաղգ :

Լ՛ծ դու դարձեալ կեցուցես
զմեզ . և ժողովուրդ քո ուրախ
եղիցի ՚ի քեզ :

✠ Յոյց մեզ տիր զողորմութիս քո , և
զփրկութիս քո տնէր մեզ :

Լուսաբ զի նչ խօսի տիր ան մեր .
խօսեսցի զխաղաղութի ժողովրդէն
իւրոց առ սբս իւր՝ և առ այնոսիկ ,
այք դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն՝ մերձ է առ երկիւղածս
իւր փրկութի նր . բնակիլ փառաց
նորա յերկրի մերում :

Ողորմութի և ճշմարտութի պատա
հեսցին . արդարութի և խաղաղութի
համբուրեսցին :

Ճշմարտութի յերկրէ բուսաւ .
արդարութի յերկնից երևեցաւ :

Տէր տացէ զքաղցրութիւն , և
երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր .
արդարութի առաջի նորա գնաս
ցէ . դիցէ ՚ի ճանապարհի
զգնացս իւր :

ՁԵ

Ոնարհեցո՛ւ Խոր զուսկն քո՛
և լուր ինձ . զի աղքատ և
տնանկ եմ էս :

Պահեա՛ զանձն իմ նք՛ տէր . և
փրկեա՛ զժառայս քո ամ իմ , որ ՚ի
քեզ յուսացայ :

Ողորմեա՛ ինձ Խոր , զի առ քեզ աղա
ղակեցի զօրհանապաղ . ուրախ ա
րա զանձն ծառայի քո , զի առ
քեզ Խոր համբարձի զանձն իմ :

Օ ի դու Խոր՝ քաղցր և ուղիղ էս .
բազում ողորմ առ աման , որք կար
դան առ քեզ :

ՄԷնկն դ իր տէր աղօթից իմոց , և
նայեա՛ ՚ի ձայն խնդրու՛ածաց իմոց :

Յաւուր նեղութե՛ իմոց կարդայլ
առ քեզ , և լուար ինձ :

ՄՆ որ է նման քեզ յամս Խոր . և
նչ որ է որնս զգործս քո :

Օ ամազգս զոր արարեր՝ եկես
ցեն և երկիրպագցեն առաջի քո ,
և փառաւոր արասցեն զանուն քո
յաւիտեան :

Մեծ էս դու տր՝ և առնես սքան
չէլիս . և դու միայն էս ամ :

Առաջնորդեա՛ ինձ . ՚ի ճանապարհի
քում , և գնացից ՚ի ճշմարտուե
քում , և ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝
երկնչիլ յանու՛անէ քումսկէ :

Խստի՛ն եղէց առ քեզ տր ամ իմ
բողորով սրաի՛ւ իմով . փառաւոր
արարից զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղև ՚ի վերայ իմ ողորմութի
քո տր . և փրկեցեր զանձն իմ ՚ի
դժոխոց ներքնոց :

Մեծ , անօրէնք յարեան ՚ի վր իմ . և
ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն
իմ . և ոչ համարեցան զքեզ ամ
առաջի իւրեանց :

Այլ դու տր ամ իմ , գթած էս
և ողորմած , երկայնամիտ՝ բազում
ողորմ և ճշմարիտ . նայեա՛ առ իս և
ողորմեա՛ ինձ :

Տո՛ւր զօրուի ծառայի քո . կեցի
զորդի աղախնոց քո . և արա՛ առ իս
նշան բարութե :

Տեսցեն առելիք իմ և ամաչեսցեն .
զի դու տր օգնեցեր ինձ , և մխի
թարեցեր զիս :

Մազման օրհնութիւն . որդեացն հարկաց :

20.

Հիմունք նր' ՚ի լեառն սբ նորա .
սիրէ տր զդրունս սիօնի՝ առաւել
քան զամ յարկան յակորբայ :

Փառաւորեալն խօսեցաւ վն քո ,
ահաւադիկ քաղաքդ սյ :

Ելիշեցի զաահաբ և զբաբիլոն՝
ոյք ճանաչեն զիս . ահա սյլաղղիք
և ծուր՝ և ժողովուրդք նսկաց ,
սորա եղեն անդ :

Սիօնի ասի մայր , և մարդ ծնաւ
՚ի նմա . և ինքն հիմունս էարկ ՚ի
նմա բարձրեալն :

Տր պատմեցէ գրովք ժողովւր
դեան , իշխանացս սյսոցիկ՝ ոյք
եղեն անդ :

Այ զի ուրախ լեցին ՚ի քեզ ամբն .
որոց բնակուի ՚ի քեն է :

՚ի հորած . զն մաղաղէ լեայ ի մասսոսի .
զի էս պասսասիանի է ման ի մասսոսի
էսէն : 21.

Տէր ամ վրկութէ իմոյ , ՚ի տունէ
կարդացի՝ և գիշերի անջի քո :

Մայրեն արժօթք իմ առաջի քո արք
խոնարհեցի ունին քո 'ի խնդրո
Հաճա իմ :

Օ ի լցաւ չարչարանօք անձն իմ,
և կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցան .
և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ ,
որք իջանեն 'ի գուբ :

Եղէ ես ույ մարդ առանց օգնա
կանի , և 'ի մեռեալս ազատ :

Այ զվիրաւորս , որք ննջեն 'ի գե
րեզմանս :

Օ որս դու ոչ յիշեցեր , նորա 'ի
ձեռանէ քու միջ մերժեցան :

Եղին զիս 'ի գբի ներքնումն , 'ի
խաւարի և 'ի ստոճերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտուի քո .
զամ զբօսանս քո ածեր 'ի վր իմ :

Հեռի արարեր յինէն զճանօթս
իմ . և եղին զիս նշաւակ իւրենց :

Վատնեցայ և ոչ ելանէի . աչք
ու յարացան յարքատութի :

Եղաղակեցի առ ար զօրհանայր
և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Մի թէ մեռելոց առնիցես սքան
չելիս քո . կամ բժիշկ . յարուցեալ

խոստովան առնիցին առ քեզ :

Մի թէ պատմեսցէ՞ որ երբէք ՚ի
գերեզմանի զողորմուիս քո, կամ
զճշմարտութիս քո ՚ի կորստեան :
Մի թէ ճանաչեցի՞ ն ՚ի խաւարի
սքանչելիք քո, կամ արդարուի քո
յերկիր մոռացեալ :

Ես առ քեզ տր աղաղակեցի • ա
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն
առ քեզ :

Բնդէր տր մերժես զանձն իմ •
կամ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմես ՚ի
մանկութէ իմմէ • ՚ի բարձրութէ
խոնարհեցայ և ափշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկուի քո •
արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս :

Շրջեցան զինև ունջուր, զօր տմ
պաշարեցին զիս ՚ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարե՛
իմ և զճանօթս իմ, վասն թ
ռութեան իմոյ :

Իմաստութիւնս Եմանայ յեզրայեւայսոց Ե

ՁԲ.

ողորմութիւնքո տր յաւի
տեան օրհնեցից . ազգէ

յազգ պատմեցից ըզ
ճշմարտութիւնքո բերա
նով իմով :

Մասցեր՝ թէ աշխարհս ողորմութիւն
շինեացի . յերկինս պատրաստ եղեցի
ճշմարտութիւնքո :

Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց . երդու
նայ դաւթի ծառայի իմոց :

Յաւիտեան հաստատեցից զզա
ւակքո և շինեցից ազգէ յազգ
զաթուքո :

Խոստովան եղեցին երկինք սքանչե
լեաց քոց տր , և ճշմարտութիւնքո
յեկեղեցիս սրբոց :

Ե յամագս որ հաւասարի քեզ .
վնմանիցի տն յորդիս այ :

Յառաւորել է ՚ի խորհուրդս
սբց իւրոց . յեծ և ահաւոր ՚ի վր
այնոցիկ , ոչք շուրջ են զնովաւ :

Տէր անձ զօրուեց , ո՞նմանի քեզ .
հզօր ես դու տր՝ և ճշմարտութիւն
քո շուրջ է զքե :

Դու տիրես զօրուէց ծովու . և
զխառովու թի ալեաց նորա դու
ցածուցանես :

Դու խոնարհեցուցանես ուն Վերա
ւորս զամբարտաւանս . 'ի զօրուի
բազկի քո՝ ցրուէցեր զթշնամիս քո :
Քո են երկինք՝ և քո է երկիր .
զաշխարհս լինի իւրով դու հաս
տատեցեր . զհիւսիս և զհարաւ
դու արարեր . թաբօր և հերմօն
յանուն քո ցնծասցեն :

Քո է բազուկ՝ և քո է զօրուի .
զօրասցի աջ քո՝ և բարձր եղիցի
ձեռն քո : Յարդարուի և յերա
ւունս հաստատեալ է աթոռ քո .
ողորմուի և ճշմարտուի գնասցեն
առաջի երեսաց քոց :

Երանի ժողովորդեան , որ գիտ
զօրհնուիս քո տր . 'ի լոյս երե
քոց գնասցեն , և յանուն քո
ճասցեն զօրհանապազ , և յ
բուէ քում բարձր եղիցին :

Պարծանք զօրուէց մերոց դու էս
տր . և 'ի կամս քո բարձր եղիցի
եղջիւր մեր :

Ի տնէ է օգնու թի տրդն իսէլե
թա

Թագաւորին մերոյ :

Յայնժամ խօսեցար տեսչեամբ
ընդ որդիս քո , և ասացեր . եղից
չօգնուի իմ 'ի վերայ հզօրին , և
բարձր արարից զընտրեալն 'ի ժո
ղովրդէնէ իմնէ :

Կաթի զգաւ իթ ծառայ իմ , և իւ
ղով սրբով իմով օժի զնա :

Չեռն իմ ընկալցի զնա . և բա
ղուկ իմ զօրացուսցէ զնա :

Մի մեղացէ նմա թշնամի , և որդի
անօրէնուէ մի շարչարեացէ զնա :

Հարից առաջի նորա զթշնամիս նո
րա , և զատելիս նորա 'ի պարտուի
մատնեցից :

Ճշմարտութի իմ և ողորմութի իմ
ընդ նմա . և յանուն իմ բարձր է
զնցի եղջիւր նորա :

Ից 'ի ծովու զձեռն նորա . և
վերայ գետոց զաջ նորա :

Սրդասցէ առիս՝ հայր իմ էս
առաջ , անձ ընդունօղ փրկուէ իմոյ :

Ես անդրանիկ արարից զնա , և
բարձր քան զնամ թգլորս երկրի :

Յաւիտեան պահեցից նմա զողոր
մութի իմ , և սւլատ իմ հաւատա

ըիմ ընդ նմա :

Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից զգաւակ նորա . և զաթոռ նորա ունի զաւուրս երկնից :

Ի՞նչ թողցեն որդիք նր զօրէնս իմ, և յիրւումնս իմ ոչ կամեսցին գնալ :

Ի՞նչ զարդարուիս իմ անարգեսցեն, և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն :

Հարից գաւազանաւ զանօրէնու իս նց, և տանջանօք զանիրաւու իս նց :

Ի՞նչ զողորմութի իմ ոչ արգելցի նոցանէ . և ոչ նենգեցից ճշմարտութե իմում, և ոչ անարգեցից զուստ իմ . և ինչ որ ելանէ լը շըր թումնս իմ զայն ոչ արհամարհեցից :

Սիանգամ երդուցի ի սրբութի իմ, թէ դաւթի ես ոչ ստեցից :

Օ աւակ նր յաւիտեան կացցէ . և աթոռ նր ունի զարեգակնս իմ . և ունի զլուսին, զի հաստս յեիտն վկայ հաւտրիմ յիսկ արդ՝ դու մերժեցեր և գեցեր . և լը վայր հարեր զօժէլքոս :

Ի՞նչ արձուցեր զուստ իմ ծնէլքում մէ . պղծեցեր յերկրի զսրբութի նր . և թակեցեր զամ պարիսպս նր, և

էդեր զամուրս նորա ՚ի դողումնս
Յափշտակեցին զնա անցաւոյք ճա
նապարհի և եղև նախաա դրացեց
իւրոց :

Բարձր արարեր զաջ նեղջաց նր .
և ուրախ արբեր զամ թշնամիս նր :

Գարձուցեր զօգնութի ՚ի սրոց նր .
և ոչ ընկալար զնա ՚ի պատերազմի :

Մարդեցեր զսրբութի նորա . և
զաթոռ նր յերկիր կործանեցեր :

Մուճազ արարեր զաւուրս ժամա
նակց նր . և հեղեր զնովաւ զամօթ :

Սինջև յերբ դարձուցանես զե
րեսս քո իսպառ . բորբոքեցի ույ
հուր բարկութի քո :

Իսկ արդ՝ յիշեա՛ և տես , թէ ով է
իմ հանգիստ . մի թէ ՚ի զուր ինչ
ստեղծեր զամ որդիս մարդկան :

Եւ մարդ որ կեցցէ՛ և ոչ տեսցէ
կամ փրկեացէ զանձն իւր
ի ձեռաց դժոխոց :

Եւ են ողորմութիք քո տր առա
ջինք , զոր երդումար գաւթի ճրշ
մարտութի քով :

Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քո ,
զոր ընկալայ ՚ի ծոց իմ յազգաց
բազմաց :

Օղոր

208

Օղոր

Օ որ նախատեցին թշնամիք քո արմ
նախատեցին փոխանակ օժեւոյ քոս
( ) րհնեալ ար ամ յաւիտեանս յա
ւիտենից • եղևցի եղևցի :

( ) րհնեալ ար ամ յաւիտեանս յա
ւիտենից • եղևցի եղևցի :

գիշերաց կանխէ հոգի լամ
անուտ առնել առ քեզ ամ :
Ա յ զի լոյս են հրամանք քո
ի վերայ երկրի • ուսարուք զարդա
րութի բնակիչք երկրի :
Կարկեսցի անբարիշտն , և այլ ոչ
ևս ուսցի առնել յերկրի զարդա
րութի ճշմարտութե :
Բարձցի անբարիշտն յերկրի , և
մի տեսցէ զփառս այ :
Տը՝ բարձր ես , և բազուկ քո հոգ
և նոքա ոչ գիտացին
Նանիցեն՝ ամաչեսցեն , և
արկցի անխրատ ժողովրդեա
արդ՝ հուր զթշնամիս քո կերիցէ :
Տեր ամ մեր՝ տուր մեզ զխաղա
ղութի քո • զի ըստ ամ գործոց
մերոց հատուցաւ մեզ :

Տր՝ անձ մեր՝ ստացիր զմեզ, զի բաց
ի քէն զայլ որ ոչ գիտեմք . և զա
նուկն քո անու՛նանեմք զօրհանանայ՛զ :
Իսկ արդ՝ մեռեալք զկենդանու՛ն
այլ ոչ տեսանիցեն . և ոչ բժիշկք
յարուցանիցեն :

Ս ՚ն այսորիկ անձեր հարեր՝ սատա
կեցեր և ջնջեցեր զամարու մա
նուկն նոցա :

Յաւել տէր զչար ՚ի վերայ չարի
նոցա . և անձ զչար ՚ի վերայ անօ
րինաց երկրի :

Տէր՝ ՚ի նեղուէ յիշեցաք զքեզ .
զի փոքր մի նեղուծի է խրատ քո
ի վերայ մեր :

Այ՛ երկունք յղոյ՛ զի հասեալ
իցէ ժամանակ ծննդեան , և առ
ցաւս իւր ճչիցէ :

Եւ յապէս եղաք սիրելոյ քում
հասկնալ և յերկիւղ քո յղացել
ցաք , և ծնաք զհոգի
փրկուծէ քո :

Այ՛ և ս կործանիցուք մեք , այլ կոր
ծանեսցին անօրէնք երկրի :

Յարիցեն մեռեալք , և կենդանա
ցին ամենքեան , որք եղեալ են
ի

ի գերեզմանս :

Օ արթիցեն ցնծասցեն , և ուրախ
եղիցին դադարեալք յերկրի :

Ս ք զե՛ ցօղդ որ ցօղի ՚ի քէն ,
այդ բժշկութիւն է նոցա . բայց
երկիրն ամբարշտեալ սատակեացի :
Խոյս տուր ժողովուրդ իմ . գնա՛
մուտ ՚ի շտեմարանս քո , և փակեա՛
ղդրունս քո առաջի երեսաց քոց :
Փակիր և թաքիր առ ժամանակ
մի՛ մինչև անցցէ բարկուի մոն :
Փառք հօր և որ՛ :

Ս ազնանս :

Խաղաղուեց տունօղ Քս , ղխա
ղաղուի և ղերկնային ողորմութի
քո պարգևեա՛ յարարածս քո :

Ս արդասէր տէր՛ վս սրբուհ
անարատի մօր քոյ և կուսի ,
խաչի քոյ պատուակտնի ,
զաղաչանս մեր՛ և կեցո՛ զմեզ :

Օ արուցն և զաղօթն ՚ի վերջն Լորս
նեալ խնոնին գոցես , ՚ի 36 էրեսն :

Համբառնայ յեր
 Յիսուս փառօք
 յորմէ գայ կըր
 հանրից դատա

կին՝
 հօր,
 կին՝
 ևոր :

Լ ԶՅԻՒՄ ԵՒ ԳՆԱԿՆԵՐ Լ ԵՒ ԼՅՕ
 ՁԻՒ

Լ ԳԼԻԼԻՆ
 Էղեր մեր աղգէ
 մինչև յազգ. մինչև
 լերինք հաստատել

էին, և մինչև ստեղծեալ էիր զեր
 կիր՝ և զամ տիեզերս :
 Յաւիտենից մինչև յաւիտեանս
 գու ես. մի դարձուցաներ զմարդ
 ՚ի տառապանս. և ասացեր, որ
 ընդ քառիս որդիք մարտ
 հազար ամ յաչս ամն ուն օր
 զի էանց. որն պահմի գիշերոյ
 ամք նց անարգութիւն էղեցին :
 Քնդ առաւօտս ուն դալարի բուս
 ցին. ընդ առաւօտս որն դալարի
 զուարճասցին և ծաղկեացին. ընդ
 Է

երեկոյս թարչամեացին՝ չորացին
և անկցին :

Նո՛ւաղեցաք մեք ՚ի բարկութե-
քու մմէ , և ՚ի սրամառուէ քու մմէ
խռովեցաք :

Եւ դեր զմեզս մեր առաջի քո , և
զկէանս մեր ՚ի լոյս երեսաց քոց :

Մի՛ աւուրք մեր նո՛ւաղեցան . և
՚ի բարկուէ քու մմէ խռովեցաք :

Քամանակ ամաց մերոց անդադար
ոնց սարդի . և թի՛ւ աւուրց ամաց
մերոց ՚ի նս՝ եօթանասուն տմ :

Մյա թէ առաւել ևս՝ ութսուն
ամ . և որ ինչ աւելի է քան զայն ,
ցաւօք և հեծութք :

Եւ ին՝ ՚ի վերայ մեր հեծուի , և խրա-
տեցաք . իսկ արդ՝ ս՛ գիտացէ զզօ-
րուի բարկուէ քո . և կամ յահե-
մէ զսրամառուի քո հմբեացի :

Յոյց ինձ զաջ քո . և որ խո-
ս սրախւք , զկամասառուիս քո :
արձ տր՝ մինչև յէրբ . մխիթա-
րեաց ՚ի ծառայս քո :

Եւ ցոյք առաւօտու ողորմութե՛ք քով .
ցնծացաք և ուրախ եղաք՝ զամ
աւուրս կենաց մերոց :

Աւրախա եղաք փոխանակ աւուրցն,
յորս խոնարհ արարեր զմեզ և
ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս
Հայեան տէր 'ի ծառայս քոյ՝ և 'ի
գործս ձեռաց քոց, և առաջնոր
դեան որդւոց նոցա, եղիցի լոյս ան
այ 'ի վերայ մեր:

( ) Գործս ձեռաց մերոց՝ ուղի' զ
արա 'ի մեզ ան, և զգործս ձեռաց
մերոց յաջողեան մեզ:

( ) Եհնու-ի Գալու-է Գա-լի: Գ.

( ) Ըր ընտկեալն է յօգնու-ի բարձ
րելոյն, ը հովանեաւ այ յերկինս
հանգիցէ:

Մասացէ ան՝ ը ունեօղ իմ էս, սարս
ւէն իմ ան, և էս յուսամ 'ի նա:
'Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որ
սողին, և 'ի բանիցն 'ի խոռովուէ:

'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքե'
'ի հովանի թւոց նր յուսացիս:
Այ զէն շուրջ եղիցի զքե՝ ճշմար
տու-թի նորա:

Ա՛ջ երկիցես դու յերկիւզէ գիշե
րի, և ոչ 'ի նեակ՝ որ թուչի 'ի սուէէ:

Յիրէ՛ որ շօջի 'ի խաւարի, 'ի գայ
Թակղուէ՛ դիւն 'ի հարակ աւուր:
Լնկցին 'ի կողմանէ քումմէ հա
ղարք, և բիւրք լաջմէ քումմէ .
և առ քեզ ինչ ոչ մերձեացին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորց
տեսցես . զի դու տր յոյս իմես :

Օ բարձրելն արբեր քեզ անկէն,
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք . և ամն
Չանք մի՛ մերձեացին 'ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուհրէլ է
վս քո, 'ի պահել զքեզ յամ ճանա
պարհս քո : 'Ի բազուկս իւրեանց
ընկաղցին զքեզ, զի մի՛ երբէք հար
ցես զբարի զոտն քո :

'Ի վերայ իժից և քարբից գնաս
ցես դու . և առ ոտն կոխեսցես զա
ռիւծն և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ, և վրկե
ցից զնա . հովանի եղէց նմա, զի
ճանեաւ զանուկն իմ :

Կարդացէ առ իս՝ և ես լուսայց
նմա . և առ նմա եղէց 'ի նեղուէ :

Փրկեցից և փաւոր արարից զնա
երկայն աւուրբք լցուցից, և ցու
ցից նմա զփրկուի իմ : Խ

(1) Եհնու-Է Սաղմսս Գաւթի: Գ Լ.

Բարի է խստովն լինիլ ան . և սաղ
մու սսեւ անուան քու մ բարձրէլ
Պատմել յաւաւօտու զողորմուխ
քո , և զճշմարտուխ քո 'ի գիշերի
Տանադեաւ սաղմսսարանաւ , 'ի
Ճայն օրհնութեան գովէլ :

Ուրախ արբեր զիս ան յարժս քո ,
և 'ի գործս ձեռաց քոց ցնծացայց :

Ուր զի մեծ են գործք քո տէր , և
յոյժ խոր են խորհուրդք քո :

Եւր անդգամ զայս ոչ ծանիցէ .
և անմիան զայս ոչ առնու 'ի միտ
'ի բուսանիլ մեղաւորաց որպէս
խոտ . 'ի ծաղկիլ սյնոցիկ՝ ոյք գոր
ծեն զանօրէնութի :

Սատակեսցին յաւիտեանս յաւի
տենից . և դու բարձրեալ ես յա
ւիտեանս տէր :

Օ ի ահա թշնամիք քո տէր . զի
ահա թշնամիք քո կորիցեն , ցրուեա
ցին անքն՝ ոյք գործ են զանօրէնուի
Բարձր եղիցի ուր միեղջերուի եղ
ջիւր իմ , և ծերութի իմ 'ի ձեթ
պարարտութե :

Եւտես անէն իմ'ի թշնամիսն իմ' ցյ.բ
յարուցեալ են'ի վերայ իմ չարու
թիւ, 'ի նս լուհցէ ունին իմ' :

Մտաւրբն ուն զարմաւ ենիս ծաղ
կեցին • ուն զմայրսն լիբանանու
բաղումք եղիցին :

Տնկեալք եղիցին 'ի տան օնն, և 'ի
գաւթիս այ մերոյ ծաղկեցին :

Եւս և բաղումք եղիցին 'ի ծե
րութի պարարտութե • գիրգք և
մաւխուկք եղիցին 'ի պատմել, ու
ղևզ է ար ար մեր, և ոչ գոյ 'ի նմա
անիրաւութի :

Օրհնութի Գաւուէ Գաւութի •

Գ.Բ.

Թագաւորեաց՝ վայել
չութի զգեցաւ, զգե
ցաւ օր զօրութի՝ ընդ
մէջ իւր էամ :

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի ստ
սանեցի • պատրաստ է ակթոռ քո՝
'ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես :
Մբարձան գետք օր, և ամբար
ձին գետք զձայնս իւրեանց • և յա
րիցեն գետք 'ի գնացս իւրեանց :

Կ ճայնէ ջուրց բաղմաց, սքանչե-
լի եղնն զբօսանք ծովու:

Սքանչելի ես դու տէր 'ի բար-
ձուհս. վկայութեց քոց մէք յոյժ.
Հաւատացար:

Տան քում վայելէ սրբութի՛ տր՝
ընդ երկայն աւուրս:

Սաղմոս Գաւթի . Չորեւշաբթի:

Լ Տ վռէժխնդիր, տր անձ՝ վռէժ-
խնդիր յայանեցար:

Բարձր լեր որ դատես զերկիր. հա-
տո՛ զհատուցումն ամբարտաւանից:

Մինչև յերբ մե զաւորք տր, մինչև
յերբ մե զաւորք պարծեցին:

Բարբառէալ խօսէին զանիրաւու-
թի. խօսեցին անքն՝ ոյք գործէն
զանօրէնութի:

Օ Ժողովուրդ քո տր խոնարհ ա-
բարին, և զժաւանգութիւն քո
չարչարեցին:

Օ այրին և զպանդուխտն սպանին.
զորքան կոտորեցին. և ասացին՝ ոչ
տեսանէ զայս տր. և ոչ 'ի միտ առ-
նու անձ յակորայ:

Իմացարուք անդդամք ժողովորդոց՝
և անմիտք, մինչև յէրբ ոչ առնուք
ի միտ :

Արնյս զի թէ որ տնկեաց զուռնին՝
ինքն ոչ լուծիցէ . կամ որ ստեղծ-
զակն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ :

Ար խրատէ զազլնս՝ որնյս թէ ոչ
յանդիմանեացէ . որ ուսուցանէ
մարդոյ զգիտութի . տր ճանաչէ
զխորհուրդս մարդկան՝ զի են
ընդ ունայնք :

Երանի՛ մարդոյ՝ զոր խրատես դու
տէր . և յօրինաց քոց ուսուցանես
դու նմա :

Յաճուցանես դու նմա զաւուրս
չարուէ , մինչև փորեացի խորխո-
րատ մեզաւորի :

Ո՛չ մերժէ տր զժողովուրդ իւր ,
և զժառանգութի իւր ոչ առնէ
անտես :

Մինչև դարձցին իրաւունք յար-
դարուի . ընկալցին զնա ամքն ոյք
ուղիղ են սրաիւք :

Ո՛վ յարիցէ լիս՝ ի վր չարաց . կմ
ո՛վ հաւասարեացի ինձ՝ ի վր այնո-
ցիկ , ոյք դորժ են զանօրէնութի :

Եթէ ոչ ինն օգնել էր ինձ, փոքր
մի ևս բնակեալ էր անձն իմ 'ի
դժոխս :

Թէ ասէի՝ թէ ասն սանեցն ոտք
իմ, ողորմուի քո ինր օգնէր ինձ :
Բայտ բաղում ցաւոց սրտի իմոյ՝
մի թարու թի քո ուրախ առնէր
զանձն իմ :

Սի հաւատարեացի քեզ ամթոռ
անօրէնութե . ո՞ պատճառ է զվաս
տակս ընդդէմ հրամանի :

Որացին զանձն արդարոյ , և զա
րիւն ամբիծ պարտաւոր առնէին :
Եղև ինր ապաւէն իմ, ի՞նչ օգնա
կան յուսոյ իմոյ :

Հատուցէ նց ինր ըստ անօրէնու
թե նց . և ըստ չարութե նց՝ հործա
նեացէ զնս ինր ի՞նչ մեր :

Օրհնութիւն տաւրի : Գ Գ

Եկայք ցնծացուք 'ի ինր . աղա
ղակեցուք առ ի՞նչ վրկիչ մեր :
Կանխեցուք առաջի նորա խոստո
վանութիւն . և սաղմոսիւք աղաղա
կեցուք առ նա :

Եւ զմեծ է տր . թագաւոր մեծ ՚ի
վերայ ամ երկրի :

Դ ձեռս նր են ամ տիեզերք երկրի,
և բարձրուիք լերանց նորա են :

Նորա է ծով և նա արար զնա . և
զցամար՝ ձեռք նր ստեղծին :

Նկայք երկիրադադցուք նմա . անկ
ցուք և լացցուք առաջի տն արար
չին մերոյ :

Նա ինքն է տր ամ մեր . մեք ժողովուրդք
ձեռին նորա , և խաշն
արօտի նորա :

Եւ յսօր եթէ ձայնի նորա լուի
ցէք , մի խառնցուցանէք զսիրտս
ձեր՝ ոպ ՚ի դառնութե :

Յաւուրն փորձուէ յանապատին .
ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր . քնն
նեցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ՝
զքառասուեն ամ :

Տանացի ընդ ազգին ընդ այնմիկ՝
և տանցի՝ միշտ մոլորեալ են սրբ
տիւք . և նորա ոչ ծանեան զձա
նասարհս իմ :

Ոպ երդուէայ ՚ի բարկուէ իմուս
թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ :

Սաղմոս Գաւաթի • Դի ծամանալի զե
տաճարն շինեցաւ յեւ Գերուսէն :

Գրչնեցէք զտէր յօրչնուի
նոր • օրչնեցէք զտիր ամ
երկիր :

( ) Գրչնեցէք զտիր՝ և օրչնե
ցէք զանուն նր • աւետարանեցէք
օրրատօրէ զփրկու թի նորա :
Պատմեցէք ՚ի հեթանոսս զփառս
նորա • յամ ժողովուրդս զքրան
չելիս նորա :

Սէծ է տիր՝ և օրչնել է յոյժ • ա
հարկու է նա ՚ի վր ամ կուոյ :

Մի կուռք հեթանոսաց դէք են •
այլ տէր զերկինս արար :

Խոստովանուի և վայելչուի է ա
ռաջն նորա • սրբուի և մեծ վայել
չու թի ՚ի սրբուէ նորա :

Սատուցէք ան առհմք ազանց • մա
տուցէք ան զփառս և զպատիւ •
մատուցէք ան զփառս անուճ մնր :

Մակք պտորգս՝ և մակք ՚ի սրահս
նր • երկիր պագէք ան ՚ի գաւիթս
սրբուէ նորա • և խռովեցի յերե
սաց նորա ամ երկիր :

Ըսացէք ՚ի հեթանոսս՝ թէ տէր
թագաւորեց . հաստատեց զձ զե
մի՛ սասանեացի . և դատե զժողո
վուրդս իւր ուղղութիւն :

Ուրախ եղևցին երկինք՝ և ցնծացէ
երկիր . զո՛ւարձացի՛ ծով լրի՛ւ իւ
րով . ցնծացէ՛ն դաշտք՝ և ամ
որ է ՚ի նոսա :

Յայնժամ ցնծացեն ամ ծառք
անտառի յերեսաց ամն՝ զի դայ , և
գայ նա ՚ի դատել զերկիր :

Դատե զտիեզերս իրաւամբք , և
զժողովուրդս ամ՝ ճշմարտութիւ
ն իւրով :

Սաղմոս Գաւթի . ՚ի ժամանակէ զի էր
կէրն հաստատեցաւ . Գ . Գ .

Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ՛
երկիր . ուրախ եղևցին կղզեք
բազումք :

Ըմայ և մէ Կ շուրջ են զնովաւ .
յիրաւունս և յարդարուի ուղ
ղեալ է ակտու նորա :

Նուր առաջի նր զնացէ , և այ
րեացէ շուրջ զթշնամիս նորա :

Երևեցան փայլատակուհիք նորա
տիեզերաց • ետես և սասանեցաւ
երկիր :

Երինք ուն մոմ հալեացին յերեսց
ուն • յերեսաց ան ան երկիր :

Պատմեացին երկինք զարդարու թի
նորա • և տեսցեն ան ժողովուրդք
զփառս նորա :

Մտնեցեն անքն ոյք երկիր պա
գանեն կուոց • և ոյք պարծին ՚ի
դրօշեալս իւրեանց :

Երկիր պագցեն նմա ան հրեշտկք
նորա • զի լուաւ և ուրախ եղև
սիօն • և ցնծացեն դստերք յու
դայ վն իրաւանց քոց տէր :

Օ ի դու բարձրեալես ՚ի վերայ
ան երկրի • յոյժ բարձրացար ՚ի
վերայ ան կուոց :

Ոյք սիրէք զմոր՝ աստեցէք զչարու
թի • պահէ մոր զանձինս սբց իւրոց •
՚ի ձեռնց մեղաւորի փրկեցէ զնս :

Ոյս ծագեաց արդարոց • ուղղոց
սրտից՝ եղև ուրախու թի :

Ուրախ եղերուք արդարք ՚ի տէր •
և խոստովան եղերուք յիշատակի
սրբու թի նորա :

( ) Երհնեցէ՛ք զտօր յօրհնուի նորս
 զի սքանչելիս արար:

Փրկեաց զնա աջ իւր, և բազուկ
 նբ իւր:

Եցոյց տէր զփրկուի իւր, առաջի
 ազգաց յայանեց զարդարուի իւր:

Յիշեաց ողորմութիւն իւրով զյա
 կոբ, ճշմարտութիւն իւրով զտունն
 իսէլի, և տեսին ամ ծագք երկրի
 զփրկութիւնն նոցա:

Մաղակեցէ՛ք առ տօր ամ երկիր,
 օրհնեցէ՛ք՝ ցնծացէ՛ք՝ և սաղմոս
 սասցէք:

Սաղմոս անցէք նոցա մերոց օրհնութիւն,
 օրհնութիւն և՛ ի ձայն սաղմոսաց:

Պ՛ ձայն օրհնութեան կուածոց փողոց,
 օրհնութիւն ցնծութիւն և՛ ի ձայն եղջեր
 փողոց, աղաղակեցէ՛ք առաջի
 թագաւորին տն:

Խառովեսցի ծով լիւրով, տիւ
 եղերք և ամ բնակիչք նր, և դեռք
 ծափս հարցեն ՚ի միտանն ձեռամբ:

Երինք ցնծասցեն առաջի տն զի
 դայ, զի հասեալ է տօր ՚ի դատել
 զերկիր:

Գրաստէ զաշխարհս արդարուք, և
զժողովուրդս իւր ուղղուք:

Սաղմս Գրաստէ:

Թղւորեց, բարկա
ցան ժողովուրդք
որ նատիս ՚ի բրօ
բէս, սասանեցաւ
երկիր:

Տէր ՚ի սիօն մեծ է, և բարձր ՚ի
մերայ ամ ժողովրդոց:

Խոսանիւ եղևցուք անունն քում
մեծի, զի ահաւոր և նբ է. և պա
տիւ թղւորի զերաւունս սիրէ:
Գու պատրաստեցէր զուղղուի
զերաւունս և զարդարուի յախ
բայ դու արարեր:

Բարձր արարէք զաէր ամ մեր. եր
կիր պագէք պատուանդանի ուսից
նորա՝ զի նբ է:

Մովսէս և տհարօն երիցուծք նր.
սամուէլ ընդ այնոսիկ, ղք կար
գան զանունն նորա:

Արդային առ տէր, և նա լսէր նց.
և ՚ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նս:

Պահէին զվկայութիւն նորա , և
զհրամանս՝ զոր էտ նոցա :
Տէր անձ մեր՝ դու լսելիք նց , անձ՝
դու քաւիչ լինելիք նոցա . և վրէժ
լանդիք ՚ի վր անձ գործոց նոցա :
Բարձր արարէք զտէր անձ մեր . եր
կիրպագէք ՚ի լեառն սբ նորա . զի
սբ է տէր անձ մեր :

Սաղմոս Դաւթի : Գ Թ

Վաղակեցէ՛ք առ տէր անձեր
կիր . ծառայեցէ՛ք տեառն
ուրախութեամբ :

Ստէ՛ք առաջի նորա ցնծութիւն . ծա
նէրութիւն՝ զի նա է տէր անձ մեր :

Վա՛րար զմեզ , և ոչ մեք էաք .
մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի
նորա :

Ստէ՛ք ընդ դրունս նորա խոստո
վանութիւն , և օրհնութիւն ՚ի յարկս նր :
Խոստովանեղերութիւն տեառն , և
օրհնեցէ՛ք զանուն նորա :

Բաղցր է տէր՝ յաւիտեան է ու
զորմովի նորա . ազգէ մինչև յազգ
է ճշմարտութի նորա :

Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհնեցից զքեզ տէր. սաղմոս անցից, և ՚ի միտ առից:

Ճանապարհ ամբիժ մինչև եկեսցես առիս, զի գնայի ես յամբժութիւն սրտի իմոյ ՚ի մէջ տան իմոյ:

Ո՛չ եղի առաջի աչաց իմոց զիրաւունիրաւութեան. ոչք առնէին զանօրէնութիւն, ատեցի:

Ո՛չ մերձեցաւ առիս որ թիւրն էր սրտիւն. խոտորեալ յինէն անզգամին, և ես ինչ ոչ փոյթ առնէի:

Ար խօսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ, զնա բացէ ՚ի բաց հալածէի:

Ար ամբարտաւան էր աչօք՝ և տգան սրտիւն, լը նմա և հաց ոչ ուտէի:

Եւ զքեզ իմ ՚ի հաւատացեալս երկրի, զի նստցին նորա ընդիս:

Ար գնայր ՚ի ճանապարհ ամբիժ, նա պաշտէր զիս:

Ո՛չ բնակէր ՚ի մէջ տան իմոյ՝ որ առնէր զամբարտաւանութիւն, որ խօսէր զանիրաւութիւն, չէր յաջողեալ նմա առաջի աչաց իմոց:

Բնդ առաւօտս սպանանէի զնմ
 մեղաւորս երկրի • զի սատակեցից
 ՚ի քաղաքի մն զմամն՝ ոչք գօրծին
 զանօրէնութի :

Լ. շօնք ուրիւ • եբրեւ Յանչրասցի՝ առա
 ջի մն սփռեացէ զինդրո՛ւածս իւր :

ՃԼ

Նուր աղօթից իմոց •
 աղաղակ իմ առ քեզ
 եկեսցէ • և միգարձուցա
 ներ զերեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղուէ իմոյ՝ խոնարհեցո՛
 տա իս զուհկն քո • յորում աւուր
 կարգամ առ քեզ՝ վաղվաղակի
 լուր ինձ :

Սպասեցան ոնց ծուխ աւուրք իմ •
 և ոսկերք իմ ոնց խաիւ չորացան :
 Հարայ ես ոնց խոտ՝ և ցամաքեցաւ
 սիրտ իմ • մոռացայ ուտել զհաց
 իմ ՚ի ձայնէ հեծութե իմոյ :

Ացեցաւ ոսկր իմ ՚ի մարմին իմ • նը
 մանեցայ ես հաւալսան անպատի :

Եղէ ես ոնց բու յաւերակի • տրնե
 ցայ՝ և եղէ ես ոնց ճնձղուկ միայն
 ՚ի տանիս :

Եւ տխառեցին զիս Թշնամիք իմ զօր
հանապաղ , և գովիչք իմ ինև
երդնուին :

Օ մոխիր ույ գհաց կերի . և զլմ
պելին իմ արտասու՛օք խառնեցի :

Յերեսաց բարկուծե սրտմտուե
քո , զի գու բարձրացուցեր և խո
նարհեցուցեր զիս :

Եւ ուրք իմ ույ հովանի անձին . և
ես ույ խոտ ցամաքեցայ :

Ի ու տէր յաւիտեան կաս , և յե
շտասկ քո աղգէ մինչև յաղգ :

Ի ու յարուցեալ գթացիս ՚ի վր
սիօնի . ժամանակ գթալոյ նորա
հասեալ է ժամ :

Հաճեցան ծառայք քո Էքարինա
նորա , և ՚ի հողս նր գթացին :

Երկիցեն հեթանոսք յանու՛անե
քու մմէ . և ամթագաւորք երկրի
՚ի փառաց քոց :

Ըինէ տէր զսիօն , և երևեացի
փառօք իւրովք ՚ի նմա :

Հայեցւ նա յաղօթս խոնարհաց , և
նչ արհամարհեց զխնդրու՛ածս նյ :

Կրեացի այս յաղգ այլ . ժողովուրդ
զոր ստացեալ է , օրհնեացէ տէ :

Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի սրբ
բուժենէ իւրմէ • տէր յերկնից
յերկիր հայեցաւ :

Եւսէլ զՏեճուի կապելոց , և արձա
կէլ զորդիս մահապարտաց :

Պատմել 'ի սիօն զանուն տեառն ,
և զօրհնութիս նորա յէմ :

Եւողովիլ ժողովոցոց 'ի միասին , և
Թագաւորաց ծառայել տն :

Պատասխանի ետ նմա 'ի ճանապարհի
զօրուէ իւրոց • զնո՛ւ ազուի աւուրց
իմոց ասա՛ ինձ , և մի հաներ զիս 'ի
կէս աւուրց իմոց • զի ազգէ
յա՛զգ են ամբ քո :

Իսկզբանէ տէր զՏիմոնս երկրի
հաստատեցեր • և գործք ձեռաց
քոց երկինք են :

'Նորա անցանեն , և դու կաս՝ և
մնաս յաւիտեան :

Եւմքեան ույ՛ զձորձս մաշեացին • և
ույ՛ զվերարկուս փոխեացես զնս ,
և փոխեացին :

Բայց դու նոյն ինքն ես , և ամբ քո
ոչ անցանեն • որդիք ծառայից քոց
բնակեացին 'ի նմա • և զաւակի նց
յաւիտեան յաջողեցի :

- ( ) Բնեա՛ն անձն իմ՝ զտէր, և ամ
 սկէրք իմ՝ զանունն նք նորա :
- ( ) Բնեա՛ն անձն իմ զտէր, և մի՛ մո
 ռանար զամ տուրս նորա :
- Մ՛քաւէ զմեզս քո . բժշկէ զամ
 հիւանդութիս քո :
- Մ՛փրկէ յապականութէ՛ն զկեանս
 քո . պասկէ զքեզ ողորմութի՛ք և
 գթութի՛ք :
- Մ՛ընու ՚ի բարութէ՛ն զցունկութի՛ն
 քո . նորոգեսցի որպէս արծու՛ոց
 մանկութիւն քո :
- Մ՛ռնէ ողորմութիս տէր, և իրա
 ւունս ամ զըկեւոց :
- Լ՛ցոցց տէր զճանաչո՛ւնս իւր մովսի
 սի, և որդւոցն իե՛լի զկամս իւր :
 Գ՛թամ ողորմամ է տէր, երկայ
 նամիտ և բազում ողորմ :
- Մ՛չ իսպառ բարկանայ մեզ տէր,
 և ո՛չ յաւիտեան պահէ՛ ոխս :
- Մ՛չ ըստ մեզաց մերոց արար մեզ
 տէր, և ո՛չ ըստ անօրէնութե՛ն մե
 ղում հատոցց մեզ :
- Մ՛յԼ ուր բարձր են երկինք յերկ
 ընդ :

ըէ, այնպէս զօրացոյց նոր զողորմութի
իւր ՚ի վեր երկիւղածաց իւրոց :
Արչափ հեռի են արեւելք յարեւմը
տից, այնչափ հեռի արար ՚ի մէնջ
զանօրէնութիւն մեր :

Ուր գլխաց հայր ՚ի վերաց որդւոց
իւրոց, այնպէս գլխացի տէր յեր
կիւղածս իւր :

Օ ի նա գիտաց զստեղծութեամս
մեր, և յիշեաց թէ հող եմք :

Մարդոց որպէս խոտոց են աւուրք
իւր, որոնք ծաղիկ վայրի այնպէս
ծաղկի :

Շնչէ ՚ի նմա հողմ, և ոչ է՝ և ոչ
ևս երևի տեղի նորա :

Բայց ողորմութի նն մնաց յաւի
տեանս յաւիտենից ՚ի վերաց երկիւ
ղածաց իւրոց, և արդարութի նորա
յորդւոց մինչև յորդիս :

Այք պահեն զուխտս նորա, յիշեն
զպատուիրանս նր՝ և սուենն զնա :

Տր յերկինս պատրաստեց զաթոս
իւր, արքայութի նր նմին տիրէ :

Օրհնեցէք զտէր նմ հրեշտակք
նորա՝ հզօրք զօրութի, ոյք սուենք
զբան նորա ՚ի լսել ձայնի պատ
գամաց նր :

( ) րհնեցէ՛ք զտէր ւամ զօրութիւն
նորա , պաշտօնեայք և արարօղք
կամօց նորա :

( ) րհնեցէ՛ք զտէր ւամ գործք նր՝
զի ընդ ւամ տեղի՛ս է արուի նորա ,
օրհնեա՛ անձն իմ զտէր :

Սաղմոս Դասթի . Ի վր արեւարհա՛տործ
արարածոց : Ա՛Պ

րհնեա՛ անձն իմ զտէր .
տէր ւամ իմ մեծ եղէր
յոյժ :

Խոստովանուի և մեծ
վայելչուի զգեցար . արկեալ զլոյս
ոյ զօթոց . ձգեցեր զերկինս որոյ
զխորան , և արկեր ՚ի վերայ ջուրց
զվերնայարկս նորա :

Ա՛ղնէ յամպս զգնացս իւր , և շքե
նա ՚ի վերայ թևոց հողմոց :

Ա՛րար զհրեշտակս իւր յոգիս .
և զպաշտօնեայս իւր ՚ի հուր
կիղելոյ :

Հաստատեաց զերկիր ՚ի վր հաս
տատութե իւրոյ , զի մի՛ սասանես
ցի յաւիտեան :

Խորք ունի զգետս վերարկու է նրո՛ւ .

ի վր լերանց կացցեն ջուրք :

Ի սաստէ քու մմէ փախիցեն . և ՚ի
ձայնէ որոտալոյ քու մմէ սարսիցին :
Ելանեն լեռնանան , և իջանեն դաշ
տանան , ՚ի տեղի յոր հաստատեցեր
զնոսա :

Սահման եղեր և ոչ անցանեն . և
ոչ և ս դառնան ՚ի ծածկել զերկիր :

Մաքեցեր զաղբիւրս լծործորս .

Ի միջոյ լերանց գնասցեն ջուրք :
Մբբուցանել զամ գազանս վայ
րի . յագեացին ցիւք ՚ի ծարաւս
իւրեանց :

Մնդ թռչունք երկնից բոյնս դի
ցեն . և ՚ի միջոյ վիմաց տացեն զձայնս
իւրեանց :

Մբբուցանէ զլերինս ՚ի շտեմա
րանաց իւրոց . ՚ի պտղոյ գործոց
իւրոց լցցի երկիր :

Սուսուցեր զխոտ ՚ի լերինս , զդա
լարի ՚ի ծառայուի մարդկան :

Հաներ զհաց յերկրէ . գինի ու
րախ առնէ՝ իւղ զո՛ւարթ , և հաց
հաստատէ զսիրտ մարդոյ :

Յագեացին ծառքն անտառի , և
մայրքն

մայրքն լիբանանու՝ զորս դու
անկեցեր :

Ընդ թռչունք երկնից ձագս հան-
ցին . և բոյն արագ լի անգլէն է նց
| երինք բարձունքն եղջերո՛ւաց ,
և վէ՛մք ապաւէնք նապաստակաց .
Ըրարեր զլուսին վն ժամանակի .
արեգակն ծանեաւ զժամ մտանե-
լոյ իւրոյ :

Ըրարեր զխաւար՝ և եղև գիշեր .
ի նմ գնան ամ գազանք անտառի :
Կորիւնք առ իւծ ուց մունչն՝ և յա-
փշտակէն . և խնդրեն յայ զկերա-
կուրս իւրեանց :

ի ծագել արևու ժողովին , և ի
մորիս իւրեանց դադարին :

Ելանէ մարդ ՚ի գործս իւր , և ՚ի
վաստակս ձեռաց իւրոց մինչև
յերեկոյ :

Արայ զի մեծ են գործք քո տէր .
զամ ինչ իմաստութի՛ք արարեր .
և լցաւ երկիր ստեղծո՛ւածովք
քովք :

Ըյս ծով՝ մեծ և անդորր . ՚ի սմա-
են սողունք՝ որոց ոչ գոյ թիւ . գա-
զանք մեծամեծք և մանուկք . ՚ի սմա

և նաւք գնան • վիշապն զոր ստեղծեր խաղաղ նովաւ :

Միքն քեզ սպասեն • և դու տաս զկերակուր նոցա 'ի ժամու :

Տաս դու նոցա' և կերակրին • բանաս զձեռնքո' և կերակրես զամսն կամօք քովք :

Գարձուցնես զերեսս քո 'ի նոցնէ' և խռովին • հանես զողի 'ի նոցնէ' պակասին և 'ի հող գառնան :

Մաքես զողի քո' և ստանաս զնս • և նորոգես զերեսս երկրի :

Եղիցին փառք տն յաւիտեան • և տրուախ եղիցի յարարածս իւր :

Սուրբ յերկիր • և տայ դողալ սմ • մերձեսցի 'ի լերինս և ծխեսցին :

Օրհնեցից զտր 'ի կենս իմ • սաղմոսսացից այ իմոյ մինչև եմ ես :

Քաղցր եղիցի նմա օրհնութի իմ • և ես ուրախ եղեց 'ի տէր :

Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ • և ամբարիշտք մի և սգացին 'ի նմա • օրհնեա' անձն իմ զտէր :

Իրաստովան եղերուք ին՝ և կարգացէք զանուն նր . և պատմեցէք

ի հեթանոսս զգործս նորա :

( ) րհնեցէք՝ և սաղմոս անցէք նմ . պատմեցէք զամ սքանչելիս նր . և

գովեցարուք յանուն նր նորա :

Աւրակ եղևցին սիրտք այնոցիկ՝ ոյք խնդրեն զտէր . խնդրեցէք զատէր և

հզօրք եղերուք . և խնդրեցէք զերեսս նորա յամ ժամ :

Յիշեցէք զսքանչելիս նորա՝ զորս արար . զարուեստս և զիրաւունս

բերանոց նորա :

( ) աւակք աբրահամեան՝ ծառայք նորա . որդիք յակօբայ՝ ընտ

րեալք նորա :

Նա՛ ինքն է տէր ամ մեր , յամ երկրի են իրաւունք նորա :

Յիշեաց յաւիտենից զուխա իւր . և զբանն՝ զոր պատուիրեաց մինչ

ի հազար ամ :

( ) ուխտն զոր եղ լաբրահամու . և զերդումն իւր ընդ իսահակայ :

Հաստատեց առ յակօբ զհրամանս իւր ,

իւր , և առ իսրայէլ զուսա իւր
յաւ խտենից :

Ըսէ՛ ձեզ տաց զերկիրն բանսնու ,
զիւնիս ժառանգութե՛ ձերոց :

Օ ի էին նր թուով սակաւք , նո
ւազք՝ և պանդուխտք ՚ի նմա :

Ընցին նորա ազգէ յաղգ . ՚ի թա
գաւորութե՛ ՚ի ժողովուրդ յայլ :

Ոչ եթող մարդկան մեղանչել նց .
և կշտամբեաց զթգւորս վն նց :

Սի մերձենայք ասէ՛ յօժեալս իմ ,
և ՚ի մարդարէս իմ մի՛ մեղանչէք :

Կոչեաց սով յերկիր նոցա . և զամ
ղօրութի՛ հացի եբեկ :

Ըռաքեաց առաջն նց այր . ՚ի ծա
ռայութի՛ վաճառեցաւ յովսէփ :

Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս
նր . և էանց լե բրկաթ անձն նր :

Սինչև եկեսցէ բանսնորա . և բան
տեառն փորձեաց զնա :

Ըռաքեաց թգւրն՝ և ելոյժ զնա .
իշխան ժողովրդեան եթող զնա :

Կացոյց զնա ար տան իւրոյ . իշխան
՚ի վր՛ ամ ստացուածոց իւրոց :

Խրատել զիշխանս նց ուր զինքն .
և զժերս նց իմաստունս արասցէ :

Եւ մուտ ի Էլ յեգիպտոս , և յակոր
պանդխտեցաւ յերկիր քամայ :
Եւ ճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ , և
զօրացոյց զնս քան զԹշնամիս իւր :
Վարձոյց զսիրտս նոցա տաւել զժո
ղովուրդ իւր , և ՚ի նենգել զծա
ռայս իւր :

Եւ ռաբէաց զմովսէս ծառայ իւր ,
և զահարօն ընտրեալ իւր :

Եւ տ նոցա զբան նշանաց իւրոց , և
զարուճեաստ իւր յերկիր քամայ :

Եւ ռաբէց զխաւար , և խաւարեցոյց
զնս , զի դառնացուցին զբան նր :

Վարձոյց յարիւն զգետս նոցա ,
և սպան զամ ձկուէս նոցա :

Եւ ռաց յերկիր նոցա գորտ , և ՚ի
շաեմարանս Թագաւորաց նոցա :

Եւ սաց , և եկն շանձանձ , և մժեխ
ընդ ամ սահմանս նոցա :

Վարձոյց զանձրէս նց ՚ի կարկուտ ,
և հուր յերկիր նց բորբոքեցաւ :

Եւ հար զայգիս և զթզենիս նց , և
վշրեաց զամ ծառս սահմանց նց :

Եւ սաց , և եկն մարախ , և խառ
նիձ , զի ոչ գոյր նոցա թիւ :

Եւ կեր զամ խոտ երկրի նց , և սպա
ժւլ

և եաց զիմ պատուս անդոյ նոցա ։
 Եւ Տար զիմ անդրանիկս եգիպտաց
 ւոց , զսկիզբն իմ վաստակոց նոցա ։
 Եւ Տան զնս ոսկւով և արծաթով ։
 և ոչ գոյր յազգի նոցա հիւանդ ։
 Ուրախ եղև եգիպտոս ընդ ելանել
 նոյ . զի անկաւ աս ին ՚ի վր նոցա ։
 Սփռեաց ամպ՝ հովանի առնել նոյ
 ՚ի սուճէ , և հրով լոյս տայր նոցա
 ՚ի գիշերի ։

Խնդրեցին՝ և եկն լորամարդի . և
 հացիւ՛ երկնից լցոյց զնս ։

Եւ Տար զվէմն՝ և բղխեցին ջուրք ,
 և գնացին գետք ընդ անջրդիս ։

Եւ եաց զբան իւր սք , որ ընդ
 արբահամու ծառայի իւրոյ ։

Եւ Տան զժողովուրդ իւր ցնծուք ,
 և զընտրեալս իւր ուրախուք ։

Եւ տ նոցա զգաւառս հեթանոսոց .
 ՚ի վաստակս ժողովրդոց ժառանգ
 գեցոյց զնոսա ։

Օ ի պահեացեն զվկայուիս նորա .
 և զօրէնս նորա խնդրեացեն ։

Օ ի ոչ թէ որք 'ի դժոխս են, խոն
տովան առնին առ քեզ . և ոչ մե
ռեալք օրհնեսցեն զքեզ, և ոչ յու
սասցին 'ի ճշմարտութիս քո ամբն ,
որք իջանեն 'ի դժոխս :

ՄԼ կենդանիքս օրհնեսցուք
զքեզ՝ տր . որպէս և ես սցսուհեաւ
մանկուհս ծնայց , որք պատմեսցին
զարդարութիս քո տր փրկուէ իմոյ :
Եւ ոչ ևս դադարեցից օրհնել
զքեզ յօրհնութիւն նոր զամ ա
ւուրս կենաց իմոց՝ յանդիման
տաճարիդ . ամյ :

Մաղ Քանի :

Յոյս կենդանուէ , յոյս և ապա
ւէն փրկուէ տր յս քս , փրկեա
ղիս և փարատեցո՛ղ զցաւս
անձին իմոյ :

Մարդասէր տէր՝ վս սրբուհւոյ
անարատի մօր քոյ և կուսի . և վս
խաչի քոյ պատուահամնի , տր ընկալ
զաղաչանս մեր , և կեցո՛ղ զմեզ :

Օ քարոզն եւ զաղօթն , 'ե վերջն ԼԵՐ
հինգ պատմեն հանսնին Գրքէս 'ե 79
երեսն :

Եւ ետ ալ սբ և ո
 բարեաց շնորհա
 ՚ի հնչիւնս ուժ
 ՚ի սբ վերնա

գին՝
 առևն ,
 գին՝
 առևն ։

ԼՆԷՆՄԻՄ : ՃՕ :

ՈՍՏՈՍ ԼՆՆ Ե-
ղերուք մն՝ զեքողոր է,
զեյաւխտեան է ողորմութի
նորա :

Լսասցին փրկեալք տեառն, զորս
փրկեաց ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :
Յամ գաւառաց ժողովեաց զնս .
յարեւելց և յարեւմտց՝ ՚ի հիւ-
սիսոյ և ՚ի ծովէ :

Մողորեցան նորա յանապատի յան
ջրի ճանապարհի . և քողար բնա
կութէ ոչ գտին :

Քաղցեան և ծարաւեցան . և ան
ձինք նոցա ՚ի նոսին նուաղեցան :

Լղաղակեցին առ մոր ՚ի նեղուէ իւ-
րեանց, և ՚ի վշտաց նց փրկեց զնս :

Լռաջնորդեաց նոցա ՚ի ճանապարհ
ուղեղ, զի երթիզեն ՚ի քողար բնա
կու

Կուժեան իւրեանց :

Խստովն եղիցին ան ողորմուէց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկն :

Օ ի յագեցոյց զանձինս քաղ
ցեալս , և զանձինս կարօտեալս լի
արար բարուժք :

Այք նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի ստո
ւէրս մահու , կապեալ էին յաղքա
տուէ որպէ յերկաթս :

Օ ի դառնացուցին զբանն ան , և
զխորհուրդս բարձրելոյն բարկա
ցուցին :

Խոնարհ եղեն ՚ի ցաւոց սիրտք նո
ցա . ահարացան , և ոչ ոք էր՝ որ օգ
նէր նոցա :

Ըղսողակեցին առ անոն ՚ի նեղուէ իւ
րեանց . ՚ի վշտաց նոցա եհան զնս :

Փրկէց զնս ՚ի խաւարէ և ՚ի ստուէ
րաց մահու , և խղէց զկապանս նց :

Խստովն եղիցին ան ողորմուէց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկն :

Օ ի վշրեաց զդրուես աղնձիս , և
զնիգս երկաթիս խորտակեաց :

( ) Գնեաց նոցա ՚ի ճանապարհի անօ
րէնուժէ իւրեանց . զի վս մեղաց
իւրեանց խոնարհ եղեն յոյժ :

Յամ կերակրոց դարչէին սիրտք նց՝
մերձեցան մինչև ՚ի դրունս մահու ։
Մղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւ
րենց , ՚ի վշտաց նց ապրեցոյց զնս ։
Մաքեաց զբան իւր և բժշկեց
զնոսա . և փրկեաց զնոսա յապա
կանու թէ իւրեանց ։

Խստովն եղիցին տն ողորմուէց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկն ։
Սատուսցեն նմա ստորգ օրհնուէ .
և պատմեսցեն զգործս նր ցնծուք ։
Ոյք ի ջանէին ՚ի ծով նաւուք . և սու
նէին զգործս ՚ի ջուրս բազումս ։
Նորա տեսին զգործս տն . և զլս
քանչելիս նորա ՚ի խորս անդնդոց ։
Մասց՝ և յարեաւ հողմ և մրրիկ .
և բարձրացան ալիք նորա ։

Նլանէին յերկինս՝ և ի ջանէին յան
դունդս . և անձինք նոցա՝ յանձինս
իւրեանց մաշեցան ։

Խռովեցան՝ սասանեցան ուղ ար
բեալք . և ամ ի մաստուի նոցա
ընկաւ ։

Մղաղակեցին առ տէր ՚ի նեղուէ
իւրենց , ՚ի վշտաց նց կեցոյց զնս ։
Վարձոյց զմրրիկն յօգս՝ և դողա

ընցան ալիք նր • ուրախ եղեն՝ զե
դարձարեցան • և առաջնորդեաց նց
ի նաւահանգիստ • ամաց իւրենց •
Խստիւն եղեցին նն ողորմուէց նր •
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկաւ •
Բարձր արասցեն զնա ՚ի ժողովս
ժողովրդոց • և յաթուս ծերոց
օրհնեացեն զնա :

Օ ի դարձոց զգեան ՚ի ցամաք • և
զգնացս ջուրց՝ յերկիր ծարաւուս •
Ըրար զերկիրն պողաբեր՝ յաղտաղ
աուկս • վն չարուէ բնակչաց նց •
Ըրար զանպան ՚ի ճահիճս ջուրց • և
զերկիրն ծարաւուս ՚ի գնացս ջուրց •
Բնակեցոց ՚ի նմա քաղցելս • և շե
նեցին քաղաք բնակուէ իւրենց •
Արեցին արտս՝ և անկեցին այ
գիս • և արարին պտուղ արմատեաց
իւրեանց :

( ) օրհնեց զնս՝ և բազմացան յոյժ •
և անասունք նոցա ոչ նուազեցան •
Նուազեցան նոքա՝ և չարչարեցն •
ի նեղուէ չարեաց և ՚ի վշտաց •
Եկն անարգութի ՚ի վր իշխանաց
նոցա • մոլորեցոց զնս յանապատի՝
և ոչ ՚ի ճանապարհի :

(Օգնեաց անանկին յաղքատուէ .
և առաջնորդեաց որպէս խաչին
ազդի նոցա :

Տեացեն ուղևորք, և ուրախ եղևցին .
և ամանօրէն խոյցէ՛ զբերան խւր :
Ով է իմաստուն , որ պահեացէ
զայս . և՛ի միտ առցէ զողորմութիւն
տեսուն :

(Եհնութի Սաղմոսաց Դասութի :

ՃԻ

աարամատ է սիրտ իմ ամ ,
պաարամատ է սիրտ իմ օրհ
նել և սաղմոս ասել քեզ
փառօք իմովք :

Օարթիք փառք իմ, զարթիք՝ սաղ
մոսիւք և օրհնութիւն , և ես զար
թեայց առաւօտուց :

Խսամիւն եղէց քեզ
տիր . և սաղմոս անցի :
Սեծ եղև մինչև յե
քո , մինչև յամոյ
Իարձրեալ ես դ
և յամ երկրի ե
Արա՛յ փրկեցան
աջով քո

100

ԸՏ խօսեցաւ 'ի սրբոսէ իւրմէ •
բարձր եղէց՝ բաժնեցից զսիւքէմ •
և զհովիտս յարկաց չափեցից •
Իմ է գաղայադ՝ և իմ է մանաս •
Եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ •

Յուդա թագաւոր իմ • մովաբ •
աւազան յուսոյ իմոյ •

Յեդովմէ ուղղեցից զգնացս իմ •
և ինձ սյլազգիք հնազանդք եղեն •

Ո՞տարցէ զես 'ի քաղաք ամուր •
կամ ո՞վ առաջնորդեացէ ինձ մինչև
յեդովմէ •

Եթէ ոչ դու ամ • որ մերժեցեր
զմեզ • և ոչ ելէջ ամ լը զօրս մեր •

Տուր մեզ օգնուի 'ի նեղուէ • զի
սուտ է փրկութի մարդոյ •

Ըստուծով արասցուք զօրուի • և
Եթ արացէ զթշնամիս մեր •

Տոս Դաս-Բէ • ՂԲ

Եյ մի լուեր • զի
ուորի՝ բերան նեն
ացաւ 'ի վր իմ •

Եւ զու՛աւ նենգա
լու աստ լու թեան

Մփռեաց՝ և ետ աղքատաց • արդա
բուի նորա մնայ յաւիտեանս յա
ւիտենից • և եղջիւր նորա բարձր
եղիցի փառօք :

Մեղաւորն տեսցէ՝ և բարկացի •
զատամուռս իւր կրճտեսցէ, և հա
լեսցի • և ցանկութի մեղաւորաց
կորիցէ :

ԼԼԷԼԻՒՒՄ : ՃԻՒԻ

(Օրհնեցէք մանկունք զտէր • և
օրհնեցէք զանուն տեառն :

Եղիցի անուն ան օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան :

Յարևելից մինչև ՚ի մուտս արևու՝
օրհնեալ է անուն տեառն :

Բարձր է ՚ի վր ան ազգաց տէր •
և յերկինս են փառք նորա :

Ով է ուն ան ան մեր ՚ի բարձունս
բնակեալ • և զխոնարհս տեսանէ
յերկինս և յերկրի :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ •
և բարձր առնէ զտառապեալս
յաղբեաց :

Նստուցանէ զնս իշխանս՝ ընդ իշ
խանս

խանս ժողովրդեան իւրոյ :
Բնակեցուցանէ զամուլն 'ի տան
ուրախամիտ , ուն մայր որդւովք
բերկրեալ :

Լւելու-իս : ՂԺԳ

Յերանելն իսէլի յեգիպտոսէ .
տանն յակոբայ 'ի ժողովրդենէ
այլազգեաց :

Եղև հրէաստան սրբուի նորա , և
իսէլ իշխանուի նորա :

Ուով ետես և փախեաւ , և յոր
դանան անդրէն դարձաւ :

Երինք ցնծացեն որն խոյք . և
բլուրք որն գառինք մաքեաց :

Ո՛ր է քեզ ծով , զո՞ տեսեր և փա
խեար . կամ դու յորդանան՝ զի՞
դարձար անդրէն :

Երինք՝ ցնծացէք ուն խոյք , և բլ
լուրք որն գառինք մաքեաց :

Յերեսաց ին սասանեցաւ երկիւր .
յերեսաց նոյ յակոբայ :

Ո դարձոց զվէմն 'ի վաակա ջուրոց ,
և զապառաժն յաղբերակունս :

Ո՛ր մեզ տր՝ մի մեզ . այլ անուան
ժԼ

քու՛մ տո՛ւր զիսառս, վն՛ ողորմու՛ն
 և ճշմարտութե՛ք քո:

Սի՛ երբէք անսցեն՝ ի հեթանոսս,

թէ՛ ո՛ւր է անձ նոցա:

Ը՛ծ մեր յերկինս և յերկրի, զանձ
 զոր ինչ կամեցաւ՝ և արար:

Կուռք հեթանոսց սակի և արծաթ
 են. ձեռագործ են որդւոց մրդկն:

Բերան ունին՝ և ոչ խօսին. աչս
 ունին՝ և ոչ տեսանեն:

Ը՛կանջս ունին՝ և ոչ լսեն. ունչս
 ունին՝ և ոչ հոտաւեն:

Չեռս ունին՝ և ոչ շօշափեն. ոտս
 ունին՝ և ոչ գնան. և ոչ գոյ բար
 բառ ՚ի կոկորդս նոցա:

Վ՛ման նց եղիցին, ոյք արարին զնս.
 անքն՝ ոյք յուսացեալ են ՚ի նոսա:

Տու՛ն իսէլի յուսացաւ ՚ի տէր.

օգնական և ընդունօղ է նոցա:

Տու՛ն ահարօնի յուսացաւ ՚ի տիր.

օգնական և ընկերօղ է նոցա:

Երկիւղածք մն յուսացան ՚ի տիր.

օգնական և փրկիչ է նոցա:

Երկեց զմեզ տիր և օրհնեց զմեզ.

օրհնեաց տիր զտունն իէլի. օրհնեաց

տէր զտունն ահարօնի:

Օրհնեաց տր զերկիւղածս իւր
գփոքրկուսն և զմեծամեծս :

Յաւելցէ 'ի ձեզ տէր, 'ի ձեզ և
յորդիս ձեր :

Օրհնեալ էք դուք 'ի տնէ, որ ա
րար զերկինս և զերկիր :

Երկինք երկնից տն են . և զերկիրս
էա որդւոց մարդկան :

Այ թէ մեռելք օրհնեացեն գ. քեզ
տորև ոչ ամքն՝ պք իջնեն 'ի դժոխս :

Եւ կենդանիքս օրհնեացուք զքեզ
տր՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտն :

ԸՆԵՆՒՄ ԸԹՎ

իրեցի՝ զի լուսիցէ տէր
զձայն աղօթից իմոց . զի
խոնարհեցոյց զուսկն իւր
առիս, և էս յաւուրս իմ
կարդացի առնա :

Երջեցան զինև երկուք մահու
և վիշաք դժոխոց գտին զիս :

Օնեղուի և զանձկուի գտի, և
զանուսն տեառն կարդացի :

Ու տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ . ողոր
մած ամ մեր ողորմի՛ և պահէ

զաղայս տէր :

Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց
զես • դարձ անձն իմ՝ ՚ի հանգիստ
քո, զի տէր օգնեաց քեզ •
Փրկեաց զանձն իմ՝ ՚ի մահո՛ւանէ •
զաչս իմ յարտասո՛ւաց • և զոտս
իմ՝ ՚ի գայթակղուէ • հաճոյ եղէց
առաջի Թն յերկրին կենդանեաց •

Լ՛ՆԷՆ՝ԵՄ • ՆՃԻ

Եւաւտացի զոր և խօսեցայ • և
ես խոնարհ եղէ յոյժ •
Ես տաացի ՚ի զարմանալ իմ՛ում •
Թէ Թմ մարդ սուտ է •
Օ՛ ի՛նչ տաց արիտուր տեառն՝
ընդ Թն զոր և ետ ինձ •
Օ՛ քաժակ փրկուէ ընկալացց, և
զանու՛ն տեառն կարդացից •
Օ՛ աղօթս իմ տեառն տաց՝ առա
ջի Թմ ժողովրդեան նորա •
Պատո՛ւական է առաջի Թն մահ
նբց իւրոց • ո՛ տէր՝ ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո •
Հատեր զկապանս իմ • քեզ մատու
ցից պատարագ օրհնուէ, և զա
նու՛ն տեառն կարդացից •

Օ աղօթս իմ տեառն տաց՝ անջի
ամ՝ ժողովորդեան նր՝ ՚ի գաւիթս
տան տեառն, և ՚ի մէջքո եկմ:

Լ՛ւնէլու-եա: ՃԻ.Օ.

( ) րհնեցէք զտէր ամ ազիկք, գո
վեցէք զնա ամ ժողովուրդք:

Օ օրասցի ողորմուի նորա ՚ի վր
մեր, և ճշմարտուի տեառն մնաս
ցէ յաւիտեան:

Լ՛ւնէլու-եա: ՃԻ.Ի.

Ի սաստովան եղերուք տեառն՝ զի
բարի է, զի յաւիտեան է ողոր
մուի նորա:

Լ՛սասցէ տուն ինչ լի՝ զի յաւի՞:

Լ՛սասցէ տուն ահարօնի՝ զի յա՞:

Լ՛սասցեն երկիւղածք տեառն՝ զի
յաւիտեան է ողորմուի նորա

՚ի նեղուէ իմուժես առ տէր կար
գացի, և լուաւ ինձ յանգորր:

Տէր է իմ օգնական, և ես ոչ եր
կեացց, զի՞ արասցէ ինձ մարդ:

Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից
ի

՚ի Թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ ՚ի տէր՝ քան յուսալ ՚ի մարդիկ . բարի է յուսալ ՚ի տէր՝ քան յուսալ յիշխանա :

Ըմ ազինք շրջեցան զինև , և անու՛ամբ տեառն յաղթեցի նոցա :

Ը ջեւով շրջեցան զինև , և պաշարեցին զիս ՚ի սրւաին . և անու՛ամբ տեառն վանեցի զնոսա :

Ը ուրջ եղեն զինև որո՞յ մեղուք , վառեցան բորբոքեցան ու՞յ վուշք ՚ի հուր . և անու՛ամբ տեառն՝ մերժեցի զնոսա :

՚ի մերժելն դրդու՛եցայ , և եղէ մերձ ՚ի գլորիլ . և ար ընկալաւ զիս :

Օ օրութի իմ՝ և օգնութի իմ՝ տէր , և եղև ինձ ՚ի փրկութի :

Չայն ցնծութեան փրկութե՛՝ ՚ի յարկս արդարոց :

Ը ջ տեառն արար զօրութի . աջ տեառն բարձր արար զիս . և աջ տեառն արար զօրութի :

Ա՛ջ մեռայց , սյլ կեցից՝ և պատմեցից զգործս տեառն :

Խրատելով խրատեաց զիս տէր , և ՚ի մահ ոչ մատնեաց :

Բացէք ինձ զդրունս արդարուն,
զի մտից ընդ այն՝ և խոստովան
եղէց տեսուն :

Եւ յս դուռն տեսուն է, և ար
դարք մտանն ընդ սա :

Խոստովն եղէց քեզ տէր, զի լուսար
ինձ . և եղեր ինձ 'ի փրկութի :

Վէմն՝ զոր անարդեցին շինօղքն,
նա եղև գլուխ անկեան :

Դ տեսուն է եղև այս . և է՛ սքան
չելի առաջի աչաց մերոց :

Եւ յսօր է՛ զոր արար տր . եկայք ջըն
ծասցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմ :

Ո՛ տր փրկեա՛, ո՛ տր անջնորդեա՛ .
օրհնէ՛լ որ դալոց ես յանուն տն . և
օրհնէցարք զքեզ 'ի տանէ տեսուն :

Տէր անձ մեր երևեցաւ մեզ . արա
րէք աօնս ուրախութե՛ կանխաւ,
մինչև յանկիւնս սեղանոց :

Եւ ծիմ ես դու՛ և խոստովան է
ղէց քեզ . անձ իմ ես դու՛ և բարձր
արարից զքեզ :

Խոստովն եղէց քեզ տէր՝ զի լուսար
ինձ, և եղեր ինձ 'ի փրկութի :

Խոստովան եղերուք տն, զի բարի է .
զի յաւիտեան է ողորմութի նր :

Մտանեալ են ամբիծք 'ի ճա
նապարհի, և ոյք գնան յօ
րէնս տեսուն:

Երանի, ոյք քննեն զվհայուիս նր,
բողորով սրտի՛ն իւրեանց խնդրես
ցեն զնա:

Ո՛չ թէ ոյք գործեն զանօրէնուի,
'ի ճանապարհս նորա գնասցեն:

Ի ու պատու՛ իրեցեր զպատու՛ իրնս
քո՝ 'ի պահել ինձ յոյժ:

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճա
նապարհք իմ, 'ի պահել ինձ զար
դարութիս քո:

Յայնժամ ես ո՛չ ամաչէի, 'ի զգու
շանալ ինձ 'ի պատու՛ իրանս քո:

Խոստովան եղէց քեզ մոր յուղղու
թի սրտի իմոյ. ոմ ուսայց զերա
ւունս արդարութե քո:

Օ իրաւունս քո պահեցի, մի թո
ղուր զիս մինչ խապառ:

Ո՛ւ ուղղեսցէ երիտասարդ զճա
նապարհս իւր. սյլ 'ի պահել
ղջանս քո:

Բողորով սրտի՛ն իմով խնդրեցի

զքեզ . մի մերժեր զիս 'ի պատուի
րանաց քոց :

'ի սրտի իմո՛ւմ թագուցի զբանս
քո , ուն զի մի մեղայց քեզ :

( ) Եհնեալ ես դու տէր . ուսո՛ ինձ
զարդարու թիս քո :

(Եթամբ բիմովք պատմեցից զամ
խրաւունս բերանոյ քո :

'ի ճանապարհս վկայուէց քոց զու՛ար
ճացայ , ուն յամ 'ի մեծութե՛ :

'ի պատուի րանս քո հոգացայ , և
զգուշացայ 'ի ճանապարհս քո :

Օ իրաւունս քո խօսեցայ , և ոչ
մոռացայ զբանս քո :

Հատո՛ ծառայի քու՛մ , զի կեցից
և պահեցից զբանս քո :

Օ արթո՛ զաչս իմ , և նայեցայց 'ի
դքանչեւիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի . մի թա
գուցաներ յինէն զպատուի իրնս քո :

Փափագեաց անձն իմ , 'ի ցանկալ
ինձ յիրաւունս քո յամ ժամ :

Սաստեցեր ամբարտաւանից . անի
ճեալ՝ ոչք խոտորեցան 'ի պատուի
րանաց քոց :

'ի բաց արա յինէն զնախատինս
և

և զարհամարհանս • զի զվկայուին
քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք՝ և չարա-
խօսեին զինէն • այլ ծառայքո խոր
հէր յիրաւունս քո :

Օ ի վկայութիք քո խօսք իմ էին •
և խորհուրդք իմ յարդարութիքո :

Սերձեցաւ անձն իմ՝ ի հող • տէր
կեցո՞ զիս ըստ բանի քում :

Օ ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝
և լուար ինձ • ուսո՞ ինձ զարդա-
րութիւնս քո :

Ի ճանապարհս արդարութեց քոց
իմաստուն տրա զիս • և քննեցից
զսրանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ճանձրա-
նալ • հաստատեալ զիս ՚ի քանս քո :

Օ ճանապարհս մեղաց ՚ի բաց արա
յինէն • և յօրէնս քո ողորմեալ ինձ :

Օ ճանապարհս ճշմարտութե քո
ընտրեցի • և զիրաւունս քո ես ոչ
մոռացայ :

Սերձեցայ ես ՚ի վկայութիս քո •
տէր մի յամօթ առներ զիս :

Ի ճանապարհս պատուիրանաց
քոց ընթացայ • զի անդորր արբեր
սրտի իմոց :

( ) րէնագէտ արա զիս տէր, 'ի ճա
նապարհս իրաւանց քոց . և խընդ
րեցից զնա յամ ժամ :

Իմաստուն արա զիս . և քննեցից
զօրէնս քո, և պահեցից զնա բո
լորով սրտի՛ն իմով :

Լուաջնորդեա՛ ինձ 'ի շաւիղս
պատու՛ իրանաց քոց . զի ընդ նոսա
հաճեցայ :

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ 'ի վկայուիս
քո, և մի՛ յազահուի :

Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի՛ տեսից
զնանրու՛թի . 'ի ճանապարհս քո
կեցո՛ զիս :

Հաստատեա՛ ծառայի քու՛մ զբան
քո յերկիւղ քո :

Հան յի՛ն զնախատինս, զոր և
կարծեցի . զի դատաստանք քո
բաղցր են :

Լսա՛ ցանկացայ պատու՛ իրանաց
քոց, յարդարուե՛ քու՛մ կեցո՛ զիս :

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմու՛թի
քո տէր . և վիրկուի՛ քո ըստ բանի
քու՛մ :

Տաց պտտասխանի ոյք նախատն
զիս բանիւք, զի ես 'ի բանս քո յու
սացայ :

Մի՛ ՚ի բացեայ առնէր ՚ի բերանոյ
խմմէ զբն ճշմարտուէ մինչև յոյժ .

զի յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամժամ , յա
ւիտեն՝ և յաւիտենս յաւիտենից :

Կնայի ես յանդորրու . զի զպատ
ուհրանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիս քո առաջի
Թագաւորաց , և ոչ ամնչէի :

Խորհէի ՚ի պատուհրանս քո , զոր
սիրեցի :

Համբարձի զձեռս իմ՚ի պատուհ
րանս քո՝ զոր սիրեցի . և խորհէի
յարդարութե քում :

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո , յոր
և յուսացուցեր զես :

Սա մտիթարեացէ զես ՚ի խոնարհուէ
խմում . զի բան քո կեցոյց զես :

Ըմբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ , սյլ յօրինաց քոց ես ոչ
խտաորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտե
նից տէր , և մտիթարեցայ :

Տրամուի կալաւ զես ՚ի մեղաւո
րաց , և ոչք թողին զօրէնս քո :

Կովէլի են ինձ իրաւունք քո , ՚ի
տեղ

զարդարուիս քո ուսն ինձ :

Քաղցրուի արարեր ընդ ծառայի
քումսէր , ըստ բանի քում :

Օ քաղցրութի , զխրատ , և զգի
տուի ուսն ինձ . զի ՚ի պատուի
լանս քո ես հաւատացի :

Մինչև խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ .
մն այսորիկ զբանս քո անցի յոյժ :

Քաղցր ես դու տր , և քաղցրութի
քով ուսն ինձ զարդարուիս քո :

Քաղմացան յիս անիրաւութիք ամ
բարտաւանից . այլ ես բողորով սրբ
տիւ իմով քննեցի զպատուիլանս
քո : Մածան ո՞նց կալժն սիրաք նց .
այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Քարի է ինձ , զի խոնարհ արարեր
զիս . ո՞նց ուսայց զարդարուիս քո :

Քարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո ,
քն զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Չեռք քո արբին՝ և սատեղծին զիս
իմաստուն արա զիս և ուսայց ըզ
պատուիլանս քո :

Եւ յիւզածք քո տեսցեն զիս՝ և ու
րախ եղիցին . զի ես ՚ի բանս քո
յուսացայ :

Սանեայ տէր՝ զի արդարութի են

դատաստանք քո • յիրաւի խոնար
հեցուցեր զիս :

Եղիցի ողորմուի քո 'ի մխիթարէլ
զիս • ըստ բանի քում, զճնչս քո :

Եկեացն յիս գթուիք քո' և կե
ցից • զի օրէնք քո խօսք իմ էին :

Մտաչեացն ամբարտաւանք' որք 'ի
տարնորաուց անիրաւեցան յիս • այլ
ես հոգացայ 'ի պատուիրանս քո :

Խրատեցն զիս երկիւղածք քո,
և ոչք ճանաչն զվկայուիս քո :

Եղիցի սիրտ իմ ամբիծ յարդարու
թէ քում, զի մի ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի վրկուիս
քո • զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Սպասեցին աչք իմ բանի քում, ա
սացի երբ մխիթարեացես զիս :

Եղէ ես ոնց տիկ 'ի սրարղի • զի զար
դարուիս քո ես ոչ մոռացայ :

Բանի^ք ինչ են աւուրք ծառայի
քո • երբ արացես ինձ իրաւունս

'ի հալածչաց իմոց :

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխո
հուրդս • այլ ոչ ոնց զօրէնս քո :

Մի պատուիրանք քո ճշմարիտ են •
'ի նանիր հալածեցին զիս, օգնեա
ինձ :

Փոքր մի ևս՝ և կորուսանէին զիս
յէրկրի . այլ ես ոչ թողի զպատ-
ուհիւրանս քո :

Բայտ ողորմուէ քու՛մ կեցո՛ զիս . և
պահեցից զվկայուլիս բերանոյ քո :
Յաւիտեան տէր՝ բան քո կայ յեր-
կինս . ազգէ մինչև յազգէ ճշմար-
տութի քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ :
Հրամանի քու՛մ մնայ տիւ՛ . զի անքն
ճառայք քո են :

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին ,
կանխաւ ևս արդեօք կորուսեալ
էի 'ի խոնարհութե իմո՛ւմ :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդա-
րուլիս քո . զի նոքօք կեցուցեր զիս :
Քո եմ ես , և կեցո՛ զիս . զի զար-
դարութիս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք 'ի կորու-
սանել . զի զվկայութիս քո ես 'ի
միտ առի :

Յամկատարածի տեսի զվախճնս .
յոյժ անդորր էին ինձ պատուհի-
րանք քո :

Այ սիրեցի զօրէնս քո . զօրհանա-
պազ խօսք իմ էին :

Քան զԹշնամիս իմ իմաստուն և
բարեր զիս ՚ի պատու իրանս քո . զև
յաւիտեան իմ էին :

Քան զիմ ուսուցիչն իմ իմաստուն
եղէ . զի վկայուիք քո խօսք
իմ էին :

Քան զՏերան իմաստուն եղէ .
զի զպատու իրանս քո քննեցի :

Յիմ ճանապարհաց չարաց արգէ
լի զոտս իմ . որպէս զի պահեցից
զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ .
զի դու օրէնագէտ արարեր զիս :
Այ զի քաղցր են ՚ի քիմս իմ բանք
քո քան զմեզը՝ բերանոյ իմոյ :

՚ի պատու իրանաց քոց իմացեալ
ատեցի զիմ ճանապարհս չարաց .
զի դու օրէնագէտ արարեր զիս :
Ղրագ են բանք քո ոտից իմոց , և
լոյս տան շաւղաց իմոց :

Երդ ունայ և հաստատեցի . զի պա
հեցից զիմ իրաւունս արդարու
թեան քո :

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ . տէր՝
կեցն զիս ըստ բանի քում :

Բնդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց
տէր .

տէր . և զհրաւունս քո ուսն ինձ :
Ընձն իմ ՚ի ձեռս քո է յամ ժամ :
Եւ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
Եւ զին ինձ մեղաւորք զորոգայթ .
՚ի պատուհրանաց քոց ես ոչ մոռ-
րեցայ :

Ճառանգեցի զվկայուիս քո յա-
ւիտեան . զի ցնծուի է սրտի իմոյ :
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ , առնել
զարդարուիս քո յաւիտեան , վն
հասողցման :

( ) անօրէնս ատեցի , և զօրէնս
քո սիրեցի :

( ) գնահան և վրկիչ իմ ես դու .
և ես ՚ի բանս քո յուսացայ :

՚ի բաց եղերուք յինէն չարք . և քնն-
նեցից զպատուհրանս այ իմոյ :

( ) գնեա՛ ինձ ըստ բանի քում , և
կեցո՛ զիս . և մի յամօթ առներ զիս
՚ի յուսոյ իմմէ :

( ) գնեա՛ ինձ , և ապրեցո՛ զիս . և խոր
հեցայց յհրաւունս քո յամ ժամ :

Ընարգեցեր զամնեան՝ որք ապրս
տամբք եղնս յարդարուէց քոց . զի
անհրաւուր էին խորհուրդք նց :

Յանցաւորս համարեցայ զամ մե-

Աբանդէլի են վկայութիք քո , վի
այսորիկ սիրեաց զնս անձն իմ :

Հայտնուի բանից քոց լուսաւոր
է , և իմաստուն առնէ զաղայս :

Օ բերան իմ բացի , և առի զհո
գի . 'ի պատու՛իրանս քո փափա
գեաց անձն իմ :

Մայեա՛ առիս և ողորմեա՛ ինձ , լի
իրաւունս սիրողաց անու՛տն քո :

Օ ճանապարհս իմ ուղի՛ղ արա ինձ
լատ բանի քում . և մի՛ տիրեսցեն
ինձ ամ մեղք :

Փրկեա՛ զիս 'ի զրպարտուէ մրդկն .
և պահեցից զպատու՛իրանս քո :

Երևեցո՛ զերեսս քո 'ի ծնյս քո ,
և ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո :

Ստակք ջուրց իջին յաչաց իմոց .
զի ոչ պահեցին զօրէնս քո :

Երդա՛ր ես դու աէր , և ուղղել են
դատաստանք քո :

Պատու՛իրեցեր զարդարուի՛ վկայ
ուէց քոց . և ճշմարիտ են յոյժ :

Մաշեաց զիս նախանձ քո , զի մո
ռացան զբանս քո թշնամիք իմ :

Բնորեալ է բան քո յոյժ , և ծա
ռայ քո սիրեաց զսա՛ :

Մանուկ եմ ես և արհամարհել և
զարդարուիս քո ես ոչ մոռացայ :

Մորդարուի քո՝ արդարուի յաւի
տենից • և օրէնք քո ճշմարիտ են :

Մեղուիք և վնշաք դտին զիս • և
պատուհրանք քո խօսք իմ էին :

Մորդարութի են վկայութիք քո
յաւիտեան • իմաստուն արա և
կեցո՞ զիս :

Արդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ
իմով • լուր ինձ տէր • զի զարդա
րութիս քո խնդրեցի :

Մղաղակեցի առ քեզ և վրկեա
զիս • և պահեցից զվկայութիս քո :

Կանխեցի տարածամու՝ աղաղակե
ցի • և ես ՚ի բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու • ՚ի
խօսիլ ինձ զբանս քո :

Չայնի իմում լուր տէր՝ ըստ ողոր
մութե քում • և յիրաւունս քո

կեցո՞ զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն • զի յօրինաց քոց
հեռի եղնս :

Մերձ ես դու տէր • և իմ պատ
ուհրանք քո ճշմարիտ են :

Ի սկզբանէ Տանեայ ՚ի վկայուէց
քոց • զի յաւիտեան հաստատե
ցեր զնոսա :

Տէս զխոնարհութի իմ , և փրկեա
զիս • զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
Իատեա՛ զդ՝տատանս իմ , և փրկեա
զիս • և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս :
Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութի ,
զի զերաւունս քո ոչ պահեցին :

Ի թութիք քո բազում են ար , ըստ
իրաւանց քոց կեցո՛ զիս :

Ի ազում են , որք հալած են և նե
ղեն զիս • ՚ի վկայութեց քոց ես ոչ
խտորեցայ :

Հայէի յանագորոյնս՝ և մաշէի , զի
զպատու՛ իրանս քո ոչ պահեցին :

Տէս՝ զի զպատու՛ իրանս քո սիրե
ցի • ար՝ ողորմութի քով կեցո՛ զիս :

Վկիզբն բանից քոց ճշմարտութի է •
յաւիտեան են ամ իրաւունք ար
դարութե քո :

Ի շխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր •
և ՚ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ :

Յնծացայ ես ՚ի բանս քո , ոպ այն՝
որ գտանէ աւտր բազում :

Օ մեղս ստեցի և անարգեցի , և

զօրէնս քո սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ , վն իրաւանց և արդարու
թէ քո :

Խաղաղութի բազում է այնոցիկ
ոյք սիրեն զօրէնս քո . և ոչ գոյ
ի նս գայթակղութիւն :

Սպասեցի փրկուէ քում տէր , և
զպատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիս քո ,
և սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայ
ութիս քո . զի նմ ճանապարհք
իմ առաջի քո են :

Մերձեցին խնդրուածք իմ ա
ռաջի քո տէր . ըստ բանի քում
իմաստունն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տիր .
և բանիւ քով փրկեա զիս :

Բողեսցեն շթուէք իմ զօրհնու
թիս քո , յորժամ ուսուցես ինձ
զարդարութիս քո :

Խօսեցի լեզու իմ զբանս քո .
զի նմ սպասուիրանք քո արդա
րութիւնն :

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցնել զիս .
զի

զի զպատուհիւանս քո ընտրեցի :
 Յանկացայ փրկուէ քու՛մ տէր . և
 օրէնք քո խօսք իմ էին :
 Կեցցէ անձն իմ, օրհնեացէ զքեզ .
 և իրաւունք քո օգնեացն ինձ :
 Մոլորեցայ ես ուն զոչխար կորու
 սեալ . խնդրեա՛ զճառայս քո , զի
 զպատուհիւանս քո ես ոչ մոռցայ :

( ) Ըհնս-ի Լսայեայ՝ հայծաղնամա
 սուր սի Սարգսրէին : Լսայ . եի :

րհնեցէք զամ յօրհնուի
 նոր . զի իշխանուի նր ՚ի
 բարձունս փառաւորի :
 Լսանուն նր փռւորէլէ
 ՚ի ծագաց մինչև ՚ի ծագս երկրի :
 Այք իջանէին ՚ի ծովնաւուք . կրղ
 զիք և ամ բնակիչք նց ընդ նս :
 Աւրախ եղիցի անպտն՝ և ամ բնա
 կիչք իւր . ուրախ եղիցին բանակք
 և բակք կեդարու . և ուրախ եղի
 ցին բնակիչք վիմին :
 ՚ի գլխոց լերանց գոչեացն , տա
 ցն զփառս նց . և զբաջուի նորա
 կղզիք պատմեացն :

Տէր անձ զօրուէց դիմեալ գայ .
զարթուցանել զպատերազմ , յա-
րուցանել զհախանձ , փող հարկա-
նել և գոչել 'ի վր թշնամեաց իւ-
րոց զօրուք բազմաւ :

Աւրախ եղիցին երկինք 'ի վերուստ .
և ամպք ցօղեսցեն զարդարուի :
Բղխեսցէ երկիր զողորմուի և զար-
դարուի , առ հասարակ բղխեսցէ :

Մ 2017 Յօնանոս Սարգսրէի :

Ի նեղութե իմուամ ես առ տէր
կարդացի . և լուաւ անձ յանդն
դոց դժոխոց աղաղակի իմուամ :

Ի սէր տէր ձայնի իմուամ , զի ընկե-
ցեր զիս 'ի խորս ծովու . և շրջանք
գետոց պաշարեցին զիս :

Մ փզբօսանք քո և աղիք քո՝ անցին
'ի վր իմ . և սասցի , թէ մերժեցայ
ուրեմն յերեսաց աչաց քոց :

Մ րդ 'իցէ թէ յաւելից հայիլ 'ի
տաճր սք քո . զի հեղան զինև ջուրք
մինչև յանձն իմ . և անդուենդք ան-
հարինք պաշարեցին զիս :

Եմուտ դուս իմ ը փապարս լե-
ժի . 288 րանց .

բանց • իջի ես 'ի խորս երկրի' և տե
սի զնիրդս նր, զի էին ուն աղխք յա
ւիտենից • և ելցեն յապականուէ
կեանք իմ:

Մ քեզ տէր ամ իմ, 'ի նո՛ւ աղիլ
անձին իմոյ կարդացի, և զքեզ ար
յիշեցի • և մտցեն աղօթք իմ 'ի տա
ճար սբ քո:

Օ ի սբ պահէին զունայնուի և
զստուի, յողորմութի իւրեանց
մերժեցան:

Մ յլ ես 'ի ձայն օրհնութի խստոյն
եղէց քեզ • մատուցից պատարագս
մն, և կատարեցից զուխտ իմ 'ի
փրկութեան:

Պատք հօր և որ'':

Ս աղ խան:

Եկեացեն աղօթք մեր 'ի տաճր սբ
քո • խոնարհեցի ունին քո 'ի
խնդրո՛ւ ամս մեր: Ս արդա'':

Օ արուչե և զաղօթես, 'ի վերջն Ս'ի'
նախանձիք հանունին Գայեա, 'ի 125 •
էրեան:

Մանաս Մարայ
Մայր ամեն օրհ
ժիջնորդ երկնայ
նք կոյս երա

ին
նեալ
ին
նեալ Ե

Օրհնութիւն Բարեձանաց :
ՃԺԹ

ՆԵՂ ՈՒԹԵՐՆ

Խմուճ էս առ ար կարդալ
ցի, և լուաւ ինձ տեր. փրո
կեաց զանձն իմ ՚ի շրթանց նենգա
ւորաց, և ՚ի լեզուէ չարէ :

Օ ի՞ տացի քեզ՝ կամ զի՞նչ յա
ւելցի, լեզու նենգաւոր :

Այ նետք հզօրի, զի մխեալ են կայ
ծակամբք կաղնոյ :

Այ ինձ՝ զի լեզուկար եղև պան
դխտութի իմ. և բնակեցայ էս ՚ի
վրանս կեդարու :

Բազում անդամ բնակեցաւ անձն
իմ լայնոսիկ, ոյք ատէին զողջոյն :

Ես էի խաղաղարար. յորժամ խօ
սէի, մարտնչէին ընդ իս :

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՆԻ

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս ,
ուստի եկեացէ ինձ օղնութի :

Օգնութի ինձ 'ի անէ եկեացէ , որ
արար զերկինս և զերկիր :

Ս'ի տար 'ի սասանութի զօտն քո . և
մի' ննջեացէ պահապան քո :

Այ ոչ ննջէ' և ոչ 'ի քուն երթայ
պահապանն ի սրայէլի :

Տէր պահեացէ զքեզ , և տէր ըն
կալցի աջայ ձեռամբն իւրով :

Երեգահն 'ի տունէ քեզ մի' մեղե
ցէ , և մի' լուսինն 'ի գիշերի :

Տէր պահեացէ զքեզ յամ չարէ .
պահեացէ տէր զանձն քո :

Տէր պահեացէ զմուտ և զել . քո'
յայսմ' ճեակ մինչև յաւիտեան :

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՆԻԸ

Աւրախ եղէ ես' ոյք ասէին ցլա ,
'ի տունն ան երթիցուք մեք :

Հասէլ կային ոտք մեր առ դրունս
քո երուսաղէմ :

Օ եղէմ' շինեալ որոյ քաղաք . և

բնակուլի իւր շուրջ զնովաւ ։
Եւ նոր ելանէին ազգք՝ ազգք տն ։
Ի վկայութի իէլի, խոստովն լինել
անուան տեառն ։

Եւ նոր արկեալ են աթոռք դատաս
տանի ։ աթոռս արկեալ են ՚ի տան
դաւթի ։

Տարցէք զողջունէ եէմի, և զշն
նութէ՝ ոչք սիրէք զտէր ։

Եւ զինչի խաղաղութի ՚ի զօրութի քում,
և շինութի յաշտարակս յամուրս քո ։

Ս Եւ եղբարց և ընկերաց իմոց խօ
սեցայ զխաղաղութի ։ վս քո և վս
տան տն ոչ մերոյ խնդրեցաք զբա
րութիւն ՚ի քէն ։

( ) Եւ նոր աստիճանաց ։ ՆԻԻ

Եւ քեզ տր համբարձի զաչս իմ
որ բնակեալդ ես ՚ի յերկինս ։

Ոչ աչք ծառայի ՚ի ձեռն տեառն
իւրոյ, և ոչ աչք աղախնոյ ՚ի ձեռն
տիրնոջ իւրոյ ։

Եւ յնպէս են աչք մեր առ քեզ
տէր անձ մեր, մինչև ողորմեսցիս
՚ի վերայ մեր ։

Ողորմեա՛ մեզ տր՛ ողորմեա՛ մեզ •
զև բազում լցաք արհամարհանօք •
Եւս անէլ լցան անձինք մեր նա
խատանօք, որք նախատէին զմեզ • և
արհամարհանօք ամբարտաւանից •

( ) Եհնուհի սասի՛ ճանաց : ՃԻԿ

Եթէ՛ ոչ տր էր առ մեզ, սասացէ
իէլ, եթէ՛ ոչ տր էր առ մեզ •
Բնդ յառնել մարդկան ՚ի վր՛ մեր,
կենդանւոյն կամեցն կլանել զմեզ •
՚ի բարկանալ սրտմտութբ՛ նոցա
՚ի վերայ մեր • ապա և ջուրք ու
բեմն ընկզմեցին զմեզ •

Բնդ ուղխս անցին անձինք մեր •
անցին անձինք մեր՝ ընդ ուղխս
անդադարս •

( ) Եհնեա՛լ է տէր՝ որ ոչ ետ զմեզ
յորս ստամանց նոցա •

Ենձինք մեր ապրեցան ոնց՝ ճրնձ
ղուկք՝ յորոգայթէ որսողաց •

Որոգայթք նոցա փշրեցան, և մեք
ապրեցաք •

( ) Գնուհի է մեզ յանու՛անէ տն,
որ տրար զերկինս և զերկիր •

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՃԻԳ

Այլ յուսաց 'ի տիր , ուն լեառն սիօն ,
մի սասանեացի յաւիտեան՝ որ
բնակեալն է յեկեմ :

Երբնք շուրջ են զնովաւ • տէր
շուրջ է զժողովրդեամբ իւրով
յայսմհետէ մինչև յաւիտեան :

Ա՛ջ թողու տիր զգաւաղան մեղա
ւորաց 'ի վիճակս արդարոց • և ար
դարք մի ձգեսցեն զձեռս իւրեանց
յանօրէնութի :

Իւարի առնէ տիր բարեաց • և այնո
ցիկ , ոչք ուղիղ են սրտիւք :

Իսկ զթիւրեալն 'ի յաւիշտակութի ,
տանի զնն տէր ընդ այնոսիկ՝ ոչք
գործեն զանօրէնութի • խաղաղութի
'ի վերայ իեղ :

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՃԻԵ

դարձուցանել տեռն զգե
րութի սիօնի , և եղարք մեք
միսիթարեալք :

Յայնժամ լցան բերանք մեր խըն
դուք , և լեղուք մեր ցնծուք :

Յայնժամ ասացին 'ի հեթանոսսոյ
մեծ արար տէր զառնելն իւր ընդ
նս . մեծ արար տէր զառնելն ընդ

մեզ . և մեք եղաք բերկրեալք :
'Ի արձն տէր զգերուխ մեր՝ որոյ
զուղիս 'ի հարաւոյ . ոյք վարէին
արտասու՛օք , ցնծուք հնձեացեն :
Երթալով երթային՝ և լային , որք
բարձեալ տանէին զսերմանս իւ
րեանց :

'Ի ալով եկեացեն՝ և ցնծացան , ոյք
առեալ բերցին զորայս իւրեանց :

( ) Եհնս-ի առտիճանաց : ՃԻՕ .

Եթէ ոչ տէր շինէ զառնն , 'ի նա
նիր վաստակին շինօղք նորա :

Եթէ ոչ ար պահէ զքաղաքն , ըն
դուռնայն տքնին պահապանք նր :

'Ի նանիր է ձեզ յառնել կանխա .
արդ՝ արիք մինչև էք ննջեցեալք ,
ոյք ուտէք զհաց ցաւոց :

'Ի ժամանակի , ույ տացի քուռ սի
րելեաց իւրոց . ժառանգուի առն՝
որդ իք են . որոյ վարձք իւր են , այն
է պտուղ որովայնի իւրոյ :

Որչա Կեարք ՚ի ձեռս հզորի, այնպէս
են և որդիքն թօթափելոյ :
Երանի, որ էլից զցանկուի իւր ՚ի
նոցանէ . մի ամաչեացեն՝ յորժամ
խօսեացին թշնամիք նոցա ընդ նս
առ դրանն :

Օրհնութիւն աստիճանաց : ՃԻԼ

Երանի ամցն՝ ոյք երկնչին ՚ի տնէ,
և գնան ՚ի ճանապարհս նորա :

Օ վաստակս ձեռց քոց կերիցես .
երանի է քեզ, և բարի եղիցի :

Կին քո ունի այգի վայելուչ յան
կիւնս տան քո . որդիք քո ունի նորա
առունկ ձիթենւոյ շուրջ զսեզա
նով քով :

Մայնս օրհնեացի ամ մարդ, որ եր
կնչի ՚ի տնէ . օրհնեացէ զքեզ տէր
՚ի սիօնէ :

Եւ տեսցես դու զբարուի եկմի՝
զամ աւուրս կենաց քոց :

Տեսցես դու զորդիս որդւոց քոց .
խաղաղու թի ՚ի վր ինձի :

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՃԻՔ.

Բազում անգամ մարտեան ընդ իս
'ի մանկութեան իմմէ , ասացե՛
խորայէլ :

Բազում անգամ մարտեան ընդ իս
'ի մանկութեան իմմէ , և ինձ ոչ
յաղթեցին :

Օ թիկունս իմ հարին մեղաւորք .
ընդ երկար արարին զանօրէնութիւնս
իւրեանց :

Տեր արդար է , և խորտակէ զուր
մեղաւորաց :

Մատչեցեն և յետս դարձցին
ամբն՝ ոյք ատեն զսիօն :

Եղևցին նորա որոյ խոտ տանեաց .
որ մինչև ի բուռն եկեալ՝
չորացաւ :

Աւաթի ոչ էլից զբուռն իւր հըն
ձօղն , և ոչ զգիրկս՝ որ զորայն
ժողովէր :

Ոչ ասացին ամբեան՝ ոյք անցա
նէին առ նորօք , թէ օրհնութիւն
տն ընդ ձեզ . և օրհնեցաք զձեզ
յանուանէ տեառն :

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՃԻԹԻ

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տր' տէր՝ լուր ձայնի իմում :

Եղեցին ականջքքո՞ ի լսել զձայնս սողօթից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւն իմ քննես տէր՝ տէր, լսել ո՞ կարէ կալ առաջիքո՞ զի ի քէն է քաւութի :

Ս'ն անուան քո համբերի տէր • համբեր անձն իմ բանի քում • յուսացաւ անձն իմ ի տէր :

Ի պահէ առաւօտու՝ մինչև յերեկոյ • ի պահէ առաւօտու՝ յուսացաւ իէլ ի տէր :

Ի տնէ է ողորմութի բազում • ի նմանէ է փրկութի • և նա՛ փրկեաց զիէլ յամ՝ նեղուէց նր :

Օրհնութիւնս աստիճանաց : ՃԻ

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ • և ոչ զբօսան ոչք իմ :

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս • և ոչ ընդ այնոսիկ, ոչք սքանչելի է զէն քան զիս :

Բայց թէ խոնարհեցայ ես՝ ո՞նչ մա
 նուկ ստրտուցել ՚ի ստե՛նէ մօր իւ
 ըոյ . և դարձ նր՝ անդրէն ՚ի նոյն :
 Եւ թէ հպարտացուցի արդեօք
 զանձն իմ, այսպէս եղևցի հաաու
 ցումն անձին իմոյ . յուսցաւ ի՛նչ
 ՚ի տր յայսմ հետէ մինչև յաւիտն :

Երգ շոնոյ : ՃԼԵ

Իշեա՛ տէր զդաւիթ . և
 զամ՝ հեղուի նր՝ :

Արպէս երգ ու՛աւ ան . և
 ուխտս եղ անց յակոբայ :

Թէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ .

Թէ ելևց յանկողինս մահճաց իմոց :

Թէ տաց քու՛ն աչաց իմոց . կամ

նինջ արտեանաց իմոց . կամ հան

գիստ իրանաց իմոց . մինչև գաից

զտեղի յարկի անց անց յակոբայ :

Եւ հա լու՛ար զնմանէ յեփրաթայ .

և գաար զնա ՚ի դաշտս մայրեաց :

Ստցո՛ւք ՚ի յարկս նր . երկիր պագ

ցուք ՚ի տեղուջ ուր կացեալ են

ոտք նորա :

Եւ ըն՝ տր ՚ի հանգիստ քո՝ դու Ե

տապանակ կտակի սրբութիւնքն քո և
Վահանայք քո զգեցցին զարդար
ութիւն և սքք քո ցնծալով
ցնծասցեն ։

Սն դաւթի սիրելոյ քո, մի դար
ձուցաներ զերեսս քո յօժելոյ
քումմէ ։

Երդու՛աւ տր դաւթի ճշմարտու
թիւն և ոչ ստեաց նմա ։ ՚ի պաղոյ
որովայնի նորա նստուցանել յա
թող նորա ։

Ի՞նչ պահեցեն որդիք քո զօրէնս
իմ և զվկայուիս իմ, զոր ուսու
ցից նոցա ։

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս
յաւիտենից յաթող քո ։

Հաճեցաւ տէր ընդ սիօն և ընտ
րեաց բնակիլ ՚ի նմա ։ ասէ՛ այս է
հանգիստ իմ յաւիտեանս յաւի
տենից ։ ՚ի սմա բնակեցայց՝ զի հա
ճեցայ ընդ սա ։

Օպրիս սր օրհնելով օրհնեցից ։
և զաղքատս սր լցուցից հացիւն ։
Երիցանց սր զգեցուցից փրկուի ։
և սքք սր ցնծալով ցնծասցեն ։

Ընդ ծագեցից եղջիւր ՚ի դա
ւթի ։

Լիթ • պատրաստ արարից զճրատ
օժեւոյ խնց :

Թշնամեաց նր զգեցուցից զամօթ •
այլ ՚ի վր նր ծաղկեացի սրբուի իմ :

Երգ չոհոյ : ՂԱԹ

Օ ի՞ բարի, կամ զի՞ վայելուչ,
զի՞ բնակին եղբարք ՚ի միասին :
Այ իւղ զի իջանէ ՚ի գլուխ՝ և ՚ի
մօրուսն ահարօնի • և ՚ի մօրուսն
իջանէ ՚ի գրասպանս զգեստու նր :
Այ ցօղ՝ զի ցօղէ ՚ի հերմօնէ ՚ի
վր լերին սիօնի :

Տր անդ պատրաստեաց զօրհուլի,
և զկեանսն յաւիտենից :

Երգ չոհոյ : ՂԱԹ

Ըստ օրհնեցէ՛ք ամ ծառայք ան
զտէր • ո՛ր կայք ՚ի տուն ան, ՚ի գա
լիթս այ մերոյ :

՚ի գիշերի համբարձէ՛ք զձեռս
ձեր ՚ի սրբուի • և օրհնեցէ՛ք զիր :

( ) րհնեցէ զմեզ ան ՚ի սիօնէ • որ
արար զերկինս և զերկիր :

( ) Ընկեցէք զանունն տն . օրհնեցէք
 ծառայք տն զտր . ո՛ր կայք ՚ի
 տունն տն , ՚ի գաւիթս այ մերոյ :

( ) Ընկեցէք զտր՝ զի բարի է . սաղ
 մոս սասցէք անուանն նորա՝ զի
 քաղցր է :

Օ յակոր ընտրեաց իւր տէր , և
 զիկէլ ժառանգուի իւր :

Ես ծանեայ՝ զի մեծ է տր . և տր
 մեծ է քան զամ կուռս :

Օ ամ զոր ինչ կամեցաւ՝ և տրար
 տէր . յերկինս և յերկրի՝ ՚ի ծով
 և յամ խորս :

Հանէ զամսոս ՚ի ծագաց երկրի .
 զփայլատակունս իւր յանձրեւս ա
 ըսր . և հանէ զհողմ՝ ՚ի շտեմարա
 նաց իւրոց :

Եհար զամ անդրանիկս եգիպտաց
 ւոց , ՚ի մարդոց մինչև յանասուն :

Եւաքեաց զնշանս և զարուեստս
 իւր ՚ի մէջ քո եգիպտոս , ՚ի փարա
 ւօն՝ և յամ զօրս իւր :

Եհար զազգս բաղրումս . և սղան
 զթագաւորս հզօրս :

Օսեհօն թգլոր ամուրհացւոց՝
զովդ թագաւոր բասանու, և զամ
թագաւորուիս քանանացւոց:
Ետ զէրիկը նոցա՝ ի ժառանգուի.
Ժառանգութիւն իսէլի ժողո-
վոդեան իւրոյ:

Տը՝ անուն քո յաւիտեան, ւոր՝ յի
շառակ քո ալդէ մինչև յազգ:
Իտակ ւոր զժողովուրդս իւր, և
՝ ի ծառայս իւր միսիթարի:

Կուռք հեթանոսաց սսկի և ար-
ծաթ են, ձեռագործ են որդւոց
մարդկան:

Բերան գոյ՝ և ոչ խօսին, աչք են՝
և ոչ տեսանեն:

Եկանջք են՝ և ոչ լսեն, և ոչ գոյ
շունչ ՝ ի բերանս նոցա:

Նման նց եղևցին ոյք արարին զնս,
ւամբն ոյք յուսացեալ են ՝ ի նս:

Տուն իէլի օրհնեցէք զտէր, անուն
ահարօնի օրհնեցէք զտէր:

Տուն զլեայ օրհնեցէք զւոր, եր-
կիւղածք մն օրհնեցէք զտէր:

Օրհնեալ տէր ՝ ի սիօնէ, որ բնա-
կեալն է յէմ:

Մաստովան եղերուք մին, զի
բարի է. զի յաւիտեան է
ողորմութի նորա:

Խոստովան եղերուք այն մեծց. զի
յաւիտեան է ողորմութի նր:

Խոստովան եղերուք մին տերանց.
զի յաւիտեան է ող:

Մար սքանչելիս մեծամեծս մի
այն. զի յաւիտեան է ող:

Օ երկինս արար իմաստութի իւ
րով. զի յաւիտեան է ող:

Հաստատեաց զերկիր ՚ի վր ջուրց.
զի յաւիտեան է ող:

Մար զլուսաւորս մեծամեծս.
զի յաւիտեան է ող:

Օ արեգակն արար իշխանական
տունջեան. զի յաւի:

Օ լուսին և զաստեղս իշխանան
գիշերոց. զի յաւիտ:

Եհար զերկիրն եգիպտացւոց անդ
րանկօք իւրովք հանդերձ. զի:

Եւ եհան զիւր ՚ի միջոց նր. զի յա:
՚ի ձեռն բորձր՝ և թղուկ հզօր. զի:

Եհերձ զճոյն մեծ, և բաժանեց

- Երկուս մասունս • զի յա՛հ
 Եւ անցոյց զիէ՛լ ընդ մէջ նորա •
 զի յաւիտեան է ող՛ի
 Բնկղմեաց զփարաւօն և զզօրս
 իւր ՚ի ծով կարմիր • զի յա՛հ
 Եւ եհան զժողովուրդ իւր յանա
 սրատ • զի յաւիտ՛ի
 Եհար զաղզս մեծամեծս • զի յա՛հ
 Եւ սպան զթագաւորս հզօրս •
 զի յաւի՛ի
 Օսէհօն թագաւոր ամուրհաց
 ւոց • զի յա՛հ
 Օովզ թագաւոր բասանու •
 զի յաւի՛ի
 Ետ զերկիր նց ՚ի ժառանգուի •
 զի յաւի՛ի
 Ժառանգուի իէլի ծառայի իւ
 րոյ • զի յաւիտ՛ի
 Յիշեաց զմեզ տէր ՚ի խոնարհուե
 մերում • զի յաւիտ՛ի
 Եւ փրկեաց զմեզ ՚ի ձեռաց թրշ
 նամեաց մերոց • զի յա՛հ
 Ո՛տայ կերակուր ամ կենդանեց •
 զի յաւի՛ի
 Խոստովան եղերուք այն երկնա
 ւորի • զի յաւի՛ի

Մաշնաս դաս-իւի • Ի յեւան երեւոյն
աննշան յեբրայէցոց : ՃԼԹ

Լու գետա բարեւոյնոց , անդ
նստեաք և լայաք • ուն յիշե
ցաք մեք անդ զսիօն :

Ի մէջ ուռեաց նոցա՝ կախեցաք
զկտակարանս մեր :

Լնդ հարցանեին գերիչք մեր
զբանս օրհնութիւն • գերեվաբք մեր
ստիպեին զմեզ՝ և ասեին :

( ) Երհնեցէք մեզ յօրհնութիւն սիօնի •
իսկ զի արդ օրհնեսցուք զօրհնութիւնս
ան՝ յերկիր օտար :

Թէ մոռացայց զքեզ է՛մ , մոռաս
ցի զիս աջ իմ :

Կցեսցի լեզու իմ՝ ի քիմն իմ , թէ
նչ յիշեցից զքեզ • թէ նախ նո
ւապեցից զքեզ է՛մ , սկիզբն
ուրախութիւն իմոց :

Յիշեա՛ տէր զորդ իսկ եզովմայ՝
յաւուրան եղէմի :

Ոյք ասեին՝ քակեցէք քակեցէք ,
մինչև ի հիմն հասուցէք :

Դուստր բարեւոյնոց թշուառա
կան • երանի՛ որ հասոյց զհասու

ցումն քո զոր դու մեզ հատուցեր
Երանի որ կալաւ զմանկունս քո,
և եհար զքարի :

Սաղմոս ԴԱԵԻ : ԱՄԵՆ

Կոստանն եղեց քեզ տր՝ բողբոլ
արաիւ խմով • առաջի հրեշտակաց
սաղմոս սասցից քեզ :

Օ ի լուսար զբանս բերանոց խնոց •
երկիր պագից ՚ի տաճար սբ քո • և
խոստովան եղեց անուան քում,
մնողորմուէ և ճշմարտուէ քո :

ՄԵԾ արարեր յամի զանուն սբ
քո • յորում աւուր կարգամ առ
քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ • և բա
ղում անցես զօրուիս յանձն իմ :
Խոստովան եղեցին առ քեզ մմ
Թագւորք երկրի, զի լուան զբանս
բերանոց քոյ • և օրհնեսցին զձա
նսպարհս քո :

ՄԵԾ են փառք մն • բարձր է տր •
զխոնարհս տեսանէ, և զբարձունս
՚ի հեռաստանէ ճանաչէ :

Թէ գնացից ես ՚ի մէջ նեղուէց,
կեցուցես զիս ՚ի բարկուէ Թրշ
նամուսնս :

Չգեցեր զձեռն քո՝ և փրկէց զիս
 աջ քո . և օր հասուսցէ ընդ իմ :
 Տէր ողորմութի քո յաւիտեան .
 զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես
 առնէր :

՚ի հասարած . Սաղմոս Դասթի :

ՃՈՒՐ

ժողովեցեր զիս՝ և ծա
 նեար զիս . դու ծաներ
 զնաթիլ իմ , և զյառ
 նել իմ :

՚ի միտ առեր զխորհուրդս իմ՝ ՚ի
 հեռաստանէ . զշաւիղս իմ և զվե
 ճակս իմ . դու քննեցեր , և զամ
 ճանապարհս իմ՝ յառաջագոյն տե
 սեր . զի ոչ գոյ նենգութի՛ ՚ի լեզուի
 իմում :

Ե՛հա դու օր՝ ծանեար զյեաթին
 իմ , և զառաջին իմ . դու ստեղծեր
 զիս . և եգեր զձեռն քո՝ ՚ի վր իմ :
 Սքանչելի եղև գիտութի քո յինէն .
 զօրացաւ , և ոչ հանդարտեմ սմա :
 Յո՞ երթայց ես յոգւոյ քումս .
 կամ յերեւոյց քոց ես յո՞ փախեայց :
 Ի՞նչ ելանեմ յերկինս , դու անդ
 ես .

Ես • և թէ իջանեմ 'ի դժոխս , և
անդ մօտ ես :

Թէ առից զթևս իմ լառաւօտս ,
և բնակեցայց յեզերս ծովու :

Սակայն և անդ ձեռն քո առաջ
նորդեսցէ ինձ , և աջ քո ընկալցի
զիս :

Լսացի՛ խաւար ուրեմն արդեօք
ծածկեաց զիս , կամ գիշեր փոխա
նակ լուսոյ փափկուէ իմոյ :

Խաւարն 'ի քեզ ոչ խաւարեսցի •
և գիշերն ոմ արև լուսաւոր եղի
ցի • և խաւար նր ոմ զլոյս նր :

Ի ուստացար զերիկամունս իմ , և
ընկալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ •
Խոստիմն եղէց քեզ ար՝ զի ահեղ
և սքանչելի ես • սքանչելի են գործք
քո , և անձն իմ սիրեաց յոյժ :

Աչ թագեաւ ոսկր իմ 'ի քէն՝ զոր
արարեր 'ի ծածուկ • և կար զօրու
թե իմոյ ընդ ստորինս երկրի :

Օ անգործս իմ տեսին աչք քո •
և 'ի գիրս քո ամքն գրեցան :

Ի տուէ մոլորեցան • և ոչ ոք էր որ
առաջնորդէր նոցա :

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարե
կամք

Կամք քո ամ • և յոյժ զօրացան
իշխանք նոցա :

Թողէցի զնոսա՝ և քան զաւազ
բազմացան • զարթեայ՝ և արդ
ընդ քեզ եմ :

Թէ սպանանես զմեղաւորս՝ ամ •
արք արենն ՚ի բաց եղերուք յինէն •
՚ի հսկառակութի և ՚ի նախանձ •
առցեն ՚ի նանիր զքաղաքս քո :

Օ ստեղծիս քո ար՝ ստեցի • և ՚ի վեր
թշնամեաց քոց մաշեցայ :

Յատելուի կատարել ստեցի զնս •
և եղեն ինձ թշնամիք :

Փորձեա՛ զիս ամ • և ծանիր զսիրտ
իմ • քննեա՛ զիս • և ծանիր զշաւիղս
իմ • և տե՛ս թէ իցեն անօրէնուիք
՚ի ճանապարհս իմ • և առաջնորդեա՛
ինձ ՚ի ճանապարհս քո յաւիտենից :

՚ի հարարած • Սաղմոս Դաւթի :

ՃԼ ԹԻ

Մարեցո՛ զիս ար՝ ՚ի մարդոց չարէ •
յառնէ անիրաւէ փրկեա՛ զիս :

Խորհեցան զանօրէնուի ՚ի սիրտս
իւրեանց • զօր ամ սպառաւատեցան
՚ի պատերազմ :

Արեցին զլեզուս իւրենց ուն զօճիս
և թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց նոց
Պահեալ զիս ան 'ի ձեռաց մեղաւոր
բի, և 'ի մարդոց չարէ փրկեալ զիս :
Խորհեցան խափանել զգնացս իմ
Թարուցին ամբարտաւանք որո
գայթ ինձ :

Եւ արս ձգեցին որոգայթ ոտից ի
մոց . շուրջ զշաւղօք իմովք եդին
ինձ զգայթակողութի :

Եւ սացի ' ան ան իմ ես դու . ունին
դիր ան ձայնի աղօթից իմոց :

Տր ան զօրութի փրկուէ իմոյ . հովա
նի գլխոյ իմոյ յաւուր պատեր ըզմի :

Ս 'ի մատներ զիս ան 'ի ցանկութի մե
ղաւորաց , ոյք խորհեցան վն իմ
մի ընդ վայր հարկաներ զիս :

Օ ի մի երբէք բարձրացին , և խոր
հուրդք նոց մի կատարեացին . վախ
ձան կտրածի նոց՝ վաստակ շրթանց
իւրեանց ծածկեացէ զնս :

Եւ ըկցես 'ի վր նոց զկայծակունա
հրոյ , և կործանեացես զնս . 'ի առ
աւարանաց մի կարացեն կեալ :

Ս 'արդոյ լեզուսանւոյ մի յաջողես
ցի 'ի վր երկրի . զայր մեղաւոր՝ չա
ժի

ըիք իւր որսասցեն 'ի կորուստ :
( ) անեայ , զի առնեսա տր՝ դժաստան
աղքատի , և իրաւունս անանկի :
Լ՝ ըրդարք գոհասցին զանո՛ւանէ
քու մէջ . և բնակեացին ուղիղք
առաջի երեսաց քոց :

Սաղմոս Դաս-Բի : Ա՛Խ

Տէր կարդացի առ քեզ՝ և լուր
ինձ . նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իւ
մոց՝ 'ի կարդալ իմ ում առ քեզ :
Քուղի՛ղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
խուսնկ առաջի քո տէր . համբար
ձուսն ձեռք իմոց՝ պտորդ երեկոյի :
Գ՛ իր տր՝ պահապան բերանոյ իւ
մոյ , և դուռն ամուր շրթանց իմոց .
զի մի՛ խոտորեացի սիրտ իմ բանիւ՛
չարութե՛ :

'Ի պատճառել զպատճառուս մեղաց
ընդ մարդս , ոյք գործ են զանօրէ
նութիւն . և ոչ եղէց կցորդ ընա
րելոց նոցա :

Խորատեացէ զիս արդարն ողորմու
թիւ՛ և յանդիման արասցէ . իւղ
մեղաւորի մի՛ օձցէ զգլու իս իմնայլ

աղօթք իմ 'ի կամս նորս :

Մարգեւան մերձ առ վիմին դա
տաւորք նոցա • լուհցն բանից ի
մոց՝ և քաղցրասցին :

Այ թանձրութի հողոյ՝ զի սփռեալ
է 'ի վր երկրի • ցրուեցին ոսկերք
նոցա մերձ 'ի դժոխս :

Մ. քեզ փր փր՝ են աչք իմ • 'ի քեզ
յուսցոյ, մի հաներ զհողի յինէն :

Պահեա՛ զիս յորոգայթէ՝ որ թա
քուցաւ ինձ, 'ի գայթակղութի
գործողին զանօրէնութի :

Մնկցին 'ի ցանցս նորս մեղաւորք
միայն եմ ես մինչև անցից :

Իմաստութի Կաթի • Մ. շօն, 'ի թամս
նախէ՛ զի էր նա յաջրի անդ :

ՃԽԼ

Չայնի՛ իմով ես առ փր կարդա
ցի • ճայնի՛ իմով զփր աղաչեցի
Սփռեցից առաջի տն զաղօթս
իմ • և զնեղութիս իմ առաջի նորս
պատմեցից :

'ի նուաղիլ յինէն հողոյ իմոյ,
դու փր ծանեար զշաւիղս իմ • 'ի
ճանապարհ յոր և գնայի, թագու
ցաւ ինձ, որոգայթ :

Հայէի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ոք
ճանաչէր զիս • կորեալ յինէն փա-
խուսա իմ • և ոչ գտաւ խնդրօղ
անձին իմոյ :

Եւ զաղակեցի առ քեզ տէր՝ և ա-
սացի, դու ես յոյս և բաժին իմ
յերկրին կենդանեաց :

Եւ այեա՛ տէր յաղօթս իմ, զի ես
խոնարհ եղէ յոյժ • ապրեցո՛ զիս ՚ի
հալածչաց իմոց, զի հզօրք եղին
քան զիս :

Տէր՝ հան՛ ՚ի բանտէ զտնձն իմ •
գոհանամ զանու՛անէ քու մէջ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև
հատուցես :

Սողոմոն Դաւիթ • ՚ի ծամանալի՛ զի
հալածէր զիս աբխաղոս ուրբի Նք :

ՃԽԻ

Եւ լուր աղօթից ե-
մոց • ունին զիք
խնդրու՛ածաց իմոց
ճշմարտութե՛ քով :
Եւ ուր ինձ արդա-
րութե՛ քով, և մի մտաներ ՚ի դժոխտան
ընդ ծառայի քու մ • զի ոչ արդա-

բանայ առաջի քո ամ կենդանի
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ
և նստոց զես 'ի խաւարի որոյ մե
ռեալ յաւխտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ . և սիրա
լիմ խառվեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս .
խորհեցայ յամ գործս քո . յարա
բաժս ձեռաց քոց խորհեցայ , և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Եւ ձն իմ որոյ երկիր ծարաւի է
առ քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ ար
դի նու՛տեցաւ յինէն հոգի իմ :

Ս'ի դարձուցաներ զերեսս քո յե
նէն . նմանիցիմ այնոցիկ , ոյք իջա
նեն 'ի գուբ :

Եսելի' արա ինձ առաւօտու զողոր
մու թիւնս քո . զի ես 'ի քեզ տէր
յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ' յոր և գնա
ցից . զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ :

Փրկեա՛ զես 'ի թշնամեաց իմոց ար
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո . զի գո
ես ամ իմ :

Հողի քո բարի՝ առաջնորդեացէ
ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ :
Ս' ս' անուան քո տէր՝ կեցուցես
զիս . արդարու թէ՛ քով հանցես ՚ի
նեղութե՛զ զանձն իմ :
Ողորմութե՛ք քով սատակեա՛ զթշնա
միս իմ . և կորն զամ նեղիչս անձին
իմոյ . զի ես ծառայ քո եմ :

Սաղմոս Դաւթի առ Գողթամի :
ՃԼԾԿ

( ) Ընկեալ տէր անձ իմ . որ ուսոյց
զձեռս իմ ՚ի պատերազմ , և զմա
տունս իմ ՚ի ճակատամարտ :
Ողորմութե՛ք իմ և սպաւէն իմ , որ
նական իմ և փրկիչ իմ . սպաւէն
իմ , և ես յուսամ ՚ի նա . ո՛հ հնդանդ
առնէ զժողովուրդս ընդ ինե :
Տէր՝ ո՛վ է մարդ՝ զի յայտնեցար
դու նմա . կամ որդի մարդոյ՝ թէ
համարիս ինչ զնա :
Մարդ նանրոյ նմանեցաւ . և ա
ւուրք նր ունի հովանի անցին :
Տէր՝ խոնարհեցն զերկիւնս և էջ .
մերձեա՛ ՚ի լերինս և ծխեացին :
Փայլեա՛ զփայլատակունս քո , և

խառվեա՛ զնս • անքեա՛ զնետս քո՛
և ցրու՛եա՛ զնոսա :

Ընաքեա՛ զձեռն քո՛ ի բարձանց,
և փրկեա՛ զնս ՚ի ջուրց բազմաց,
և ՚ի ձեռաց որդւոց օտարաց :

Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան
զնանրուի • և աջ նց աջ է մեղաց :

Ընճօրհնուի նոր օրհնեցից զքեզ
տասնադէաւ սաղմոսարանաւ սաղ
մոս ասացից քեզ :

Ստացէ զփրկութի թագաւորաց
մերոց • որ փրկելոց իցէ զդաւիթ
ճառայ իւր ՚ի սրոյ չարէ :

Փրկեա՛ զնս՝ և ապրեցո՛ զնս ՚ի ձե
ռաց որդւոց օտարաց :

Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան
զնանրուի • և աջ նց աջ է մեղաց :

Արոց ուտտերք իւրեանց ոնց նորա
տունկ հաստատուն են ՚ի միանկուէ
իւրենց • դատերք նց զարդարել և
պաճուճեալ ՚ի նմանուի տաճարի :

Ըտեմարանք նց լի՛ են՝ և բողխանի
միմեանս • խաշինք նց բազմամիկ
են՝ և բազմաման ՚ի գնացս իւրնց
և անդեայք նց պարարտք են :

Ա՛ջ գոյ խրամատուի ցանկոյ նց • և

նչ աղաղակի ՚ի հրասպարակս նոցա :
Լ՛րդ՝ երանեցից ժողովրդեան՝
որոյ այս այսպս է . նա երանի ժո-
ղովրդէն , որոյ տէր ան է նոցա :

( ) Եհնո-բեանց Սաղոս Դաւ-բի :
ՃԼՍԻ

Տարձր առնեմ զքեզ ան իմ , և
թագաւոր իմ . և օրհնեմ զանուն
քո յաւիտեան՝ և յաւիտեանս
յաւիտենից :

( ) Օրհնապաղ օրհնեցից զքեզ .
և գովեցից զանուն քո , յաւիտեն
և յաւիտեանս յաւիտենից :

Սէծ է ան՝ և օրհնէլ է յոյժ . և
մեծութիւնն նր՝ ոչ գոյ չափ :

Լ՛զգք՝ և աղգք՝ գովեսցին զգործս
քո , և զգօրութիս քո պատմեսցին :

( ) Մեծ վայելչութիւնն փառաց սրբու-
քո խօսեսցին . և զսքանչելիս քո
պատմեսցին :

Օ՛ զօրութիւնն քո ասասցին . և
զմեծութիւն քո պատմեսցին :

Օ՛ յիշատակ բազում քաղցրութե-
քո բղխեսցին . և արդարութեւն քով
ցնծասցին :

Գ. Թամ ողորմած է տէր, երկայն
նամիտ և բազում ողորմ :

Ք. աղցր է տր առ անան, և գթութի
նր ՚ի վր ան տրարած ոց իւրոց :
Խոստովան եղևցին առ քեզ տէր՝
ան գործք քո . և սբք քո օրհնես
ցնն զքեզ :

Օ. վառս արքայուէ քո ասացնն,
և զզօրութիս քո պատմեսցնն :

Ճանաչել որդւոց մարդկն զզօրու
թիս քո . և զվառս մեծ վայել
չութե արքայուէ քո :

Մ. արքայութի քո՝ արքայուի ան
յաւիտենից . և տէրութի քո յազգէ
մինչև յազգ :

Զ. աւատարիմ է տր յան բանս իւր,
և արդար է յան գործս իւր :

Զ. աստատ է տր զան դայթակղէլս .
և կանգնէ զան դւորեալս :

Մ. Զք անցն ՚ի քեզ յուսան, և դու
տաս կերակուր նց ՚ի ժամու :

Ք. անաս զձեռն քո, և լցուցանես
զանն քաղցրութե կամօք քովք :

Մ. արդար է տէր յան ճանապարհս
իւր . և սբ է յան գործս իւր :

Ս. երձ է տէր առ անան, ոյք կար
դան

դան առ նա • առ իման՝ ոյք կար
դան առ նա ճշմարտութի :

Օ կամն երկիւղածաց իւրոց առ
նէ տէր • աղօթից նց լսէ՝ և կեցու
ցանէ պնտա :

Պահէ տէր զիմանն ոյք սիրեն զնա •
և զիմ մեղաւորս սատակէ տէր :

Օ օրհնութիւն իմն խօսեցցի բերան
իմ • օրհնեցէ իմ կենդանի զանուն
նք նր յաւիտեան , և յաւիտեանս
յաւիտենից :

Լէւուի • Լեւիտաց և Օ ապարիսց
ՈՍԵ

րհնեա՛ն անձն իմ զտէր •
օրհնեցից զտէր ՚ի կենս
իմ • սաղմոս սասցից այ
իմոյ՝ մինչև եմ ես :

Սի յուսայք յիշխանս՝ յորդիս
մարդկն • զի ոչ գոյ փրկուի ՚ի նս :
Եւրցէ հողի ՚ի նոցանէ՝ և դարձ
ցին անդրէն ՚ի հող • և յայնմ աւուր
կորիցեն իմ խորհուրդք նց :

Երանի՛ ազգի՝ որոյ տէր իմ յակո
բայ օգնական է նմա • և յոյս նր
ի տէր իմ է :

Ար արար զերկինս և զերկիր, զԾով
և զամ որ ՚ի նոսա :

Ո՛ր պահէ զճշմարտութի յաւիտեան,
և առնէ իրաւունս զրկելոց :

Տայ հայ քաղցելոց, և արձակէ
զկապեալս տէր :

Տը բանոյ զաչս կուրաց, և կանգ
նէ զգլորեալս տէր :

Տէր սիրէ զարդարս, տէր պահէ
զպանդուխտս, զորքս և զայրիս
ընդունի տէր, և զճանապարհս
ամբարշտաց կորուսանէ :

Ի՞նչ աւորեացէ տէր յաւիտեան,
ամ քո սիօն՝ ազգէ մինչև յազգ :

Լ՛ւնելուիս, անգեաց և զարարեաց :

ՃԽՕ

( ) Երհնեցէ՛ք զտը՝ զի բարի է սաղ
մոս, այ մերում քաղցր եղեցի
օրհնութիւն :

Ը ինէ զեմ տէր, և զցրուեալսն
խորայելի ժողովէ :

Բ՛ժշկէ զբեկեալ սիրաս, և պատէ
զամ վերս նոցա :

Ո՛ր թուէ զբաղմութի սաստեղաց, և
զամսն զնս յանուանէ կոչէ :

Մեծ է Թոր մեր, և մեծ է զօրութե
նր. Կմաստուէ նր ոչ գոյ բաւ :
Բնութենի զհեղս Թոր, և խոնրհ առ
նէ զամբարտաւանս մինչև յերկիրս
( ) Բնեցէք զամ խոստովանութե .
ստղմոս ասացէք նմա օրհնութե :
Ո՞րք եցոյց զերկինս ամպովք . և
սրատրաստ արար զանձրև իւր յեր
կիր :

Բուսոցց զխոտ ՚ի լերինս . և զդա
լարի ՚ի ծառայութի մարդկան :

Ո՞րք անասնոց կերակուր . ձա
գուց սոգաւուց՝ ոյք կարդան
առ նա :

Ո՞չ թէ ընդ զօրութիս ձիոց կամե
ցաւ տէր , և ոչ ընդ իրանս առն
հսկայի հաճեցաւ :

Եւ յհաճեցաւ տէր ընդ երկիր
զամս իւր . և ընդ սյնոսիկ՝ ոյք
յուսան յողորմութի նորա :

Եւ լէւուիս . անգէաց և զապարիաց :
ՃԻՆԻ

Գովեա՛ երուսաղէմ զտէր :

Եւ օրհնեա՛ զամ քո՛ սիօն :

Օ՞րք զօրացոց զնիդս զբանցքոց

և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ :
 Ա' եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութի .
 պարարտութի ցորենոյ և ցոյց զքեզ :
 Ա' ռաքէ զբան իւր յերկիր . վաղ
 վաղ ընթանան պատգամք նորս :
 'Ինէ զձիւն ուն զասր , և զմէգ ուն
 վոշի ցանեաց :

Ա' ըկանէ զսառն ուն պատառս . ա
 ռաջի ցրտոյ նր՝ ո' կարէ կալ :

Ա' ռաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնս .
 շնչեսցեն հողմք՝ և գնացեն ջուրք :
 Պատմէ զբան իւր յակորայ , զար
 դարութի և զերսուռնս իսէլի :

Ա' չ այսու արար ամազգաց տեր . և
 զդ' օստանս իւր ո'չ յայտնեց նց :

Ա' շօր : Ա' Բախոմայ Ա' արգարէիս
 Ա' Բա" . Գ :

զլուր քո լուայ՝ և
 երկեայ . տր՝ նայե
 ցայ 'ի գործս քո՝
 և զարհուրեցայ :

'Ի մէջ երկուց կենդանեացն ծա
 նիցիս դու . 'ի մերձենալ ամացն
 յայտնեսցիս , և 'ի հասանիլ ժամս
 նակին երևեսցիս :

Ի խռովել անձին իմոյ՝ Ի ժամանա
կի բարկուէ, զողորմութի յիշեսցես
Լճ Ի հարաւոյ եկեսցես, և սբն Ի
փառան լեռնէ:

Յայտնեսցեն երկինք զվայելչութի
փառաց նորա, և օրհնութբ նորա
լցան տիեզերք:

Ճառագայթք ուր Ի լուսոյ հասան
Ի նմանէ, և եղջիւրք Ի ձեռին նր
դտան, և անդ հաստատեցաւ զօ
րութի փառաց նորա:

Յերեսաց նր ելցեն հարուճաճք,
և զհետ շաւղաց նորա երթիցեն
մեծամեծք Ի թռչնոց:

Եկաց՝ և չափեաց զերկիր, հայե
ցաւ և դիտեաց զհեթանոսս:

Երկինք հալեսցին, և անտառք վատ
նեսցին, ճանապարհք որք Ի սկզբա
նէն էին, կուրասցին, և Ի նմանէ
դողասցի ամ երկիր:

Տեսի զբանակս քուշացւոց, խռո
վեցան բնակիչք վրանացն մադիա
մու:

Սիթէ Ի վր գետոց բարկասցին
դու տէր, կամ սրտմտութի քո Ի վր
գետոց, կամ բարկութի քո Ի վր
ծովու:

Ելեր դու 'ի կառս քո • հեծելու ի դ-
քո՝ փրկու ի եղև յելանե ըն քո :
Օ արթեաւ աղեղն քո • զնետս կա
պարձից քոց արբուցեր , զգետս
ցրուէցեր • զերկիր դողացուցեր՝
'ի սաստկու թէ անձրև ի , որք ան-
ցանեն ընդ սա :

Մնդու նդք աղաղակեցին մեծ անգ •
լոյս փայլման արեգակնն արդեւաւ ,
և ծագումն լուսնին դադարեցւ :
Սպ 'ի նշոյլս սլաքաց քոց գնացես ,
և ուն 'ի լոյս փայլատկման սրոյ քոյ :
Քարկու թ զարթիցես 'ի վր երկրի •
և դողու թ կացես զհեթանոսս :
Երևեցար 'ի փրկու ի ժողովքդ են
քո , 'ի փրկել զընտրեալս քո :

Մետաձիգ եղեր 'ի գլուխս մարդ
կան ամբարտաւանից • մինչև յան-
դունդս ծովու ընկղմեցան :

Խնդրեցեր զվրէժ զօրու թ քով 'ի
զօրագլխացն մեղաւորաց , որք յու-
սացեալ էին յանդգնու իս իւրենց •
զի կերին զաղքատն 'ի գաղտնիս :

Մաքեցեր 'ի վերայ ծովու զերի
վարս քո • և խռովեցան յաղթ
Զուրբ անդնդոց :

Կացի ես՝ և գեղան աղիք իմ՝ ի ձայ
նէ բերանոյ իմոյ . եմու ա դողումն
յոսկերս իմ, և ես յանձն իմ խռո
վեցայ :

Օ այս անհեցեա յաւուր նեղուէ .
ածել ՚ի վր ազգ ի ամի, որք մարտըն
ջին ընդ ժողովուրդեան քում :

Թողնի ոչ տացէ զպառուղ իւր, և
յայգւոջ՝ բեր մի գացի . ձիթենիք
անասցին, և երկիր մի բուսուսցէ
զգալարի :

Պակասեցին հօտք ՚ի ճարակաց .
և եղինք մի գացին առ մտուրս :

Ես ՚ի տր յուսացայ . ցնծացայց և
ուրախ եղէց յաճ փրկիչ իմ :

Տր տր ետ ինձ զօրուի, և կացոյց
զոտս իմ ՚ի հաստատուէ, ՚ի վր սլա
րանոցի թշնամւոյն կացոյց զիս, և
հանգոյց զիս երազ երազ :

Սաղ խան :

Ի ուր մեզ տր լուր մեզ, անային
ողորմութիւն և գթութիւն քո
խնայեա յարարածս քո : Սար :

Օ քարոյն և զաղօժն, ՚ի վերջն Ոչսբ
Քա հանտնին գացեա ՚ի 164 . երէսն :

Լ՛ւնէլուիա • անգէաց և զաւարիաց •
ՃԼԻՒՐ

Օրհնեցէք զտէր յերկնից •
Օրհնեցէք զնա 'ի բարձանց :

( ) Օրհնեցէք զնա ամ հրեշտակք նր •
Օրհնեցէք զնա ամ զօրուիք նր :

( ) Օրհնեցէք զնա արեգին և լուսին •
Օրհնեցէք զնա ամ աստեղք և լոյսք :

( ) Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից •
և ջուրք որ 'ի վերոյ քան զերկինս •
Օրհնեցէք զանուև տեառն :

( ) 'ի նա՛ ասաց՝ և եղին, հրամայեց՝
և հաստատեցան :

Կացոյց զնս յաւիտեանս յաւիտե
նից • սահման եղ՝ և ոչ անցանեն :

( ) Օրհնեցէք զտէր յերկրէ՝ վնշապք
և ամ՝ խորք :

Հուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝
հողմ և մրրիկ, որք առնէք զբան նր :

Երինք՝ և ամ՝ բարձուկք՝ ծառք
պտղաբերք՝ և ամ՝ մայրք :

Պաղանք՝ և ամ՝ անասուկք • սո
ղուկք, և ամ թռչուկք թեաւորք :

Թափառորք երկրի և զօրք իւրեանց •
իշխանք և ամ՝ դատաւորք երկրի :

Եւ ընտանաւորդք եւ կուսանք , Տերք
եւ աղայք՝ օրհնեցէք զանունն ան :
Բարձրացեալ անունն նր՝ միայն . խոս-
տովանուի նմա յերկինս եւ յերկրի :
Բարձր առնէ տէր զէղջիւր ժողո-
վոդեան իւրոյ . օրհնուի նմա յամ-
օքց նր . յորդուոցն իէլի ժողովոյն՝
որ մերձ է առ տէր :

Լ՝ Էկեղեցի . անգեաց եւ զարարեաց :
Ո՛րհն

( ) օրհնեցէք զնր յօրհնուի ՚ի նոր .
օրհնուի նմա յեկեղեցիս օքց :
Ուրախացի իսէլ յարարիչ իւր .
որդէք սիօնի ցնծացեն ՚ի թագա-
ւորն իւրեանց :

( ) անունն նորին օրհնելով սաղմո-
սիւք եւ օրհնուք՝ սաղմոս երդեա-
ցին նմա :

Հաճի նր ի ժողովուրդ իւր օք .
եւ բարձր առնէ զՏեզա ՚ի փրկուէ :
Պարծեսցին օքքն փառօք , եւ ցըն-
ծացեն ՚ի հանգիստ իւրեանց . եւ
բարձր արասցին զամբ բերանօք
իւրեանց :

Սուր երկսոյրի ետ ՚ի ձեռս նր ,

առնուլ զհատուցումն 'ի հեթաւ
նոսաց , 'ի յանդիմանուծի ամ
ժողովոցոց :

'ի կապել զթագաւորս նոցա կա
պանօք • զզօրավարս նոցա ձեռնա
կապօք երկաթեօք :

Ընելնց դատաստան ըստ գրոց
և փառք այս են ամ սբց նորա :

Ընէլուիս • անգէաց և զարարեաց •
ՃՕ

( ) Երհնեցէք զամ 'ի սրբուէ նր •
օրհնեցէք զնա 'ի հաստատուէ
'ի զօրուէ նորա :

( ) Երհնեցէք զնա 'ի զօրուէ նր • օրհ
նեցէք զնա 'ի բազում մեծուէ նր :

( ) Երհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնուէ • օրհ
նեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնու թ :

( ) Երհնեցէք զնա ցնծուք • գովե
ցէք զնա ուրախուք :

( ) Երհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր • գովե
ցէք զնա 'ի բարբառ լեւի :

( ) Երհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհուէ •
ամ հոգիք օրհնեցէք զաւեր :

Ուր կանոնս՝ 56 Գոբգաց է :

150 Փսի է : և 2460 Տոն է :

Լայն Սաղմոս Իննասգից Դաս-Թի' Է
արտասաց թուանց . Ի ժամանակի' զի Է
նա նահատակ ընդդէմ գողթաթա , ա
ռաջի սաստազաց , եւ մե՛ շօքացն Է՛լի Է

որք էի ես յեղբարս իմ , և
կրտսեր Ի տանն հօր իմոյ . արա
ծ էի զխաչինս հօր իմոյ :

Չեռք իմ արարին զսաղմոսարանն ,
և մտառուք իմ կազմեցին զգործի
օրհնութեանն :

Իսկ արդ' ո՞ր տատմեացէ զայս մե՛ն
իմուս . ինքնին մոր մով լու՛իցէ զմե՛ն :

Եւ առաքեաց մոր զհրեշտակ իւր .
և համբարձ զիս Ի հօտէ խաչանց
հօր իմոյ . և էօ՛ժ զիս յօժուսն իւ
ղոյ իւրոյ :

Եղբարք իմ մե՛ծամե՛ծք և դեղե
ցիկք . և ոչ հաճեցաւ ընդ նս մորք
Ելի ես ընդ դէմ այլազգւոցն , և
նզուլեցի զկուռս նր . հանի զսու
սերն Ի նմանէ , և հատի զգլուխ
նորին . և բարձի գնախաատինս
յորդւոցն իսէլի :

Օրհնութիւնք Լորեց Կանկանցն :
Գրան" . 7 :

Րհնեալ էս տէր ւծ-
հարցն մերոց . օրհնել
փառաւորել անուն քո
յաւխտեան :

Յիրաւունս անցուցեր զայս ւամ
ընդ մեզ . արդար էս դու տէր , և
ւամ գործք քո ճշմարիտ են :

Ճանատարհք քո ուղիղ են , և ւամ
դատաստանք քո արդար են :

Գտտաստան արդարուէ ամեր 'ի
վր մեր . ըստ ւամի զոր ինչ ամեր 'ի
վր մեր , և քաղաքի նրջ հարցն մե-
րոց էրուսաղէմի :

Մտարուէ և յիրաւի ամեր զայս
ւամ 'ի վր մեր՝ վն մեղաց մերոց :

Մնօրինեցաք՝ և յանցէք աստամբ
լինիլ 'ի քէն . մեղաք յւամի՝ և պատ
ուիրանաց քոց մեք ոչ անստցաք :

Մչ պահեցաք և ոչ արարաք՝ որնս
պատուիրեցեր դու մեզ , զի զբա-
րիս գացուք մեք 'ի քէն :

Մտր՝ զւամ զոր արարեր և զոր ինչ
ուծեր 'ի վր մեր , արդար դատաս-
տանաւ արարեր :

Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնա
մեաց մերոց • անօրինաց՝ խստաց
և ասպատամբողաց :

'Ի ձեռս թիւորի անօրինի և չարի
քան զիմ երկիր, մատնեցեր զմեզ
Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամ քանալ
զբերանս մեր • զի յամօթ և նախա
տինք եղաք ծնից քոց պաշտօնեից :
Եւ յմի մատներ զմեզ խապառ՝
վն անուճան քո • մի ցրեր զուխաս
քո • և մի 'ի բացեայ առներ զողոր
մու թիս քո 'ի մէնջ :

Սն արբասամու սիրելոյ քո, խա
հակայ ծնի քո, և ինչի նրջ քո :
Խոստացար նյ՝ և ասացեր, բազմա
ցուցից զզուակ ձեր ոնյ զաստեղս
երկնից բազմուք • և ոնյ զաւազ
առ եզր ծովու :

Եւ արդ նոր՝ նուաղեցաք մեք քան
զիմ ազգս • և եմք տառապեալք
յիմ երկրի այսօր վն մեղաց մերոց :
Ոչ գոյ 'ի ժամանակի յայսմիկ՝ իշ
խան մարդարէ և առաջնորդ • ոչ
ողջակէզ պատարագաց, ոչ խուճկ
օրինաց, և ոչ տեղի պատարագս մա
տուցանել առաջի քո • և զոչորմու ի

գտանել 'ի քէն :

Մանձամբ խոնարհել և հոգ
ւով տառապանաց , ընդունելի լը
ցուք մեք ուն զողջակէզս խոյոց և
զո՛ւարակաց , և որոն զբիւրաւորս
գառանց պարտաւոց :

Մյնպէս ընդունելի լիցին պա
տարագք մեր այսօր առաջի քո , զի
կատարել գտցուք զկնի քո • և չի՛ք
ամօթ յուսացելոցս 'ի քեզ :

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո նամ սրբ
տիւք մերովք , երկնչեմք 'ի քէն և
խնդրեմք զերեսս քո • տէր՝ մի յա
մօթ առներ զմեզ :

Մարա՛ առ մեզ ըստ հեզուե
քում , և ըստ բազում ողորմութե
քում • փրկեա՛ զմեզ վն սքանչե
լեաց քոց տէր • և փառաւորեցի
անուն քո յաւիտեան :

Յամօթ լիցին նամքն , որք շարչա
րեն զժառայս քո • ամաչեցեալ լը
ցին բռնուիք նոցա , և նամ զօրուիք
նոցա խորտակեացին :

Եւ ծանիցեն՝ զի դու ես տէր նմ
միայն , որ փառաւորեալդ ես 'ի վր
նամ տիեզերաց :

( ) րհնեալ էս դու տր տճ հարցն
մերոց • գովեալ և առաւել
բարձրացեալ անուն քո յաւիտեն :
Եւ օրհնեալ է անուն նք փառաց
քոց • գովեալ և առա՞ :

( ) րհնեալ էս ՚ի տաճարի փառաց
սրբուէ քո • գովեալ և առա՞ :

( ) րհնեալ էս ՚ի վր աթոռոց ար-
քայու թէ քո • գովեալ և առա՞ :

( ) րհնեալ էս որ նստիս ՚ի բրօքէս՝
և հայիս յանդունդս • գո՞ :

( ) րհնեալ էս ՚ի վր հաստատուէ
երկնից • գովեալ և առա՞ :

( ) րհնեցէք տմ գործք տն զտր •
օրհնեցէք և բարձր արարէք
զնա յաւիտեան :

( ) րհնեցէք երկինք զտէր • օրհ-
նեցէք և բարձր արա՞ :

( ) րհնեցէք հրեշտակք տեառն ,
և ջուրք որ ՚ի վերոյ երկնից զ՞ :

( ) րհնեցէք զօրու իք տն , արեգ զին
և լուսին զտէր • օրհ՞ :

( ) րհնեցէք աստեղք երկնից , անձ
րևք և ցօղք զտէր • օրհ՞ :

( ) րհնեցէք տմ հողմք հուր և ջեր
զտէր • օրհ՞ :

- ( ) րհնեցէք ցուրտ և տօթ, ցօղ
և ձիւնաբեր զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէք սառն և պարզ, եղէմն
և ձիւն զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէք տիւ՛ք և գիշերք, լոյս
և խաւար զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէք ամպք և փայլատա
կունք՝ և երկիր զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէք լերինք՝ բլուրք՝ և ան
բոյսք երկրի զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէք աղբիւրք՝ ծովք՝ և
գետք զտէր . օրհն :
- ( ) րհն կէտք և ան կայտառք, որ
ի ջուրս, և թռչունք երկնից զ :
- ( ) րհնեցէք գազանք և անասունք,
և որդիք մարդկան զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէ՛ իէլ զտիր . օրհնեցէ՛ և :
- ( ) րհնեցէ՛ք քահանայք զտիր . օրհն :
- ( ) րհնեցէ՛ք ծնօք ան զտիր . օրհն :
- ( ) րհնեցէ՛ք անձինք, և շունքք ալ
դարոց զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէ՛ք սքք՝ և խոնարհք սլ
տիւք զտէր . օրհն :
- ( ) րհնեցէ՛ք անանխա՝ ազարխա՝ և
միսայել զտէր . օրհն :

Ե ծացուացէ անձն իմ
զոր . և ցնծացէ հոգի
իմ ամ վրկչաւ իմով :

Մ Ե ց արար ՚ի վերայ
խոնարհուէ աղախնոյ իւրոյ . այսու
հետեւ երանիցեն ինձ ամ ազգք :
Մ արար ընդ իս մեծամեծս հղօրն .
և սք է անուն նորա :

Ողորմութի արար յազգաց յազգս
երկնաւ զածաց իւրոց . և արար զօ
րութի բազկաւ իւրով :

Յրո՛ւեաց զամբարտաւանս ՚ի մը
տաց սրտից . և քակեաց զհղօրս
յաթողոց :

Օ խոնարհս բարձրոցոց , զկարօտս
էլից բարուք . և զմեծատունս ար
ձակեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց իէլի ծառայի իւ
րոյ , յիշելով զողորմութի իւր :

Ո՞ր խօսեցաւ առ հարսն մեր , ընդ
աբրահամու , և զաւակի նորա
յաւխտեան :

(Օրհնութիւն զաւարտեաց՝ հօրն Յոհանն
նոր հրատելի։ Գ աս. Գ. Թ. Գ.

(Օրհնեալ տէր անձ ինչիւն, որ յայց
եւ. և արար փրկութիւն ժողովուր
դեան իւրոց։

Յարոյց մեզ զեղջիւր փրկութե
նի տանէ դաւթի ծառայի իւրոց.
ոնց խօսեցաւ բերանօք սբցն՝ որք
յաւիտենից մարգարէքն էին։

Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց, և
նի ձեռաց անձ առեւեաց մերոց։

Մանել զողորմութիւն առ հարան
մեր, և յիշել զկտակարանս սրբ
բութեան իւրոց։

Երդունմն՝ զոր երդունաւ արքա
համբ. հօր մերոց, տալ մեզ առնց
երկիւղի զփրկութիւն ի թշնամեաց
մերոց։

Պաշտել զնա սրբութե և արդա
բութե առաջի նորա, զանձ աւուրս
կենաց մերոց։

Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձ
բելոյն կոչեալիւ. գնասցես առաջի
տեառն՝ պատրաստել զձանաւորհս
նորա։

նորա։

Տալ զգիտութի վրկուէ ժողովըր
դեան իւրոյ . ՚ի թողութիւնն ան
մեղաց մերոց :

Ս ան գթոյ ողորմութիւնն ան
որով երևեցաւ մեզ արեգակն ՚ի
բարձանց , լուսաւոր առնել
զխաւար մեր :

Ն ապեւ լոյս ՚ի վերայ այսոցիկ
ոյք նստէաք ՚ի խաւարի , և ՚ի ստո
ւերս մահու . ուղղել զոտս մեր ՚ի
ճանապարհս խաղաղութի :

Ա շօնք Սեփօնի Ներսէսայն :

Ս Կ . Բ :

Ա ըզ՝ արձակեա՛ զճառայս քո
տէր՝ ըստ բանի քում ՚ի խա
ղաղութի . զի տեսին աչք իմ զփր
կութի քո , զոր պատրաստեցեր ա
ռաջի անժողովրդոց :

Ս յոյս յայանեցար հեթանոսաց , և
փառք ժողովրդեան քում ինչի :

ամենակալ անձ աբրա-
համու՝ իսահակայ՝ յա-
կոբայ և զաւակի ինց՝
արդարոց • ամենակալ
տէր՝ Թող զմեղս իմ և

Ար արարեր զերկինս՝ և զերկիր ,
և զամ զարդ նոցա • ամ ։

Ար կապեցեր զծով բանիւն հրա-
մանի քո • փակեցեր զխորս , կնքե-
ցեր ահաւոր և փառաւորեալ
անունամբ քով • ամ ։

Ար ամինչ սարսի և դողայ յերե-
սաց ահի զօրուէ քո • ամ ։

Ընբաւ է մեծ վայելչուի փառաց
սրբուէ քո • սաստիկ է բարկուի
սպառնալեաց քոց ՚ի վր մեղաւո-
րաց • անչափ և անքննին են ողոր-
մուիք աւետեաց քոց • ամ ։

Դու տէր բարձրեալ՝ գթամ , եր
կայնամիտ , բազում ողորմ • և զղջա-
նաս ՚ի վր չարեաց մարդկան • ամ ։

Դու անձ՝ ոչ եգեր ապաշխարուի
վս արդարոցն՝ աբրահամու իսա-
հակայ և յակոբայ , որք ոչ մեղան
քեզ • ամ ։

ՄԵՂԵՐ աստաշխարուի վն իմ
մեղաւորիս . զի մեղայ աւելի քան
զաւաղ ծովու , և բազմացան անօ
րէնու թիք իմ . ամ :

Չէմ արժանի հայիլ և տեսանել
դբարձրուիս երկնից , ՚ի բազմուէ
անօրէնուէ իմոյ . ամ :

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնուէ կա
պանաց երկաթից . և ոչ գոյ ինձ
հանգիստ . ամ :

Բարկացուցի զսրտմտուի , և չար
աւաջի քո տըրի . կանգնեցի պատ
կեր՝ և բազմացուցի զցասումն
անձին իմոյ . ամ :

Եւ արդ տր՝ խոնարհեցուցանեմ
զձուներ սրտի իմոյ , և հայցեմ ՚ի
բաղցրուէ քումմէ . ամ :

Մեղայ՝ տր մեղայ , և զանօրէնու
թիս իմ ես ինձէն դիտեմ . ամ :

Մղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝ թող
ինձ տր , թող ինձ . և մի՛ կորուսա
ներ զլիս ըստ անօրէնուէ իմոյ . ամ :

Մի՛ յաւիտէն բարկանար ինձ տր ,
և մի՛ յիշեր զչարիան իմ . և մի՛ պար
տաւորեր զլիս ընդ իջեալսն ՚ի ներ
քոյ երկրի չարեօք . ամ :

Օ ի դու անձ՝ անձ ապաշխարողաց
ես, և յիս ցոյց դբարեբարութիւնքոյ
որ անարժանս եմ՝ ամ՝

Կեցուսցէ՛ս զիս ըստ բազում ողոր
մութեանքում. և ես օրհնեցից զքեզ
զամ՝ աւուրս կենաց իմոց. ամ՝

Օ քեզ տէր օրհնեն ամ զո՛ւար
թունք երկնից. և քո են փառք
յաւիտեանս՝ ամէն:

Փառք հօր, և՛: Եւ յիմ և միշտ՛:

Եւ զաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն ար,
թող ինձ զմեղս իմ:

Եւ աղում ողորմ ար, ողորմեա՛ ինձ:

Եւ ճ՝ քաւեա զիս զմեղաւորս ՚ի
մեղաց, և կեցո՛:

Եւ ճ՝ զթա յիս ՚ի մեղուցեալ
ճառայս. և ողորմեա՛ ինձ բազմա
մեղիս:

Եւ մէնօրհնեալ սրբուհի՛ և միշտ
կոյս անձամբին մարիամ. բարեխօ
սեա առ տէր վասն մեր:

Եւ մի՛ սրբ ար՝ բարեխօսեցէ՛ք առ
հայր ՚ի յերկնս վասն մեր մեղա
ւորացս:

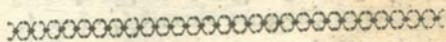
Վասն որդի ար՝ անոխակալ, ընկալ
զսողաչանս մեր. զի ՚ի քեզ են ապա
ւինեալ անձինք մեր:

Յաղթօղ զօրուք՝ սբ և կենդանա
րար և պատուական խաչի քո տր՝
պահպանեա՛ զմեզ :

Մարեա՛ տր զհրեշտակ խաղաղու
թէ քո • որ եկեալ պահեսցէ զմեզ
անխռովս ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի :

Եւ մարդասիրութիւն քով յիշեա՛
զմեզ տր յիշեա՛ զմեզ , յորժմ գաս
արքայուք քով , և ողորմեա՛ մեզ :

Ստեփանոս-իւ իբրասանս՝ յաշափս
աղօթեցն , զոր արարէլէ Տ՛ն Սէրսէ
սէ Լազարն ՚իբեֆորէ՝ Հայոց կա
թու-դէհոսէ :

Ղօթք հասարակաց քրիս
տոնէից մեծաց և վո
քուց , զոր պարտին ու
սանիլ ամքն՝ և ուսու
ցանել զմիմեանս : Վահանայք
զժողովուրդս • հարք զորդիս • մարք
զդասերս • և ընկեր զընկերն իւր :
Եւ աղօթեսցեն սովաւ յաւուրն՝
հինգ անգամ , երկուտասան ծնրադ
րուք ՚ի ժամուկն : Կի՛ յաւուրս ,
ի՛

'ի ճաշուն, 'ի հանրակ աւուրն, յե
 բեկոյին, և 'ի հանգստեն: Ապա թէ՛
 պէրդ որ քննիցի և ծուլանայցէ
 դճինգ ժամ աղօթս կատարել, աղօ
 թեսցէ չորս անգամ. կամ երեք ան
 գամ. կամ երկու անգամ. կամ մի
 անգամ յաւուրն: Ար միայն ճանա
 ջնցի թէ՛ քրիստոնեայ է, և զինքն
 ծանիցէ թէ՛ արարած եմ այ՛ և եր
 կըրպագու նր: Աւ թէ՛ զամբանս
 աղօթիցս հեղգայ ուսանիլ, (որ և
 զստնյանն երգս բաղումս՝ փութով
 ուսանի) ուսցի զկէս սր. կմ այլ
 նուաղ: ( ) Ի թէ տունս երիս ու
 սանիցի 'ի սմանէ, և աղօթեսցէ ե
 ռիս ծնրադրութի՛ ժամուն, լու
 նե լի՛ է անջի այ: Աւ որ անփոյթ
 առնէ զսա՛ յուսանելոյ և յաղօթե
 լոյ, յանդիմանեսցի և 'ի մոլար ժո
 դովոյն այլազգէաց: Արք զաղօթսն՝
 զոր ուսոյց նց՛, 'ի պատերազմունս
 տնգամ ոչ խափանին, թող թէ՛ 'ի
 խողաղուէ: Իսկ մեր ժողովուրդք՝
 արտաքոյ աղօթից տեղւոյ, բնաւ
 ոչ յիշեն զանունն այ՛, զի ոչ ունին
 փոյթ 'ի կարգս աղօթից՝ ոպ զամծա

սրաշուս , այլ սիրեն զդատարկութեան
 նուի՝ քան զաղօթս : Ամանք ևս՝
 թէ՛նք գան սուրի աղօթել յեկեղեց
 ւոջ , սակայն՝ անդ ևս , կամ վակել
 բերանով կանգնին , կամ զըուցաս
 րուիս առնեն լամբեանս : ( ) Ի ոչ
 ինքենք գիտեն բանս աղօթից , և ոչ
 քահնայիցն միտ դնեն սաղմոսաց և
 պաշտմանց : Եւ այսր պատճառի ա
 րարաք զաղօթս զայս՝ պարզ և յստի
 բառիւ , վն տխմարաց դիւրահաս
 վնելոյ : Արէ սակաւ ըստ բանից՝
 տուես քսան և չորս , ըստ ժամուց
 տուեն ջեն և գիշերոյ , և լն տառից
 սբց միգրիցն , և զօրաւոր լնմաց :
 ( ) Ի զյոլովագոյն պէտս խնդրո
 չամոց մերոց՝ որ յայտունի ինքենս
 Եւ տուաք ժողովրդեան մերում
 յուսումն , զի ամանն քրիստոնէի
 ուսցի զսա . և ուր հանդիպեսցին ի
 ժամ աղօթիցն , խօսեսցին սովաւ լն
 այ : Թէ յեկեղեցի , թէ ի տան , թէ
 յանդի , թէ ի գործ ինչ , թէ ի ճա
 նասիրհի : Եւ որք ուսանին զսա , և
 աղօթեսցեն մատարու լն ջերմեանդ
 սրտիւ և սրտասուօք , ամ խնդրո
 չամք

Հաճք՝ որ գրել են ՚ի սմ, կտրեացին
 ՚ի կենդանուէ, և յեա մահուն: Իսկ՝
 որք արհամրհեն և ոչ ուսանին և ոչ
 աղօթեցեն, ինքենք տեացեն զմասս
 անձանց իւրենց: Սէք հասար ՚ի
 մէնջ զպատճուն, առնելով զաղօթս
 զայս. զի մի այլ և ս պատճուեցեն՝
 թէ ոչ գիտեմք բանս աղօթից, վն
 այսորիկ ոչ կամք յաղօթս: Ի այց՝
 ծանիցեն այնպիսիքն, թէ սայն ոչ
 այնչափ ջանայ զայլ բարեգործ ու
 թիս մեր խափանել որչափ զաղօթս.
 զի գիտե որ յաղօթիցն միայն ինքն
 հալածի ՚ի մէնջ, և ան բնակի ՚ի մեղ: Եւ
 Ս. ըգ՝ մէք աղաչեացուք զբարերորն
 անձ, բանալ զաչս մտաց ձերոց. յօ
 ժարուք ուսանիլ զսա և աղօթել,
 և այ սիրելի լինիլ:

Եւ յաղօթելն, զՎ. ըրիգորիս կա
 թ ու զիկոս հայոց, և զէղբայրն նո
 ըին զՎ. երսէս՝ զաղօթիցս յօրինողն,
 յիշեցէք ՚ի քս: Եւ որք Ըօրինա
 կէք ՚ի գիրս՝ զաղօթս, գրեցէք և
 զխրատկն բանս զայսոսիկ: Եւ որք
 գրեն զսա, գրեացին ՚ի դպրուի կե
 նացն յաւիտենից: Եւ որք ուսցին

և աղօթեացեն, ողորմուի ընկալցին
 ՚իքէ. և որք ուսուցանիցն զնկերս,
 վարձս առցեն յայ: Եւ որք գրենն,
 մի առւել քն զօրինակս՝ բան հմ գիր
 խառնեացն, և մի նու՛ղ գրեացն.
 զի միայլ և այլ լինիցին բանքն, այլ
 հաւսր լիցին ամքն՝ ուր և գրեացին:
 Եւ տխմարքն ՚ի գիրս, ուղիղ գրո
 զացն տացին գրել. և քի փառք
 յաւիտեանս, ամէն:

Ընթե՛ք Իւրաքանչիւր անձին հասա
 րացելոց ՚ի քն: Ըրարեալ Տ՛ն Ներ
 սէսի՝ Հայոց Կաթողիկոսի:

աւատով խոստովանիմ՝
 և երկիր պագանեմ՝ քեզ,
 Հայր և Արդի և սր Հո
 գի. անեղ և անմահ բնու
 թի. արարիչ հրեշտակոց և մարդին
 և ամ եղելոց. և ողորմեա՛ք թո արա
 րածոց, և ինձ բարձրամեղիս:
 Հաւատով խոստովանիմ՝ և երկիր
 պագանեմ՝ քեզ՝ անբարձանելի լոյս
 մի

միասնակիսն նբ երրորդու թի և մի
անձուի, արրիչ լուսոյ՝ և հալածիչ
խաւարի • հալածեա՛ն ՚ի հողւոյ իմ
մէ զխաւար մեղաց՝ և անգիտուէ •
և լուսւորեա՛ն զմիտս իմ ՚ի ժամուս
յայսմիկ՝ աղօթել քեզ ՚ի հաճոյս •
և ընդունիլ ՚ի քէն զխնդրուածս
իմ • և ողորմեա՛ն քո ա՛ն :

Հայր երկնաւոր անձ ճշմարիտ, որ
առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ՚ի
խնդիր մոլորեալ ոչխարին • մեղաց
յերկինս և առաջի քո • ընկալ զիս
ոնց զանառակ որդին, և զդեցո ինձ
զպատմուճանն զառաջին՝ զոր մեր
կացայ մեղօք • և ողոր՛ն :

Սրդի նց անձ ճշմարիտ, որ խոնար
հեցար ՚ի հայրակն ծոցոյ՝ և առեր
մարմին ՚ի նբ կուսէն մարիամայ,
մն մերոյ փրկուէ • խաչեցար՝ թա
ղեցար և յարեր ՚ի մեռելոց, և համ
բարձար փառօք առ հայր • մեղոյ
յերկինս և առաջի քո • յիշեա՛ն զիս
ոնց զաւաղակն յորժամ գասս ար
բայուէ քով • և ողոր՛ն :

Հողի նց անձ ճշմարիտ, որ իջեր ՚ի
յորդանան և ՚ի վերնատունն, և լու

սաւորեցեր զիս մկրտութիւնսն սք աւա
զանին • մեղայ յերկինս և առաջի
քո • մաքրեալ զիս վերասին անձային
հրով քով ոպ հրեղէն լեզուօք սք
զառաքեալան • և ողոր՛ :

Մենեղ բնութի, մեղայ քեզ մաօք
խմով ք, հոգւով և մարմնով իմով •
մի յիշեր զմեղս իմ զառաջինս՝ վս
անուանդ քում սքյ • և ողոր՛ :

Տեսօղ ամի, մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով • ջնջեա՛ զձեռա
գիր յանցանաց իմոց, և գրեա՛ զա
նուն իմ՝ ի դպրութե կենաց • և ող՛ :

Քննօղ գաղանեաց, մեղայ քեզ
կամայ և ակամայ, գիտութե և ան
գիտութե • թողուի շնորհեա՛ մեղս
ւորիս • զի ՚ի ծննդենէ սք աւազա
նին մինչև ցայսօր՝ մեղուցեալ եմ
առաջի անուէդ քո զգայարանօք
իմով ք • և ամ անդամօք մարմնոցս • և՛

Մենախնամ ար, դիր պահապան
աչաց իմոց զերկիւղ քո սք՝ ոչ ևս
հայիլ յարատ • և ակնջայ իմոց՝ ոչ
ախորժել լսել զգանս չարութե • և
բերանոց իմոց՝ ոչ խօսիլ զատուի • և
սրտի իմոց՝ ոչ խորհիլ զչարութե • և

ձէնց իմոց՝ ոչ գործել զանհրուելի .
և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ՚ի ճանայրհա
անօրէնութէ . այլ ուղղեա՛ս զշար
ժուանս ան լինիլ միշտ ըստ պատուի
բանաց քոց յամի . և ողոր՛ :

Հնւր կենդանի քս , զհուր սիրոյ քո
զոր արկեր յերկիր , բորբոքեա՛ս յնձն
իմ . զի այրեացէ զախտ հողւոյ իմոյ ,
և սրբեացէ զսիղճ՝ մտաց իմոց , և
մաքրեացէ զմեզս մարմնոյ իմոյ , և
վառեացէ զլոյս գիտուէ քո ՚ի սրբ
աի իմում . և ողոր՛ :

Ի՛ մաստուի հօր յս , տնւր ինձ իմաս
տուի զբարիս խորհիլ՝ և խօսիլ՝ և
գործել անջի քո յամ՝ ժամ . ՚ի չար
խորհրդոց՝ ՚ի բանից և ՚ի գործոց
փրկեա՛ս զիս . և ող՛ :

Կամեցօ՛ղ բարեաց տր կամարար ,
մի՛ թողուր զիս ՚ի կամս անձին իմոց
գնալ . այլ անջնորդեա՛ս ինձ լինիլ
միշտ ըս կամոց քոց բարեսիրոց . և՛ :

Ըրբայ երկնաւոր , տնւր ինձ զար
քայուի քո , զոր խոստացար սիրե
լեաց քոց . և զօրացո՛ղ զսիրտ իմ ա
տել զմեզս , և սիրել զքեզ միայն ,
և առնել զկամս քո . և ող՛ :

Խնամ՝ զարթո՛նց, պահեա՛ն նշանաւ
կաջի քո՛ զհոգի և զմարմին իմ՝ ՚ի
պատրանաց մեղաց՝ ՚ի փորձուլթեց
դի՛ւաց, և ՚ի մարդոց անիրաւաց, և
յամ վտանդից հոգւոյ և միմնոյ. և՛՛՛
Պահապան ամի քս, աջ քո հովանի
լիցի ՚ի վր իմ՝ ՚ի տու՛ե և ՚ի գիշերի.
՚ի նստիլ ՚ի տան, ՚ի գնալ ՚ի ճանապարհ,
՚ի ննջել և ՚ի յառնել, զի մի՛ երբէք
սասանեցայց. և ող՛՛՛

Մ՛՛՛ իմ, որ բանաս զձեռն քո, և
լնուս զամ արթո՛ծս ողորմուլթ քով.
Բեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու
հոգա և պատրաստեա՛ զպէտս հոգւ
ոյ և մարմնոյ իմոյ՝ յայսմ՝ հետե մին
ջև յաւիտեան. և ողոր՛՛՛

Պարձուցի՛ ճողորեւոց, դարձո՛ զես
՚ի չար սովորուեց իմոց ՚ի բարի սո
վորուլթի. և բեւեա՛ն ՚ի հոգի իմ
զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ
դեհնին, և զսեր արքայուէն. զի
զղջացայց ՚ի մեղաց՝ և գործեցից
զարդարուլթի. և՛՛՛

Մղբիւր անմահուէ, աղբերացո՛ ՚ի
սրտէ իմմէ զարտասուս տպաշխա
րուլթե՛՛՛ ոսկ պոռնկին. զի լու՛ացից
զմեղս

զմեզս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զե
 լանելն իմ յաշխարհէս • և՛ :
 Վարդեիչ ողորմուէ , պարգևեա
 ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի
 գործով • և նբ մարմնոյ և արեւն քո
 հաղորդութեն գալ առ քեզ • և՛ :
 Բարերար տր , հրեշտակի բարւոյ
 յանձն արասցես զիս՝ քաղցրութե
 աւանդել զհոգի իմ , և անխռով
 անցուցանել ընդ չարութի սյսոցն՝
 որք են ՚ի ներքոյ երկնից • և ող՛ :
 Ի նյս ճշմարիտ քս , արժանաւորեա
 զհոգի իմ ուրախութե տեսանել
 զլոյս փառաց քոց ՚ի կոչման աւուրն ,
 և հանդիլ յուսով բարեաց յօ
 թեանս արդարոց՝ մինչև յօր մե
 ծի գալատեան քո • և ողոր՛ :
 Դատաւոր արդար , յորժամ գաս
 փառօք հօր՝ գատել զկենդանիս և
 զմեռեալս , մի մտաներ ՚ի դատարան
 ընդ ծառի քում • սցլ փրկեա զիս
 ՚ի յաւիտենանիս հրոյն , և լսելի՛ արա
 ինձ զերանաւէտ կոչումս արդարոց՝
 յերկնից արքայութիդ • և ող՛ :
 Ըմենողորմ տր , ողորմեա՛ տմ հա
 լատացելոց ՚ի քեզ , իմոց և օտարոցն

Ծանօթից և անծանօթից՝ կենդանեաց և մեռելոց . շնորհեա՛նք և թրշնամեաց իմոց և ստեղծեց զթողութի՛ որ առիս յանցանաց . և դարձն զնս՛ ՚ի չարեացն , զոր ունին մս իմ . զի ողորմութեդ քու՛մ արժանի եղեցին . և ող՛ :

Փառաւորեալ տր , ընկալ զաղաչանս Ծառայիս քո , և կատարեա՛նք ՚ի բարի զխնդրու՛ածս իմ . բարեխօսութե՛ք սրբուհւոյ տ՛ածածնին , և յօհաննու մկրտչին , և սբքն ստեփաննոսի նախավկային , և սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին :

Եւ սբց առաքելոց՝ մարգարեից՝ վարդապետաց՝ մարտիրոսաց՝ հայրապետաց՝ ճգնաւորաց՝ կուսանաց՝ միանձանց՝ և տ՛մ սբց քոց , երկնաւորաց և երկրաւորաց :

Եւ քեզ փառք և երկրպագութի՛ւնք արժանելի սբ երրորդութեդ՝ յաւիտեանս յաւիտենից .

Ամէն :

Մաղխանս զօրասարս՝ ընդդէմ արհաւ
րաց Գիշերացնոց. Սքան Վրէժորի նստ

րէկացոց ասացեալս : ՃԲ
նկալ քաղցրութիւն՝ ան՝ը անձ
հզօր, զդառնացողիս զա
ղաչանս . մատիւր գթութիւն
առ պատկառեալս դիմօք . փարա
տեան՝ անկնայարգէ, զամօթակնն
տխրութիւն . բարձ յինեկն՝ սղորմամ,
զանբերելի ծանրութիւն . անջրպէ
տեան՝ քնարուոր, զմահացու կրթու
թիւն . աւարեան՝ միշտ յաղթօղ, ըղ
խաբոյին համուրիս . բացադրեան
վերնային, զմոլէլոյն մառախուղ .
կնքեան՝ կեցուցիչ, զկորուսչին ըն
թացմունս . ցրո՛ւեան՝ ծանծկատես,
զըմբռնողին չար գամունս . խորտա
կեան՝ անքննին, զմարտողին դիմեց
մունս : Տեառնագրեան քո անո
ւամբդ՝ զլուսանցոյց երդ յարկիս .
պարտիակեան քո ձեռամբդ՝ զառաս
տաղ տաճարիս . դժագրեան քո ա
րեամբդ՝ զմուտ սեմոց սենեկիս .
կերպացո՛ զքո նշանդ՝ ՚ի հեաս ելից
մաղթողիս . ամբացո՛ քո աջովդ՝ զհմ
գատենս խշտի . մայրեացէս ՚ի հաղ
բից՝ զծամծկարան անկողնոյս . պա

Տեպցէս քո կամօքդ՝ զտառապէտալ
անձն հոգւոյս • անխտորդախ արաս
ցես՝ զքո շնորհէլ շունչ մարմնոյս •
կացուցէս շրջափակ՝ զպար զօրուդ
երկնայնոյ • կարգեցէս ՚ի դիմի՝ Է
դէմ դիւնոցն դասու • Տո՛ւր հան
դիստ բերկրութի մահահասնդոյնս
նիրհման ՚ի խորուէ գիշերիս, բա
րեխօսութի հայցունածոց անբյ ան
ածնիդ՝ և ամ ընտրելոց, Ամիուիւր
պարուրեալ զպատուհան տեսուէց՝
զգայարանացս խմսատից՝ անզար
հուրելի զետեղմամբ՝ ՚ի ծփական
խռովութեց, կենցաղակն զբաղմանց
անըջական երազոց, խոլականց ցնո
րից, յիշատակաւ քո յուսոյդ՝ ան
մտանելի պաշտպանեալ, Աւսթա
փեալ վերստին ՚ի ննջմանէ ծան
րուէ՝ ամենազգաստ արթնութի,
հոգենորոգ զունարթութի ՚ի քեզ ար
ձանացեալ, զայս ձայն մաղթանց՝
բուրմամբ հաւատոց քեզ՝ ամեն
օրհնէլ թիւր փոց անձառից, փա
ռաբանողաց երկնագումար խմբից
երգակցել՝ յերկինս տնքել, ( ) Ե
դու փո՛ււորել ես յամ արթնոց յա
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն •

ԲՆՉԻՆ ԶՕՐԱՆՍԻՐ՝ ԵՆԵՆ ԵՄԻՆ
ԿՆԵԿՆԵՆ ԴԷ՝

յաւ խաւնսկան, բարե
րար և ամենկէլ, ստեղ
ծիչ լուսոյ, և յօրինիչ
գիշերոյ. կեանք ՚ի մահու, և լոյս
՚ի խաւարի, յոյս ակնուճողաց, և
երկայնամտութի տարակուսելոց: Ար
ամենարուճեալ իմաստութի քո՝ գար
ձուցանես յայդ զստուներս մահու,
սննուճազ ծագումն և անմուտ ա
րեգակն, քանզի ոչ զօրե ծածկել
գիտուս արուեք ի խաւար գիշե
րոյ: Արում կրկնի ծուներ երկրպա
գուեք ամեղելոց՝ երկնաւորաց և
երկրաւորաց, և սանդարամեակնց:
Ար լսես զՏեճուի կողելոց, և հայիս
յաղօթս խոնարհաց, և ընդունիս
զինդրուճածս նց. ան իմ և թիւր
իմ. կեանք իմ և ասրաւէն իմ. յոյս
իմ և վստահութի իմ. յս քս անդ
ամի: Աբգ՝ հանգուցել ՚ի հողիս
սբց, միսթարութի վշտաց, և բուտ
րան մեղուցելոց. որ գիտես զամ
յն ըքն զվնիլ նց. անքեա՛ զդաս

պանողանէն զօրուի աջոյքո, և փրօ
 կեան զիս յերկիւղէ գիշերի և ՚ի դի
 շէ չարէ: Այ զի զյիշատակ սոս
 կալի և սբ.քո անուանող՝ միշտ համ
 բուրել շրթամբք հոգւոյ՝ ըզձուէ
 շնչոյ, կեցից պահպանել է այնոսիկ՝
 որք կտրդան զքեզ ՚ի բողոր սրտէ:
 Եւ ՚ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ,
 զոր ամային արեամբքո ներկեալ
 նորոգեցեր, և ՚ի նոյն շնորհ որդեգ
 բուէ զմեզ մկրտեցեր, և ՚ի փառս
 պատկերի քո նկարել յօրինեցեր.
 այսու պարգև օք ամականօք՝ ամա
 շէսցէ՛ սանյ քակտեսցին մեքենայքն.
 բարձցին որոգայթքն, պարտեսցին
 մարտուցելքն, պակասեսցին զէնքն
 սայրասուրբ, մերժեսցի մէզն, փա
 բասեսցի խաւարն, մեկնեսցի մա
 ռախուղն: Ի ազուկ քո հովանաս
 ցի, և աջ քո կնքեսցէ, վն զի գը
 թամճ ես և ողորմած, և անուն քո
 կոչեցեալ է ՚ի վր ծառայից քոց:
 Եւ քեզ ընդ հօր՝ հոգւովդ սբվ՝
 փառք և իշխանութի յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն:

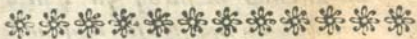
ԲՆՉՈՒՆ ԿՅՐԱՆՈՐ՝ ԵՆՐԻՆ ԱՐԷՆՅՆ
ԿՐԵԿՈՐԵՆ ԽՈՄՆՆՆԵՆ

ԲՈՂԻ ԱՅ ԿԵՆՂԱՆՆԵՆՈՅ ՕՐՃՆԵԼ
ՅԱՄԻ, ՏՕՐՂ ԱՏԱԼՈՐԻ ԱՆՆ
ՔՐՈՆԻՆ ՏՆՈՒՆՂ. ՈՐ ԱԿԱՐԱ
ՆԱՅ ԱՈՒ Ի ՔԷՆ Ե ՈՂ ԽՆՅ: ԱՐ Ի
ՏԱՂԵԼ ԱՆԱՏՈՒՆԵՐ ՆՆՈՒՆԸՆԳ ՈՂՈՐ
ՄՈՒՆԵՔՈ ՓՈՅԳ, ՏԱՄԻՆ ՄԵՂՔ. ՏԱՄՆ
ՏԻՆ ՂԵՔ. ՉՆՉԻՆ յԱՆԳԱՆՔ. ԽՈՂԻՆ ԿԱ
ԱՅԱՆՔ. ԽՈՐԱՏԱԿԻՆ ՉՂԹԱՅՔ. ԿԵՆՂԱ
ՆԱՏՆԻՆ ՄԱՏԱՆԳԵԼՔ. ՔԵՉԻՆ ՏԱՐ
ՈՒՄՃՔ. ՈՂՋԱՆԱՆ ՎԵՐՔ. ՔԱՌՆԻՆ Ա
ԱԿԱԿԱՆՈՒՄՔ. ԱԵՂԻ ԱՌՆ ԱԽԱՐՈՒՄՔ.
ՆԱՏԱՆՉԻՆ ՏԵՏՈՒՄՔ. ՓԱԽՆՈՒ ԽԱ
ԱՐՆ. ՄԵԿՆԻ ՄԷՂՆ. ՄԵՐԺԻ ՄԱՌԱ
ԽՈՒՂՆ. ՓԱՐԱՏԻ ՄԱՄՅՆ. ԱԿԱՌԻ
ԱՈՂՋԱՄՈՒՂՋՆ. ՎԵՐՆԱՅ ՄՈՒԹՆ. ՂՆԱՅ
ՂԻՉԵՐՆ. ԱՐԱՂՐԻ ԱՌՂՆԱՅՆ. ՉՔԱ
ՆԱՆ ՉԱՐԻՔՆ. ՏԱՄՆՏԻՆ յՈՒՍԱՏԱՏՈՒ
ԹՄՔ. Ե ԹԱՂԱԼՈՐԵՆ ՃԵՌՆ ՔՈ ԱՄԵ
ՆԱԿԱՐ՝ ՔԱԼԻՉՂ ԱՄԻ: ԱՐ ՈՂ ԵԿԻՐ
ԿՈՐՈՒՍԱՆԵԼ ՂՄԱՐՂԿՆ ՏՈՂԻԱ, ԱՅԼ
ԿԵՂՈՒԳԱՆԵԼ. ԹՈՂ ԽՆՃ ՂԱՆԹԻՒՆ ՉԱ
ՐԻԱՆ ԽՈՒՐՄԱՆ ՔԱՂՈՒՄ ՈՂՈՐՄՈՒՄՔ. ՂԵ
ՂՈՒ ՄԻԱՅՆ ԵՍ յԵՐԿՆԻ ԱՆՃԱՌ, Ե
յԵՐԿՐԻ ԱՆՂՆՆԻՆ. Ի ԱՐՐՐ ՂՈՅԻ Ե

յեղբոս ծագաց Շի • սկիզբն անի
 և յամի • ամ լրամբ օրհնեալ ՚ի
 բարձունս : Եւ քեզ ընդ հօր և
 հոգւոյդ նբյ փառք՝ յաւիտեանս
 յաւիտենից • ամէն :

Վաղմասնութի Սաղմոսացն
Վաւելի :

անք սաղմոսիս՝ է պատուին •
 լցեալ հոգւովն՝ ամալին •
 և որք յասելն՝ յօժարանն •
 արքայուէն՝ արժանանան :

Սաղմոսըն հաց՝ է երկնայ ին •
 սեղան հաղմեալ՝ մեծի դաւ թին •
 որք ՚ի հացէս՝ այս կերուկ ըին •
 տատուածային՝ սիրովն յա գին :
 Սաղմոսըն գանձ՝ է անըս պառ •
 այնմ որ ստանայ՝ մրտօք պայծառ •
 ղլապտեր հոգւոյն՝ պահէ ՚ի վառ •
 և մրտանէ՝ ՚ի փառս ան ճառ :
 Սաղմոսն աղբիւր՝ կենդանարար •
 մեղաց քաւիչ՝ և սրբբա լար •
 և որ ասէ՝ զսա՛ մեղմա բար •
 նա նբ հոգւոյն՝ լինի տա ճար :

Իսկ որք չասեն՝ և քուռն լի նին •
 և սաղմոսին՝ ոչ փափա Գին •
 յանմահական՝ հարցէն սո վին •
 յաւուր մեծի՝ դատաստա նին •
 Եւ որք ասեն՝ զսա կիսա տուռն •
 վընաս առնեն՝ իւրեց հո գուռն •
 Թէնպտ և կան՝ զգիշերն արթուռն •
 դատարկ մընան՝ ՚ի սբ վար ձուռն •
 Իսկ որք ասեն՝ ծայրատե լով •
 անմըտաբար՝ շողփաղփե լով •
 վայէ նոցա՝ պահեալ յո լով •
 զի յաստուծոյ՝ են ամօ Թով •
 Իսկ որ ծայրատ՝ զսաղմոսն ասէ •
 և կիսատուռն՝ յաւարտ ա ծէ •
 նա յաստուծոյ՝ զամօթ կրեացէ •
 և ՚ի բարեացն՝ անմոսն ել ցէ •
 Եւ զբայրին՝ ձմիա՝ դիբ դու հոգւով •
 տեսի տաճար՝ մի լի լու սով •
 շինած կաղմած՝ ութն անկիւնով •
 և աստիճանքն՝ իւր համա ըով •
 Ա լթուռնուչորս՝ ոսկի դրոնով •
 հարիւր յիսուռն՝ պատուհա նով •
 առ նա կուսանք ըն գան լա լով •
 բողքն և պոռնիկքն՝ նրեն հոգւով •
 Եւ յլ որ կամի՝ յօժար սրբ տով •
 խըմէ ըննա՝ ոսկի թա սով •
 ԺԵ

ուրախանայ՝ ինքրն հոգւոյն
 յարքայութեան՝ ընդ պարե
 Աւթըն մասաող՝ ես ու
 և ամէն մէկն՝ ութ քրտա կի
 որն որ պիտէր՝ զայն բա նայի
 նա ինձ բուրէր՝ հոտ կընդըրկի
 Աւթ փարչ տեսի՝ կաթմբ լըցի
 գուճով էին՝ քան զհուր վառած
 յորոց արբի՝ ես անքո տած
 ոչ լիացայ՝ զերթ ծարաւ
 Շ ընորհալի՝ մին աղիւ սակ
 ունի հաղար՝ լեառն ըսպի տակ
 նոցա մաքիքն՝ են սևո րակ
 իւրենց հովիւքն՝ ոպ զհրեշ տակ
 Սօրն իւր արգանդ՝ էր սևային
 հորըն բարակ՝ ամենև ին
 որդիքըն սեաւ՝ ծընանէ ին
 դաշտ յըսպիտակ՝ բընակէ ին
 Վաշտ մի արձակ՝ և պատուանին
 լըցեալ ծաղկօք՝ յոյժ զանազան
 ոչ յեղանակս՝ միայն գար նան
 ոյլ անթառամ՝ ժամս ամենայն

Ի Զստեմնէ վարդգոյսէ՝ վերստին Գ
վերստի Ի Կաղմոսիս, Տօլմայ անստ
նէւալ սոսանստօրսա :

Սաղմոսն՝ է՝ մեր՝ մեղաց՝ քաւիչ :
է՝ մեր՝ հոգւոց՝ ախտից՝ մաքրիչ :
մեղաց՝ ախտից՝ դիւնաց՝ վա ըիչ :
քաւիչ՝ մաքրիչ՝ վարիչ՝ փրբ կիչ :
Սաղմոսն՝ ըզմեզ՝ հանէ՝ յեր կին :
ըզմեզ՝ յերկրէս՝ ՚ի վեր՝ կրբ կին :
հանէ՝ ՚ի վեր՝ զմիտ և՝ զո՞ գին :
յերկին՝ կրբ կին՝ զոգին՝ ան գինս :
Սաղմոսն՝ է՝ սանձ՝ կենաց՝ մարդ կն :
է՝ սանձ՝ չարաց՝ բարեց՝ պահպան :
կենաց՝ բարեց՝ պատճառ՝ պատկն :
մարդ կն՝ պահպան՝ պատկն՝ ունկն :
Սաղմոսն՝ առնէ՝ հոգւոյն՝ ծանօթ :
առնէ՝ հոգւոյն՝ շնորհաց՝ անօթ :
հոգւոյն՝ շնորհաց՝ տեղի՝ և օթ :
ծանօթ՝ անօթ՝ և օթ՝ ան տօթ :
Սաղմոսն՝ է՝ մեր՝ հոգւոց՝ պաշար :
է՝ մեր՝ վերաց՝ բլծիշկի՝ և ճար :
հոգւոց՝ բլծիշկի՝ մըտաց՝ հանձր :
պաշար՝ և ճար՝ հանձար՝ պատար :

Մաղմոսն՝ է՛ լոյս՝ ճըրագ՝ ո՛ տից՝
 է՛ լոյս՝ սիրով՝ վառել՛ սրբ տից՝
 ճըրագ՝ վառել՛ առ ՏՐ՝ մըտից՝
 ոտից՝ սըրտից՝ մըտից՝ հօ տից՝
 Մաղմոսն՝ ոսկէյ՛ տուփ լի՛ խընկով՝
 ոսկեայ՛ բուրվառ՝ անոյշ՛ հոտով՝
 տուփ լի՛ անոյշ՛ սըրբոց՝ գործով՝
 խընկով՛ հոտով՛ գործով՛ սըրբով՛
 Մաղմոսն՝ է՛ սաստ՝ ծուլից՛ խըթմնօ՝
 է՛ սաստ՝ զորմէ՛ զի ոչ՛ փուլ թմնօ՝
 ծուլից՛ զի ոչ՛ բընաւ՝ կարգանօ՝
 խըթմն՛ փուլթմն՛ կարգան՛ խորգան՝
 Մաղմոսն՝ է՛ գան՝ սաստիկ՛ նոցինօ՝
 է՛ գան՝ յորմէ՛ յիմարք՛ խո ցինօ՝
 սաստիկ՛ յիմարք՛ ատօղք՛ գանձինօ՝
 նոցին՛ խոցին՛ գանձին՛ ան ձին՝
 Մաղմոսն՝ անթիւ՛ թիւրից՛ ուղղիչօ՝
 անթիւ՛ մեղաց՛ անձանց՛ թողիչօ՝
 թիւրից՛ անձանց՛ յուղին՛ ամիչօ՝
 ուղղիչ՛ թողիչ՛ ամիչ՛ տա ծիչ՝

Յանի սաղմսաց՝ ըստ չարքի այբու
բեկից:

Լ զաղակեցէք առ անձ անձ. կէ
աղակեցէք առ տր անձ. զթ:
ապրեցն զիս տր՝ զի նուաղ. ժւ:
ապրեցն զիս տր՝ ՚ի մարդոց. ճթ:
առ գետս բարեւացւոց, ճլ:
առ քեզ տր կարդացի անձ. իե:
առ քեզ տր համբարձի զանձն. իդ:
առ քեզ տր համբարձի զաչս. ճիբ:
ասաց անզգամն ՚ի սրտի իւր. ժդ:
ասաց անզգամն ՚ի սրտի իւր. ճբ:
ասաց տր ցտր իմ, նիստ լ. ճթ:
ասացի՝ թէ պահեցից զձա. լբ:
ասէ անօրէնն ՚ի մեղանչել լ. լե:
անձ անանջօք մերովք. խդ:
անձ անձ իմ, ես առ քեզ. կբ:
անձ անձ իմ՝ նայեաց առիս. իւ:
անձ անձց տր խօսեցաւ, և. խթ:
անձ եկաց ՚ի ժողովս անձց. ճւ:
անձ զիրաւունս քո արքայի. հւ:
անձ մեր ապաւեն և զօրութի. խե:
անձ մեր ժեցեր և աւերե. ճթ:
անձ՝ մտին հեթանոսք ՚ի ժա. հբ:
անձ յանուան քում կեցն. ճդ:
անձ յօգնել ինձ նայեաց. կթ:
անձ

Խամօնն եղէց քեզ տր բողո. ՃԼԷ :
 Խամօնն եղէց քեզ տր՝ բողո. ՃԺ :
 Խամօնն եղևցուք առ քեզ . ՏԴ :
 Դասիս հարէք ամ՝ հեթա . Լսղ :
 Կեցո՛ղիս ամ , զի հասին . ԿԼ :
 Հաճեցար տր ընդ երկիր . ՃԳ :
 համբարձի զաչս իմ՝ի լերինս . ՃԻ :
 համբերելով համբերի տն . ԼԺ :
 հաւատացի զոր և խօսե . ՃԺԵ :
 հիմունք նր՝ի լեառն սբ . ՃԳ :
 Զայնիւ՛ իմով ես առ տր . ՏԳ :
 ձայնիւ՛ իմով ես առ տր . ՃԽամ :
 Կառուցէք տն՝ որդիք այ . ԼԻ :
 մեծ է տր , և օրհնեալ է . ԽԵ :
 մի նախանձիր ընդ շարս . ԼԿ :
 մինչև յերբ տր՝ մոռանաս . ԺԲ :
 Զայտնի է՝ի հրէաստանի . ՏԵ :
 յարիցէ ամ՝ և ցրուեացին . ԿԷ :
 յեւանելն իէլի յեգիպտո . ՃԺԴ :
 յիշեա՛ տր զդաւիթ , և . ՃԼամ :
 յողորմուի՛ և յիրաւունս . ՃԸ :
 Կայեցարուք ժողովուրդք . ՏԹ :
 Աղորմեա՛ ինձ ամ , զի կո . ՃԻԵ :
 ողորմեա՛ ինձ ամ՝ ողոր . ՃԿ :
 ողորմեա՛ ինձ ամ լամեծի . ՃԶ :
 ո՛յուսայ՝ի տր , ույ լեառն . ՃԻԴ :

որ բնակեալն է յօգնուի. Դ՛:
 որ հովուէսդ խնէլն նայ. ԿԹ:
 ուն սիրելիք են յարկք քո. ԶԳ:
 ուն փափագի եղջերու յաղ. խն:
 ուն կնդիր ան աղօթից. ԾԴ:
 ուրախ եղէ ես՝ ոչ ք ասեին. ԶԽ:
 Պահեա՛ զհս ան իմ, զի ես. ԺԷ:
 պատրաստ է սիրտ իմ ան. ԶԿ:
 Սիրեցի՛ զի լուսիցէ ան. ԶԺԴ:
 սիրեցից զքեզ՝ ան՝ զօրուի. ԺԵ:
 Տեառն է երկիր լուս իւ. իԴ:
 տէր՝ ապաւէն եղեր մեր. ԶԹ:
 տէր ան իմ՝ ի քեզ յուսցայ. Է:
 տէր ան փրկուէ իմոյ, ի. ԶԿ:
 տէր՝ զի բազում եղին նե. Դ:
 տէր թագաւորեաց, բարկա. զԸ:
 տէր թագաւորեաց՝ վայել. զԲ:
 տէր թագաւորեաց՝ ցնծաս. զԿ:
 տէր ի գօրուէ քում ուրախ. ի:
 տէր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես. իԴ:
 տէր՝ լուր աղօթից իմոց. հեն. ԶԼԻԲ:
 տէր՝ լուր աղօթից իմոց. աղա. ԶԻ:
 տէր կարգացի առ քեզ՝ և. ԶԼԸ:
 տէր հովուէսցէ զհս. և ինձ. իԲ:
 տէր մի սրամաուէ քով յան. լԷ:
 տէր՝ մի սրամաուէ քով յան. զ:

անձ ողորմեա մեզ և օրհնեա՛ . կղ :
 անձ ո՞քեզ նմանիցի . մի՛ լուեր . ձք :
 անձ վրէժխնդիր , ար անձ . զղ :
 անձ օրհնուէ իմոյ մի՛ լուեր . ճլր :
 աստ օրհնեցէ՛ք ամ ծառ . ճլդ :
 ի՛նչազու մանգամ մարտեն . ճիլր :
 բայց միայն այ՛ ճազանդ . կիւ :
 բանից իմոց ունին դիր . է :
 բարի է խոստովան լինիլ զիւ :
 բարձր առնեմ զքեզ անձ . ճլսիդ :
 բարձր առնեմ զքեզ ար , իթ :
 բղխեսցէ սիրտ իմ զպատ . խիդ :
 Կո՛հացայց զքէն ար բողո . թ :
 գովեա՛ եղէմ զար . ճիւէ :
 Կա՛տ արա ինձ անձ . և . խք :
 դա՛տ արա ինձ ար՛ զի ես . իէ :
 դատեա՛ ար զայնոսիկ՛ ոյք . լիդ :
 Լ՛թէ ոչ ար էր առ մեզ , ճիիդ :
 էթէ ոչ ար շինէ զտունն . ճիզ :
 էկայք ցնծասցուք ՚ի ար . զիդ :
 երանեալ են անբիծք ՚ի ճա . ճիլր :
 երանել է այր՛ որ երկնչի . ճիւ :
 երանել է այր որ ոչ գնաց . ան :
 երանի ամցն՛ ոյք երկնչին . ճիէ :
 երանի որ խորհի զաղքսան . խ :
 երանի , ում թողուի եղև . լիւ :

Երկինք պատմեն զվառս այ. Ժը:
 Օ ի՞ բարի կամ զի՞ վայե. Ճլբ:
 զի՞ պարծի՞ ՚ի շարուէ հզօրն. ծա:
 զողորմութիս քո տր յաւի. ճը:
 Բնդէ՞ր խռովեցան հեթա. բ:
 ընդէ՞ր մերժեցեր անձ իս. հդ:
 Ի՞՞ արդարեւ զարդարուի. ծէ:
 Իբրև զի բարի է ի՞նչի անձ. հբ:
 ՚ի դարձուցանել տն զգեր. ճիե:
 ՚ի խորոց կարդացի առ. ճիթ:
 ՚ի կարդալ իմում լուսար ինձ. դ:
 ՚ի նեղուէ իմում էս առ. ճթթ:
 ՚ի տր յուսացայ. ուն աւի. Ժ:
 ՚ի քեզ տր յուսացայ, մի՛ սմա. լ:
 ՚ի քեզ տր յուսացայ, մի՛ ա. հ:
 Լուսարուք զայս անազգք. խը:
 լուսարուք քեզ տր յաւուր. Ժթ:
 լուսարուք անազգք իմոց յա. կդ:
 լուսարուք անազգք իմոց. և. կ:
 լուսարուք տր արդարուէ. և. Ժզ:
 Խոնարհեցո՛ տր զուսկն քո՛. ճե:
 խոստովան եղերուք տն՛ և. ճդ:
 խոստովան եղերուք տն՛ զի. ճթէ:
 խոստովան եղերուք տն՛, զի. ճթէ:
 խոստովան եղերուք տն՛ զի քաղ. ճզ:
 խոստովան եղերուք տն՛ զի քաղ. ճե:

տէր՝ ոչ բարձրացաւ սիրտ . ԺԷ :
 տէր՝ ով կացցէ 'ի խորանի . ԺԴ :
 տէր տէր մեր , զի՞ սքանչելի է . Ը :
 տէր փորձեցեր զիս՝ և ծա՛ : ԺԼԵ :
 Յնծացէ՛ք առ ձ՛ն , օգնա . Ժ :
 ցնծացէ՛ք արդարք 'ի տէր՝ . ԼԲ :
 Փրկեա՛ զիս 'ի Թշնամեաց . ԺԸ :
 Վեղ վայելէ օրհնուի ձ՛ն . կԴ :
 ( ) րհնեա՛ անձն իմ զտէր . ար . ԺԴ :
 օրհնեա՛ անձն իմ զմօր , և ձ՛ն . ԺԲ :
 օրհնեա՛ անձն իմ զմօր . օրհ . ԺԼԵ :
 օրհնեալ տէր ձ՛ն իմ , որ . ԺԼԴ :
 օրհնեցէ՛ք զանուշն մն . օրհ . ԺԼԸ :
 օրհնեցէ՛ք զձ՛ն 'ի սրբուէ . ԺԺ :
 օրհնեցէ՛ք զտէր ձ՛ն ազինք . ԺԺԳ :
 օրհնեցէ՛ք զտէր՝ զի բարի է . ԺԼԳ :
 օրհնեցէ՛ք զտէր յերկնից . ԺԼԸ :
 օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնուի . ԴԷ :
 օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնուի . ԴԷ :
 օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնուի . ԺԼԺԺ :
 օրհնեցէ՛ք մանկուկք զտէր . ԺԺԲ :
 օրհնեցից զտէր յձ՛ն ժամ . ԼԳ :

( ) Ր Հ ' Ն Ո Ւ Թ Ի Ի ' Ն Վ :

Լ րդ արձակեա՛ զճառայս . 339 :
 ես սասցի 'ի վերամձալ յի . 247 :

զի հուր բորբորեցաւ ՚ի.	121:
՚ի գիշերաց կանխէ հոգի.	209:
՚ի նեղուէ իմուամ ես առ.	288:
հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի.	162:
մեծ ացուսցէ անձն իմ.	337:
նայեցարուք երկինք, և խօ.	75:
տէր զլուր քո լուայ՝ և.	324:
տէր ամենակալ անձ աբրա.	340:
փոքր էի ես յեղբարս իմ.	331:
օրհնեալ ես տէր անձ հարցն.	332:
օրհնեալ տէր անձ իէլի, որ.	338:
օրհնեացուք զտէր, զի.	33:
օրհնեցէք զանձ յօրհնուի.	280:

Եօրն Սաղմոսի՝ Ապաշխարուէս

Տը՝ մի՛ սրամտուք քով յան.	զ:
Երանի՛, ուամ թողուի եղև.	լա:
Տը՝ մի՛ սրամտուք քով յան.	լէ:
Աղորմեա՛ ինձ անձ անմեծի.	ծ:
Տը՝ լուր աղօթից խնոց աղա.	ճա:
՚ի խորոց կարդացի առ.	ճիթ:
Տը՝ լուր աղօթից իմոց.	ճխթ:

Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Յեշատաչարան Տպաշէ :

Ը ՈՒ Վ ԳԼՏԻՒ
և երկրպագուի՝ ամենայն
Երրորդուէ, և միոյ Վճու
թէն Հօր՝ և Արդւոյ՝ և
Հոգւոյն նբյ :

Արոյ՝ անհուն ողորմութեն, Տպագ
րեցաւ նբ Սաղմոսարնա, ՚ի ձեռն
բարեխօսուէ՝ արագահաս և երջա
նակ վկային իւրոյ՝ նբյն Սինատայ,
՚ի վայելումն մանկանց սիօնի :

Վրդ՝ մինչ մատուցանէք սովաւ
զպաշտօն օրհնաբանուէ սու բարձ
րեալն նծ, յիշեսջի՛ք ՚ի մարուր
մաղթանս ձեր՝ զՎրեպէն պօղոսս
ետպագրիչ՝ զպատրաստականս ձեր
ծառայ՝ հանդերձ ծերունի հարբ
խնով տիրցու յօհաննիսիւ, և եղ
բարբ իմով տիրցու յարուիիւ, և
այլովք կենդանի և հանգուցեալ
ազգականօք իմովք :

Յիշեսջի՛ք նաև զմշական գործա
րանիս՝ զբաղուէցի տրցւ զաքարն,
և գուք յիշեալ լիջեք ՚ի՛՛ 372

at the end of the year

2000

of the year

of the year

№. 2.

№ 8125